

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

2016 YILI
FAALİYET RAPORU

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

BAKAN SUNUŞU

Ekonomi Bakanlığı olarak, bir yandan ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasını sağlamak diğer taraftan da dünya ekonomisi ve ticaretindeki yerimizi daha da iyi konuma getirmek amacıyla yatırım-üretim-ihracat zincirinin her aşamasında yatırımcılar, sanayiciler, girişimciler ve ihracatçılar için önemli fırsatlar ve kolaylıklar sunuyoruz. Özellikle, bu zincirin başlangıç halkasını oluşturan yatırım ayağında ülkemizin yatırım ortamını, yatırımcılara çok daha iyi tanıtmak ve ülkemizi sadece bölgemizin değil tüm dünyanın önde gelen yatırım merkezlerden biri haline getirmek için önemli düzenlemeleri hayata geçirmeye devam etmekte ve son dönemde yakın çevremizde vuku bulan siyasi ve ekonomik tüm olumsuzluklara rağmen belirlenen hedeflere ulaşma yolunda var gücümüzle çalışmaktayız.

Hedeflerimiz arasında yer alan ve hayati öneme sahip olan, ülkemizin sürdürülebilir kalkınma ve sürdürülebilir büyüme hedeflerine ulaşmasına katkıda bulunmak üzere, mevcut veya gelecekte ortaya çıkabilecek ihtiyaçları karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak ve dışa bağımlılığı azaltacak yatırımlar ile sanayimizin dünyada yaşanan teknolojik gelişmelerin ardında kalmasını engelleyecek, orta-yüksek teknoloji üreten bir ülke olmaktan çıkıp yüksek teknoloji üreten ülkeler arasına girmesini sağlayacak, uluslararası rekabet gücümüzü artıracak, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve katma değeri yüksek olma niteliklerini haiz yatırımları desteklemeyi sürdürmekteyiz

2016 yılında gerçekleştirdiğimiz çalışmalar, ülkemizin daha müreffeh yarınlara ilerlemesini, kalkınmasını ve ihracatımızın daha yüksek katma değerli bir yapıya kavuşmasını hedeflemektedir. Raporda özetlediğimiz tüm faaliyetler ve elde ettiğimiz başarılar, daha azimli olmamız ve daha çok çalışmamız için bizi motive etmektedir.

Mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun en önemli unsurlarından olan faaliyet raporları ile kamu kaynaklarının verimli bir şekilde harcanması, kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin plan ve programlarının performans ölçümüne imkân verecek şekilde stratejik yönetim anlayışıyla hazırlanması ve uygulama sonuçlarının kamuoyuna raporlanması sağlanmıştır. Bu kapsamda hazırlanan Ekonomi Bakanlığı 2016 Yılı Faaliyet Raporunda, 2016 Yılı Performans Programında öngörülen hedeflerimizin uygulama sonuçlarını ve Bakanlığımızda gerçekleştirilen faaliyetler ile yürütülen hizmetlerine ilişkin bilgileri sizlerle paylaşmış bulunuyoruz.

Dünyanın zorlu ekonomik ve siyasi şartlarında her şeye rağmen büyük fedakârlıklarla çalışan başta sanayicilerimiz, ihracatçılarımız, işçilerimiz ve bürokratlarımız olmak üzere ülkemizin kalkınmasında ve gelişmesinde payı olan herkese takdir ve teşekkürlerimi sunarım.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu gereği tahsis edilen kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanımını sağlamak amacıyla mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde hazırlanan Bakanlığımız 2016 Yılı Faaliyet Raporu'nun hazırlanmasında emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunar, kamuoyuna ve tüm ilgililere faydalı olmasını dilerim.

Nihat ZEYBEKÇİ
Bakan

BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU

Ulusal bağımsızlığın tam anlamıyla gerçekleştirilebilmesi için en önemli unsurlardan biri ekonomik bağımsızlıktır. Ekonomik bağımsızlığımızı gerçekleştirme yolundaki öncelikli hedefimiz ise dış bağımlılığımızı asgari düzeye indirerek ihracata dayalı ekonomik büyümeyi sağlamaktır.

Geride bıraktığımız 2016 yılı maalesef yurtiçi ve yurtdışı kaynaklı pek çok siyasi ve ekonomik güçlükle mücadele etmek durumunda kaldığımız bir yıl oldu. Böylesi bir konjonktürde ekonomik büyümesini kesintisiz olarak sürdüren ülkemiz, 2016 yılında da iktisadi ve ulusal bağımsızlığını sağlamlaştırma yolunda önemli mesafeler kat etmiş; dış ticaret açığını düşürürken yurtdışı kaynaklı doğrudan yatırım almayı sürdürmüştür. Ekonomi Bakanlığı olarak uygulamakta olduğumuz, yeni pazar açılımlarını ve yüksek katma değerli üretimi önceleyen ülke/madde politikaları ile ihracatçı ve yatırımcılarımıza sunduğumuz teşvik mekanizmaları sayesinde dış ticaret açığımızdaki azalış trendini sürdürerek cari açığımızı daha da düşük düzeylere çekeceğimizden kuşkumuz yoktur.

İçinde bulunduğumuz coğrafyada yaşanılmakta olan ekonomik, siyasi, sosyal bunalımların doğal bir sonucu olarak, ülkemiz ölçeğinde büyük ve güçlü bir ülkenin bütün potansiyelini ve konsantrasyonunu belli bir alana kanalize etme imkânı bulunmamaktadır. Ülkemiz evvelce olduğu gibi 2016 yılında da farklı alanlarda pek çok sorunla karşı karşıya kalmış; 15 Temmuz hain darbe girişimi de dahil olmak üzere birçok terör örgütünün menfur eylemlerine ve yakın coğrafyasındaki ülkelerin siyasi ve iktisadi buhranlarının doğrudan ve dolaylı tesiri altına girmiştir. Bütün bu menfi şartlara rağmen 2023 hedeflerimiz doğrultusunda çalışmalarımızı hız kesmeden sürdürerek, gerek iç pazarımızı yıkıcı dış etkilerden koruyan gerekse ihrac pazarlarındaki etkinliğimizi artıran politikaları birbiri ardına hayata geçiriyor olmamız bizler için haklı bir gurur kaynağı teşkil etmektedir.

Ekonomi Bakanlığı olarak ülkemizin dış ticaret ve yatırım önceliklerine ilişkin uygulama ve politikaların yapımı, sürdürülmesi ve geliştirilmesinde, Bakanlığımızın 2013-2017 Stratejik Planı ve 2016 Yılı Performans Programına uygun olarak çalışmalar yürütülmüş bulunmaktadır. Bu kapsamda, Bakanlığımızın faaliyetlerine ve bu faaliyetlerin sonuçlarına ilişkin 2016 yılı Ekonomi Bakanlığı Faaliyet Raporu'nu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun temel ilkeleri olan mali disiplin, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu gereği kamuoyu ile paylaşıyoruz.

Hazırlanan bu çalışmanın kamuoyuna ve diğer paydaşlara faydalı olmasını diler, 2016 yılı Ekonomi Bakanlığı Faaliyet Raporu'nun hazırlanmasında emeği geçen mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Fatih METİN
Bakan Yardımcısı

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Bakanlığımız “Ülkemizin ekonomik ve ticari alanda dünyada lider ülkeler arasında yer almasına öncülük eden kurum olmak” vizyonu doğrultusunda hizmetlerini sunmaktadır. Sunulan hizmetler yeni kamu mali yönetim anlayışına göre stratejik yönetim yaklaşımına uygun olarak gerçekleştirilmektedir.

Bakanlık olarak; 2016 yılında ülkemizin dış pazarlarda payının artırılması, yenilikçi, Ar-Ge’ye dayalı, katma değeri yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin desteklenmesi, ithalata olan bağımlılığının azaltılması, ekonomik büyümenin sağlanması gibi hususlar önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda yürüttüğümüz çalışmalarımızı; ulusal üst politika belgeleri ile Ekonomi Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı ve 2016 Yılı Performans Programında yer alan amaç ve hedefler doğrultusunda gerçekleştirmekte ve sonuçlarını faaliyet raporu aracılığıyla kamuoyuna açıklamaktayız.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde, Bakanlığımızın önceden belirlediği hedef ve amaçlarına ulaşma düzeyi, gerçekleştirilen faaliyet ve projelerde geline nokta performans programı izleme ve değerlendirme sistemi ile ölçülmektedir. Buna bağlı olarak yapacağımız çalışmalarda geleceğe dair adımlarımızı daha net belirlemekte ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasını sağlamaktayız.

Ülkemiz ekonomisinin güçlü ve istikrarlı bir büyüme performansı sergileyerek, yüksek teknoloji ve katma değerli bir üretim yapısına kavuşturulması ve bu yapının sürdürülebilir hale getirilmesi ülkemizin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. 2016 yılında da, ülkemiz ekonomisinin değişen dünya şartlarına hazırlanmasında önemli bir rol üstlenmiş olan Bakanlığımız, uygulamaya koyduğu politika araçları ve destek programları yoluyla verdiği hizmetleri yoğun bir şekilde sürdürmeye devam etmiştir. Bu kapsamda, 2016 yılında yürürlüğe giren “Proje Bazlı Teşvik Sistemi” ile ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığını azaltacak, teknolojik dönüşümünü gerçekleştirecek, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve yüksek katma değerli yatırımlar proje bazlı olarak desteklenecektir.

2017 yılında temel amacımız daha rekabetçi, daha yüksek katma değer üreten ve Ar-Ge’yi odak noktasına alan bir ekonomik yapının tesisidir. İhracatta küresel rekabet gücü ve pazar payı artışının

sağlanması, pazarların çeşitlendirilmesi, ithalata olan bağımlılığın azaltılması, reel sektörün ihtiyacı olan üretim ve yatırım için elverişli iş ortamının oluşturulması, doğrudan yabancı sermaye girişlerinin artırılması ve yatırım-üretim-ihracat arasındaki eşgüdümün sağlanması öncelikli hedeflerimiz arasındadır. Bakanlık olarak koyduğumuz bu hedeflere ulaşmak için ekonomimizdeki yapısal dönüşümün eksenlerini oluşturan Ar-Ge, inovasyon, tasarım ve markalaşma çerçevesinde geleceğe yönelik çözümler üretmeye devam edeceğiz.

Bu itibarla, 2016 yılında Bakanlığımızın kamu ve özel sektördeki tüm paydaşları ile işbirliği içinde yürüttüğü çalışmalarda başta Bakanlığımız personeli olmak üzere emeği geçen herkese katkılarından dolayı teşekkür eder, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde hazırlanmış olan 2016 yılı Ekonomi Bakanlığı Faaliyet Raporu'nun tüm ilgililere faydalı olmasını temenni ederim.

İbrahim ŞENEL
Müsteşar

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU.....	1
BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU.....	3
ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU.....	4
I. GENEL BİLGİLER.....	7
A. MİSYON VE VİZYON	7
B. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR	7
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	8
1.Tarihçe	8
2. Fiziksel Yapı	10
3. Teşkilat Yapısı.....	10
4. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları	14
5. İnsan Kaynakları	22
6. Sunulan Hizmetler.....	23
7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	24
8. Ön Mali Kontrol	25
II. AMAÇ VE HEDEFLER	27
A.TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER	31
III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	40
A.MALİ BİLGİLER.....	40
1. Bütçe Uygulama Sonuçları	40
2.Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar	44
3.Mali ve Diğer Denetim Sonuçları	45
4.Diğer Hususlar	51
B. PERFORMANS BİLGİLERİ	53
1. Faaliyet ve Proje Bilgileri	53
a) TEMEL STRATEJİLER.....	53
i.Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	53
ii.Avrasya Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi.....	54
iii.Afrika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	56
iv.Asya – Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	58
v.ABD ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi.....	59
vi.Latin Amerika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi.....	60

vii.Avrupa ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	61
viii.2023 Türkiye İhracat Stratejisi	62
ix. E-İhracat Stratejisi	63
x. Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Stratejisi.....	63
xi. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Stratejisi.....	64
xii. Girdi Tedarik Stratejisi.....	64
xiii. Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi.....	65
b) İKİLİ VE ÇOK TARAFLI TİCARİ İLİŞKİLER.....	66
i. Dünya Ticaret Örgütü ve Türkiye.....	66
ii. Türkiye'nin Üye Olduğu Bölgesel Kuruluşlar ve Taraf Olduğu Bölgesel Ticaret Anlaşmaları	69
iii. Hizmet Ticaretinin Geliştirilmesi.....	69
iv. Avrupa Birliği ve Türkiye.....	70
c) POLİTİKA ARAÇLARI	75
i. İhracat Politikaları.....	75
ii. İthalat Politikaları	87
iii. Uluslararası Doğrudan Yatırımlar, Teşvik ve Yatırım Ortamı Politikaları	94
iv. Ürün Güvenliği ve Denetimi Politikaları	98
v. Serbest Bölge Politikaları.....	108
vi. Lojistik Politikaları	108
vii. Döviz Kazandırıcı Hizmetlere İlişkin Politikalar	109
viii. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetlerine İlişkin Politikalar.....	110
ix. Yurtdışı Yatırım Politikaları	111
d) EKONOMİK GÖRÜNÜM.....	112
e)DIŞ TİCARET GELİŞMELERİ.....	114
2. Performans Sonuçları ve Değerlendirilmesi.....	122
3. Performans Bilgi Sistemlerinin Değerlendirilmesi.....	160
IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	162
A.GÜÇLÜ YÖNLER.....	162
B.GELİŞMEYE AÇIK YÖNLER.....	162
C.FIRSATLAR.....	162
D.TEHDİTLER	163
E.GENEL DEĞERLENDİRME.....	164

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	165
EKLER.....	170
EK-1: ÜST YÖNETİCİ İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI	170
EK-2: MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI	171

I. GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Ekonomi Bakanlığı'nın 2013-2017 Stratejik Planı hazırlanmış ve 01 Ocak 2013 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur. Bakanlık birimleri faaliyetlerini "2013-2017 Stratejik Planı" nda sorumlu oldukları hedefler çerçevesinde yürütmüşlerdir.

Ekonomi Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı'ndaki misyon ve vizyon ifadeleri aşağıdaki gibidir:

MİSYONUMUZ

Ülkemiz ekonomisinin gelişimine ve sosyal refaha katkı sağlamak amacıyla, dış ticaret ve yatırımlara ilişkin politikaları geliştirmek ve uygulamak

VİZYONUMUZ

Ülkemizin ekonomik ve ticari alanda dünyada lider ülkeler arasında yer almasına öncülük eden kurum olmak

B. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR

637 sayılı KHK'nın 2'nci maddesinde Bakanlığın görevleri aşağıdaki şekilde sayılmıştır:

- a) Dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikaların belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikasını geliştirmek ve yürütmek.
- b) Ekonomik faaliyetlerin dış ticarete dönük yapılandırılması için gerekli tedbirleri almak, uygulamak ve bu tedbirlerin ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlarca uygulanmasının ve koordinasyonunun sağlanması konusunda çalışmalar yürütmek.
- c) Dış ticaretin ülke ekonomisi yararına yapılması amacıyla ürün ve yurtdışı müteahhitlik dâhil uluslararası hizmet ticaretine ilişkin gerekli her türlü tedbiri almak.
- ç) Kamu kurum ve kuruluşlarına çeşitli mevzuatla verilmiş yetki ve görevlerin kullanımında dış ticarete dair politikaların uygulanmasına ilişkin esasları düzenlemek ve koordine etmek.
- d) Dünya ticaretinden alınan payın artırılmasını ve sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak üzere ihracatın pazar ve ürün çeşitliliğini genişletmeye yönelik gerekli tedbirleri almak ve buna yönelik destek yöntemlerini geliştirmek ve uygulamak.

e) İthalatın ülke ekonomisinin yararına gerçekleştirilmesi ve yerli sanayinin korunması ile ilgili gerekli tedbirleri almak ve ticaret politikası savunma araçlarını uygulamak.

f) Diğer kurum ve kuruluşların dış ticaret politikasını etkileyen faaliyet, temas ve düzenlemelerinin, genel dış ticaret politikasına uygunluğunu sağlamak, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği halinde söz konusu faaliyet, temas ve düzenlemelerin koordinasyonunu ve yürütülmesini temin etmek.

g) Türkiye Cumhuriyetinin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ikili, bölgesel ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkilerini düzenlemek, yürütmek ve bu konularda ilgili mevzuatı çerçevesinde anlaşmalar yapmak, uluslararası kuruluşların Bakanlığın yetki ve görev alanına giren konulardaki çalışmalarını takip etmek ve bu konularda görüş oluşturmak.

ğ) Ülke kalkınmasında yabancı sermayeden beklenen katkıları sağlamak ve yönlendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak.

h) Yatırım teşviklerinin ülke ekonomisi yararına etkin bir şekilde düzenlenmesini temin amacıyla ihtiyaç duyulan mevzuatı hazırlamak, uygulamak, uygulamayı takip etmek, değerlendirmek ve gerekli tedbirleri almak.

ı) Dış ticarete konu ürünlerin güvenli, mevzuata ve standartlara uygun olmasını sağlamak, bu amaçla ithalatta ve ihracatta denetim yapmak ve yaptırmak, ticarete teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar yürütmek, ürün güvenliği, teknik düzenlemeler ve denetimlere dair mevzuat, politika ve uygulamaları koordine etmek.

i) Dış ticarete dair konularda Avrupa Birliği ile ilişkileri ve uyum çalışmalarını yürütmek.

j) Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerine ilişkin çalışmalarını yürütmek.

k) Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. Tarihçe

Osmanlı İmparatorluğu döneminde ticaret genelde kapitülasyonlar sistemi çerçevesinde yürütülmüş olup, bugünkü anlamda bir dış ticaret politikasından bahsetme imkânı neredeyse yoktur. Bu dönemde dış ticaret politikası daha ziyade gümrük politikası aracılığı ile yürütülmüş, ayrı bir dış ticaret politikasına ve örgütüne gerek duyulmamıştır.

19 Mayıs 1919 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk'ün başlattığı Kurtuluş Savaşı sırasında 23 Nisan 1920'de toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2 Mayıs 1920'de kabul ettiği 3 sayılı Kanunla 11 kişilik ilk Bakanlar Kurulu'nu oluşturmuştur. Bu Bakanlar Kurulu'nda Ticaret, Sanayi, Maden, Ziraat ve Orman işlerini yürütmek üzere bir İktisat Bakanlığı yer almıştır. Sonradan Ziraat ve Orman işleri ayrılarak ayrı bir Bakanlık oluşturulmuştur.

10 Ağustos 1925 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelikle, yurtdışında önemli ticaret merkezlerinde Ticaret Temsilcilikleri kurulması sağlanmış ve böylece ilk kez yabancı ülkelere gönderilecek Ticaret Temsilcilerinin nitelikleri ve görevleri belirlenmiştir.

27 Mayıs 1934 tarihinde kabul edilen 2450 sayılı Kanun ile kurulan İktisat Bakanlığı'nın görevleri kara ticareti, deniz ticareti, sanayi ve maden işlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bu meyanda dış ticaret konuları ile ilgili birimler ilk kez Dış Ticaret Reisliği (Türk Ofis) ismi altında toplanmıştır.

27 Mayıs 1939 tarihinde 3416 sayılı Kanunla, Ticaret Bakanlığı ismi ile yeniden kurulan Bakanlık bünyesinde yer alan ve yeni ismi Dış Ticaret Dairesi Reisliği olan Dış Ticaret Örgütü'nün görevleri: "Dış Ticaret münasebetlerinin tanzimine ve ticaret mukavele ve anlaşmaları akdine ait esasları tespit ve bu mukavele ve anlaşmaların tatbikini ve dış ticaret münasebetlerinin inkişafını temine yarayacak tedbirleri ibraz ve tatbik eylemek ve umumiyetle sergi ve fuarların teşvik, himaye ve bunlara iştirak işleriyle meşgul ve ecnebi memleketlerdeki Türk Ticaret Odaları faaliyetleriyle alakadar olmak" şeklinde belirlenmiştir.

Dış Ticaret Dairesi Reisliği olarak 32 yıl görev yapan bu kuruluş, 26 Mart 1971 tarihinde Ticaret Bakanlığı'ndan ayrılarak müstakil bir Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığı haline gelmiş ise de, ömrü kısa sürmüş ve 11 Aralık 1971 tarihinde eski Ticaret Bakanlığı'nın yeniden teşkili ile birlikte bu yeni Bakanlık içerisinde Dış Ticaret Genel Sekreterliği ismi ile fonksiyonunu devam ettirmeye başlamıştır. Genel Sekreterlik şu ana hizmet birimlerinden oluşmaktaydı: İhracat Genel Müdürlüğü, İthalat Genel Müdürlüğü, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü, Avrupa Ekonomik Topluluğu (A.E.T.) İşleri Genel Müdürlüğü, Değerlendirme Genel Müdürlüğü, Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü (bu birim sonradan Devlet Planlama Teşkilatına bağlanmıştır).

13 Aralık 1983 tarihli ve 188 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, bir taraftan Ticaret Bakanlığı bünyesindeki Dış Ticaret Genel Sekreterliği ile Standardizasyon Dairesi öte taraftan Maliye Bakanlığı bünyesindeki Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreterliği bir araya getirilmek suretiyle Başbakanlığa bağlı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı kurulmuştur.

14 Ağustos 1991 tarihli ve 436 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile DPT bünyesinde bulunan Teşvik ve Uygulama (İhracat ve Yatırım), Yabancı Sermaye ve Serbest Bölgeler Başkanlıkları, Genel Müdürlük haline dönüştürülerek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na bağlanmıştır.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı 11 yıl hizmet gördükten sonra 9 Aralık 1994 tarihinde kabul edilen ve 20 Aralık 1994 tarih ve 22147 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4059 sayılı Kanunla, Başbakanlığa bağlı Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı isimleri ile iki ayrı kuruluş haline getirilmiştir.

Söz konusu Kanuna göre, dış ticaret politikalarının tespitine yardımcı olmak, tespit olunan bu politikalar çerçevesinde ihracat, ihracatı teşvik, ithalat, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ve ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkileri düzenlemek, uygulamak, uygulamaları izlemek ve geliştirmek görevlerini üstlenen ve İhracat, İthalat, Anlaşmalar, Avrupa Birliği, Serbest Bölgeler, Dış Ticarete Standardizasyon, Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüklerinden oluşan Dış Ticaret Müsteşarlığı 2011 yılına kadar 17 yıl görevini sürdürmüştür.

Dünya ticaretinin ekonomik bütünleşme süreçlerinin derinleştiği, küresel ölçekte pazara giriş stratejilerinin yoğun şekilde uygulandığı ve ihracat pazarlarında rakip ülkelerin aktif stratejiler geliştirerek, ihracatta pazar paylarını artırmaya çalıştığı bir dönemden geçilirken, bu dönem ve ülkemizin 2023 vizyonu, ekonomi ve dış ticaret politikalarının yeni bir anlayış ve yapıyla yürütülmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu kapsamda, Cumhuriyet tarihinde ilk kez, ihracata dayalı büyüme modeli çerçevesinde, mal ve hizmet sektörlerinde yatırım-üretim-ihracat zincirine ilişkin politikaların bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak bir kurumsal yapılanmaya duyulan ihtiyaç dikkate alınarak, 8 Haziran 2011 tarihli 637 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın tüm hizmet birimleri ile Hazine Müsteşarlığı'nın Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlükleri birleştirilerek Ekonomi Bakanlığı kurulmuştur.

2. Fiziksel Yapı

Bakanlık merkez teşkilatı, Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2180 Cadde No: 63 Çankaya/ANKARA adresindeki 44.710 m² arsa üzerine kurulu A, B ve D Bloklarından müteşekkil toplam 87.774 m² kapalı alana sahip hizmet binasında faaliyetini sürdürmektedir.

Bakanlığımız yurt dışı teşkilatı 160 merkezden oluşmakta olup, bunlardan 4 adedi hariç (Niamey, Libreville Ticaret Müşavirlikleri ile Misurata ve Chennai Ticaret Ataşeliği) olmak üzere, 156 merkezde faaliyetler sürdürülmektedir.

2015 yılında kançılara dışında 67 merkez kiralık ofislerde faaliyetlerini sürdürürken, 2016 yılında 5 temsilciliğin kira kontratının sonlandırılmasına (Kiev, Kişinev, Kinşasa, Şikago ve Bağdat) karşın, Tahran Ticaret Müşavirliğine Kançılara dışında ofis kiralanmasına ilişkin Başbakanlıktan kiralama izni alınmış olup, ülke içi Onay süreci tamamlandıktan sonra kiralama işlemi gerçekleştirilecektir. Buna göre 2016 yılında halihazırda 62 yurtdışı temsilciliğimiz kançılara binası dışında hizmet vermektedir.

Diğer taraftan, 2015 yılında Sahra altı Afrika ülkelerinde yer alan temsilciliklerimizde kiralama şartlarının ağır olması, güvenlik riski ve yaşam zorlukları nedeniyle 11 merkezde lojman uygulaması devam ederken, 2015 yılı sonunda Bamako, Darüsselam, Dakar, temsilcileri için kiralanana lojman feshedilmiştir. 2016 yılında Nairobi, Kinşasa, ve Hartum Ticaret Müşavirlikleri için lojman kiralaması yapılmış olup, Hartum ve Akra feshedilerek lojman sayısı 9 olmuştur.

Bakanlık merkez teşkilatında 103 adedi sıra tahsisli, 30 adedi ise görev tahsisli olmak üzere toplam 133 adet, taşra teşkilatında ise 40 adet lojman bulunmaktadır.

3. Teşkilat Yapısı

637 sayılı Ekonomi Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre, Bakanlığın en üst amiri Bakan olup, Bakanlık icraatından ve emri altındaki faaliyetler ve işlemlerden Başbakan'a karşı sorumludur.

Bakanlık Merkez, Taşra ve Yurtdışı teşkilatı ve ilgili kuruluştan oluşmaktadır.

a) Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı; "İhracat", "İthalat", "Anlaşmalar", "Avrupa Birliği", "Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye", "Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler", "Ürün Güvenliği ve Denetimi" ile "Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme" Genel Müdürlükleri; Denetim Hizmetleri Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Personel Dairesi Başkanlığı, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Bakanlık Müşavirliği, Özel Kalem Müdürlüğü, İç Denetim Birimi Başkanlığı ve Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'nden oluşmaktadır.

b) Taşra Teşkilatı

Bölge veya ilin dış ticaret potansiyeli dikkate alınarak kurulan, Bölge Müdürlükleri ve Bölge Müdürlüklerine bağlı Ürün Denetmenleri Grup Başkanlıkları ve Laboratuvar Müdürlükleri ile doğrudan merkeze bağlı Serbest Bölge Müdürlükleri taşra teşkilatını oluşturmaktadır.

İstanbul'da Marmara, İzmir'de Batı Anadolu, Mersin'de Güney Anadolu, Samsun'da Batı Karadeniz, Trabzon'da Doğu Karadeniz, Gaziantep'de Güney Doğu Anadolu, Ankara'da İç Anadolu ve Erzurum'da Doğu Anadolu olmak üzere toplam 8 Bölge Müdürlüğü; Bölge Müdürlüklerine bağlı 36 Ürün Denetmenleri Grup Başkanlığı ile 7 ilde Laboratuvar Müdürlüğü mevcuttur.

Adana/Yumurtalık, Antalya, Avrupa, Bursa, Denizli, Ege, Gaziantep, İstanbul/Atatürk Hava Limanı, İstanbul/Endüstri ve Ticaret, İstanbul/ Trakya, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Mersin, Rize, Samsun, Trabzon ve

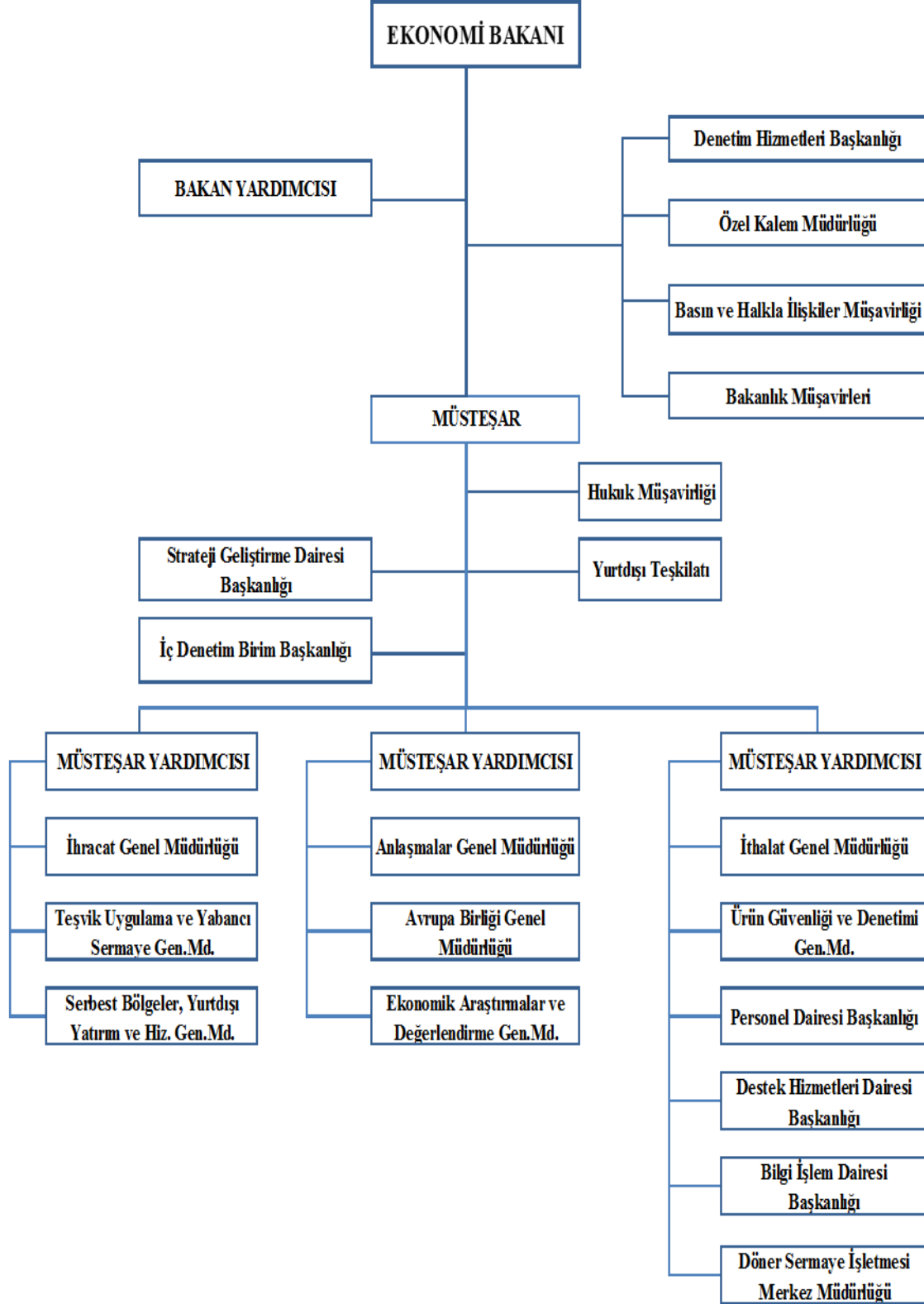
TÜBİTAK MAM Teknoloji, Zonguldak/Filyos Çaycuma Serbest Bölge Müdürlükleri olmak üzere, doğrudan merkeze bağlı toplam 19 adet Serbest Bölge Müdürlüğü'nden 18'i fiilen faaliyetlerini sürdürmektedir.

c) Yurtdışı Teşkilatı

İhracatın geliştirilmesine, ürünlerimizin tanıtımına, yabancı sermayenin ülkemize çekilmesine ve serbest bölgelerin tanıtımı ile işadamlarımıza yardımcı olmak ve Bakanlığın görev alanına giren diğer konularda buldukları ülkelerdeki resmi ve özel kuruluşlar nezdinde faaliyette bulunmak üzere, 2016 yılı sonu itibarıyla, 108 Ticaret Müşavirliği, 49 Ticaret Ataşeliği, 3 Ticaret Ofisi (San Fransisko, Miami ve Kazablanka) ile uluslararası kuruluşlar nezdinde 3 Daimi Temsilcilikten (OECD/Paris, DTÖ/Cenevre ve AB/Brüksel) oluşan 163 yurtdışı temsilciliğimiz bulunmaktadır.

d) İlgili Kuruluşlar

Bakanlığımız ilgili kuruluşu olarak Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (EXİMBANK) yer almaktadır.

T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ORGANİZASYON ŞEMASI

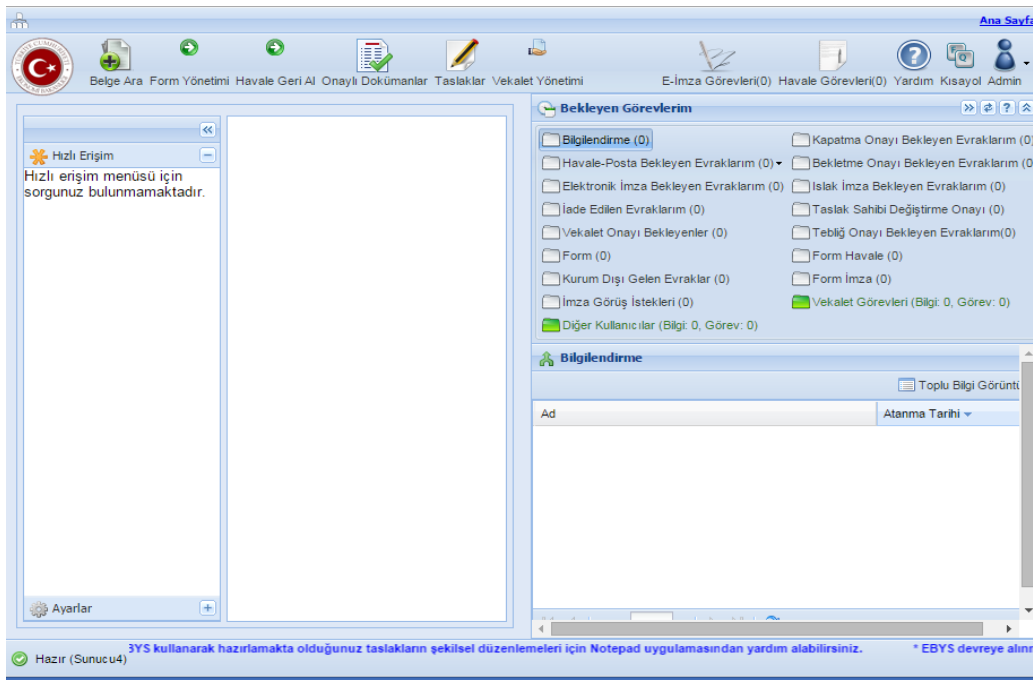
T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ

MARİA RA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	BATI ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	GÜNEY ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	İÇ ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	BATI KARADENİZ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	DOĞU KARADENİZ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	GÜNEYDOĞU AND. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	DOĞU ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
İSTANBUL Lab. Md.	İZMİR Lab. Md.	MERSİN Lab. Md.	ANKARA Ürün Den. Grp. Bşk.	SAMSUN Ürün Den. Grp. Bşk.	TRABZON Lab. Md.	MALATYA Lab. Md.	İĞDIR Ürün Den. Grp. Bşk.
İSTANBUL AVRUPA YAKASI Ürün Den. Grp. Bşk.	İZMİR Ürün Den. Grp. Bşk.	ADANA Lab. Md.	KONYA Ürün Den. Grp. Bşk.	TRABZON Ürün Den. Grp. Bşk.	TRABZON Ürün Den. Grp. Bşk.	ŞANLIURFA Lab. Md.	ŞANLIURFA Lab. Md.
İSTANBUL ANADOLU YAKASI Ürün Den. Grp. Bşk.	AYDIN Ürün Den. Grp. Bşk.	MERSİN Ürün Den. Grp. Bşk.	NİĞDE Ürün Den. Grp. Bşk.	ORDU Ürün Den. Grp. Bşk.	ORDU Ürün Den. Grp. Bşk.	GAZİANTEP Ürün Den. Grp. Bşk.	GAZİANTEP Ürün Den. Grp. Bşk.
BURSA Ürün Den. Grp. Bşk.	ANTALYA Ürün Den. Grp. Bşk.	ADANA Ürün Den. Grp. Bşk.	ADANA Ürün Den. Grp. Bşk.	GİRESUN Ürün Den. Grp. Bşk.	GİRESUN Ürün Den. Grp. Bşk.	DIYARBAKIR Ürün Den. Grp. Bşk.	DIYARBAKIR Ürün Den. Grp. Bşk.
EDİRNE Ürün Den. Grp. Bşk.	BALIKESİR Ürün Den. Grp. Bşk.	ANTAKYA Ürün Den. Grp. Bşk.	ANTAKYA Ürün Den. Grp. Bşk.	RİZE Ürün Den. Grp. Bşk.	RİZE Ürün Den. Grp. Bşk.	KAHRAMANMARAŞ Ürün Den. Grp. Bşk.	KAHRAMANMARAŞ Ürün Den. Grp. Bşk.
ADAPAZARI Ürün Den. Grp. Bşk.	DENİZLİ Ürün Den. Grp. Bşk.	ISKENDERUN Ürün Den. Grp. Bşk.	ISKENDERUN Ürün Den. Grp. Bşk.			ŞANLIURFA Ürün Den. Grp. Bşk.	ŞANLIURFA Ürün Den. Grp. Bşk.
AKGÖKÇÖCE Ürün Den. Grp. Bşk.	MANİSA Ürün Den. Grp. Bşk.					MALATYA Ürün Den. Grp. Bşk.	MALATYA Ürün Den. Grp. Bşk.
YENİŞEHİR Ürün Den. Grp. Bşk.	ALŞEHİR Ürün Den. Grp. Bşk.						
	SÖKE Ürün Den. Grp. Bşk.						
	ÖDEMiŞ Ürün Den. Grp. Bşk.						
	FETHİYE Ürün Den. Grp. Bşk.						
	KUMLUCA Ürün Den. Grp. Bşk.						

4. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS); Bakanlık'ta kamu hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi etkin bir yönetim için temel araç niteliğindedir. Güvenli bilgi ve iletişim teknolojileri donanımı ile azami tasarruf, düşük maliyet, kaliteli ve hızlı hizmet esasına dayalı e-kurum anlayışının hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır. Bu konudaki vizyonumuz, hizmetleri elektronik ortamda hızlı, şeffaf ve etkin sunan örnek bir kamu kurumu haline gelmektir.

Bu kapsamda, 16/07/2008 tarihli ve 26938 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan elektronik belge standartları hakkındaki 2008/16 sayılı Başbakanlık Genelgesi gereğince ve TS 13298 standardı çerçevesinde, Bakanlığımız belgelerinin elektronik ortamda üretilmesi, e-imza ile imzalanması, evrak akışı, arşivleme ve raporlama işlemlerinin elektronik ortamda hızlı ve güvenilir bir şekilde gerçekleşmesini sağlayacak olan "Elektronik Belge Yönetim Sistemi" (EBYS) 21 Kasım 2014 tarihinde Bakanlık merkez teşkilatının tamamında devreye alınmıştır. 2015 yılında EBYS'nin mobil uygulama ayağı da devreye alınarak personelin kullanımına açılmıştır. Bakanlığımız taşra teşkilatının tamamı Şubat-Nisan 2015 döneminde, yurtdışı teşkilatı ise Ocak 2015-Ağustos 2016 döneminde aşamalı olarak EBYS'ye dâhil edilmiş olup, hâlihazırda 6 kıtadan toplam 114 ofisimiz yazışmalarını EBYS kapsamında yapmaktadır. Önümüzdeki dönem içerisinde geri kalan yurtdışı teşkilatı birimlerimiz EBYS'ye dâhil edilmeye devam edilecektir.

Bakanlık Yeni Hizmet Binası Bilgi İşlem Altyapısının Yeniden Oluşturulması; Bakanlığımız yeni hizmet binasına taşınma esnasında yeni hizmet binamız ve sistem odamızın bilgi işlem altyapısı tamamen yenilenmiştir. Bu kapsamda, yeni hizmet binamızın tüm network (ağ) altyapısı da yenilenmiş olup, bu çerçevede binanın tüm kablolama altyapısı Cat 6a tipi UFTP ve OM4 tipi fiber kablo ile değiştirilmiştir. Yeni kablolama çalışması sonucunda her kullanıcıya en az bir ağ kablosu tahsis edilecek şekilde bir planlama yapılmıştır.

Ayrıca tüm katlara yedekli olarak çalışmak üzere 4'er adet kenar anahtarı (switch) yerleştirilmiştir. Buna ilave olarak, Bakanlığımız yeni sistem odasında yer alan omurga anahtarlar da benzer şekilde yenileriyle değiştirilmiş olup, bu çerçevede 2 adet Datacenter tipi omurga anahtar (backbone switch) yedekli (cluster) yapıda devreye alınmıştır.

Bakanlık ağ (network) altyapısında yapılan bu yatırımlar sayesinde Bakanlık içi kullanıcıların Bakanlığımız bilgi işlem uygulamalarını daha hızlı ve verimli bir biçimde kullanmasının altyapısı sağlanmıştır. Nitekim, her bir kullanıcı başına 1Gbps hız sağlayabilecek fiziksel alt yapı kurulmuştur. Yapıtılan performans testlerinde, eski hizmet binasıyla kıyaslandığından Bakanlık ağ (network) hızında 10 kata varan artışlar sağlandığı görülmüştür.

İlaveten, yeni hizmet binası yerleşkesinde yeni bir sistem odası hazırlanmıştır. Bu kapsamda, yeni sistem odasının elektrik altyapısı ve fiziksel ihtiyaçları (kablo kanalları, yangına dayanıklı cam duvar, yangın söndürme sistemi, kamera takip sistemi, sistem odası izleme sistemi vb.) tamamlanmış, ayrıca klima ve kesintisiz güç kaynağı alımı yapılarak Bakanlığımız sistem odası altyapısı da büyük oranda yenilenmiştir.

Bakanlık Web Portalı İçerik Güncelleme Raporu; Bakanlığımız web portalında yer alan içeriklerin kullanıcı ve aldığı hit sayısı bazında raporlanmasına olanak sağlayan İçerik Güncelleme Raporu uygulaması geliştirilerek kullanımına sunulmuştur. Bu sayede, portalda yer alan içeriklerin ziyaretçi yoğunluğuna bağlı olarak düzenlenmesi, yeni içeriklerin eklenmesi gibi değişiklikler için önemli bir veri sağlanmış ve portalın daha fazla ziyaretçi odaklı olmasının önü açılmıştır.

Başlık	Bulunduğu Klasör	Oluşturan	Son Güncelleme Tarihi	Hit	Yorumlar
Saudi Arabistan Yenilenebilir Enerji için Yatırım Bekliyor	Tarım - Enerji Blogu	balcin	18.01.2017	5	
Saudi Arabistan Enerji Bakanı ABD Kaya Gazı Üretimindeki Artış...	Sektörler Blogu	balcin	18.01.2017	10	
Gümrük Birliği Güncellenmesi Etki Analizi Basın Bildirisi	Ekonomi Haberleri	balcin	18.01.2017	73	
DHL-E-Ticaret, Sydney Dağıtım Merkezi'ni Açtı	Sektörler Blogu	balcin	17.01.2017	86	
Mısardan Elde Edilen Etanol Kaynaklı Sera Gazı Emisyonu	Tarım - Enerji Blogu	balcin	17.01.2017	83	
Enel Yönetim Kurulu Başkanı Orta Doğu'da Yenilenebilir Enerji Pr...	Tarım - Enerji Blogu	balcin	16.01.2017	97	
2016 Yılı Küresel Gıda Emtia Fiyatları Düştü	Tarım - Enerji Blogu	ulusg	13.01.2017	152	
Ekonomi, Ticaret ve Yatırım Gündemi.pdf	02.Araştırma ve Raporlar	gencc	13.01.2017	2179	

Ticari Bilgi Kaynakları Rehberi; İhracat Genel Müdürlüğü tarafından kullanılmakta olan Ticari Bilgi Kaynakları Rehberi uygulamasında iyileştirme çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar sonucunda uygulamanın daha etkili kullanılması sağlanmıştır.

SEKTÖR ADI
Alkollü Ve Alkolsüz İçecekler
Baharat
Birközel Yağ ve Yağlı Tohumlar
Dondurulmuş Ürünler
Fuar
Genel
Hayvansal Ürünler
Hizmet
Kuru Meyveler
Organik Ürünler
Sayfa

KURULUŞ ADI
Deutscher Kaffee-verband e.V. (German coffee trade association)

ARAMIŞ OLDUĞUNUZ KURULUŞA AIT DETAYLAR:

Kuruluş	Deutscher Kaffee-verband e.V. (German coffee trade association)
Adres	Pickhuben 3 20457 Hamburg
Şehir	Hamburg
Tel	(4940) 366256/57
Fax	(4940) 365414
Email	info@kaffeeverband.de
Web	www.kaffeeverband.de

Telefon Rehberi Uygulaması; Bakanlığımız intra sayfasından ulaşılan Telefon Rehberi uygulaması yenilenmiş, daha işlevsel ve daha çok bilginin sunulduğu bir Telefon Rehberi uygulaması yaratılmıştır. Uygulama kapsamında genel müdürlük, daire, şube ve personelin sorumluluk alanlarına göre anahtar kelime bazında aramalara da olanak sağlanmıştır. Ayrıca Telefon Rehberi uygulamasına kişilerin fotoğraf bilgileri de eklenmiştir.

Kullanılmış Makina İthalatı Uygulaması (KULESYA); Firmaların yurtdışından getirecekleri kullanılmış makineleri ithal etmek üzere yapacakları izin başvurularını elektronik ortamda yapılmasına imkan tanıyan ve İthalat Genel Müdürlüğü içinde havale sistemini kolaylaştıran web tabanlı KULESYA uygulaması geliştirilmiş ve 2016 yılında devreye alınmıştır. Bu uygulama ile firmalar başvurularının sonuçlarını Bakanlığımıza gelmeden KULESYA sistemi üzerinden takip edebilmektedir. Ayrıca sistem üzerinden yapılan başvurular yine elektronik ortamda anlık olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na (GTB) gönderilmektedir. Bu sayede talep sahibi firma Bakanlığımıza gelmeye ihtiyaç duymadan adı geçen Bakanlığın üzerinden elektronik ortamda giden belgesiyle ilgili işlemlerini yapabilmektedir. Bunun yanında İthalat Genel Müdürlüğü belirlenen formatta ihtiyaç duyduğu raporlamaları sistem üzerinden alabilmekte ve GTB'ye iletilen belgelerin durumunu anlık olarak sorgulayabilmektedir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI**

İthalat Genel Müdürlüğü

Kullanılmış Eşya İthalatı İzin Başvurusu

- [FİRMA KULLANMA KILAVUZU](#)
- [İSTENEN BELGELER](#)
- [BEYAN VE TAAHHÜTNAME](#)
- [DİLEKÇE](#)
- [2017/1 sayılı Tebliğin İçeriği](#)

KULLANICI...	<input type="text"/>	Tamam	Kullanıcı Oluştur
ŞİFRE.....	<input type="text"/>		
MAIL.....	<input type="text"/>		

İthal Lisansları Uygulaması (TPS-Lisans); Firmaların yapacakları ithal lisansı başvurularını kolaylaştırmak için elektronik ortamda başvuru yapmasına imkan tanıyan ve İthalat Genel Müdürlüğü içinde havale sistemini kolaylaştıran web tabanlı TPS-Lisans uygulaması geliştirilmiş ve 2016 yılında devreye alınmıştır. Bu uygulamada, firmalar hem başvurularını yapabilmekte hem de başvurularının sonuçlarını Bakanlığımıza gelmeden yine uygulama üzerinden takip edebilmektedirler. Ayrıca İthal izin Belgeleri oluşturulan bilgi akışı sayesinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na (GTB) da gönderilmektedir. Bu sayede izin sahibi firma Bakanlığımıza gelmeye ihtiyaç duymadan adı geçen Bakanlığa elektronik ortamda giden belgesiyle işlemlerini yapabilmektedir. Bunun yanı sıra, İthalat Genel Müdürlüğü belirlenen formatta ihtiyaç duyduğu raporlamaları sistem üzerinden alabilmekte ve GTB'deki belgelerin durumunu anlık olarak sorgulayabilmektedir.

İthalat Genel Müdürlüğü
İthal Lisansları Takip Programı

KULLANICI	<input type="text"/>	Tamam
SIFRE	<input type="text"/>	

Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Bilgi Sistemi (PGDBİS); Bakanlığımız koordinasyonunda 10 farklı kamu kuruluşunca yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi (PGD) sonuçlarının elektronik ortamda kaydedilmesi amacıyla PGDBİS kurulmuştur. PGDBİS'in temel amacı, yetkili tüm kuruluşlarca yürütülen denetimlerin sonuçlarının diğer kuruluşların da bilgisine ve kullanımına açılarak, denetimlerin programlanması ve önceliklendirilmesinde kuruluşlara destek olmaktır. Sistem bu anlamda sadece kamu kuruluşlarının kullanımına açıktır. Sisteme, PGD sonuçlarına ilişkin dönemsel ve yıllık denetim verilerinin yanı sıra, denetimlerde tespit edilen güvensiz ve uygunsuz ürünlerle ilgili bilgiler de kaydedilmektedir.

Sistemin günümüz ihtiyaçlarına karşılık verebilmesini teminen kullanıcı dostu bir yapıya kavuşması, daha verimli bir biçimde çalışabilmesi amacıyla gerek sistem ve teknik altyapı, gerekse ara yüz olarak yeniden yapılandırılması için bir hizmet alımı gerçekleştirilmiş ve söz konusu çalışma Temmuz ayında tamamlanarak uygulamanın yeni versiyonu hizmete alınmıştır.

Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi; Firmalara verilen Yatırım Teşvik Belgelerinin, belge düzenleme aşamasından başlayarak yatırımın kapatılmasına kadar geçen süreçteki tüm işlemlerin ve yabancı sermaye firmalarının bilgilerinin takip edilmesini sağlayan bir projedir.

Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS); Güvenlik, kalite ve standartlara uygunluk açısından tüketicimizi ve üreticimizi korumak amacıyla gerçekleştirilen ithalat ve ihracat denetimlerinin risk esaslı olarak yapılmasına imkân veren web tabanlı bir yazılımdır. TAREKS'in amacı, ihracat ve ithalat aşamalarında uygulanan denetimlerin, ekonomik ve ticaret koşullarına uygun, son teknolojinin imkânlarından yararlanarak çağdaş bir anlayışla gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Böylece, kaynakların daha zamanlı, etkin ve verimli şekilde kullanılmasını sağlar. TAREKS'in öncelikle ithalatta ürün güvenliği denetimine tabi tutulan kişisel koruyucu donanımlar, pil ve akümülatörler, oyuncak, yapı malzemeleri, tıbbi cihazlar, telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları gibi sanayi ürünleri ile ihracatta ve ithalatta kalite denetimine tabi tutulan tarım ürünlerini kapsamı öngörülmüştür. Ekonomi Bakanlığı tarafından Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğleriyle yapılacak mevzuat düzenlemeleriyle birlikte aşamalı olarak TAREKS kapsamına ek ürün grupları dahil edilmektedir.

İthalat iş süreçleri geliştirilerek Bakanlığın ve firmaların kullanımı kolaylaştırılırken, ihracatta oluşturulan belgeler AB mevzuatına uygun hale getirilmiş, ithalat verilerinde firma bazlı denetimin yanında kullanıcı bazlı denetim imkanı sağlanmıştır.

TAREKS uygulamasının Bakanlığımız ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında imzalanan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı arasında Veri Paylaşımına İlişkin Protokol" çerçevesinde geliştirilmesi ve karşılıklı veri değişiminin sağlanmasına yönelik çalışmalara başlanmış ve belirli bir aşamaya getirilmiştir.

Ayrıca, 2016 yılında PGDBİS verilerinin TAREKS risk analizinde kullanılması ve raporlamalarda İş Zekası (Business Intelligence-BI) aracı kullanımına geçilmiştir.

MUHAMMET TAHİR YEŞİLOVA - ABC 23 Mayıs 2013 Perşembe, 11:53

T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI
DİŞ TİCARETTE RİSK ESASLI KONTROL SİSTEMİ (TAREKS)

ANA SAYFA E-POSTA YARDIM ÇIKIŞ

BASVURU GÜNCELLEME KREDİ 1230.0 MESAJ RANDEVULAR SORGULAMA

DUYURULAR

1. BASVURU ÖCRETLERİ İLE İLGİLİ ÖNEMLİ AÇIKLAMA - 9 NİSAN 2013	Gör
2. STANDART DIŞI İHRACAT BASVURULARINA İLİŞKİN AÇIKLAMA - 8 ŞUBAT 2013	Gör
3. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI TEBLİĞLER KAPSAMI ÜRÜNLERE İLİŞKİN BASVURULAR HAKKINDA ÖNEMLİ DUYURU - 15 ŞUBAT 2013	Gör
4. LPG İTHALATI İLE İLGİLİ ÖNEMLİ DUYURU - 15 ŞUBAT 2013	Gör
5. ZEYTİN DENETİMLERİNE İLİŞKİN ÖNEMLİ DUYURU - 1 MART 2013	Gör
6. TSE TARAFINDAN DENETLENECEK ÜRÜNLER İLE İLGİLİ DUYURU - 1 MART 2013	Gör
7. İRAK'A STANDART DIŞI TURUNÇGİL İHRAÇ EDECEK FİRMALARIN DİKKATİNE - 14 MART 2013	Gör
8. AÇAP, GMP, İMALAT YETERLİLİK VE TIP ONAY BELGESİ SAHİBİ SANAYİCİLER HAKKINDA DUYURU- 18 MART 2013	Gör
9. 15.02.2013 TARİHİNDEN ÖNCE ÇIKIŞ ÜLKESİNDEN İHRAÇ AMACIYLA TAŞIMA BELGESİ DÜZENLENMİŞ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013	Gör
10. 2013/1 SAYILI ÜGD TEBLİĞİ EKİNDE GTİPİ BULUNAN ANCAK STANDARTI BELİRTİLMİYEN ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013	Gör
11. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLİĞLERİ KAPSAMI ATR'Lİ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013	Gör
12. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLİĞLERİ DENETİM İŞLEMLERİ BİLGİ EDİNME BASVURULARI HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013	Gör
13. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLİĞLERİ EMSAL UYGULAMALARI HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013	Gör
14. TSE YURTDIŞI UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİ YAPILMIŞ 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLİĞLERİ KAPSAMINDAKİ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013	Gör
15. GRAFİK ORANLARI UYGUN OLMAYAN CE İŞARETİ İLİŞTİRİLMİŞ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013	Gör
16. BASVURU İŞLEMLERİ HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013	Gör
17. CE İŞARETİNİN İLGİLİ YÖNETMELİKLERDE BELİRTİLEN GRAFİKTEKİ ORANLARA VE TASARIMA UYGUN OLARAK KONULMADIĞI DURUMLARA İLİŞKİN DUYURU	Gör
18. GERİ GELEN EŞYALARA İLİŞKİN BASVURU İŞLEMLERİ HAKKINDA DUYURU	Gör

DİŞ TİCARETTE RİSK ESASLI KONTROL SİSTEMİ SADECE EB TARAFINDAN YETKİLENDİRİLMİŞ GERÇEK KİŞİLERCE KULLANILABİLİR.
COPYRIGHT ©2013 EKONOMİ BAKANLIĞI

Ekonomi Bakanlığı Anket Modülü; Amaçlanan verilerin hızlı ve sağlıklı elde edilmesi için yapılmış olup, verilerin sadece Bakanlık personeli tarafından kullanılması planlanmıştır. Günümüzde özel kuruluşların anket modülleri kullanımı çeşitli sakıncalar göstermektedir. Bu sakıncalar geniş kapsamlı soruların oluşturulamaması, sorularda çeşitli kısıtlamalara gidilmesi, hatta verilerin Bakanlık dışı ikincil kişilerin eline geçmesine sebebiyet vermektedir. Bu tür sorunların önüne geçmek için Bakanlık Anket Modülü hazırlanmıştır.

Anket sorularının oluşumu Bakanlık çalışanları tarafından yapılmaktadır. Soru tiplmesi olarak derecelendirme soruları, tercih belirleme soruları, demografik sorular, yorumlar ve açık uçlu sorular uygulanabilmektedir. Anket Modülü içinde, Mail Modülü kullanılarak hedef kitle seçilebilmekte ve anket ilgililere doğrudan ulaşabilmektedir. Böylelikle en sağlıklı anket sonucu elde edilmektedir.

Bakanlık Anket Modülü ile şimdiye kadar otuz anket yapılmış olup, bunların on üçü 2016 yılına aittir. Modül; kurum içi ve kurum dışı olarak yayınlanabilmektedir.

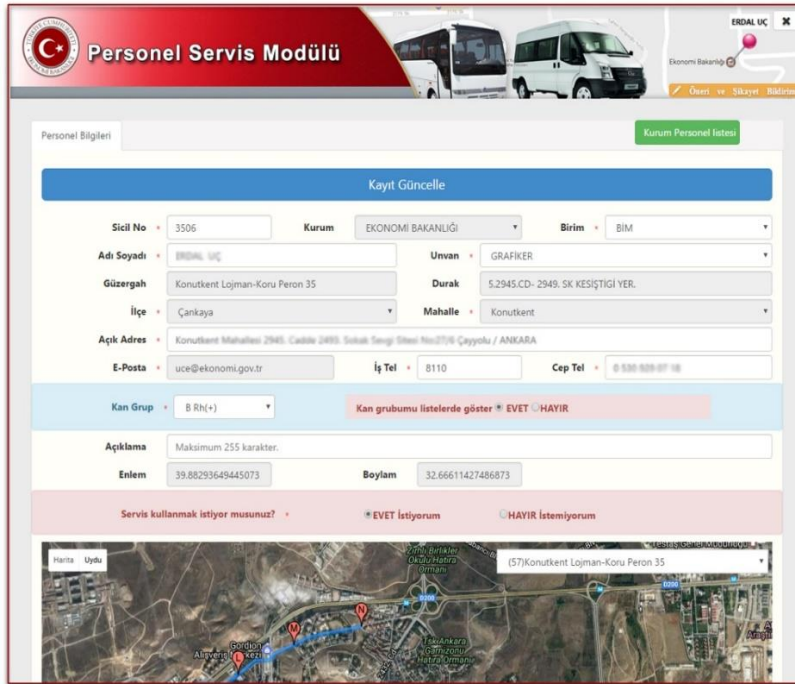
T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Anket Modülü

Yayınlanan Anketler

Anket Adı	Anketi Yapan Birim	Anketin Durumu	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
QUESTIONNAIRE FOR US COMPANIES' PERCEPTIONS TOWARDS TURKISH MARKET	İhracat Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	27.05.2016	07.07.2016
Türk Firmaları İçin ABD Pazarı Beklentisi ve Sorun Değerlendirme Anketi	İhracat Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	20.04.2016	07.07.2016
QUESTIONÁRIO SOBRE A PERCEPÇÃO DO MERCADO TURCO POR PARTE DAS EMPRESAS BRASILEIRAS	Anlaşmalar Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	11.04.2016	16.05.2016
QUESTIONARIO SOBRE LA PERCEPCIÓN DE LAS EMPRESAS HACIA EL MERCADO TURCO	Anlaşmalar Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	14.04.2016	16.05.2016
Ekonomi Bakanlığı Portal Memnuniyet Anketi	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Yayınlanmış	14.04.2016	14.07.2016
QUESTIONNAIRE FOR COMPANIES PERCEPTIONS TOWARDS TURKISH MARKET	Anlaşmalar Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	31.03.2016	23.04.2016
Türk Firmaları İçin Latin Amerika Pazarı Beklentisi ve Sorun Değerlendirme Anketi	Anlaşmalar Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	16.03.2016	16.05.2016
Türk Firmaları İçin Hindistan Pazarı Beklentisi ve Sorun Değerlendirme Anketi	İhracat Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	04.03.2016	25.03.2016
Fas Yatırım ve Müteahhlik Heyeti Anketi	Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	01.03.2016	31.03.2016
Japonya Pazarı Araştırma Anketi	Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	27.01.2016	03.03.2016
Yurt Dışı Sermaye Yatırımları Anketi	Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	25.01.2016	25.03.2016
Türk Firmaları İçin Çin Pazarı Beklentisi ve Sorun Değerlendirme Anketi	Anlaşmalar Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	19.01.2016	01.03.2016
Turkey's Experience Sharing Program- IDB 2015	Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü	Yayınlanmış	16.01.2016	25.03.2016

Personel Servis Modülü; Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'nın ihtiyaç ve istekleri doğrultusunda hazırlanan bir yazılımdır. Çoklu ekran (Multi-Screen) kullanılarak oluşturulmuş olmasından dolayı her hangi bir bilgi kaynağından rahatlıkla ulaşılabilmektedir. Bu programla, mümkün olduğundan az araç kullanıp, çok kişinin faydalanması düşünülmüş, böylelikle de bir tasarruf sağlanması amaçlanmıştır. Sistemin kullanıcı dostu bir yapıya kavuşması, daha verimli bir biçimde çalışması için; programlama ve tasarımı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.

Personel Servis Modülü

Personel Bilgileri

Kayıt Güncelle

Sicil No: 3506 Kurum: EKONOMİ BAKANLIĞI Birim: BIM

Adı Soyadı: ERDAL UÇ Unvan: GRAFİKER

Güzergeah: Konutkent Lojman-Koru Peron 35 Durak: 5.2945.CD- 2949. SK KESİŞTİĞİ YER.

İlçe: Çankaya Mahalle: Konutkent

Açık Adres: Konutkent Mahallesi 2949. Cadde 3499. Sokak Genç Sınıfı Hastane Çayyolu / ANKARA

E-Posta: uce@ekonomi.gov.tr İş Tel: 8110 Cep Tel: 0 530 829 07 16

Kan Grup: B Rh(+)

Açıklama: Maksimum 255 karakter.

Enlem: 39.8293649445073 Boylam: 32.66611427486873

Servis kullanmak istiyor musunuz? EVET HAYIR İstemiyorum

Harta Uydur

(57)Konutkent Lojman-Koru Peron 35

Yurt Dışı Sermaye Yatırımları Modülü; Ülkemizin yurtdışındaki yatırımlarının tespiti ve miktarı için yazılmış bir modüldür. Modüle yurt dışı yatırımcıların, "Yatırımcı Bilgileri", "Yatırım Bilgileri", "Hisse Oranları", "Sermaye Bilgileri", "Borç Alacak Bilgileri", "Ters Yatırım Bilgileri" ve en son olarak "Rapor/Onay" istenmektedir.

Geçmiş yıllarda Hazine Müsteşarlığı tarafından manuel olarak yapılan tespit bu yıl Bakanlığımız tarafından dijital ortama taşınmıştır. Modül yazılım olarak çoklu ekran (Multi-Screen) kullanılarak oluşturulmuş, bu sayede her hangi bir bilgi kaynağından rahatlıkla ulaşılabilmektedir.

Sistemin kullanıcı dostu bir yapıya kavuşması, daha verimli bir biçimde çalışması için; sistem ve teknik altyapı ve ara yüz olarak yapılandırılması Bilgi İşlem Daire Başkanlığı personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Portalı; Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmış olup, YOİKK platformunun yapısı, işleyişi, Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik çalışmaların güncel durumu ile yatırımcıları ilgilendiren temel süreçlere ilişkin ayrıntılı bilgiye erişim imkânı sağlamaktadır. Ayrıca, Sayın Başbakan başkanlığında toplanan Yatırım Danışma Konseyi toplantılarının dokümanlarına da yer verilen portal kapsamında, yatırımcıların yatırım süreçleriyle ilgili yaşamakta oldukları sorunları ilgili teknik komitelere iletmelerine imkân sağlayacak bir yapı da yer almaktadır.

P	Pt	S	Ç	P	C	Ct
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Dahilde İşleme Rejimi (DİR); Firmalara verilen Dahilde İşleme İzin Belgeleri ile ilgili firma başvurularının alınmasından başlayarak, ihracat işleminin kapatılmasına kadar geçen süreçteki tüm işlemlerin elektronik imza kullanılarak yapılabilmesini sağlamaktadır.

Serbest Bölgeler Uygulama Programı (SBUP); Serbest bölgelerde gerçekleştirilen işlemler daha düzenli ve güvenilir bir şekilde takip edilmekte, ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalar arasındaki bilgi paylaşımı web tabanlı bir yazılım üzerinden gerçekleştirilmekte ve tüm serbest bölgelerde uygulanmaktadır.

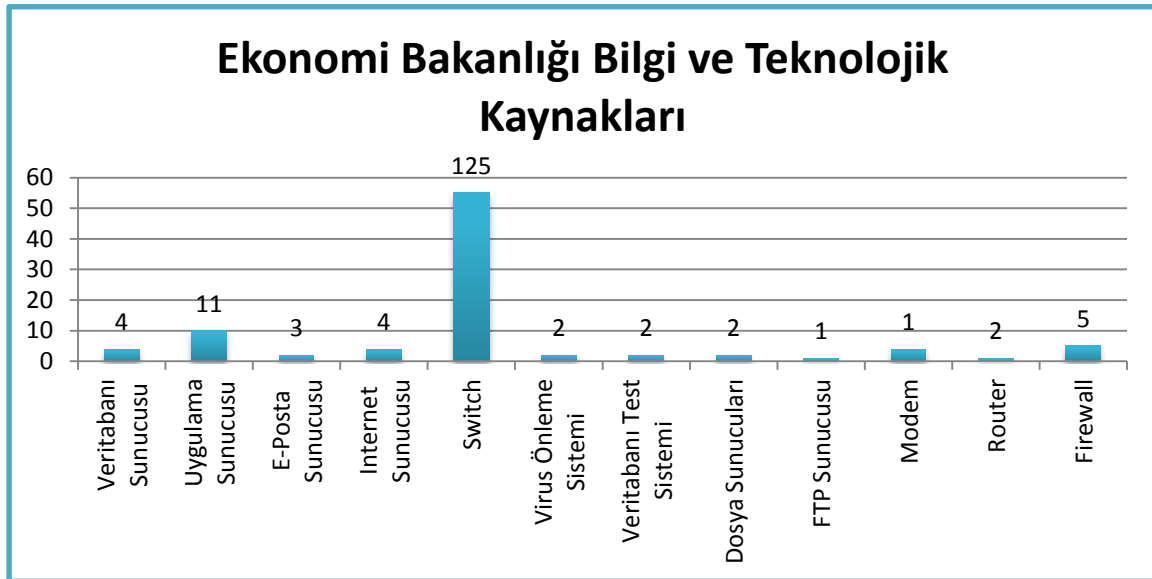
Serbest Bölgelerde Coğrafi Bilgi Sistemi ve Süreç Yönetimi Otomasyonu Kurulması; 2014-2016

Bakanlığımız Yatırım Programında yer alan “Serbest Bölgelerde Coğrafi Bilgi Sistemi ve Süreç Yönetimi Otomasyonu Kurulması” projesi SEB-ATLAS adı altında hayata geçirilmiş olup, Serbest Bölgeler bazında devreye alma çalışmaları devam etmektedir.

Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi; Ekonomi Bakanlığı Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesinin alt yapı ve yenileme çalışmaları tamamlanarak 2015 yılı Aralık ayı başında www.teknikengel.gov.tr adresinden erişime açılmıştır. İnternet Sitesinde, üretici ve ihracatçılarımızın dış pazarlara girişte karşılaştıkları etiketleme, işaretleme, ambalajlama, karantina şartı gibi teknik düzenlemeler ile test ve belgelendirme işlemlerinden kaynaklanan teknik engellerin önlenmesine yönelik mekanizmalara yer verilmiştir. Sitenin ticarette teknik engeller hakkında ihracatçılarımızın bilgilendirilmesini ve karşılaştıkları sorunların çözümünü sağlayacak en önemli platform haline getirilmesi hedeflenmektedir. TTE web sitesine halihazırda 2272 firma kayıtlı bulunmaktadır.

Bakanlık'ta kullanılan bilgi teknolojisi donanımının dağılımı ise aşağıdaki gibidir:

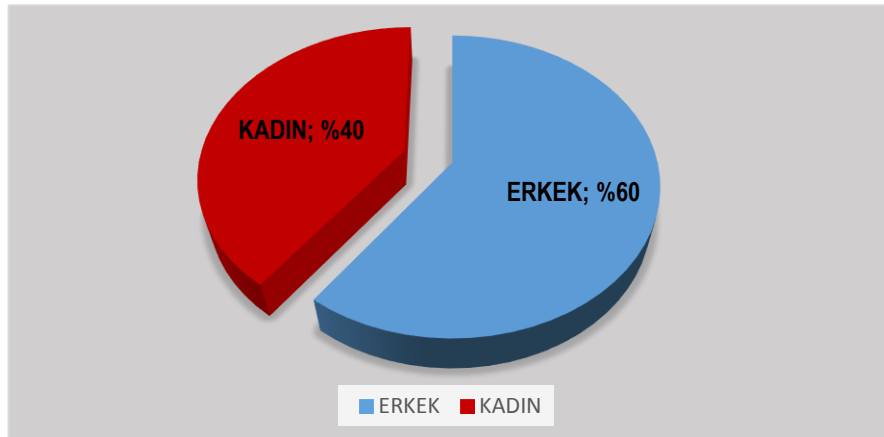

5. İnsan Kaynakları

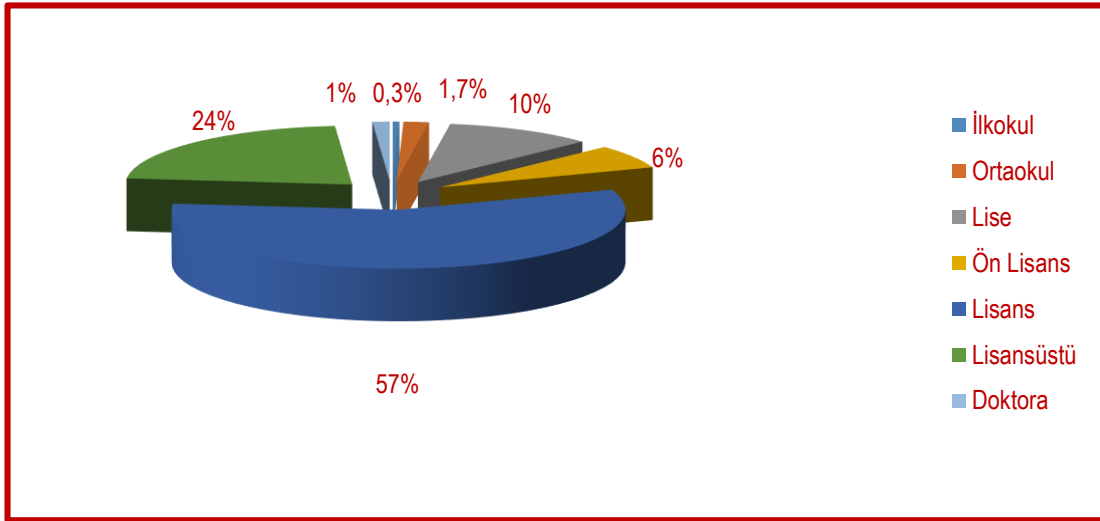
2016 yılı sonu itibariyle Bakanlık Merkez, Taşra ve Yurtdışı teşkilatında görevli personelin kadro statüsü ve cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

	Statü	Erkek	Kadın	Toplam
MERKEZ	Kadrolu (657 sayılı Kanun)	653	397	1050
	Kadro Karşılığı Sözleşmeli	269	279	548
	Sözleşmeli Personel (506 sayılı Kanun)	13	23	36
	Sürekli İşçi	11	6	17
	Sözleşmeli Personel (933 sayılı Kanun)	4	3	7
Merkez Toplam		950	708	1658
TAŞRA	Kadrolu (657 sayılı Kanun)	301	150	451
	Kadro Karşılığı Sözleşmeli	53	13	66
	Sözleşmeli Personel (506 sayılı Kanun)	4	1	5
	Sürekli İşçi	1	3	4
Taşra Toplam		359	167	526
YURTDIŞI	Kadrolu (657 sayılı Kanun)	110	21	131
	Sekreter-Uzman (657 sayılı Kanun 4/B mad.)	43	69	112
	Sürekli İşçi	0	1	1
Yurtdışı Toplam		153	91	244
GENEL TOPLAM		1462	966	2428

Bakanlık personelinin cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki grafikte olduğu gibidir:

Bakanlık personelinin eğitim durumunu gösterir grafik aşağıda yer almaktadır:

6. Sunulan Hizmetler

Bakanlık, faaliyetlerini 637 sayılı Ekonomi Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili diğer mevzuat çerçevesinde sürdürmektedir. Bu kapsamda yürütülen faaliyetlerin bazıları aşağıda özetlenmiştir:

- Dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikalarının belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikasını geliştirmek ve yürütmek, bu süreçte kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarını koordine etmek
- Ekonomik faaliyetlerin dış ticarete dönük olarak yapılandırılması için gerekli tedbirleri almak, uygulamak ve bu tedbirlerin ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlarınca uygulanmasının ve koordinasyonunun sağlanması konusunda çalışmalar yürütmek
- Mal ve hizmet ihracatının geliştirilmesi ve sürdürülebilir ihracat artışının sağlanmasına yönelik pazara giriş, devlet destekleri, tanıtım, bilgilendirme, ihracat engellerinin bertarafı, vb. faaliyetleri yürütmek ve koordine etmek
- Üreticilerimizin ve ihracatçılarımızın uluslararası pazarlarda rekabet gücünü artırmaya yönelik yardım ve teşvikleri uygulamak
- Ülkemiz üreticilerine ihracat yapabilecekleri pazarları araştırmak ve üreticileri bu pazarlara yönlendirmek
- Mal ihracatının yasal olarak düzenlenmesini ve kontrolünü yürütmek
- Mal ithalatının, yerli üretici açısından haksız rekabete sebep olmayacak ve daha elverişli rekabet koşulları oluşturacak şekilde düzenlenmesini ve kontrolünü yürütmek
- Dış ticarete konu ürünlerin güvenli, mevzuata ve standartlara uygun olmasını sağlamak, bu amaçla ithalatta ve ihracatta denetim yapmak ve yaptırmak, ticarete teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar yürütmek, ürün güvenliği, teknik düzenlemeler ve denetimlere dair mevzuat, politika ve uygulamaları koordine etmek
- Yabancı sermayeyi ülke kalkınmasına beklenen katkıları sağlayacak şekilde yönlendirmeye dönük faaliyetler yürütmek
- Yatırım teşviklerinin ülke ekonomisi yararına etkin bir şekilde düzenlenmesini temin amacıyla ihtiyaç duyulan mevzuatı hazırlamak ve uygulamak
- Yurtdışındaki Türk yatırımlarının korunmasına yönelik tedbirleri almak

- Ülkemiz ihracatçı ve iş adamlarının yurtdışındaki haklarının ve çıkarlarının korunmasına yönelik girişimleri yapmak ve gerekli tedbirleri almak
- Serbest bölgeleri ülke ekonomisi yararına faaliyet gösterecek şekilde düzenlemek; özel ekonomi bölgeleri, lojistik merkezler, dış ticaret merkezleri kurulması, yönetilmesi ve işletilmesine dair düzenlemeleri yapmak ve uygulamak
- Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının dış ticareti ilgilendiren uygulamalarının koordinasyonunu yapmak
- Ülkemizin uluslararası ticari ve ekonomik platformlarda temsilini sağlamak, bu platformlarda uluslararası düzenlemelerin ülkemiz ticareti ve ekonomisi lehine sonuçlanması için katkıda bulunmak; ülkemizin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ikili, bölgesel ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkilerini düzenlemek, yürütmek ve bu konularda ilgili mevzuatı çerçevesinde anlaşmalar yapmak; uluslararası kuruluşların Bakanlığın yetki ve görev alanına giren konulardaki çalışmalarını takip etmek ve bu konularda görüş oluşturmak
- Dünyadaki sektör ve piyasa eğilimlerini takip etmek ve bu doğrultuda milli politikalar üretmek
- Bakanlığın görev alanları çerçevesinde AB ile ilişkiler ve Gümrük Birliği kapsamında koordinasyon ve uyum çalışmalarını yürütmek
- Bakanlık faaliyet alanları ile ilgili iç ve dış gelişmelerden ilgili kamu ve sektör kuruluşlarını bilgilendirmek

7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu idarelerinde etkin bir iç kontrol sistemi kurulması öngörülmüştür. 5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde, iç kontrol, "idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak, faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmıştır.

5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, kamu idarelerinin; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlayacakları hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, Bakanlık Makamı'nın 04/08/2011 tarihli ve 2011/392 sayılı Onay'ı ile hazırlık çalışmaları başlayan "2013-2017 Ekonomi Bakanlığı Stratejik Planı" tamamlanarak, 10 Aralık 2012 tarih ve 2012/781 sayılı Bakanlık Makamı Onayı ile 01 Ocak 2013 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur.

Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 15'inci maddesi gereğince, 2013-2017 Stratejik Planı, Bakanlığımız internet sitesi üzerinden kamuoyuna duyurulmuş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay Başkanlığı'na gönderilmiştir.

Ayrıca, 2013-2017 Stratejik Planı'nın uygulanmasına ilişkin olarak, Maliye Bakanlığı'nın e-bütçe sistemine girilen üçer aylık raporlamaların yanısıra 2016 yılı Yarıyıl İzleme ve Değerlendirme Raporu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nca konsolide edilerek Üst Yönetici ve Bakanlık Birimleri'ne sunulmuştur.

2013 yılı başından itibaren uygulanmakta olan Ekonomi Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı'nın 2017 yılı sonunda uygulama süresi sona ermektedir. Bu kapsamda, "5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu" ve "Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri uyarınca, 2018-2022 yıllarını kapsayan "Ekonomi Bakanlığı Stratejik Planı"nın hazırlanması çalışmaları Bakanlık Makamı'nın 15/04/2016 tarihli ve 2016/1960 sayılı Onay'ı ile uygun görülmüştür. Stratejik planlama sürecinde ikinci adım olarak Stratejik Plan çalışmalarını yürütmek üzere Stratejik Plan Kurulu (SPK), Stratejik Planlama Yürütme Komitesi (SPYK) ve Birim Çalışma Gruplarından oluşan Stratejik Planlama Ekibi Müsteşarlık Makamı'nın 02/11/2016 tarihli ve 2016/1431 sayılı Onay'ı ile ihdas edilmiştir. İlgili mevzuat hükümleri çerçevesinde planın tüm Bakanlık Birimlerinde sahiplenilmesi ve katılımcılığın sağlanması amacıyla 22 Kasım 2016 tarihinde Bakanlık Makam'ı tarafından 2016/10 sayılı Genelge yayımlanmıştır. Stratejik planlama sürecinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla çalışmalar, SGDB koordinatörlüğünde tüm birimlerin katılım ve katkılarıyla yürütülmüş ve taslak plan hazırlanmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlık'ta İç Kontrol Sisteminin Kurulması çalışmalarına başlanması için 2013 yılında Müsteşarlık Makamı'nın Onayı ile Üst Yönetici, Üst Yönetici Yardımcıları ve harcama birimlerinin amirlerinin katılımıyla "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" ve teknik düzeyde çalışmaları yürütmek üzere de "İç Kontrol Çalışma Grupları" oluşturulmuş; 2014 yılı içinde Bakan değişikliğinin akabinde aynı yıl Kasım ayı içinde Müsteşarlık Makam Onayı ile Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda, Bakanlık bünyesindeki mevcut iç kontrol uygulamalarının iç kontrol standartlarına göre gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi çalışmalarına başlanılmıştır.

Bu kapsamda, çalışmaları izlemek ve iç kontrol sisteminin işleyişi ve geliştirilmesine ilişkin politika düzeyinde yönlendirmeler yapmak amacıyla, Üst Yönetici, Üst Yönetici Yardımcıları ve harcama yetkililerinin katılımıyla "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" ve birimlerde teknik düzeyde çalışmaları yürütmek üzere, Bakanlığımız harcama birimleri bünyesinde bir ekip liderinin Başkanlığında işler ve süreçler hakkında yeterli tecrübe sahibi personelin katılımıyla "İç Kontrol Çalışma Grupları"nın yeniden oluşturulması uygun görülmüştür.

Ancak, Maliye Bakanlığı Merkezi Uyumlaştırma Birimi tarafından İç Kontrol Standartlarına ilişkin değişikliğe gidileceğine dair bilgilendirme yapıldığından İç Kontrol Sisteminin Kurulması ve Uygulanması yönündeki çalışmalara İç Kontrol Standartlarına ilişkin değişikliğin tamamlanmasından sonra devam edilmesi planlanmıştır.

8. Ön Mali Kontrol

Maliye Bakanlığı'nca hazırlanan "İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar" kapsamında; taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, seyahat kartı listeleri, yan ödeme cetvelleri, kadro dağılım cetvelleri, ödenek aktarma işlemleri, sözleşmeli personel sayı ve sözleşmeleri ile yurtdışı kira katkısı ödemelerine ilişkin belgelerin ön mali kontrolü yapılmaktadır.

Ayrıca, Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Kişilerden Alacaklara İlişkin 16 Seri No.lu Genel Tebliğ uyarınca açılan alacak takip dosyalarının bir sureti muhasebe birimine gönderilerek, ilgililer adına muhasebe kayıtlarına alınması sağlanmakta ve bahse konu dosyaların takibi yapılmaktadır.

Buna ilaveten, riskli alanlar dikkate alınarak Bakanlığımız tarafından hazırlanan Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi kapsamında;

- Bakanlığımız merkez teşkilatı harcama birimleri tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen ihale usulleriyle gerçekleştirilmesi öngörülen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin olarak düzenlenen ihale işlem dosyalarının ön mali kontrolü,
- Bakanlığımız merkez teşkilatı harcama birimlerinin "03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri" ile "06-Sermaye Giderleri" ekonomik kodlarından yapılacak harcamalarında, tutarı 10.000 TL' yi geçen ödeme emri belgelerinin ön mali kontrolü,
- Bakanlığımız yurtdışı teşkilatı idari gider harcamalarından tutarı 10.000 TL'yi aşan ödeme emri belgelerinin ön mali kontrolü,
- "05 Cari Transferler" ekonomik kodundan yapılan harcamalara ilişkin ödeme emri belgelerinin ön mali kontrolü

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

2013-2017 EKONOMİ BAKANLIĞI STRATEJİK PLANI

II. AMAÇ VE HEDEFLER

STRATEJİK AMAÇ 1	Mal ve hizmet üretimi ve ihracatının geliştirilmesini sağlamak; sürdürülebilir ihracat artışını desteklemek amacıyla katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracatını artırmak.
Stratejik Hedef 1.1	Yenilikçi fikirlere ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin yatırım, üretim ve ihracat içindeki payı arttırılacaktır.
Stratejik Hedef 1.2	Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin uluslararası rekabet gücü arttırılacak ve istikrarlı şekilde büyümesi sağlanacaktır.
Stratejik Hedef 1.3	İhracatçılarımızın dünya pazarlarında rekabet gücünün ve ihraç ürünlerimizin dünya pazarlarındaki payının arttırılması sağlanacaktır.
Stratejik Hedef 1.4	Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.
Stratejik Hedef 1.5	İhracatçılarımızın karşılaştıkları pazara giriş engelleri çözüme kavuşturulacak ve muhabımız ülkelerin DTÖ mal ve hizmet ticaretine ilişkin düzenlemelere uyumu izlenecektir.

STRATEJİK AMAÇ 2	Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek ve yatırım ortamını iyileştirmek
Stratejik Hedef 2.1	Yatırımların teşvikine ve uluslararası doğrudan yatırımların arttırılmasına yönelik destek mekanizmaları geliştirilecek; uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyon güçlendirilecek; uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyacının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesi sağlanacaktır.
Stratejik Hedef 2.2	Yeni nesil serbest bölge anlayışı ile serbest bölgelerdeki altyapı ve faaliyet alanlarının geliştirilmesi dahil, gelişmiş altyapıya sahip yatırım alanları ile stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik imkanları oluşturulacaktır.
Stratejik Hedef 2.3	Yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler, öngörülen program çerçevesinde yürütülecektir.

STRATEJİK AMAÇ 3	İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditleri önleyecek tedbirleri almak
Stratejik Hedef 3.1	İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditlere karşı ülkenin üretim dallarının, uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde etkin bir şekilde korunması sağlanacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 4	Kaliteli ve güvenli ürün arzını sağlamak
Stratejik Hedef 4.1	Piyasaya güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik yatay teknik mevzuat, uluslararası yükümlülüklerimiz gözönünde bulundurularak geliştirilecek ve uygulanacaktır.
Stratejik Hedef 4.2	Piyasa gözetimi ve denetiminde (PGD) etkin koordinasyon sağlanacaktır.
Stratejik Hedef 4.3	İthal edilen ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliği ile ihracat ve ithalata konu ürünlerin ticari kalite yönünden uygunluğunun tespitine yönelik hukuki, teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.
Stratejik Hedef 4.4	Güvenli ve kaliteli ürün arzına yönelik ikili ve çoklu platformlarda uluslararası gelişmeler ve ülkemiz hakları takip edilecek; ülkemiz uygulamalarının tanıtılması ve kabulü sağlanacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 5	İkili, bölgesel ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerini ülkemizin çıkarları doğrultusunda yürütmek
Stratejik Hedef 5.1	İkili, bölgesel ve çok taraflı stratejilerimizin oluşturulmasında nicel ve nitel analiz yöntemlerinin etkin kullanımı sağlanacaktır.
Stratejik Hedef 5.2	İkili ve çok taraflı platformlarda mal ve hizmet ticaretine ilişkin konularda ülkemiz çıkarları etkin şekilde takip edilecektir.
Stratejik Hedef 5.3	Avrupa Birliği ile ticari ve ekonomik ilişkilerde ülkemizin çıkarları etkin bir şekilde savunulacaktır.
Stratejik Hedef 5.4	Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri kapsamında mevzuat uyumunun koordinasyonu etkin bir şekilde sürdürülecektir.
Stratejik Hedef 5.5	Gelişmekte olan ülkelerin çok taraflı ticaret sistemine entegrasyonu desteklenecektir.
Stratejik Hedef 5.6	Türkiye ile diğer ülkeler arasında ekonomik ve ticari konularda üst düzey ikili mekanizmalar oluşturulacaktır.
Stratejik Hedef 5.7	Türkiye'nin yatırımlar alanındaki ikili ve çok taraflı ilişkileri geliştirilecektir.

STRATEJİK AMAÇ 6	Ülke genelinde dış ticaret ve yatırımlar konusunda bilgi ve bilinci arttırmak
Stratejik Hedef 6.1	Dış ticaret ve yatırımlara ilişkin paydaşlar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması sağlanacaktır.
Stratejik Hedef 6.2	Dış pazarlardaki ticari ve ekonomik gelişmeler ve fırsatlar takip edilerek, ihracatçılarımızın dış pazarlar hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 7	Kurumsal gelişimi sürdürmek
Stratejik Hedef 7.1	Genel kabul gören standartlarda bilgi güvenliği uygulamaları hayata geçirilecektir.
Stratejik Hedef 7.2	E-devlet uygulamaları geliştirilecektir.
Stratejik Hedef 7.3	İnsan kaynakları yönetimi süreçleri ile personelin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.
Stratejik Hedef 7.4	Fiziksel çalışma ortamı iyileştirilecektir.
Stratejik Hedef 7.5	Bakanlık'ta iç kontrol uygulamaları geliştirilecektir.

A. TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER

Bakanlığımız, 2016 Performans Programı dönemindeki temel politikalarını 10.Kalkınma Planı, 65.Hükümet Programı, 2016-2018 Orta Vadeli Program ve 2013-2017 Ekonomi Bakanlığı Stratejik Planı ile uyumlu olarak belirlemiştir.

10. Kalkınma Planı (2014-2018) içerisinde yer alan politikalarda,

- İhracatçıların yeni pazarlara erişmesine yönelik mevcut imkanlar iyileştirilecektir.
- İthalat bağımlılığını azaltmayı esas alan büyük ölçekli yatırımları ve stratejik sektör boyutlarını içeren yeni teşvik sistemi etkili olarak hayata geçirilecektir.
- Tüketime yönelik ihraç ürünlerinde özgün tasarım faaliyetleri özendirilecek, nitelikli tasarımcı yetiştirilmesi sağlanacak, patent tescili ve uluslararası marka oluşturulması desteklenecek, tanıtım ve pazarlama konusundaki destekler ihracatçıların ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilecektir.
- Türkiye'nin geleneksel ihracat pazarlarındaki payını düşürmeden ihracatta pazar çeşitlendirilmesi sağlanarak mal ve hizmet ihracatının artırılmasını teminen ihracatta hedef ve öncelikli ülkeler belirlenecektir.
- İhracat desteklerinde etkililik esas alınacak, gelişme potansiyeli olan sektörler öncelik verilecektir.
- Kredi artış hızını kontrol altında tutmaya yönelik alınan kararların yatırım ve istihdam üzerindeki olumsuz etkilerini önlemek amacıyla ihtiyaca göre kredi türlerinde farklılaştırmaya gidilecektir.
- Türkiye'nin ikili ve çok taraflı yükümlülükleri çerçevesinde yurtiçi üretimde yerli ara malı kullanımının ve katma değer artırılması sağlanacaktır.
- E-Ticaretin, ihracatın artırılmasında etkili bir araç olarak kullanılması amacıyla gerekli mekanizmalar geliştirilecektir.
- Yerli ürünler gibi ithal ürünlerin de sağlık, çevre, enerji verimliliğine dair teknik düzenlemelere uygunluğu sağlanacaktır.
- Uluslararası hizmet ticareti müzakereleri kapsamında ülkemiz yatırımcılarının yurt dışında haklarının teminat altına alınması ve korunması sağlanacaktır.
- Türkiye ile AB arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin gelişmesinde kilit bir aşamayı oluşturan Gümrük Birliği, Türkiye için üyeliğe giden sürecin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Diğer taraftan Gümrük Birliği, ülkemizin üçüncü ülkelerle ticari ilişkilerini belirleme serbestisi imkânını kısıtlamaktadır. Türkiye'nin önümüzdeki dönemde bir yandan AB üyeliği hedefini sürdürürken diğer yandan son dönemde yoğunluk kazanmış olan küresel düzeyde ekonomik ve sosyal işbirliği faaliyetlerini ve komşularıyla ilişkilerini geliştirmeyi devam ettirmesi önem taşımaktadır. Bu perspektifle ülkemizin, dünyanın ekonomik, sosyal ve siyasi istikrar sürecine katkıda bulunma, dünyayla bütünleşmeye devam ederek daha fazla insani yarar üretme ve bunlar için etkili işbirliği ve yardım stratejileri hayata geçirme potansiyeli bulunmaktadır.
- Türkiye'nin Gümrük Birliği'nden kaynaklanan yükümlülüklerinin üçüncü taraflarla ticaretinde ciddi bir ekonomik maliyet unsuru haline gelmemesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

denilmektedir.

65. Hükümet Programı'nda aşağıdaki ifadelere yer verilmektedir:

- Gerek yurt içi gerekse uluslararası yatırımların artırılması için gerekli ortam ve destekleyici mekanizmalar oluşturulacaktır.
- Önümüzdeki dönemde yüksek teknolojiye dayalı yurtiçi üretimi artırma ve ithalata bağımlılığı azaltma perspektifiyle, imalat sanayiinin GSYH içindeki payının artırılması ve yapısal dönüşümün sağlanması temel öncelik olacaktır. Hükümetimiz, bu yapısal dönüşümün sağlanması için verimlilik artışının ve "Endüstri 4.0" yaklaşımıyla uyumlu sanayileşmenin hızlandırılması gerektiğinin farkındadır. Üreterek büyüyen, istihdam oluşturan, ihracatı artıran bir ülke olma yolunda reel sektörün daha güçlü, daha rekabetçi yapıya kavuşturulması esastır. Bu çerçevede, üretim yapısında ve ihracatımızda ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değerli ürünlerin payı artırılması hedeflenmektedir. Özel sektör öncülüğünde, Ar-Ge faaliyetlerinin artırılarak ticarileştirilmesine ve üretime dönüştürülmesine daha fazla ağırlık verilerek, ihracata dayalı ve rekabetçi bir üretim yapısı gerçekleştirilebilecektir.
- Hükümet olarak, ekonomide yapısal dönüşümü sağlamada üretim ve ihracat kalitemizi artırmaya odaklandık. Bu yaklaşımla Türkiye'nin hızlı büyüme dönemlerinde yaşadığı yüksek cari işlemler açığının altındaki yapısal sorunlara yönelik politikalarımızı yeni dönemde de sürdüreceğiz. Temel yaklaşımımız, ihracatın daha fazla katkıda bulunduğu yüksek ve sürdürülebilir büyüme seviyelerine ulaşmaktır.
- Dünyada talep koşullarının çok olumlu seyretmediği gerçeğini dikkate alarak önümüzdeki dönemde ülkemizin potansiyelini hızla harekete geçirecek tam bir ihracat seferberliği gerçekleştireceğiz. Bu seferberlik, reel sektörün tüm kesimlerinin katılımının sağlanacağı bir anlayışla ortaya konulacaktır.
- Ekonomi politikalarımızın esası, cari açığı düşürmeye devam ederken, büyümeyi daha iyi bir ödemeler dengesi bilançosuyla gerçekleştirmek şeklinde olacaktır. Ülkemizin beşeri ve doğal kaynaklarını değerlendirerek yerli üretimi destekleyecek, böylece dış ticaret dengesini iyileştirecek ve büyüyen kaynaklarımızı üretken alanlara yönlendirerek daha fazla gelire dönüştürülecektir.
- Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yatırımcının önündeki her türlü bürokratik engelin kaldırılması en önemli önceliklerimiz arasında yer almaktadır. İş ve yatırım ortamını iyileştirilmesi maksadıyla, ulusal ve uluslararası doğrudan yatırımları teşvik edecek, destekleyecek ve tüm yatırımcıların ihtiyacı olan her türlü tedbir alınacaktır. Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK) kapsamındaki çalışmaların genel sorun alanlarına odaklı, daha etkin ve sonuç alıcı bir biçimde sürdürülmesi sağlanacaktır.
- Özel sektör yatırımlarında üretim, istihdam, yüksek katma değer ve ihracat artışına yönelik alanlara öncelik verilecektir.
- Cari açığın kalıcı çözümüne yönelik politika ve önlemleri hayata geçirilecektir. Bu kapsamda, ekonomide yapısal dönüşümü sağlayacak tedbirleri alacak ve yurtiçi tasarrufların artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir. Bir yandan, önemli bazı ithalat kalemlerinde yurtiçi üretimi dünya ile rekabet edebilir bir şekilde artırırken, diğer yandan uluslararası haksız rekabete karşı gerekli tedbirleri alınacaktır.
- Büyük ölçekli yatırımları ve stratejik sektörleri teşvik etmeye devam edilecektir.

- Türkiye'nin dünyayla ekonomik anlamda entegrasyonuna ivme kazandıracak serbest ve tercihli ticaret anlaşmaları ile AB ve TTİP gibi ekonomik bloklarla entegrasyonunu sağlayacak çalışmalar hızlandırılacaktır.
- Yeni yatırımlar ve imalat sanayimizde yaşanacak dönüşümlerle mal ihracatımızda uzun dönemli hedefimiz, dünya ihracatından yüzde 1,5 pay almaktır. Dış ticaret açığının GSYH'ya oranının azaltılması hedeflenmektedir.
- İhracatın ithalatı karşılama oranını ve ihracatın kalitesini artırmayı, orta ve yüksek teknoloji ürünlerin ihracat içerisindeki payını yaklaşık yüzde 40'a ulaştırmayı hedeflemektedir. Türkiye'nin girdi tedarik ihtiyacı envanteri dikkate alınarak Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) güncellenecektir.
- Yerlilik oranını artırmak amacıyla, tedarik zincirindeki işletmeler arasındaki işbirliğini ve katma değer artışını sağlayacak kümelenme faaliyetleri desteklenecektir. Bir yandan Türkiye'nin geleneksel ihracat pazarlarındaki payını artırırken, diğer yandan AB-dışı ülkelere olan mal ve hizmet ihracatını artırmak için yoğun ve kapsamlı düzenleme ve destekleri hayata geçirilecektir.
- İhracat desteklerinde etkililik esas alınacak, gelişme potansiyeli olan sektörler öncelik verilecektir.
- Türkiye'nin ikili ve çok taraflı yükümlülükleri dikkate alınarak yurtiçi üretimde yerli ara malı kullanımı ve katma değer artırılması sağlanacaktır.
- Tüketime yönelik ihraç ürünlerinde özgün tasarım ve tanıtım faaliyetlerini özendirerek, nitelikli tasarımcı yetiştirilmesini sağlanacaktır.
- Yüksek teknoloji ürünlerine yönelik yatırımları ülkemize çekmek üzere serbest bölgelerin cazibesi artırılacaktır.
- Özellikle son dönemde ticaret ortaklarımızda yaşanan gelişmelere bağlı olarak ihracatçılarımızın yeni pazarlara erişmesine yönelik mevcut imkânlar iyileştirilecektir.
- Uluslararası hizmet ticareti müzakereleri kapsamında, ülkemiz yatırımcılarının yurt dışında haklarının teminat altına alınması ve korunmasını sağlanacaktır.
- Yerli ürünler gibi ithal ürünlerin de sağlık, çevre, enerji verimliliğine dair teknik düzenlemelere uygunluğu sağlanacaktır.
- Ülke ekonomisi için büyük önem arz eden yatırımların izin ve yatırım yeri temini süreçlerinin hızlı ve etkin bir biçimde yürütülmesine ve sonuçlandırılmasına yönelik mekanizma oluşturulacaktır.
- İş ve yatırım ortamını iyileştirilecektir. Ulusal ve uluslararası doğrudan yatırımları teşvik edecek, destekleyecek ve tüm yatırımcıların ihtiyacı olan her türlü tedbir alınacaktır.
- "İş ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesi Öncelikli Dönüşüm Programı"yla iş ve yatırım ortamının öncelikli sorunlarına odaklanılarak, yatırımcının karşılaştığı belirsizliklerin giderilmesi ve sorunların hızla çözülmesi, bunun için mevcut mekanizmaların iyileştirilerek yatırımların artırılması amaçlanmaktadır.

- Girişimcilerin yurtdışı pazarlara açılması amacıyla elektronik ticaret hizmetlerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.
- AB'yle varılmış olan mutabakat çerçevesinde, Gümrük Birliği'nin, dünya ekonomisinde ve AB'nin ticaret politikasında meydana gelen değişiklikler ışığında güncellenmesine yönelik olarak devam eden çalışmalar sürdürülecektir.
- İstihdam teşvikleri basit ve daha anlaşılır hale getirilecektir. Bu kapsamda yapılacak analizler dikkate alınarak, bazı teşvik uygulamaları gözden geçirilecektir.
- Hükümet olarak, ülkemizin küresel refah ve zenginlikten daha fazla pay alabilmesi için etkin ve kesintisiz işleyen bir ticari ortam tesis edilmesini kritik olarak görmekteyiz. Dış ticarete yaptığımız atılımların canlı bir iç ticaret ortamının tesis edilerek desteklenmesine ekonomik büyüme açısından önem vermekteyiz. Bu yaklaşımla, yeni dönemde kalite odaklı, yenilikçi yaklaşım ve uygulamalarla ülkemizi gümrük hizmetlerinin ve ticaretin en kolay ve en güvenli yapıldığı, dünyanın önemli ticaret merkezinden biri haline getirmeyi hedefliyoruz.
- Ticareti kolaylaştırıcı ve güven ortamını tesis etmeye yönelik uygulamalar devam ettirilecektir. Piyasa gözetim ve denetimi ile piyasanın düzenlenmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.
- Ticaret hizmetlerinde markalaşma ve kurumsallaşma kapasitesinin geliştirilmesi yoluyla işletmelerin özellikle yeni gelişen çevre ülke pazarlarına daha fazla açılması sağlanacaktır.
- Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde kaliteyi artıran ve yapı malzemelerinin ihracat potansiyelini yükselten faaliyetler desteklenecektir. Yurt dışı müteahhitlik projelerinin finansmanı amacıyla muhatap devletlerin garantisi altında ilgili ülkelerdeki kamu kuruluşlarına kullanılacak kredilerin yanı sıra özel sektördeki fırsatların değerlendirilmesini teminen yurt dışında yerleşik bankalara kredi açılması uygulaması yaygınlaştırılacaktır.
- Yapı denetimi sisteminin, mevzuat değişiklikleri ve teknolojik gelişmelere uyum esnekliğini artıracak iyileştirmeler yapılacaktır. Ayrıca, piyasa gözetim ve denetim sistemlerini iyileştirecek, laboratuvar kapasitesi artırılacaktır.
- Önümüzdeki dönemde, bazı ülkelerle imzalamış olduğumuz Serbest Ticaret Anlaşmalarına (STA) "hizmet ticareti ve yatırım" bölümleri eklenmesine ilişkin çalışma ve müzakerelerin başlatılması hedeflenmektedir. Hizmet ticareti ve yatırımlara ilişkin hükümler içeren yeni STA'lar yapılmasına dönük gerekli analizler de tamamlanacaktır.

2016-2018 Orta Vadeli Program'ın "Temel Amaç" başlığı altında,

- 2016 yılında; siyasi belirsizliklerin azalması ve gelirler politikası ile yurt içi talepte beklenen canlanma büyümeyi destekleyecektir. Büyüme, özellikle rekabet gücümüzü artıracak dış ticarete konu olan mallar üreten sektörlerle ağırlık veren yatırımlar kaynaklı olacaktır. Cari açığı azaltmak ve enflasyonu düşürmek amaçları çerçevesinde harcanabilir gelir artışının altında seyreden bir yurt içi tüketim yapısı tasarlanmaktadır.
- Enflasyon ve cari açıkla mücadelede maliye ve para politikaları, makro ihtiyati tedbirler, yapısal reformlar, ihracat ve döviz kazandırıcı faaliyetlerin desteklenmesi temel politika araçları olacaktır.

- Bu çerçevede; yüksek katma değerli mal ve hizmet ihracatının artırılması, yurt içi üretim ve ihracatın ithalata olan bağımlılığının azaltılması, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, mali piyasalarda ürün ve hizmet çeşitliliği ile derinliğin artırılması, kamu gelirlerinin kalitesinin artırılması ve kamu harcamalarının rasyonelleştirilmesi, işgücü becerisi ve üretkenliğinin artırılması, istihdam piyasasının daha esnek hale getirilmesi, hukuki düzenlemelerin öngörülebilirliğinin artırılması, fikri mülkiyet haklarının iyileştirilmesi, enerji verimliliğinin geliştirilmesi, kayıt dışılıkla mücadele edilmesi, devlet yardımlarında etkinliğin artırılması, iyi yönetim, yerel yönetimler ve bölgesel gelişme alanlarında başlatılan yapısal dönüşüm ve reformların tamamlanması önem arz etmektedir.

ifadelerine;

2016-2018 Orta Vadeli Program'ın "III-MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR" başlığının "A-Program Dönemi Hedef ve Göstergeleri" başlığının "1-Büyüme" ve "3-Ödemeler Dengesi" altbaşlığı altında,

1-Büyüme

- Özellikle sanayi sektöründe üretimde verimliliği artırmaya yönelik politikalar yoluyla toplam faktör verimliliğinin büyümeye katkısı artırılabilecek ve özel kesim yatırımları ve ihracata dayalı bir büyüme yapısı desteklenecektir.

3-Ödemeler Dengesi

- Program döneminde yıllık ortalama reel olarak ihracatın yüzde 12,7, ithalatın ise yüzde 11,8 oranında artacağı tahmin edilmektedir.
- 2016 yılında 155,5 milyar dolar olması beklenen ihracatın dönem sonunda 201,4 milyar dolara, 210,7 milyar dolar olması beklenen ithalatın ise dönem sonunda 273,2 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir.
- Program döneminde; yüksek katma değerli mal ve hizmet ihracatının artırılmasına, ihracatın ve yurt içi üretimin ithalata olan bağımlılığının azaltılmasına ve özellikle hizmet gelirlerinin artırılmasına yönelik politika önceliklerinin katkısıyla, 2016 yılında cari açığın milli gelire oranının yüzde 3,9 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Daha dengeli bir dış ticaret dengesi yapısının oluşmasına bağlı olarak söz konusu oranın; uyumlu para, maliye ve gelirler politikaları ile yapısal reformların orta vadede etkisinin görülmesi sonucunda dönem sonunda yüzde 3,5 seviyesine gerilemesi beklenmektedir.
- Petrol fiyatlarının 2016 yılında da azalma eğilimini koruyacağı ancak daha sonra sınırlı bir artış göstereceği varsayılmıştır. Bu varsayım ve döviz kurlarındaki gelişmelere bağlı olarak enerji ithalatının 2016 yılında 33 milyar dolar olacağı tahmin edilmiştir. Dönem sonunda ise enerji ithalatının öngörülen büyüme ve petrol fiyatlarının etkisiyle 51,6 milyar dolar seviyesine yükseleceği tahmin edilmiştir.
- 2016 yılında 27 milyar dolar olacağı tahmin edilen seyahat gelirlerinin Program dönemi sonunda, yakın coğrafyada yer alan ülkelerdeki olumsuz siyasi dalgalanmaların azalacağı varsayımıyla yıllık ortalama yüzde 5,7 oranında artışla, yaklaşık olarak 32 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir.

İfadelerine,

2016-2018 Orta Vadeli Program'ın “B-MAKROEKONOMİK POLİTİKALAR” başlığının “1-Büyüme” ve “3-Ödemeler Dengesi” altbaşlığı altında,

1-Büyüme

- Yüksek ve istikrarlı büyümeye yönelik temel strateji, sanayide dönüşüm perspektifiyle özel sektör öncülüğünde dışa açık, rekabetçi ve yenilikçi bir üretim yapısının geliştirilmesidir.
- Yurt içi kaynakların artırılması, kaynakların daha üretken alanlara yönlendirilmesi ve özel sektör imalat sanayii yatırımlarının artırılması, imalat sanayiinin GSYH içindeki payının yükseltilmesi ve işgücü verimliliğinin artırılması büyümenin sürdürülebilirliği ve ekonominin küresel rekabetteki konumunun güçlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.
- Program döneminde özel yatırımlar ve ihracatın büyümenin temel kaynağı olması hedeflenmektedir. Özel harcanabilir gelire göre özel tüketimde kontrollü bir artış hedef alınmaktadır.
- Gerek kamu kesimi gerek özel kesimde daha yüksek düzeyde kurumsal kaliteye ulaşılması ve belirsizliklerin asgariye indirilmesi için kurallılık temelinde şeffaflık, hesap verebilirlik ve hukukun üstünlüğü ilkeleri esas alınmaya devam edilecektir. Firmaların kurumsal kapasitelerinin ve kalitelerinin yükseltilmesiyle istikrarlı ve yüksek büyümeye katkı düzeyleri de artırılabilecektir.
- Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılmasıyla özellikle hizmetler sektöründe yüksek katma değerli üretim ve ihracatın artırılması sağlanacaktır.
- Ar-Ge tabanlı, yenilikçi, çevre dostu ve yüksek katma değer yaratan üretim yapısı desteklenecek, elde edilecek ürünlerin ticarileştirme ve markalaştırma süreçlerine işlerlik kazandırılacak ve bu alanlardaki mikro reformlar hızlandırılacaktır.
- Rekabet gücünün artırılabilmesi için sektörel ve sektörler arası entegrasyon güçlendirilecektir. Bu kapsamda tekstil, deri, mobilya sektörlerinin tarım sektörü; makine, tıbbi cihaz ve elektronik sektörlerinin hizmetler sektörü ve makine, tıbbi cihaz, otomotiv sektörlerinin elektronik sektörü ile aralarındaki entegrasyonu güçlendirmeye öncelik verilecektir.
- Özel yatırımların teşvikine yönelik uygulamalarda maliyet-etkinlik, hesap verebilirlik, şeffaflık, öngörülebilirlik, esneklik, atıl kapasite oluşturulmaması ile verimlilik ilkeleri gözetilecektir. İstihdam, yüksek katma değer ve ihracat artışına yönelik yatırım alanlarına öncelik verilecektir.
- Yatırım Destek Ofislerinin kurumsal ve beşeri kapasiteleri güçlendirilecektir. Sanayi girdilerinin ülke içinden karşılama oranının artırılmasını teminen, yüksek miktarda yatırım gerektiren ara malı ve sanayi hammaddelerinin üretimine öncelik verilecektir.
- Yurt içi tasarrufları artırmak amacıyla, uluslararası yükümlülükler gözetilerek, lüks ve/veya ithalat yoğunluğu yüksek tüketim malları tespit edilerek gerekli tedbirler alınacaktır.
- KOBİ'lerin uluslararası piyasalara erişim kolaylığını artırmak için uluslararası standartlara uyumunu sağlamaya yönelik destek verilecek, kapasite geliştirme ve teknik destek programları uygulanacak, böylece Ar-Ge, yenilik ve ihracat yapabilme kapasiteleri geliştirilecek, markalaşmaları, kurumsallaşmaları ve yenilikçi iş modelleri geliştirmeleri sağlanacaktır.

- Kombine ve intermodal taşımacılığı geliştirecek, tedarik zinciri yönetiminde optimizasyonu sağlayacak, ülkemizi uluslararası ticarete tercih edilir bölgesel bir lojistik üs haline getirecek Lojistik Master Planı hazırlanacak ve lojistikte strateji ve kurumsal yapılanma oluşturulacaktır.

3-Ödemeler Dengesi

- Yapısal reformların bütüncül olarak hayata geçirilmesiyle birlikte üretimin ithalata olan bağımlılığın azaltılması ve ihracatta yüksek katma değerli ürün çeşitlendirmesinin sağlanmasının yanı sıra cari açığın finansmanının istihdam ve katma değer oluşturan doğrudan yatırımlarla ve uzun vadeli kaynaklarla karşılanması esastır. Buna bağlı olarak Program döneminde başta Fed ve AMB olmak üzere küresel ekonomideki para politikası tercihlerinin, cari açığın finansmanını ve reel ekonomiyi olumsuz yönde etkilememesi için gereken araçlar kullanılacaktır.
- Ticaret ortaklarımızda yaşanan iktisadi ve siyasi olumsuzluklara rağmen söz konusu ülkelere yönelik ihracatın artırılmasına ve ihracatçıların zarar görmemesine yönelik uygulamalara devam edilecektir. Ayrıca yeni pazarlara erişimi kolaylaştırma politikaları sürdürülecektir. Söz konusu amaç doğrultusunda ticareti artırmaya yönelik önlemler, ihracata dayalı büyüme kompozisyonu kapsamında uygulanacaktır.
- Dâhilde İşleme Rejimi, yurtiçi üretime zarar vermemesi temel amacına bağlı olarak gözden geçirilecek ve sektörel tabanlı olarak tüm aktörlerin görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenecektir.
- Özellikle ithal girdi oranı yoğun olan sektörlerde üretimde dönüşümün gerçekleştirilmesi için yeni yasayla Ar-Ge ve girişimcilik faaliyetleri teşvik edilecektir.
- Yatırım desteklerinde ithal ürünlere bağımlılığı yüksek olan teknoloji yoğun ürünler önceliklendirilecektir. Bu kapsamda dış talebe uygun nitelik ve nicelikteki yüksek katma değerli ürünlerin ihracatı amacıyla geliştirme ve üretim aşamasını ve etkililiği dikkate alan destek programları uygulanacaktır.
- Yerli makine üreticilerinin yurtiçindeki rekabet güçlerini artırmaya yönelik olarak finansal ortamı iyileştirme mekanizmaları oluşturulacaktır.
- Enerjide dışa bağımlılığı azaltmaya yönelik olarak maden, enerji hammaddeleri, yerli enerji üretim ekipmanları, yenilenebilir enerji ve nükleer enerji yatırımları için ayrılan kaynaklar önemli oranda artırılabilecektir.
- Yurtiçi üretimin ülkemiz sanayisinin ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kaldığı, katma değeri ve teknoloji içeriği yüksek ürünlerin sürekli ve rekabetçi fiyatlardan tedarik edilmesi amacıyla yönelik olarak, yüksek teknoloji ve uluslararası doğrudan sermaye transferine imkân sağlayacak yatırımlar için serbest bölgeler cazip hale getirilecektir.
- İhracat desteklerinde etkililik esas alınacak, gelişme potansiyeli olan sektörlerde öncelik verilecektir.
- Patent tescili ve uluslararası marka oluşturulması desteklenecek, tanıtım ve pazarlama konusundaki destekler ihracatçıların ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilecektir.
- Yurt içinde üretilen ürün ve markaların daha fazla tercih edilmesi için tüketicilerin bilgi ve farkındalık düzeyi artırılacaktır.

- e-İhracat stratejisi hazırlanacaktır. Bu kapsamda uygulanacak politikalar doğrultusunda, küresel ticarete uyumlu olarak e-ticaret'in ihracat yapımıza olumlu katkı yapması sağlanacaktır.
- Özellikle üretken alanlara yeni uluslararası doğrudan yatırım girişleri teşvik edilerek hem teknoloji transferi yoluyla verimliliği artırıcı hem de doğrudan istihdam yaratıcı sonuçlar elde edilecektir.
- Uluslararası doğrudan yatırımları artırmak ve rekabetçiliği sağlamak için fikri mülkiyet haklarının korunması, piyasaların ve rekabet ortamının iyi işlemesi, iş ve yatırım ortamının cazip ve öngörülebilir hale gelmesi sağlanacaktır.
- Girdi Tedarik Stratejisi kapsamında; ihracata dönük üretimde daha etkin ve düşük maliyetli girdi tedarikine, üretim ve ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığının azaltılmasına ve bu suretle ihracatta sürdürülebilir rekabet gücüne katkı sağlanmasına yönelik eylemler hayata geçirilecektir.
- Türkiye'nin girdi tedarik ihtiyacı envanteri dikkate alınarak Girdi Tedarik Stratejisi güncellenecektir.
- Ülkemizde üretimi mümkün olmayan stratejik hammadde ve girdilerle rezervi kısıtlı olan doğal kaynakların yurt dışından uygun maliyetlerle tedarikini sağlamak için ülkemizdeki yerleşik sanayicilerin yurtdışında yapacakları yatırımlar desteklenecektir.
- İhracata yönelik üretim yapan firmaların üretim kapasitelerinin yükseltilmesine yönelik orta-uzun vadeli yatırım ve işletme sermayesi ihtiyaçları finanse edilecektir.
- Tüketime yönelik ihraç ürünlerinde özgün tasarım faaliyetleri özendirilecek, nitelikli tasarımcı yetiştirilmesi sağlanacak, patent tescili ve uluslararası marka oluşturulması desteklenecek, tanıtım ve pazarlama konusundaki destekler ihracatçıların ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilecektir.
- Başta makine ve otomotiv olmak üzere, demir-çelik, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon, elektrik ve elektronik ile kimyevi maddeler ihracat stratejimizin lokomotif sektörleri olmaya devam edecektir. Bununla birlikte, yeni rafineri inşası, elektrikli otomobil imalatı, ileri teknoloji içeren hava taşıtı motorları ve parçalarıyla, ilaç ve tıbbi cihaz üretimi konularında Ar-Ge ve yatırım teşvik sistemi güçlendirilerek yurt içi üretim kapasitesi artırılabilecektir.
- Gümrük Birliği'nin genişletilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecek ve asimetrik konuların çözümüne ilişkin AB ile müzakerelere devam edilecektir.
- Başta Avrupa Birliği ve ABD arasında görüşmeleri devam eden Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı anlaşması olmak üzere ülkemizi doğrudan etkileyecek serbest ticaret anlaşmalarının dış ticaretimizi olumlu yönde etkilemesi yönünde çalışmalara hız verilecektir.
- Serbest bölgelerin faaliyetlerine; doğrudan yabancı yatırımı ve teknoloji girişini hızlandıracak ve firmaları ihracata yönlendirecek şekilde yön verilecektir.
- İhracat hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlamak amacıyla büyük ölçekli liman kapasitesi oluşturulacak, limanların demiryolu ve karayolu bağlantıları tamamlanacaktır.
- Önemli üretim ve tüketim bölgelerinde bölgesel ve küresel ihtiyaçlara cevap verebilecek, ülkemizin ana ihracat sektörlerinin rekabet gücünü destekleyecek lojistik merkezler oluşturulacaktır.

- Hizmetleri ve yatırımları da içeren serbest ticaret anlaşmalarına ağırlık verilecektir.
- Gümrük işlemlerinde ihracatçıların maliyetini azaltıcı tedbirler alınmasına devam edilecektir.
- İthalatta piyasa gözetimi ve denetim sisteminin etkinliği artırılarak ithal ürünlerin teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olmaları sağlanacaktır.
- Döviz kazandırıcı hizmet ticareti faaliyetlerini desteklemek için hedef pazarlarda etkin bir tanıtım ve pazarlama stratejisi yürütülecektir.
- Yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde kaliteyi artıran ve yapı malzemelerinin ihracat potansiyelini yükselten faaliyetler desteklenecek, yurt dışında yüksek nitelikli ve bilgi yoğun projelere ağırlık verilmesiyle yurt dışı müteahhitlik hizmet gelirlerinin artırılması sağlanacaktır.
- Yurt dışı teknik danışmanlık ve teknik servis hizmet ihracatına yönelik destek verilecektir.
- Yerli yatırımcıların yurt dışında haklarının teminat altına alınmasına ve korunmasına yönelik tedbirler alınacaktır.
- Yurt dışında mağazalaşma faaliyetleri ve bu mağazalarda kaliteli, yüksek katma değerli ürün satışı desteklenecektir.
- Geri dönüşüm/geri kazanım ve toplama-ayırmaya konu atıkların sağlık, çevre, enerji perspektiflerinden değerlendirilerek etkin bir şekilde ekonomiye kazandırılması ve böylece dış ticaret açığını azaltmaya katkıda bulunmasına yönelik politikalar uygulanacaktır.

ifadelerine yer verilmektedir.

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

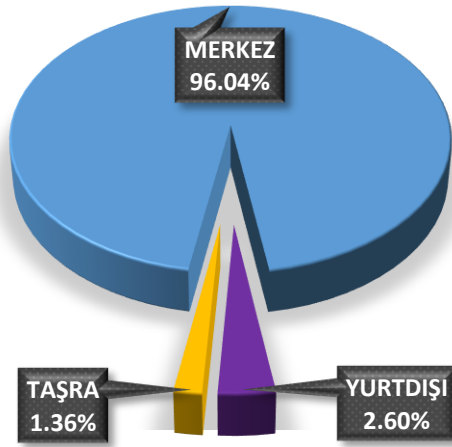
A. MALİ BİLGİLER

2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Ekonomi Bakanlığı'na 1.682.707.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde eklenen yedek ödeneklerle birlikte toplam ödenek miktarı 2.734.624.848 TL olmuştur.

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

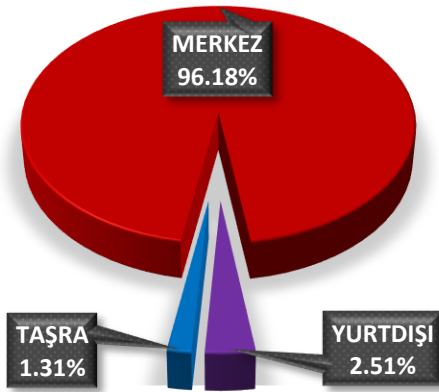
Bakanlık 2016 yılı bütçesine ait 2.734.624.848 TL ödeneğin (yıl içindeki ekleme ve düşmeler dahil), aşağıdaki grafikteki gibi; % 96.04 oranı ile 2.626.422.198 TL'si merkez, % 2.60 oranı ile 70.979.950 TL'si yurtdışı ve % 1.36 oranı ile 37.222.700 TL'si taşra teşkilatına aittir.

2016 Yılı Bütçe Ödeneklerinin Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatı Bazında Dağılımı

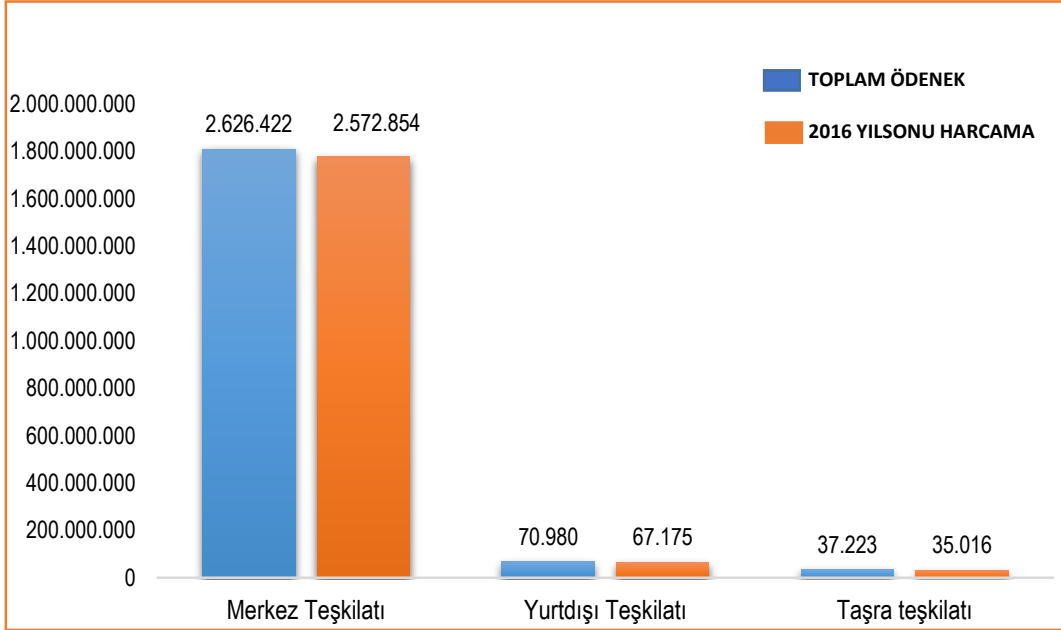
Bu ödenekler kapsamında yapılan toplam 2.675.045.633 TL'lik harcamanın, % 96.18'lik payı olan 2.572.853.939 TL'si Merkez Teşkilatı'na, % 2.51'lik payı ile 67.175.445 TL'si Yurtdışı Teşkilatı'na ve % 1.31'lik payı ile 35.016.249 TL'si Taşra Teşkilatı'na aittir.

Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatının 2016 Yılı İçindeki Harcama Payları

2016 Yılı Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatına Göre Ödenek-Harcama Dağılımı

Bin TL

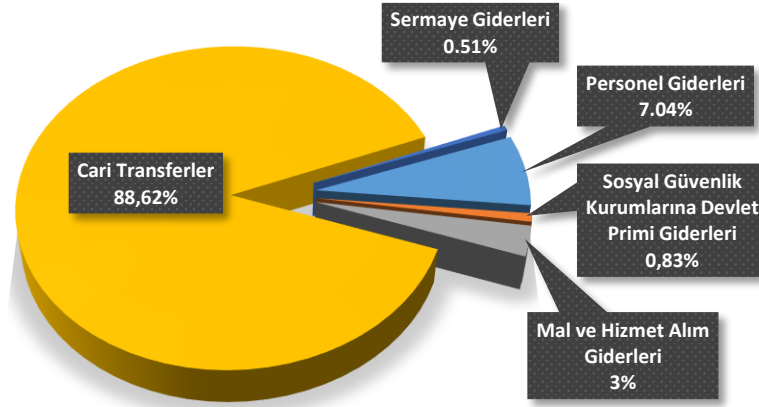
Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır.

2016 yılı içinde yapılan toplam harcamaların birinci düzeyde ekonomik kod bazında dağılımı müteakip tabloda gösterilmektedir.

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2016 Yılı Harcama Dağılımı

Ekonomik Sınıflandırma		2016 Ödenek Toplamı	2016 Toplam Harcama	2016 Harcama İçindeki Payı %
01	Personel Giderleri	197.481.200	188.422.516	7.04
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	23.818.800	22.090.065	0.83
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	103.301.000	80.349.802	3.0
04	Faiz Giderleri	0	0	0
05	Cari Transferler	2.381.537.000	2.370.502.914	88.62
06	Sermaye Giderleri	17.486.848	13.680.335	0.51
07	Sermaye Transferleri	0	0	0
08	Borç Verme	11.000.000	0	0
09	Yedek Ödenekler	0	0	0
TOPLAM		2.734.624.848	2.675.045.632	100

Buna göre, yapılan harcamalar arasında en büyük paya % 88.62 ile Cari Transferler kalemi sahip olmuştur.

Bakanlık 2016 yılı bütçesinin 2.675.045.632 TL'si yılsonu itibarıyla kullanılmış olup, bu miktarın, % 95.41'lik gerçekleşme payı ile 188.422.516 TL'si Personel Giderlerine, % 92.74'lük gerçekleşme payı ile 22.090.065 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderlerine, % 77.78'lik gerçekleşme payı ile 80.349.802 TL'si Mal ve Hizmet Alım Giderlerine, % 99.54'lük gerçekleşme payı ile 2.370.502.914 TL'si Cari Transferlere, % 78.23'lük gerçekleşme payı ile 13.680.335 TL'si Sermaye Giderlerine aittir.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2016 yılında en yüksek gerçekleşme oranı % 99.54 ile "Cari Transferler"de, en düşük gerçekleşme oranı ise % 77.78 ile "Mal ve Hizmet Alım Giderleri"nde olmuştur.

2015-2016 yılları bütçe giderlerinin gerçekleşme oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

Bin TL

Ekonomik Sınıflandırma	2015			2016			Harcama Artış Oranı
	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	
01 Personel Giderleri	177.971	174.296	97.94	197.481	188.423	95.41	8.10
02 Sosyal Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	20.744	19.717	95.05	23.819	22.090	92.74	12.04
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	75.813	68.468	90.31	103.301	80.350	77.78	17.35
05 Cari Transferler	1.611.044	1.605.565	99.66	2.381.537	2.370.503	99.54	47.64
06 Sermaye Giderleri	16.380	7.867	48.03	17.487	13.680	78.23	73.89
08 Borç Verme	10.000	0	0	11.000	0	0	0
TOPLAM	1.911.952	1.875.913	98.12	2.734.625	2.675.046	97.82	42.60

Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır.

Bakanlık harcama birimlerinin, 2015 ve 2016 yılları itibarıyla gerçekleştirdikleri bütçe giderleri ve ödeneklerine göre gerçekleşme oranları müteakip tabloda gösterildiği şekildedir.

2015-2016 Yılları Harcama Birimlerine Göre Bütçe Giderleri

Bin TL

Harcama Birimleri	2015			2016		
	Toplam Ödenek	Yıllık Gerçekleşme	Yıllık Gerçekleşme Oranı	Toplam Ödenek	Yıllık Gerçekleşme	Yıllık Gerçekleşme Oranı
Özel Kalem Müdürlüğü	12.890	12.694	98,48	12.701	12.153	95,69
İç Denetim Birim Başkanlığı	198	53	26,65	197	1	0,51
Denetim Hizmetleri Başkanlığı	3.022	2.933	97,06	3.565	3.330	93,41
Destek Hizmetleri Başkanlığı	21.008	20.745	98,74	51.288	50.185	97,85
Personel Dairesi Başkanlığı	3.965	3.803	95,90	4.586	4.102	89,45
Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	18.789	11.332	60,30	21.096	16.919	80,20
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	959	931	97,05	1.551	1.412	91,04
Hukuk Müşavirliği	1.568	1.488	94,90	1.926	1.661	86,24
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	604	542	89,79	655	603	92,06
Yurtdışı Teşkilatı	67.957	65.235	95,86	70.980	67.175	94,64
İhracat Genel Müdürlüğü	1.214.810	1.207.719	99,41	1.740.660	1.717.939	98,69
İthalat Genel Müdürlüğü	11.203	11.012	98,30	11.127	10.755	96,66
Anlaşmalar Genel Müdürlüğü	14.131	13.408	94,88	15.141	14.873	98,23
Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü	7.049	6.960	98,73	8.369	7.650	91,41
Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü	423.629	410.893	96,99	599.983	585.643	97,61
Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü	69.825	67.829	97,14	145.606	138.406	95,06
Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü	31.564	29.755	94,26	35.303	32.866	93,10
Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü	8.781	8.581	97,71	9.891	9.373	94,76
TOPLAM	1.911.952	1.875.913	98,12	2.734.625	2.675.046	97,82

Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır.

2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri toplam gerçekleşme oranı % 97,82 olmakla birlikte, 03-Mal ve Hizmet Alımları harcama kaleminde gerçekleşme oranı % 77.78 ve 06-Sermaye Giderleri harcama kalemi gerçekleşme oranı % 78.23'dür. Söz konusu harcama kalemlerinde kullanılmayan ödeneklerin gerekçeleri aşağıda yer almaktadır;

06-Sermaye Giderleri

- 2016 yılında gerçekleştirilen Bakanlığımız yeni hizmet binasının network kablolama işi kapsamında yapılan ödeme Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi kaynaklarından karşılanmış olup, bu nedenle yatırım bütçesinden bir harcama yapılmamıştır.
- Elektronik Belge Yönetim Sistemi Projesi kapsamında yapılması öngörülen meblağ, projenin kabul sürecinin 2017 yılına kayması nedeniyle firmaya yapılmamıştır.
- “Bakanlığın Microsoft Ürünlerinin Yeni Versiyon Lisanslarının alımı” projesi kapsamında, 2016 yılında yapılan ihale öngörülen maliyetin altında bir rakamla gerçekleşmiştir.
- “Halen Kullanılmakta olan Oracle Ürünlerinin Eksik Lisans Sayılarının Tamamlanması” projesi kapsamında yapılan ihale öngörülen maliyetin altında bir fiyata ihale edilmiştir.
- “Log Yazılımı Yenilenmesi” kapsamında ise, mevcut log yazılımının yeni versiyonu bakım sözleşmesi çerçevesinde temin edilmiş olup, bu nedenle 2016 yılında yenileme işleme gerçekleştirilmemiştir.
- Bakanlığımız felaket kurtarma merkezi kapsamında yapılması öngörülen bazı harcamaların, harcamalara dair faturaların ilgili firma tarafından zamanında iletilmemesi nedeniyle ödemesi 2016 yılında yapılamamıştır.

03- Mal ve Malzeme Alımları

- İhracat Genel Müdürlüğü 03.6 Temsil ve Tanıtma Giderleri (EXPO Kapsamındaki Hizmetler) tertibine tahsis edilen 25.000.000 TL ödeneğin % 18.33'lük kısmı olan 4.582.494 TL harcanmıştır. Bahse konu tutarın 2016 yılında Expo Astana 2017 organizasyonu için kullanılması planlanmıştır. Ancak, Expo 2015 Milano organizasyonunun ihalesinin **İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslar Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı** kapsamında yapılması yönünde Sayıştay Başkanlığı tarafından eleştiri getirilmiş olup, Sayıştay Başkanlığı'nın bu tespiti göz önünde bulundurularak, Expo Astana 2017 ihalesine başlanmadan önce gerekli mevzuat değişikliği çalışması yapılarak, bahse konu mevzuat değişikliği 16 Aralık 2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan **İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar Hakkında Karar** ile gerçekleştirildiğinden, anılan Expo Astana 2017 ihalesi zaman kısıtlılığı nedeniyle 2016 yıl sonuna yetiştirilememiş ve bakiye ödenek kullanılamamıştır.
- 2015-2016 Yılları Harcama Birimlerine Göre Bütçe Giderlerinden İç Denetim Birim Başkanlığı gerçekleşme oranı % 0,51'dir. Personel yetersizliği nedeniyle birim faaliyetleri gerçekleştirilememiş, demirbaş mal ve malzeme alımı yapılamamış olup, “03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri” tertibinde bulunan 27.000 TL ödeneğin 546 TL'si harcamıştır.

3. Mali ve Diğer Denetim Sonuçları

2016 yılında 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, Sayıştay ikincil mevzuatı, denetim rehberleri ve uluslararası denetim standartlarına istinaden Bakanlığımızın 2015 yılına ilişkin “Dış Mali Denetimi” Sayıştay Başkanlığı tarafından yerine getirilmiştir. Sayıştay Başkanlığı tarafından Bakanlığımızda yürütülen denetimlerle ilgili olarak 2015 yılı Taslak Denetim Raporu hazırlanarak tarafımıza gönderilmiştir. 2015 Yılı Taslak Denetim Raporuna ilişkin Bakanlığımız görüş ve cevapları Sayıştay Başkanlığı’na iletilmiş, Sayıştay Başkanlığı tarafından İdaremizce gönderilen cevaplar değerlendirilerek, 2015 yılı Nihai Denetim Raporu hazırlanmış ve Eylül ayında Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Bakanlığımız 2015 Yılı Düzenlilik Denetim Raporunun “Denetim Görüşü” kısmında; “Ekonomi Bakanlığının 2015 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” kısmında açıklanan nedenlerden dolayı “Alacaklar ve Maddi Duran Varlıklar” hesap alanları hariç, doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varıldığı” ifade edilmiştir.

“Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde iki (2) adet bulgu yer almıştır. Bulgu 1’de Ekonomi Bakanlığı’na tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınmadığının tespit edildiği, Bulgu 2’ de Tohumluk kredilerinin geri dönüşlerinin muhasebe içerisinde izlenmediğinin tespit edildiği ifade edilmiştir.

İdaremiz cevabında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te 31/12/2016 tarihine kadar taşınmaz kayıtlarının muhasebeleştirilmesi gerektiğinin öngörüldüğü, bu kapsamda Milli Emlak Genel Müdürlüğü ve Muhasebat Genel Müdürlüğü yetkilileri ile toplantılar tertip edildiği ve bahse konu kayıtların yapılacağı ifade edilmiştir. Tohumluk kredi geri dönüşlerinin muhasebeleştirilmesiyle ilgili olarak ise 5018 sayılı Kanun’un Ek 2’nci maddesinin değiştirilmesi için Maliye Bakanlığı’na yazı gönderildiği, bahse konu değişiklikle DFİF hesabında biriken kredi dönüşlerinin bütçeye gelir kaydedilerek muhasebeleştirilmesinin sağlanacağı ifade edilmiştir.

“Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünde dokuz (9) adet bulgunun yer aldığı görülmüş olup, bulgular ve idaremiz cevapları aşağıda yer almaktadır:

- 2006/4 sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®’nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında desteklenen firmaların, çoğunluk hisseleri yabancı şirketlere satılan markalarının desteklenmesi.

İdaremiz cevabında; Türk Ticaret Kanunu, 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Anlaşmalarında yer alan ilkeler ve diğer uluslararası yükümlülükler bağlamında bu destekleri devam ettirmelerinin gerekçelerini aşağıda yer alan şekilde ifade etmiştir.

4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu’nun 3/a maddesinde “Yabancı yatırımcılar yerli yatırımcılarla eşit muameleye tabidirler” hükmü amir olup, Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde kurulmuş bir şirketin sahip olduğu veya sermayesine ortak olduğu bir markanın 2006/4 sayılı Tebliğ kapsamında desteklenmemesi 4875 sayılı Kanun’un hilafına olacaktır. Tebliğ uygulamasının kendisinden üst bir norm olan Kanuna aykırı olmaması gerekir.

Ayrıca, 2006/4 sayılı Tebliğin dayanağı olan İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı’nın amaç bölümünde; “Bu Kararın amacı Kalkınma Planları ve Yıllık Programlardaki toplumsal ve ekonomik hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla yapılacak faaliyetlerin, uluslararası yükümlülüklerimize aykırılık teşkil etmeyecek şekilde desteklenmesidir” denilmektedir.

Bununla birlikte, şirketlere yönelik uygulamalarda ülkemizin de taraf olduğu DTÖ anlaşmalarında temel bir kural olan “Ulusal Muamele” prensibinin dikkate alınması gerekmektedir. Ülkemizin de taraf olduğu Anlaşmalarda, ithal edilen ve yerli endüstri tarafından üretilen malların, sunulan hizmetlerin patent ve telif haklarının iç piyasada eşit şartlarda muamele görmesi öngörülmektedir.

Bu nedenle, Türkiye’de doğup büyümüş, TTK çerçevesinde kurulmuş bir şirkete ait markanın, sermaye yapısı değiştiği için destek kapsamından çıkarılması DTÖ nezdindeki anlaşmaları da ihlal anlamına gelebilecektir.

2006/4 sayılı Tebliğ’in 11’inci maddesine göre desteklerden yararlandırılan şirketlerle ilgili performans değerlendirmesinin 5 yıl sonunda yapılacağı ifade edilmiş olup global markalar tarafından satın alınacak seviyeye gelmiş ve satın alınmak istenen markalar için desteğin amacına ulaştığı yönündeki değerlendirmenin mevzuatta daynağı yoktur.

Sonuç olarak, Tebliğ’in amacı Türkiye’de doğan ve Türk markası algısı ile büyüyen markaların desteklenmesidir. Markaya yabancı hisseli sermayedarların ortak olması ya da bunlarca satın alınması o markanın Türk markası olduğu algısını değiştirmemektedir. Önemli olan markanın potansiyelinin ve birimlerinin Türkiye’de kalması, üretim, pazarlama, yönetim birimlerinin ve markanın sağladığı katma değerın Türkiye’de kalması ve Türk malı imajına katkıda bulunmasıdır. Örneğin Apple ve Samsung markalarının sermayelerinin büyük kısmı uluslararası fonlara ait olmasına rağmen Apple’nin Amerikan markası, Samsung’un ise Güney Kore markası olduğu algısını değiştirmemekte ve bu markalar doğdukları ülkeye mal olmaktadır.

- Devlete karşı mali yükümlülüklerini yerine getirmeyen firmaların desteklenmesi.

İdareміz cevabında; Tebliğ kapsamında firmaların borçlarının sorgulandığı, borcu bulunan firmalara ilgili borçları mahsup edilerek destek ödemesinin yapıldığı, devlete borcu olan firmalara ödeme yapılmayacağına ilişkin düzenlemelerinin bulunmadığı ifade edilmiştir.

- DFİF (Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu) Gider Hesabına ait işlemlerin herhangi bir muhasebe birimi hesabına dahil edilmemesinden dolayı hesapta bulunan paranın atıl bir şekilde bekletilmesi ve hesaptan gider olarak muhasebeleştirilmeden 964.572,45 Türk Lirasının kullanılması.

İdareміz cevabında; 5018 sayılı Kanunun Ek 2’nci maddesinde konuya ilişkin değişiklik yapılmasına yönelik olarak Maliye Bakanlığına hitaben 05/04/2016 tarih ve 33792 sayılı yazı gönderildiği bahse konu düzenlemenin yasallaşmasıyla sorunun çözüme kavuşturulacağı ifade edilmiştir.

- Ekonomi Bakanlığı tarafından İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabından kullanılan tutarın Bakanlık mali tablolarında gösterilmemesi.

İdareміz cevabında; Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) nezdinde bulunan Müşterek Hesabın, Birliklerin gelirlerinden oluşmakta olduğu ve tüm ihracatçıların yararlandığı, Bakanlığımız görev ve faaliyetleri ile de kesişen dış ticarete müteallik, proje, iş ve faaliyetler için kullanıldığı, adı geçen Hesaba Bakanlığımız bütçesinden herhangi bir aktarma yapılmadığı gibi, bu Hesaptan Bakanlığımız bütçesine de herhangi bir kaynak aktarılmadığı ifade edilmiştir.

Bakanlığımızca kamu hizmetlerinin bütçe ödeneği ile finanse edilmesine yönelik asli kurala uyulduğu, Müşterek Hesap kapsamında esasen Birliklerin müşterek ihtiyaçları ile tüm ihracatçılara hizmet niteliğindeki bazı işlemlerin finanse edildiği ve ödeme işleminin OAİB tarafından TİM nezdindeki hesap kullanılarak

gerçekleştirildiği, Bakanlığımız geliri olmayan, özel bütçeli bir kuruluş olan TİM adına bankalarda açılmış hesaplarda bulunan ve ödeme işlemi de yine bir Birlik (OAİB) tarafından yerine getirilen Müşterek Hesaba ilişkin verilerin Bakanlığımız mali tablolarında gösterilmesinde de hukuki zorluk bulunduğu ifade edilmiştir.

Bakanlığımız teşkilat ve görevlerini düzenleyen 637 sayılı KHK'nin yürürlüğe girmesini müteakip Bakanlık Makamı'nın 06/08/2011 tarih ve 2011/430 sayılı Onayı ile yeniden düzenlenen İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabına İlişkin Yönerge hükümleri gereğince anılan Hesaptan yapılacak mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamalarda bütçe uygulama esaslarının dikkate alınmasında titizlik gösterilmesine gayret edildiği ifade edilmiştir.

- Serbest Bölgelerde tahakkuk eden ve tahsil edilmeyen kira gelir paylarının muhasebeleştirilmemesi.

İdareimiz cevabında; kira gelirlerinin tahakkuk, tahsil ve takip işlemlerinin sağlıklı bir şekilde yürütüldüğü, bulguda zikredilen muhasebeleştirme işlemlerinin mevcut muhasebe mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirilmesinin serbest bölgelerin dinamik yapısından ötürü kira tahakkuk matrahının yıl içinde sürekli olarak değişim göstermesi nedeniyle mümkün olmayacağı ifade edilmiştir.

- 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'a istinaden çıkarılan 2012/1 sayılı Tebliğ'e göre yatırımcılar tarafından ödenen ekspertiz ücretlerinin Bakanlığın mali tablolarında gösterilmemesi.

İdareimiz cevabında; bahse konu ödemenin hizmet karşılığı eksperlere yapılan bir ödeme olduğu ve 5018 sayılı Kanunda yer alan kamu gelirleri kapsamında olmadığı, hizmetin takibi açısından hizmet karşılığı olarak eksperlere ödenmek üzere Bakanlık adına açılan hesapta geçici olarak tutulduğu, bu itibarla kamu geliri niteliği taşımadığı için Bakanlığın mali tablolarında gösterilmesinin mümkün olmayacağı ifade edilmiştir.

- Kamu görevlilerinin mali haklarının düzenlenmesi amacıyla çıkartılan 666 sayılı KHK'nin uygulanmasına ilişkin olarak yapılan hesaplamaya teşvik ikramiyesinin de dâhil edilmesi.

İdareimiz cevabında; Bakanlığın eski ve yeni maaş karşılaştırmalarının 666 sayılı KHK'nin 2 nci maddesiyle 375 sayılı KHK'ye eklenen geçici 12 nci madde ve 161 Seri No.lu Tebliğde verilen örnekler çerçevesinde teşvik ikramiyesi dahil edilerek yapıldığı, 161 Seri No.lu Tebliğ'de yer alan 6 ve 7 No.lu örneklerde, kadro karşılığı sözleşmeli ücreti belirlenirken teşvik ikramiyesinin bir aya isabet eden tutarının da hesaplama dahil edildiği ifade edilmiştir. Karşılaştırmanın, teşvik ikramiyesi hariç tutularak yapılması halinde Daire Başkanı ile 1. ve 2. Derece Dış Ticaret Uzmanı ve İhracatı Geliştirme Uzmanının mevcut maaşlarında düşüş meydana gelerek geriye gidiş olacağı, hâlbuki ilgili KHK ve Tebliğdeki düzenlemeler ile ilgililerin mali haklar kapsamında herhangi bir hak kaybına uğramamasının amaçlanmış olduğu, bu geriye gidişin, söz konusu Kanun ve Tebliğin ruhuna aykırı olacağı vurgulanmıştır.

- Ekonomi Bakanlığı tarafından Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgesinin (VRHİB) mevzuata aykırı olarak düzenlenmesi.

İdareimiz cevabında; Bakanlığımızca VRHİB düzenleme sürecinde, başvuruya konu işin başvuru sahibi firma tarafından üstlenildiği hususu, firma tarafından ilgili kamu kurumundan alınan bilgilendirme yazısı ile tevsik edilmektedir. Bu çerçevede, bir kamu kurumu tarafından düzenlenmiş olan ve şekil şartlarını sağlayan resmi nitelikli belgelerin içeriklerinin doğru olup olmadığına ilişkin başka bir soruşturma yapılmasının idare sistemimiz açısından uygun olmamasının yanı sıra, böyle bir imkân da bulunmamaktadır. Diğer bir deyişle,

bir kamu kurumu yazısı ile yerli ve yabancı isteklilerin katılımına açık olduğu bildirilen ihalelerin uluslararası ihale olduğu kabul edilmiştir.

Ancak, bahse konu tespitin Bakanlığımıza sözlü olarak iletildiği tarihten itibaren, başvuru konusu için başvuru sahibi firma tarafından üstlenildiğini tevsik etmek üzere sunulan kamu kurumu yazılarında, ihalenin hangi usulde (açık ihale, belli istekliler arasında veya pazarlık usulü) yapıldığının da belirtilmesi şartı aranmaya başlanmış olup, pazarlık usulü ile yapıldığı bildirilen fakat yabancı katılımcı davet edilmiş olduğu tevsik edilemeyen ihale konusu işler için VRHİB düzenlenmemiştir. Konuya ilişkin olarak, açmış oldukları ihalelerin önemli bölümü vergi, resim ve harç istisnası uygulamasına konu olan kamu kurumları da, pazarlık usulüyle gerçekleştirecekleri ihalelere teklif verecek isteklilere ihale öncesinde uyarıda bulunmaları ve ihaleyi kazanan firmaya verilecek yazılarda ihaleye davet edilen firmalar arasında yabancı firma bulunup bulunmadığına ilişkin bilgiye yer vermeleri yönünde yazılı olarak bilgilendirildiği belirtilmiştir.

- Ekonomi Bakanlığının İç Denetim Birimi tarafından İç Denetim Planı, Programı ve Faaliyet Raporunun hazırlanmaması.

İdareimiz cevabında; 14.12.2007 tarihinde İç Denetçi olarak atanan 6 kişi çeşitli tarihlerde ve çeşitli sebeplerle kendi istekleri ile İç Denetçi kadrosundan Bakanlığımızda bulunan başka kadrolara atanmak veya memuriyetten ayrılmak sureti ile İç Denetçi kadrosundan ayrılmışlardır. İç Denetim Birim Başkanlığında en son olarak 2009-2011 yılı Denetim Planı ve bu yıllara ilişkin Denetim Programları hazırlanmış ve ilgili Makam Onayı ile uygulamaya konulmuştur. Önümüzdeki yıllarda bulguya ilişkin olarak gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Bahse konu bulgularla ilgili olarak İdareimiz cevapları ile bulguların sonuç bölümlerinde Sayıştay önerileri de Raporda yer almıştır.

Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi 2015 Yılı Düzenlilik Denetim Raporunda; “Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi’nin 2015 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varıldığı” ifade edilmiştir.

2015 yılı performans denetimi kapsamında Ekonomi Bakanlığının yayımladığı 2013- 2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2015 yılı Performans Programı ve 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Ekonomi Bakanlığı 2015 Yılı Performans Denetim Raporunun “**Genel Değerlendirme**” bölümünde;

- Ekonomi Bakanlığının stratejik planını hazırlarken amaçlarını üst politika belgelerine uygun şekilde belirlediği ve hedeflerini de bu amaçları gerçekleştirecek şekilde tespit ettiği,
- 2015 Yılı Ekonomi Bakanlığı Faaliyet Raporunda performans programında yer verilen performans hedef ve göstergelerine tutarlı bir şekilde yer verildiği,
- Hedef ve göstergelere ilişkin gerçekleştirmelerde meydana gelen sapmalar hakkında denetim bulgularında yer alan hususlar dışında faaliyet raporunda geçerli ve ikna edici gerekçeler sunulduğu,
- Faaliyet Raporunun raporlama gerekliliklerine kısmen uyduğu sonucuna varıldığı,

- Ekonomi Bakanlığı 2015 yılı Performans Programında yer alan göstergelerden seçilen dört tanesinin incelenmesinde, ilgili performans hedeflerinin gerçekleşmesine ilişkin verilerin, denetim bulgularında yer alan hususlar dışında güvenilir şekilde toplandığı ve raporlandığının görüldüğü,

ifade edilmiştir.

Raporun “**Denetim Bulguları**” bölümünde;

“A-Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular”,

“B-Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular” ve

“D-Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular”

bölmelerinde herhangi bir bulgu tespit edilemediği ifade edilmiştir.

“C-Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular” bölümünde altı (6) adet denetim bulgusu yer almış olup, bahse konu bulgu başlıkları aşağıda yer almaktadır:

- Ekonomi Bakanlığı tarafından kullanılan kaynaklarda, TCMB DFİF Gider Hesabında atıl duran ve 5018 sayılı Kanunun Ek 2’nci maddesine aykırı olarak ödeneğe bağlanmadan kullanılan ve de gider olarak muhasebeleştirilmeyen 964.572,45 Türk Lirası kaynağa yer verilmemesi.

İdareміz cevabında; 5018 sayılı Kanunun Ek 2’nci maddesinde konuya ilişkin değişiklik yapılmasına yönelik olarak Maliye Bakanlığına hitaben 05/04/2016 tarih ve 33792 sayılı yazı gönderildiği bahse konu düzenlemenin yasallaşmasıyla sorunun çözüme kavuşturulacağı ifade edilmiştir.

- Faaliyet Raporunda mali bilgiler başlığı altında dış mali denetim sonuçları hakkında özet bilgilere yeterince yer verilmemesi.

İdareміz cevabında; sonraki yıllarda düzenlenecek Faaliyet Raporlarında dış mali denetim sonuçları hakkında özet bilgilere yer verileceği ifade edilmiştir.

- Faaliyet Raporunda yer alan bazı sayısal verilerin kesinleşmemiş rakamlar üzerinden ifade edilmesi.

İdareміz cevabında; verilerin kesin olmadığını 2015 yılı proje sayısındaki değişikliğin 2016 yılı Ocak ve Şubat aylarında Bakanlığımıza intikal eden 2015 yılına ait 2 adet projenin istatistiklere eklenmesinden kaynaklandığını ifade etmiştir.

- Faaliyet Raporunda açıklanan performans göstergelerinin bazılarında sapmalara ilişkin açıklamalara yer verilmemesi.

İdareміz cevabında; bundan sonraki Faaliyet Raporlarında “Hedeflenen Sayı”ya göre artış gösteren göstergelerle ilgili açıklamalara da yer verileceği ifade edilmiştir.

- Faaliyet Raporunda açıklanan performans göstergelerinin bazılarında sapmalara ilişkin açıklamaların “ikna edicilik” kriterini karşılamaması.

İdareміz cevabında; bundan sonraki Faaliyet Raporlarında performans göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmalara ilişkin nedenlerin objektif ve makul bir şekilde açıklanacağı ifade edilmiştir.

- Faaliyet Raporunda yer alan kimi performans bilgisine ilişkin rakamların kesinleşmemiş rakamlar olması.

İdaremiz cevabında; Uluslararası doğrudan yatırımların artışına ilişkin göstergede, uluslararası doğrudan yatırım girişlerine ilişkin verilerin sadece TCMB tarafından yayınlandığı ve verilerin yıl içinde TCMB tarafından revize edildiği bu nedenle kesinleşmiş veri sunulmasının mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Bakanlığımız, 2015 yılı Performans Denetim Raporu'nda, Sayıştay denetçileri tarafından dile getirilen bulgulara ilişkin olarak, Sayıştay denetçilerinin önerileri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Ayrıca, 2016 yılında Bakanlığımız Denetim Hizmetleri Başkanlığı tarafından Makam Onayı ile verilen yetkiler çerçevesinde, 2016 yılı içerisinde Onay bazında toplam 71 adet inceleme, denetim veya soruşturma gerçekleştirilmiş ve bu denetim faaliyetleri sonucunda, 49 adet İnceleme Raporu, 6 adet Suç Duyurusu Raporu, 5 adet Denetim Raporu, 2 adet Ön İnceleme Raporu, 9 adet Soruşturma düzenlenmiştir. Bu kapsamda 2016 yılında, Yurtdışı Ticaret Müşavirlikleri ve Ticaret Ateşelikleri nezdinde 15 adet denetim ve Bakanlığımız Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün uhdesinde bulunan "İrtibat Ofisleri"nin, yemek servisi hizmetlerine ait 2015 yılı işlem ve hesaplarının denetimi gerçekleştirilmiştir.

4. Diğer Hususlar

2016 Yılı Döner Sermaye İşletmesi Mali Bilgileri

Döner Sermaye İşletme Merkez Müdürlüğünün ödenmiş sermayesi 20.002.891,00 (YirmimilyonikibinsekizyüzdoksanbirTürkLirası) TL olup, 31.12.2016 tarihi itibarıyla 13.396.055,00 (onüçmilyonüçyüzdoksanaltıbinellibeşTürkLirası) TL banka mevcudu bulunmaktadır.

2016 yılı Döner Sermaye İşletmesi'ne ait Mali Bilgiler Tablosu aşağıda yer almaktadır.

2016 Yılı Döner Sermaye İşletmesi Mali Bilgiler Tablosu

AYLAR	GELİR (TL)	GİDER (TL)
OCAK	3.542.646,35	4.762.161,21
ŞUBAT	3.405.198,16	875.413,93
MART	3.717.059,75	1.124.151,23
NİSAN	3.610.725,95	16.181.893,12
MAYIS	3.317.885,80	873.137,35
HAZİRAN	3.337.312,90	1.946.420,27
TEMMUZ	2.771.627,91	2.222.217,43
AĞUSTOS	3.345.332,17	709.260,91
EYLÜL	3.453.078,43	1.005.335,70
EKİM	3.393.603,11	6.176.325,29
KASIM	3.525.877,70	1.628.542,04
ARALIK	3.463.631,07	2.434.098,19
TOPLAM	40.883.979,30	39.938.956,67
BANKA MEVCUDU	13.396.055,00 TL	
SERMAYE	20.002.891,00 TL	

Döner Sermaye İşletmesi 2016 Yılı Gelirleri

Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi 2015 yılı bütçe gelirleri 45.164.320,48 (KırkbeşmilyonyüztmüştörtbinüçyüzyirmiTürkLirasıkırksekizKuruş) TL olup, 2016 yılında bütçe gelirleri yaklaşık %9,48 azalarak 40.883.979,30 (KırmilyonsekizyüzseksenüçbindokuzyüzyetmişdokuzTürkLirası otuzKuruş) TL olarak gerçekleşmiştir.

Döner Sermeye İşletmesi Gelir Kalemleri

GELİR KALEMLERİ	2015	2016
KONTROL VE DENETİM GELİRLERİ	29.970.722,14	30.292.023,45
KATKI PAYLARI (İHRACATÇI BİRLİKLERİ VE TOBB)	11.257.974,71	9.109.162,24
DİĞER GELİRLER (FAİZ)	3.935.623,63	1.482.793,61
GENEL TOPLAM	45.164.320,48	40.883.979,30

Döner Sermeye İşletmesi 2016 Yılı Giderleri

Bakanlığımız Döner Sermeye İşletmesinin 2015 yılı bütçe gideri 29.320.603,15 (YirmidokuzmilyonüçyüzymibinaltıyüzüçTürkLirasıonbeşKuruş) TL olup, 2016 yılında bütçe giderleri yaklaşık % 36,22 artarak 39.938.956,67 (otuzdokuzmilyondokuzyüzotuzsekizbindokuzyüzellialtıTürkLirası altmışyediKuruş) TL olarak gerçekleşmiştir.

Döner Sermeye İşletmesi Gider Kalemleri

GİDER KALEMLERİ	2015	2016
PERSONEL GİDERLERİ	421.289,53	473.399,71
SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	78.808,94	88.137,78
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	19.452.201,38	26.248.927,14
CARİ TRANSFERLER	7.158.654,64	6.550.022,39
SERMAYE GİDERLERİ	2.209.648,66	6.578.469,65
GENEL TOPLAM	29.320.603,15	39.938.956,67

İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabı

5910 sayılı “ Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun” un 19 uncu maddesinin 5 inci fıkrası gereğince; dış ticaret hizmetleri ve alt yapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesi için tayin ve tespit olunacak, işlerin, faaliyetlerin, projelerin ve amaçların gerçekleştirilmesine yönelik ortaya çıkan giderler ile bu amaçla yapılan hizmet ve idari giderlerin karşılanmasını teminen oluşturulan İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabından “ Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Yönetmelik”in 48 inci maddesi 3 üncü fıkrası çerçevesinde Bakanlığımızca, Birlik faaliyetlerinin desteklenmesi ile Birlikler ve Bakanlığımızca işbirliği halinde yapılan dış ticaretimizin geliştirilmesine ilişkin faaliyetler kapsamında gerçekleşen giderleri karşılamak üzere 2016 yılı Ocak-Aralık döneminde toplam 33.102.433,58-TL tutarında harcama gerçekleştirilmiştir.

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1. Faaliyet ve Proje Bilgileri

a) TEMEL STRATEJİLER

Temel Stratejiler kapsamında 2016 yılında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda sunulmaktadır.

i. Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Türkiye'nin Ortadoğu bölgesi ile ticari ve ekonomik ilişkileri son yıllarda büyük bir gelişme göstermiştir. 2005 yılında 16,7 milyar dolar düzeyinde olan bölge ülkeleri ile ticaret hacmimiz 30 milyar dolar artarak, 2016 yılı sonunda yaklaşık 46 milyar dolara yükselmiştir. 2016 yılında Ortadoğu ve Körfez Ülkelerini teşkil eden 14 ülke ile olan ticaret hacmimiz toplam ticaret hacmimizin %13,5'üne karşılık gelmektedir.

Bilindiği üzere, başta Suriye, Irak ve Yemen'de olmak üzere siyasi istikrarsızlıklar mevcuttur. Söz konusu siyasi sorunlar, bu ülkelerde ekonomik istikrarın da bozulmasına; ayrıca savunma harcamalarındaki artışa bağlı olarak kamu maliyesinin kötüleşmesine sebep olmuştur. Özellikle komşumuz Irak'ın yaşadığı ekonomik sıkıntılara bağlı olarak alım gücünün gerilemesi; ihraç ürünlerimize olan talebi olumsuz etkilediği gibi başta müteahhitlik yatırımlarımız olmak üzere iş ve yatırım ortamını da geriletmiştir. Bu olumsuzluklara rağmen, bölge ülkeleri ile ticari ve yatırım ilişkilerimiz önemli bir seviyede devam etmektedir.

2016 yılında Suudi Arabistan, İran ve Katar ile ekonomik ve ticari ilişkilerimizde yoğun diplomasi trafiği yaşanmıştır. Bu kapsamda, Sayın Bakanımız tarafından, 28-31 Ocak 2016 tarihlerinde, Suudi Arabistan'a bir ziyaret gerçekleştirilmiş ve Sayın Bakanımızın iştirakleriyle, 14 Nisan 2016 tarihinde İstanbul'da Türkiye-Suudi Arabistan İş Fırsatları Forumu gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, 30 Kasım 2016 tarihinde İstanbul'da, Sayın Ekonomi Bakanımız ile Suudi Arabistan Ticaret ve Yatırım Bakanı'nın iştirakleriyle Türkiye-Suudi Arabistan İş Konseyi Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bunların yanı sıra, Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Naif'in ülkemizi ziyareti kapsamında 29-30 Eylül 2016 tarihinde Suudi Arabistan Ticaret ve Yatırım Bakanı ile de bir görüşme gerçekleştirmiştir. Diğer taraftan, Sayın Bakanımız 13 Ekim 2016 tarihinde Sayın Dışişleri Bakanımız ile birlikte Suudi Arabistan'a resmi bir ziyaret gerçekleştirmiş ve ziyaret kapsamında Sayın Bakanımız, Suudi Arabistan Ticaret ve Yatırım Bakanı ile görüşmüş ve Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) - Türkiye Stratejik Diyalog 5. Ortak Bakanlar Toplantısına katılmıştır.

Sayın Bakanımız, Sayın Başbakanımıza refakatle; 4-5 Mart 2016 tarihlerinde İran'a bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Türkiye-İran 25. Dönem Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı 7-9 Nisan 2016 tarihlerinde Ankara ve Konya'da gerçekleştirilmiştir. KEK kapsamında ayrıca Konya'da Türk-İran İş Forumu gerçekleştirilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımlarıyla 16 Nisan 2016 tarihinde düzenlenen Türkiye-İran Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi Toplantısına Sayın Bakanımız da iştirak etmiştir. Sayın Bakanımız, 14 Temmuz 2016 tarihinde, İran'ın Ankara Büyükelçisi'ni makamında kabul etmiştir.

Ayrıca, Türkiye İran Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) kapsamında kurulan ve iki ülke arasında TTA'nın işleyişi üzerinde görüşmelerde bulunmak ve kapsamının genişletilmesi müzakerelerini yürütmekle görevli olan Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması Ortak Komitesi çerçevesinde, 16 Mayıs 2016 tarihinde Tahran'da, 28 Kasım 2016 tarihinde Ankara'da toplantılar gerçekleştirilmiştir. Buna ilave olarak, 15 Aralık 2016 tarihinde İran, Sanayi, Maden ve Ticaret Bakanlığı yetkililerinden oluşan bir heyet ile Bakanlığımızda Türkiye-İran TTA genişletme müzakerelerine ilişkin istişarelerde bulunulmuştur. Sayın Bakanımız tarafından, 5 Kasım 2016 tarihinde İran'a bir ziyaret gerçekleştirilmiş ve İran Sanayi, Maden ve Ticaret Bakanı ile görüşme yapılmış; bu görüşmede TTA kapsamındaki ürün sayısının 200'e çıkarılması hususunda mutabık kalınmıştır. 16 Aralık

2016 tarihinde ise Sayın Bakanımız ile İran İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanı ve KEK Eşbaşkanı arasında İstanbul'da bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu vesileyle Sayın Bakanımızca 3 anlaşma imzalanmıştır.

Sayın Bakanımız, 25 Şubat 2016 tarihinde Kuveyt Milli Günü Resepsiyonuna iştirak etmiş ve Sayın Başbakanımıza refakatle 26-27 Mart 2016 tarihlerinde Ürdün'e bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız, 27-28 Nisan 2016 tarihlerinde Sayın Başbakanımızın Katar ziyaretine eşlik etmiştir. Ayrıca, Sayın Bakan Yardımcımız tarafından 9 Mayıs 2016 tarihinde Katar Hayır Derneği'nin açılış töreni programına iştirak edilmiştir. Türkiye-Katar 6. Dönem KEK Teknik Toplantıları 24-25 Ekim 2016 tarihlerinde Doha'da gerçekleştirilmiş ve 6. Dönem KEK Protokolü teknik heyet başkanları tarafından parafe edilmiştir. 10 Kasım 2016 tarihinde ise, Doha'da parafe edilen KEK Protokolü, Türkiye-Katar KEK Eşbaşkanı ve Sayın Başbakan Yardımcımız ile Katar tarafı KEK Eşbaşkanı Katar Ekonomi ve Ticaret Bakanı tarafından bir tören ile İstanbul'da imzalanmıştır. 18 Aralık 2016 tarihinde, Türkiye-Katar Yüksek Stratejik Komite 2. Toplantısı Sayın Cumhurbaşkanımız ile Katar Emiri Şeyhi başkanlıklarında ve Sayın Bakanımızın da iştirakleriyle Trabzon'da gerçekleştirilmiştir.

Bakan Yardımcımız, 26 Ağustos 2016 tarihinde, Irak Planlama Bakanı ve Ticaret Bakan Vekili ile İzmir Fuarı Açılış Etkinlikleri kapsamında bir görüşme gerçekleştirmiş, 31 Ağustos 2016 tarihinde, Irak'ın Ankara Büyükelçisini makamında kabul etmiştir. Ayrıca, 2016 yılında Irak ile ekonomik ve ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi ve Irak'taki pazar payımızın artırılmasını teminen ilgili Bakanlıkların ve özel sektörün görüşleri alınarak Irak Eylem Planı oluşturulmuştur. Bu kapsamda, 28 Haziran 2016 tarihinde İstanbul'da, Türkiye-Irak İş Konseyi üyeleri ve TİM temsilcileri ile Irak Eylem Planı ve Irak ile ekonomik ve ticari ilişkilerimizin değerlendirildiği bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

İsrail Ekonomi ve Sanayi Bakanlığı Dış Ticaret İdaresi Başkanı ve beraberindeki heyet 6 Ekim 2016 tarihinde Bakanlığımızı ziyaret etmiş ve Müsteşar Yardımcımız başkanlığında, Bakanlığımız temsilcilerinin de katılımıyla bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, 15 Temmuz'da yaşanan olaylara ilişkin olası endişelerini gidermek amacıyla, Kalkınma Bakanımız başkanlığında, Kuveyt (19-20 Eylül 2016), Katar (20-21 Eylül 2016) ve Suudi Arabistan'a ziyaretler düzenlenmiştir.

ii. Avrasya Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Rusya Federasyonu (RF) ile 2015 yılı Kasım ayında yaşanan kriz sebebiyle meydana gelen sıkıntıların güncel ve yakın biçimde izlenebilmesi amacıyla, Ekonomi Bakanlığı Anlaşmalar Genel Müdürlüğü Türk Cumhuriyetleri ve Bağımsız Devletler Topluluğu koordinasyonunda Bakanlık birimlerinin katılımıyla "Rusya Federasyonu ile Ticari ve Ekonomik İlişkileri İzleme Masası" oluşturulmuştur.

İzleme Masası Rusya Federasyonu'nda görev yapan Ticaret Müşavirlikleri ve Ataşelikleri, iş adamlarımız ve meslek çatı kuruluşlarından gelen bilgileri günlük olarak derleyip sınıflandırarak Müsteşarlık Makamına düzenli olarak arz etmiştir. Ayrıca, Rusya Federasyonu'nda yaşanan olağan dışı gelişmeler İzleme Masası tarafından ilgili bütün meslek çatı kuruluşlarına düzenli olarak bildirilmiştir.

Bakanlıklararası koordinasyona imkan verecek şekilde ilgili Bakanlıklardan katılım ile bir izleme masası oluşturulmuş olup, sözkonusu kriz masası son toplantısı 25 Mayıs 2016 tarihinde olmak üzere 6 defa toplanmıştır.

İki ülke arasındaki ilişkilerin yumuşama sürecine girmesiyle birlikte üst düzey görüşmeler hız kazanmış, askıya alınan mekanizmaların tekrar çalışması sağlanmıştır. Bu çerçevede, Başbakan Yardımcımız Sayın Mehmet Şimşek ve Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci 26 Temmuz 2016 tarihinde Moskova'ya bir ziyaret

gerçekleştirmiş ve dönemin RF Ekonomik Kalkınma Bakanı A. Ulyukayev ve RF Enerji Bakanı, KEK Eşbaşkanı A. Novak ile görüşmüştür.

9 Ağustos 2016 tarihinde ise Sayın Cumhurbaşkanımız Rusya Federasyonuna (St. Petersburg) bir ziyaret gerçekleştirmiş ve anılan ziyarete Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci de katılmıştır. 4-5 Eylül 2016 tarihinde Hangzhou'da düzenlenen G20 Liderler Zirvesi'ne katılım sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza, Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci de eşlik etmiş, söz konusu ziyaret sırasında RF Ekonomik Kalkınma Bakanı ile görüşmüştür.

5-8 Ekim 2016 tarihlerinde Rusya ile yürütülen Hizmet Ticareti ve Yatırım Anlaşması (HTYA) Müzakerelerinin III. Turu İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

8 Ekim 2016 tarihinde Sayın Bakanımız Rusya Federasyonu Tataristan Cumhuriyeti'ne bir ziyaret gerçekleştirmiş, ziyaret sırasında RF Tataristan Cumhurbaşkanı Sayın Minnihanov ve Tataristan'da yerleşik Türk işadamları ile görüşmüş ayrıca Şişecam fabrikasının açılışını da yapmıştır.

10 Ekim 2016 tarihinde İstanbul'da 23. Dünya Enerji Kongresine Rusya Federasyonu Cumhurbaşkanı Vladimir Putin de katılarak Sayın Cumhurbaşkanımız ile görüşmüştür. Sayın Bakanımız, Sayın Cumhurbaşkanımız ile Sayın Putin arasında gerçekleşen heyetlerarası görüşmelere iştirak etmiştir.

9 Ekim 2016 tarihinde dönemin Rusya Federasyonu Ekonomik Kalkınma Bakanı Aleksey Ulyukayev İstanbul'a bir ziyaret gerçekleştirmiş ve Sayın Bakanımızla bir araya gelerek, Türkiye-Rusya Federasyonu Ortak Bildirisini imzalamışlardır.

Rusya ile 14. Dönem Karma Ekonomik Komisyon toplantısı 10-12 Ekim 2016 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Aynı tarihlerde bir sonraki Üst Düzey İşbirliği Konseyi Toplantısı sırasında imzalanması üzerinde mutabık kalınan Orta Vadeli Program'ın da müzakerelerini büyük ölçüde tamamlanmıştır. Yine aynı şekilde, Rusya ile Hizmet Ticaret ve Yatırım Anlaşmasının 2017 yılı sonuna kadar tamamlanması hususunda görüş birliğine varılmıştır. Uzun süredir gündemimizde olan iki ülke ortak yatırımlarını destekleyecek Ortak Yatırım Fonu kurma çalışmalarının da bir an önce başlatılması kararı alınmıştır.

5-7 Aralık 2016 tarihlerinde Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'ın Rusya Federasyonu ve Tataristan ziyaretlerine Sayın Bakanımız da iştirak etmiştir. Sayın Bakanımız, RF Ekonomik Kalkınma Bakan Yardımcısı Aleksandr Tsybulsky ve Tataristan Cumhurbaşkanı Rüstem Minnihanov ile görüşmelerde bulunmuştur. 15 Aralık 2016 tarihinde Rusya Federasyonu Tataristan Cumhurbaşkanı Sayın Rustam Minnihanov ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ziyaret kapsamında, Sayın Bakanımız ile ikili görüşme ve İş Forumu da yapılmıştır.

Diğer taraftan, Türkiye-Kazakistan Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) 9. Toplantısı 11-12 Mart 2016 tarihlerinde Ankara'da, Türkiye-Ukrayna 10.Dönem KEK Toplantısı ise 12-13 Mayıs 2016 tarihlerinde Kiev'de gerçekleştirilmiştir.

11-12 Ağustos 2016 tarihlerinde Türkiye-KKTC 9. Dönem Ortak Komite Toplantısı Ankara'da düzenlenmiş olup, Türkiye-Moldova 8. Dönem KEK Toplantısı ise 15 Aralık 2016 tarihinde yine Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Türk Konseyi Ekonomi İşbirliği Çalışma Grubu 8. Toplantısı ile Ekonomi Bakanları 6. Dönem Toplantısı 20-21 Aralık 2016 tarihlerinde Bakü'de gerçekleştirilmiştir. Ekonomi Bakanları Toplantısı'na Sayın Bakanımız iştirak etmiştir.

Diğer taraftan, Türkiye-Ukrayna Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey (YDSK) 5. Toplantısı (9 Mart 2016), Türkiye-Azerbaycan YDSK 5. Toplantısı (15 Mart 2016) ve Türkiye-Gürcistan YDSK 1. Toplantısı (19 Temmuz 2016) Sayın Bakanımızın da katılımlarıyla Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

28 Nisan 2016 tarihinde Bakan Yardımcımız Kazakistan'a bir ziyaret gerçekleştirmiş ve Kazakistan Yatırım ve Kalkınma Bakan Yardımcısı ve Kazakistan Tarım Bakan Yardımcısı ile ikili görüşmelerde bulunmuş, Güney Kazakistan Eyaleti'nde "Ontustik Invest 2016 Fuarı"nın açılışına katılmıştır.

Bakan Yardımcımız ayrıca, 13-14 Ekim 2016 tarihlerinde Dünya Türk İş Konseyi (DTİK) Avrasya Bölge Komitesi toplantısı vesilesiyle Kırgızistan'ı ziyaret etmiş, 25-16 Ekim 2016 tarihlerinde ise Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Konferansı ve BELTEXLEGPROM Uluslararası Tekstil Fuarı'nın açılış vesilesiyle Belarus-Minsk'e bir ziyaret gerçekleştirerek Türk İş adamlarıyla da bir araya gelmiştir.

iii. Afrika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Ülkemiz, Afrika kıtasına büyük önem atfetmektedir. Kıta ile olan coğrafi yakınlığımızın yanı sıra tarihsel, kültürel ve siyasi bağlarımız mevcuttur. Bölgeye verdiğimiz bu önem, ülkemizin Afrika'ya yönelik politikalarında da kendini göstermektedir. Ülkemizin Afrika ülkeleri ile ikili ilişkilerini geliştirmek amacıyla ortaya koyduğu tüm stratejiler kıtanın kalkınmasını, yoksulluk, fakirlik ve tedavi edilebilir hastalıkların üstesinden gelmiş altyapısı güçlü, zengin ve müreffeh bir kıtaya ulaşma hedefini içermektedir.

Afrika ile ilişkilerimizin geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımızca 2003 yılında uygulamaya koyulan Afrika Ülkeleri Ticari ve Ekonomik İlişkileri Geliştirme Stratejisi kapsamında, ilk planda hukuki altyapının tamamlanması, üst düzey ziyaret ve heyetler, bilgilendirme programları ve destek mekanizmaları ile Afrika ile ticaret konusunda farkındalığın arttırılması, firmalarımızın karşılaştığı sorunların yakın takibi ve koordinasyonu sağlanmaktadır. Diğer taraftan, 2014 yılında Ekvator Ginesi'nde gerçekleştirilen II. Türkiye-Afrika Zirvesi neticesinde, mevcut strateji kıtanın yeni ihtiyaçları doğrultusunda güncellenerek "Afrika ile Ortaklık Stratejisi" olarak yeniden yapılandırılmıştır.

2003 yılından itibaren uygulanan Afrika stratejisinin bir sonucu olarak, 2003 yılında Afrika kıtası ile 5,4 milyar dolar olan ticaret hacmi 3 katın üzerinde bir artışla 2016 yılında 18 milyar dolara ulaşmıştır. Bu oran toplam ticaretimizin % 5,3'ünü teşkil etmektedir. Aynı dönemde Afrika kıtasına yönelik ihracat 2,1 milyar dolardan 11,4 milyar dolara yükselmiş; ithalat ise 3,3 milyar dolardan 6,6 milyar dolara erişmiştir.

12 Ocak 2016 tarihinde Kenya Dışişleri Bakanı ülkemizi ziyaret etmiştir. Konuk Bakan Cumhurbaşkanımız tarafından kabul edilmiş ve Sayın Bakanımız ile görüşmüştür.

20-21 Ocak 2016 tarihlerinde Afrika Birliği yetkilileri ile Etiyopya'da Türkiye-Afrika İş Forumu Yürütme Komitesi 1. Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın Latin Amerika ziyareti dönüşünde uçağın yakıt ikmali yapması amacıyla 5 Şubat 2016 tarihinde Senegal'de mola verilmiş, bu vesileyle Sayın Bakanımız ve Senegalli muhatabı arasında Senegal ile Diplomatik Temsilcilikler için Arsa Takasına İlişkin Protokol imzalanmıştır.

22 Şubat 2016 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Somali Yüksek Düzeyli Ortaklık Forumu'nun açılışında Sayın Bakanımız tarafından bir konuşma yapılmış, Afrika'nın ve Somali'nin ekonomik sorunlarına ilişkin düzenlenen tematik oturumda moderatörlük yapılmıştır. Ayrıca, Sayın Bakanımız Somali Maliye ve Sanayi Bakanları ve Başbakanı ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiş, program kapsamında Somali ile Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

22 Şubat 2016 tarihinde Angola Sanayi Bakan Yardımcısı beraberindeki heyetle ülkemizi ziyaret etmiş, bu kapsamda Sayın Bakan Yardımcımız ile bir ikili görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında 29 Şubat-3 Mart 2016 tarihinde gerçekleştirilen Fildişi Sahili-Gana-Nijerya-Gine ziyaretinde, her bir ülkede Cumhurbaşkanları başkanlığında Sayın Bakanımızın da iştirakleri ile heyetlerarası görüşmeler gerçekleştirilmiş, işadamlarının katılımı ile iş forumları düzenlenmiştir. Ziyaret sırasında Sayın Bakanımız tarafından Türkiye-Fildişi Sahili Yatırımların Karşılıklı

Teşviki ve Korunması Anlaşması, Türkiye-Fildişi Sahili Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması, Türkiye-Gana Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması, Türkiye-Nijerya Ekonomik ve Ticari İşbirliği Mutabakat Muhtırası ve Türkiye-Gine Hava Ulaştırma Anlaşması imzalanmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımızca 1-3 Haziran 2016 tarihinde gerçekleştirilen Uganda-Kenya-Somali ziyaretinde Cumhurbaşkanları başkanlığında heyetlerarası görüşmeler yapılmış, üç ülkede de iş forumu programları düzenlenmiştir. Ayrıca, ziyaret esnasında Sayın Bakanımız tarafından, Uganda ile Turizm Alanında İşbirliği Anlaşması, Uganda ile Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Anlaşması, Türk Standartları Enstitüsü ile Kenya Standart Ofisi arasında İşbirliği Mutabakat Zaptı, Somali ile Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması, Somali ile Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı ve Türkiye-Somali Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması imzalanmıştır. Ayrıca, ziyaretin Kenya ayağında Kenya Su ve Sulama Bakanlığı ile Yapı Merkezi İnşaat A.Ş. arasında Büyük Elgon Dağı Bungoma-Busia Çok Amaçlı Su Projesi Uygulamasına ilişkin Mutabakat Zaptı Sayın Bakanımız tanıklığında imzalanmıştır.

20 Haziran 2016 tarihinde Kenya Ticaret Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında ülkemizi ziyaret eden Kenya heyetiyle Ankara'da teknik düzeyde Tercihli Ticaret Anlaşması istikşafi görüşmeleri yapılmıştır.

22-23 Haziran 2016 tarihlerinde Tanzanya ile 1. Dönem KEK İzleme Toplantısı Tanzanya'nın başkenti Darüsselam'da gerçekleştirilmiştir.

1-2 Ağustos 2016 tarihinde Türkiye-Kenya Karma Ekonomik Komisyon 3. Dönem Toplantısı teknik görüşmeleri Kenya'nın başkenti Nairobi'de düzenlenmiş, Kenya Cumhurbaşkanı'nın önümüzdeki dönemde ülkemize yapacağı ziyaret kapsamında imzalanmak üzere üzerinde uzlaşma sağlanan metinler teknik heyet başkanlarınca parafe edilmiştir.

Sayın Bakan Yardımcımız, açılışı 26 Ağustos 2016 tarihinde yapılan İzmir Fuarı vesilesiyle Sudan Sanayi Bakanı ve Libya Planlama Bakanı ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

2-3 Kasım 2016 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu ile ilgili bilgi paylaşımında bulunmak üzere Afrika ülkelerinin ülkemizdeki 32 Büyükelçiliğinden farklı seviyedeki yetkililer ile 12 Ekim 2016 tarihinde Bakanlığımızda bir koordinasyon toplantısı gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında uygulamaya koyulan Afrika ile Ortaklık Stratejisi çerçevesinde, Türk ve Afrikalı iş çevrelerini bir araya getirmek üzere 2-3 Kasım 2016 tarihlerinde Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımları ile Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Afrika'nın 42 ülkesinden 27 Bakan, 7 Bakan Yardımcısı, Afrika'da faaliyet gösteren Bölgesel Ekonomik Toplulukların Genel Sekreter/Komiserleri, bürokratlar ve Türkiye ve Afrika'dan 2.000'in üzerinde işadamı Forum'a iştirak etmiştir. Organizasyon vesilesiyle işadamları arasında sayısız iş görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, bu vesileyle, Sayın Bakanımız ve mevkidaşları tarafından Türkiye ile Lesoto, Sao Tome ve Prinsipe, Svaziland ve Ruanda arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmaları ile Türkiye-Ruanda Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması imzalanmıştır. Ayrıca, Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı ve Gabon İşbirliği Ajansı arasında İşbirliği Anlaşması ile Çad, Gabon, Güney Afrika Cumhuriyeti, Sierra Leone, Kamerun, Malavi ve Yeşil Burun İş Konseyi Kuruluş Anlaşmaları imzalanmıştır. Yine Forum kapsamında, Sayın Bakanımız Sudan, Gabon, Libya, Tunus, Somali, Cibuti, Etiyopya, Güney Sudan, Kamerun, Lesoto ve Ruandalı muhataplarının yanı sıra Afrika Birliği ve Batı Afrika Ülkeleri Ekonomik Topluluğu Komiserleri ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

29-30 Kasım 2016 tarihlerinde Tunus'ta düzenlenen Tunus'a Ekonomik Destek ve Yatırım Konferansı'na Sayın Bakan Yardımcımızın başkanlığında bir heyetle katılım sağlanmıştır.

12 Aralık 2016 tarihinde Kongo Maden ve Jeoloji Bakanı ülkemizi ziyaret etmiş, bu vesileyle Sayın Bakan Yardımcımız ile ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir.

28-29 Aralık 2016 tarihlerinde Sayın Bakanımızın başkanlığında Etiyopya ve Cibuti'ye bir ziyaret gerçekleştirilmiş, ziyaret vesilesiyle Türkiye-Etiyopya KEK 7. Dönem Toplantısı ve Türkiye-Cibuti KEK 3. Dönem Toplantıları düzenlenmiştir.

Afrika ülkeleri ile yasal altyapının tamamlanmasına yönelik çalışmalar kapsamında ise, 2016 yılında Burundi ile Ticari ve Ekonomik İşbirliği (TEİ) Anlaşması imzalanmıştır. Ayrıca, Gana, Fildişi Sahili, Somali ve Ruanda ile Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları imzalanmıştır.

iv. Asya – Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Asya-Pasifik ülkelerinin toplam GSYH'si 24 trilyon dolar seviyesini aşmış olup toplam dünya ticaretinin üçte biri bu bölge ile gerçekleşmektedir. Bölgede, Çin ve Hindistan gibi dev ülkelerinin yanında, Tuvalu ve Nauru gibi çok küçük ada devletlerinin de dahil olduğu 45 ülke yer almaktadır. Dünya nüfusunun yarısından fazlasını barındıran Asya-Pasifik Bölgesinin toplam nüfusu yaklaşık 4 milyar kişiyi bulmaktadır.

Bölgenin gelecekte dünyanın büyüme merkezi olarak kalacağı; Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan'ın 2050 yılında dünya ekonomisinin 1. ve 3. sıralarında yer alacağı, ayrıca toplam dünya ticaretinin %40-50'sinin bölge kaynaklı olacağı öngörülmektedir.

Ülkemiz de bölgenin öneminin bilincinde olarak bölge pazarından daha fazla pay alabilmek amacıyla, 2005 yılında, "Asya-Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkileri Geliştirme Stratejisi"ni uygulamaya koymuştur.

Asya-Pasifik Bölgesi ile ticaretimizde görülen dengesizliğin giderilmesi, bu bölgeye yönelik dış ticaret stratejimizin temel hedefidir.

Bölgeyle ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin artırılması yönünde 2015 yılı içinde Güney Kore ve Kamboçya ile Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantısı, Pakistan ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) Toplantısı kapsamında Ticaret ve Yatırım Ortak Çalışma Grubu Toplantısı gerçekleştirilmiş, ilgili ülkelerin iş adamlarının da katılımıyla DEİK koordinasyonunda işadamları toplantısı, ticaret ve yatırım forumları organize edilmiştir.

2004 yılında 17 milyar dolar civarında olan Asya-Pasifik ülkeleri ile olan ikili ticaret hacmimiz, 2016 yılı itibarıyla 60 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2016 yılında bölge ülkeleri ile gerçekleşen ticaretin %13'ünü ihracatımız oluştururken aynı dönemde bölgeyle ticaretle 44 milyar dolar dış ticaret açığı gerçekleşmiştir. Bölge ile ticaretimizde ilk üç sırayı Çin, Güney Kore ve Hindistan almaktadır.

22 Mart 2016 tarihinde İslamabad'da Bakanlar düzeyinde imzalanan Çerçeve Anlaşması ile hayata geçirilen Türkiye-Pakistan Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakereleri, Nisan, Temmuz, Ağustos ve Aralık aylarında Ankara ve İslamabad'da 5 tur olarak gerçekleştirilmiştir. Son tur, 21-22 Aralık 2016 tarihlerinde Ankara'da düzenlenmiş olup söz konusu STA'nın 2017 yılı içinde sonuçlandırılması hedeflendirilmektedir.

2016 yılında çalışmaları tamamlanan Çin Eylem Planı, 11 Hedef ve 26 Eylem içermektedir. Türkiye ve Çin arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi çerçevesinde belirlenen hedefler, elde edilen veriler ve uygulanacak hedef ve eylemler kamuoyu ile paylaşılacaktır.

2016 yılı içinde Çin ile birçok üst düzey faaliyet gerçekleştirilmiştir. Sayın Müsteşarımız, 18-20 Mart 2016 tarihlerinde Guangzhou'da düzenlenen CİFF 2016-Çin Uluslararası Mobilya Fuarına katılım sağlamıştır. Sayın Bakan Yardımcımız başkanlığında, 19-22 Eylül 2016 tarihlerinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Sincan Uygur Özerk Bölgesi Başkenti Urumçi'de gerçekleştirilen China – Euroasia Expo Fuarı'na bir ziyaret gerçekleştirilmiş ve bu vesileyle Urumçi Valisi dahil çeşitli temaslarda bulunulmuştur.

Sayın Bakan Yardımcımız ve Sayın Müsteşarımızın katılımları ile 4 Kasım 2016 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Türkiye-Çin Başbakan Yardımcıları Düzeyinde Hükümetlerarası İşbirliği Komitesi'nin ilk toplantısı vesilesi ile Türkiye-Çin Ticaret ve Yatırım İşbirliklerinin Güçlendirilmesine Yönelik Eylem Planı Sayın Bakan Yardımcımız ve Çinli mevkidaşı tarafından imzalanmıştır.

DEİK ve CIECA koordinasyonu ile 22 Nisan 2016 tarihinde Tayvan Ekonomik İşler Bakan Yardımcısı Shih Chao Cho'nun katılımları ile Türkiye - Tayvan İş Konseyi Toplantısı İstanbul'da gerçekleştirilmiş ve söz konusu organizasyona Bakanlığımızdan katılım sağlanmıştır.

Türkiye-Sri Lanka KEK 1. Dönem Toplantısı, Milli Eğitim Bakanımız ve Sri Lanka Sanayi ve Ticaret Bakanı eşbaşkanlığında 10-11 Kasım 2016 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu KEK Toplantısı çerçevesinde Sri Lanka Sanayi ve Ticaret Bakanı, Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım tarafından kabul edilmiş, ayrıca Milli Eğitim Bakanımız ve TİKA Başkan Yardımcımız ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakan Yardımcımız, 27 Aralık 2016 tarihinde ülkemizde bulunan Moğolistan Maliye Bakanlığı Müsteşarını kabul etmiştir. Ziyarete, 2017 yılı içerisinde gerçekleştirilmesi öngörülen Türkiye – Moğolistan KEK 8. Dönem Toplantısı ve Moğolistan'ın kredi talebi hususlarında istişarelerde bulunulmuştur.

2016 yılı içerisinde 15 Temmuz olayları sonrasında istikrarın devam ettiği ve ülkemizin hızlı bir normalleşme süreci geçirdiğini muhatap ülkelerle paylaşmak üzere gerçekleştirilen temaslar kapsamında, Kalkınma Bakanımızın katılımıyla Hindistan'a bir ziyaret düzenlenmiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında İçişleri Bakanı ile resmi temaslar gerçekleştirilmiş, FICCI tarafından İş Forumu ve ayrıca Confederation of Indian Industry (CII) tarafından özel sektörün de katıldığı bir yemek düzenlenmiştir.

Benzer şekilde, Sayın Bakanımızın talimatları çerçevesinde, Sayın Müsteşar Yardımcımız 15 Temmuz sürecini anlatmak için 16-17 Ağustos 2016 tarihlerinde Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'u ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında "Mavi Okyanus Stratejisi: Yaratıcılık ve Yenilik Yoluyla Ulusları Dönüştürmek" temalı uluslararası konferansa iştirak etmiş; başta Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanı olmak üzere Malezya'da çeşitli temaslarda bulunmuştur. Sayın Müsteşar Yardımcımız ayrıca, ODTÜ Teknokent ve Bilkent CyberPark tarafından bilişim ve savunma alanlarında düzenlenen ve Türkiye-Malezya İş Forumu'na konuşmacı olarak katılmıştır.

2016 yılında gerçekleştirilen çok taraflı toplantılarda da Sayın Bakanımız Asyalı mevkidaşları ile bir araya gelmiştir. 9-10 Temmuz 2016 tarihlerinde Çin'in Şanhay şehrinde gerçekleştirilen G20 Ticaret Bakanları Toplantısında Sayın Bakanımız Singapur Ticaret ve Sanayi Bakanı, Çin Ticaret Bakanı, Endonezya Ticaret Bakanı ve Yeni Zelanda Ticaret Bakanı ile görüşmeler gerçekleştirmiştir. 3-4 Aralık 2016 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen Çevresel Ürünler Anlaşması Bakanlar Toplantısı'nda Sayın Bakanımız Japonya Ekonomik, Ticaret ve Sanayi Bakan Yardımcısı ile bir araya gelmiştir.

Ayrıca, Japonya Eylem Planına yönelik çalışmalar kapsamında, ilgili Genel Müdürlüklerin ve Tokyo Ticaret Müşavirliğinin görüşleri alınmış, Japon ve Türk firmalarının dahil edildiği, karşılıklı pazarlar ile ilgili algıyı ölçmeye yönelik anket çalışması yapılmıştır. İlgili kurum, kuruluş ve firmalar ile yapılan toplantılar çerçevesinde Eylem Haritası hazırlanmıştır.

v. ABD ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

2016 yılında Amerika ülkeleri ile ticaret hacmimiz yaklaşık 26,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde Türkiye'nin Amerika bölgesine ihracatı, bir önceki yıla göre %1,36 oranında artarak 9,3 milyar dolar, Amerika bölgesinden ithalatı ise bir önceki yıla göre az bir değişikliklerle %0,09 oranında azalarak yine 17,1 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir.

Türkiye-ABD İş Konseyi 3. Dönem Türk Kanadı 1. Toplantısı, İş Konseyi Eşbaşkanı Sayın Müsteşarımız başkanlığında, Türkiye-ABD İş Konseyi 3. Dönem üyelerinin katılımıyla 9 Mart 2016 tarihinde Bakanlığımızda gerçekleştirilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın 29 Mart-2 Nisan 2016 tarihleri arasında ABD'ye gerçekleştirdiği resmi ziyarete, Sayın Bakanımız başkanlığında, Bakanlığımızdan bir heyetle katılım sağlanmıştır.

Türkiye-ABD İş Konseyi 4. Toplantısı vesilesi ile Sayın Müsteşarımız başkanlığında 19-21 Mayıs 2016 tarihleri arasında ABD'ye resmi bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.

Birleşmiş Milletler 71. Genel Kurulu Toplantıları vesilesi ile ABD'nin New York şehrine 19-22 Eylül 2016 tarihleri arasında resmi bir ziyaret gerçekleştirmiş olan Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyaretine, Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci başkanlığında Bakanlığımızdan bir heyet ile katılım sağlanmıştır.

Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı tarafından, Amerikan-Türk Konseyi (ATC) ve DEİK tarafından düzenlenen ATC 35. Yıllık Konferansı'na iştirak etmek üzere 31 Ekim-2 Kasım 2016 tarihleri arasında ABD'ye resmi bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup, Sayın Müsteşar Yardımcımız tarafından sözkonusu Konferansta "Türkiye'nin Makroekonomik Başarısı" konulu panelde konuşma yapılmış ve ikili temaslarda bulunulmuştur.

Türkiye-Kanada İş Konseyi 13. Ortak Yıllık Konferansı 24 Mayıs 2016 tarihinde Ottava'da Bakan Yardımcımızın katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, ABD ile Avrupa Birliği (AB) arasında Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) bağlamında başlatılan süreç ülkemizce takip edilmektedir.

Öte yandan, karşılıklı yatırımlar noktasında da yatırım miktarlarının istenilen seviyede olmadığı görülmektedir. 2002-2016 döneminde ABD'den Türkiye'ye toplam 11,2 milyar dolar doğrudan yatırım gelmiştir. 2016 yılı itibariyle ise ABD kaynaklı doğrudan yatırımlar 391 milyon dolardır. Diğer taraftan, Türk yatırımcıların ABD'deki yatırımları her geçen gün artmaktadır. ABD'de ülkemiz kaynaklı doğrudan yatırım tutarı 1.263 milyon dolardır.

vi. Latin Amerika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Latin Amerika bölgesi, son dönemde hızla gelişen bir bölge olarak öne çıkmaktadır. Latin Amerika, yüzölçümü ve nüfusuyla çok büyük bir pazar olmanın yanısıra, ekonomik anlamda son yıllarda kaydettiği gelişmelerle gelecek vadeden önemli bölgelerin başında gelmektedir. Uzun bir süre, Türkiye ile Latin Amerika ülkelerinin aralarındaki coğrafi uzaklık ve birbirlerini yeterince tanımamaları gibi çeşitli nedenler, ikili ve bölgesel ilişkilerin potansiyelin çok altında seyretmesine sebep olmuştur. Ancak, son dönemde bu durum, her iki tarafın da girişimleriyle yerini birçok alanda işbirliğine ve gün geçtikçe artan ticari ve ekonomik ilişkilere bırakmış ve Latin Amerika bölgesi Türkiye için önemli ticaret ortaklarından biri haline gelmiştir.

Latin Amerika'da birçok bölgesel oluşum mevcuttur. Bölgede; MERCOSUR (Mercado Comun Del Sur, Güney Ortak Pazarı), ANDEAN Topluluğu ve CARICOM (Caribbean Community, Karayipler Topluluğu) gibi son derece köklü ve derin bir ekonomik entegrasyonu ifade eden bölgesel ekonomik birliktelikler bulunmaktadır. Ayrıca, 2012 yılında Kolombiya, Meksika, Peru ve Şili tarafından kurulan Pasifik İttifakı, hem Latin Amerika ve Karayipler bölgesinde hem de dünya ekonomisinde önemli bir büyüklüğe sahiptir.

Bölgenin ticaretine bakıldığında, daha ziyade komşu ülkeler ile ticaret yapma eğilimi olduğu gözlenmektedir. Bu çerçevede, birçok Latin Amerika ülkesinin en büyük ticaret ortağının ABD olduğu görülmektedir. Ancak, başta Çin olmak üzere Uzakdoğu ülkelerinin yanı sıra, Avrupa Birliği'nin de bölge ülkeleri ile ticaretini yıllar içinde geliştirdiği gözlenmektedir.

Son yıllarda, Türkiye ve Latin Amerika ülkeleri arasında pek çok sektörde, pek çok işbirliği olanağının bulunduğu ve bu olanakların en iyi şekilde değerlendirilmesi ile ticaret hacmimizin yakın zamanda büyük ölçüde artacağı mütalaa edilmektedir.

2016 yılında, Latin Amerika ile dış ticaret hacmimiz 6,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiş söz konusu bölgeye ihracatımız yaklaşık 1,8 milyar dolar, adı geçen bölgeden ithalatımız ise 5 milyar dolar seviyesinde olmuştur.

Latin Amerika bölgesi ile ticaretimiz uzun yıllardır Türkiye aleyhine açık vermekte olup, dış ticaret açığımız 2016 yılında 3,2 milyar dolar olmuştur.

Ülkemizin Latin Amerika bölgesinde 2016 yılında ihracat yaptığı ilk beş ülke; Meksika, Brezilya, Şili, Kolombiya ve Arjantin iken, aynı dönemde ithalat yaptığı ilk beş ülke; Brezilya, Kolombiya, Meksika, Arjantin ve Paraguay olmuştur.

Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında, 31 Ocak-4 Şubat 2016 tarihleri arasında Şili, Peru ve Ekvator'a resmi bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup, sözkonusu ziyarete, Sayın Bakanımız başkanlığında Bakanlığımızdan bir heyet ile katılım sağlanmış ve her üç ülkede DEİK tarafından İş Forumları düzenlenmiştir.

Venezuela Dış Ticaret ve Uluslararası Yatırım Bakanı Sayın Jesus Faria Tortosa, Bakanlığımızın davetine icabetle 5-6 Aralık 2016 tarihlerinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Konuk Bakan, Sayın Bakan Yardımcımız ile Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nun düzenlediği İş Forumu toplantısına iştirak etmiş, İstanbul ve İzmir'de temaslarda bulunmuştur.

Diğer taraftan, STA'lar kapsamında Yatırım Anlaşması imzalanmasına yönelik Peru ve Meksika ile müzakereler, Şili ile istikşafi görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

vii. Avrupa ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

2016 yılında Avrupa ülkelerine gerçekleştirmiş olduğumuz 78,1 milyar dolarlık ihracat ve 99,4 milyar dolarlık ithalat ile ticaret hacmimiz 177,5 milyar dolara ulaşmıştır. 2016 yılı itibariyle, AB ülkelerine ihracatımız toplam ihracatımızın %68,3'ünü, diğer Avrupa ülkelerine ihracatımız ise toplam ihracatımızın %6,8'ini oluşturmaktadır.

2016 yılında AB ülkelerinden ithalatımız ülkemizin toplam ithalatının %39,1'ini, diğer Avrupa ülkelerinden ithalatımız ise toplam ithalatımızın %11'ini oluşturmaktadır. 2016 yılı itibariyle, en çok ihracat yaptığımız 10 ülkenin 6'sı (Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa, İspanya, Hollanda), yine aynı dönemde en çok ithalat yaptığımız 10 ülkenin 5'i Avrupa ülkesidir. (Almanya, İtalya, Fransa, İspanya, İngiltere).

Ülkemizde 2002-2016 döneminde gerçekleştirilen yatırımların yaklaşık %74'ü Avrupa ülkelerinden gelmiştir. 2016 döneminde ülkemizde en fazla yatırım yapan Avrupa ülkelerinin arasında, İngiltere 1., Hollanda 2., Almanya 3., İspanya 4., Avusturya ise 5. sırada yer almaktadır. Türkiye-Macaristan KEK IV. Dönem toplantısı 4-5 Mayıs 2016 tarihlerinde Budapeşte'de gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Hollanda JETCO I. Dönem Toplantısı 5-6 Nisan 2016 tarihlerinde Lahey'de gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Toplantı ile eş zamanlı olarak ayrıca, 300 kadar Türk ve Hollandalı işadaminin iştirak ettiği Türkiye-Hollanda İş Forumu ve Türkiye-Hollanda CEO Toplantısı düzenlenmiştir.

Türkiye ile İsviçre arasındaki Yüksek Düzeyli Ticari ve Ekonomik İstişare VII. Dönem Toplantısı 24 Kasım 2016 tarihinde Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı eşbaşkanlığında İsviçre'nin başkenti Bern'de gerçekleştirilmiştir.

Eşbaşkanlıkları Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci, Sırbistan Başbakan Yardımcısı ve Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanı Rasim Ljajic ve Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Başkan Yardımcısı ve

Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanı Mirko Sarovic tarafından deruhte edilen Türkiye-Sırbistan-Bosna Hersek Üçlü Ticaret Komitesi'nin III. Dönem Toplantısı 26 Ekim 2016 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Üçlü Komite çalışmaları kapsamında ayrıca, "Türkiye-Sırbistan-Bosna Hersek Üçlü İş Forumu" ve tamamıyla ülkemizin imkânları ile hayata geçirilen "Sırbistan-Bosna Hersek Ortak Ticaret Ofisi"nin açılış töreni yapılmıştır.

15 Temmuz sonrasında; Türkiye'nin önde gelen ticaret ve yatırım ortağı ülkelerle ikili ekonomik ve ticari ilişkilerimizi değerlendirmek, Türkiye'nin güncel ekonomik ve siyasi durumu hakkında bilgi vermek ve özellikle ziyaret edilen ülkelerin önde gelen yatırımcılarına Türkiye'nin ekonomik gücünü anlatarak, 15 Temmuz'da yaşanan olaylara ilişkin olası endişelerini gidermek amacıyla, 11 Ağustos 2016 tarihinde Danimarka ile başlayan yurtdışı ziyaretleri kapsamında bugüne kadar, Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci ve bazı diğer Bakanlar başkanlığında, beraberlerinde iktidar ve muhalefet partilerinden birer milletvekilleri, ekonomi dünyasının önde gelen STK başkanları ve Türk iş dünyasının tanınmış temsilcileriyle birlikte, Avrupa ülkelerinden, Danimarka, Polonya, Romanya, Hollanda, İtalya, Birleşik Krallık, Lüksemburg ve Fransa ziyaret edilmiştir.

viii. 2023 Türkiye İhracat Stratejisi

2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı (Strateji) 2012 yılında yürürlüğe girmiştir. Kamu ve özel sektör işbirliğinde tüm ihracatçı sektörlerimizin 2023 yılı hedefleri ve gelecek beklentileri çerçevesinde hazırlanan Strateji ile; ülkemizin 2023 yılında dünya ihracatından yaklaşık yüzde 1,5 pay alması, dünyanın lider ekonomileri arasına girmesi, uluslararası pazarlarda mevcut pazar payımızın, ihracat kapasitemizin ve ihracatçı sayısının artırılması hedeflenmektedir. Bu hedeflere ulaşabilmeyi teminen de 2023 İhracat Stratejisi ve Eylem Planı 3 aşamada 4'er yıllık dönemler halinde tasarlanmıştır. Stratejinin uygulamaya aktarıldığı ilk dönem olan 2012-2015 döneminde kısa vadeli projeler ele alınırken, 2012-2019 döneminde orta, 2012-2023 döneminde uzun vadeli projeksiyonlar yer almaktadır.

Türkiye'de ihracatın karşılaştığı yapısal sorunlara çözüm bulmak ve ekonomideki olası küresel, bölgesel ve yerel kırılmalara karşı önlem olarak tehditleri fırsata dönüştürmek amacıyla proaktif bir çerçevede tasarlanan Stratejide, uluslararası pazarlarda mevcut pazar payımızın, ihracat kapasitemizin ve ihracatçı sayısının artırılması; ikili ve çoklu uluslararası ticaret işbirliklerinin, lojistik altyapısının ve rekabetçi üretim koşullarının oluşturulmasına yönelik yatırım ortamının iyileştirilmesi; finansal enstrümanların geliştirilerek ihracatta yenilikçilik ve Ar-Ge'ye yönelik yatırım ve uygulamalar ile ileri teknoloji ürün ihracatının ve ticaret destek araçlarının geliştirilmesi ve verimli kullanımının sağlanması başta olmak üzere 9 Ana Eylem Planı başlığı altında çok önemli 19 stratejik hedef ve bu hedeflerle ilgili 79 adet eylem bulunmaktadır. Söz konusu eylemler, sorumlu ve ilgili paydaşlarla birlikte Ekonomi Bakanlığı'nın koordinasyonunda yürütülmekte ve yakından takip edilmektedir.

2016 yılı itibarıyla, Stratejinin ilk aşaması geride bırakılmış ve 2. aşamasına başlanmış bulunmaktadır. Bu kapsamda Eylem Planı, dünya ve Türkiye ekonomisindeki gelişmeler doğrultusunda ve günün gereklerine uygun olarak revize edilmektedir.

Dünya ticaretinde giderek artan rekabetçi ortamda ve siyasi, sosyal ve ekonomik çalkantıların etkilediği ihraç pazarlarımızdaki yerimizin korunup daha da geliştirilebilmesi için Bakanlığımız tarafından Ar-Ge ve inovasyona dayalı üretime ağırlık verilmekte, teşvik sistemi de bu doğrultuda geliştirilip uygulanmaktadır. Bu kapsamda, böylesi bir vizyonun altyapısını oluşturmak için sürekli bir çalışma gösterilmektedir. Mal ve hizmet ihracatına verilen destekler, yeni yatırım teşvik sistemi, doğrudan yabancı yatırım çekmeye yönelik çalışmalar hep bu bilinçle tasarlanmaktadır.

Bu çerçevede, günün rekabet koşullarına ve ihtiyaçlarına tam olarak cevap verebilen, dinamik ve esnek bir yapıya sahip olan ihracat destekleri etkin bir şekilde uygulanmakta ve yeni destek mekanizmaları geliştirilmektedir. Uluslararası ticarete ayakta kalabilmenin ön koşulu, günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek standartlarda üretim ve pazarlama olup, Ar-Ge ve inovasyon kaynaklı üretim; marka ve tasarıma dayalı ihracat, ülkemizin dış rekabette temel önceliği haline gelmiştir. Dolayısıyla, başta 2023 Türkiye İhracat Stratejisi olmak üzere uygulanan politikalar ile ticarete yenilikçi ve inovatif yaklaşımlar arayışına girilmekte, pazar çeşitlendirilmesi ile yeni pazarlara ulaşmak ve aynı zamanda mevcut pazarlardan alınan payları artırmak hususlarında katma değer, inovasyon ve ileri teknoloji konularına ağırlık verilmektedir.

ix. E-İhracat Stratejisi

06 Mart 2015 tarihli ve 29287 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayınlanan 2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi (BTS) ve Eylem Planı’nın 53 no’lu maddesi “e-İhracat Stratejisinin Oluşturulması” başlığını taşımaktadır. BTS’nin 53’üncü maddesinde sorumlu kuruluş olarak belirlenen Bakanlığımız koordinasyonunda ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, TOBB, TİM ve STK’ların katılımıyla, e-ticaret kanalıyla ihracatın gelişmesi için ihtiyaç duyulan stratejinin belirlenmesi öngörülmektedir.

E-İhracat Stratejisi ve Eylem Planı ile e-ihracatı ihracatçılarımız için daha kolay ve ulaşılabilir kılarak, Türk mal ve hizmetlerinin uluslararası piyasalarda e-ihracat yoluyla yer almasını sağlamak, e-ticaret alanında ülkemizin kalkınmasına katkı sunacak bir ekosistem oluşturmak ve Türkiye’nin dünya geneline hizmet sunan bir e-ticaret merkezi haline getirmek hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, BTS’de yer alan kamu kurum/kuruluşları ve STK’ların katılımıyla oluşturulması öngörülen Çalışma Grubu’nun ilk toplantısı 2015 yılı Eylül ayında Bakanlığımızda gerçekleştirilmiştir. Akabinde, 2015 yılı Ekim ayında Denizli’de ve Kasım ayında İstanbul’da gerek e-ticaret firmalarının gerekse lojistik, gümrük gibi sektörün önemli bileşenlerinden temsilcilerin katılımı ile iki çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay sonuçlarına ilave olarak, ilgili kamu kurum/kuruluşları, STK’lar ve e-ticaret firmalarıyla yapılan görüşme ve ziyaret çıktıları derlenerek taslak “e-İhracat-Stratejisi ve Eylem Planı” hazırlanmıştır. Söz konusu eylemler hakkında ilgili kamu kurum/kuruluşları, STK’lar ve özel sektörün görüşlerinin alınması amacıyla 20 Ekim 2016 tarihinde Bakanlığımızda bir toplantı düzenlenmiş ve ilgili paydaşlardan gelen görüşler neticesinde nihai hali verilen eylem planı YPK kararı alınmak üzere Kalkınma Bakanlığı’na iletilmiştir.

x. Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Stratejisi

Hizmet sektörlerinin uluslararası rekabet gücünün artırılması amacıyla yürürlüğe konulan devlet yardımı programlarının etkili şekilde uygulanarak hizmet ihracatına katkı sağlanması hizmetler alanındaki temel politika önceliğimizi oluşturmaktadır. Hizmet sektöründe devlet yardımı programlarının da katkısıyla; hizmet ihracatımız açısından önemli potansiyel taşıyan sektörlerden sağlık turizmi alanında ülkemizde tedavi gören uluslararası hasta sayısının artırılması; eğitim sektöründe ülkemize öğrenim görmek üzere gelen uluslararası öğrenci sayısının artırılması; sinema filmi ve dizi filmlerimizin dünyanın çeşitli coğrafyalarına ulaşmasının sağlanması ve bilişim alanında gerek yazılım ihracatı gerekse bilgisayar oyunu ve mobil uygulama sektörlerinde yurtdışı kaynaklı elde edilen gelirlerin artırılması hedeflenmektedir.

Bunun yanı sıra hizmet ihracatımızda sürdürülebilir artışın itici gücünü oluşturmak üzere, küresel ve bölgesel hizmet markaları oluşturulması amaçlanmakta olup, bu amaca yönelik destek altyapısının oluşturulması ve etkili şekilde uygulanması, Bakanlığımızın temel hedefleri arasında yer almaktadır.

Diğer taraftan hizmet sektöründe bahsi geçen ihracat hedeflerine ulaşılabilmesi için, mal sektöründe olduğu gibi, sektörel ve küresel dinamikler dikkate alınarak gerçekçi ve stratejik yaklaşımların geliştirilmesi, bu stratejilerin uygulamaya konulması ve uygulama sonuçlarının izlenmesi gerekmektedir. Bu çerçevede,

kamu ve özel sektörden ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla belirlenmek ve uygulanmak üzere “2023 Hizmet İhracatı Stratejisi”nin oluşturulması, Bakanlığımızın hizmet ihracatının artırılmasına yönelik temel çalışma alanlarından bir diğerini oluşturmaktadır.

xi. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Stratejisi

Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektöründe, ülkemizin yetişmiş insan gücü, teknik birikimi ve teknolojiye adaptasyonu, iş deneyimi ve disiplini, coğrafi konumu, bölge ülkeleri ile siyasi ve kültürel yakınlığı gibi avantajların kullanılması suretiyle bu sektörün ödemeler dengesi, istihdam, ihracat, teknoloji transferi ve dışa açılma süreci konularında ülke ekonomisine doğrudan ve dolaylı katkılarının artırılması amaçlanmaktadır.

Müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörlerimizin yurtdışına açılımları teknik müşavirlik destek programı, yurtdışı müteahhitlik ihale ve iş duyuru sistemi, yabancı kamu görevlilerine yönelik eğitim programları ve yurtiçi-yurtdışı organizasyonlar çerçevesinde koordine edilmekte ve desteklenmektedir.

Bu kapsamda, 2014/10 sayılı Karar ile yurtdışı teknik müşavirlik firmalarımızın daha etkin bir biçimde desteklenmesi, ayrıca anılan teşvik mekanizması kapsamında öngörülen destek kalemlerinin sektörün ihtiyacı doğrultusunda genişletilmesi hedeflenmiş olup, 2016 yılında 8.556.989,86 TL destek ödemesi yapılmıştır. Bu kapsamda bugüne kadar ödenen toplam tutar 19.226.860,52 TL olarak gerçekleşmiştir.

xii. Girdi Tedarik Stratejisi

Bakanlığımızca 2010 yılında başlatılan çalışmalar sonucunda, 25/12/2012 tarihli ve 28508 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) ve Eylem Planı (2013-2015) “girdi tedarikini güvence altına almış, ara malı üretiminde yetkinliğini artırmış bir ekonomi” vizyonu çerçevesinde hazırlanmıştır.

Bu vizyon çerçevesinde, GİTES 2013-2015 dönemi Eylem Planı ile; sanayinin ihtiyaç duyduğu ve yeni ürün üretimi ile teknolojik gelişmenin gerektireceği girdilerin tedarikinde süreklilik ve güvenliğin sağlanması, etkinliğin ve verimliliğin artırılması, ihracatta sürdürülebilir küresel rekabet gücü artışının temini, daha fazla katma değer Türkiye’de bırakılması ve ara malı ithalat bağımlılığının azaltılması amaçlanmıştır.

Yatay Eylem Planı ile demir-çelik ve demir dışı metaller, kimya, makine, otomotiv, tarım, tekstil ve deri sektörlerine ilişkin Eylem Planlarından müteşekkil olan GİTES 2013-2015 dönemi Eylem Planı, toplam 37 hedef ve bu hedeflere dönük 91 eylem içermiştir.

2013-2015 uygulama döneminin sonuna yaklaşılırken, tüm sorumlu kurum ve kuruluşlardan eylem bazında değerlendirmeleri alınmış ve firma ziyaretleri yapılmıştır. Yapılan görüşmeler ve değerlendirmeler sonucunda, 2016 yılında, her bir eylemde uygulama dönemi boyunca kaydedilen gelişmeleri açıklayan bir değerlendirme raporu hazırlanmış ve Kalkınma Bakanlığına iletilmiştir.

Ayrıca, Öncelikli Dönüşüm Programlarından (ÖDÖP) “İthalata Olan Bağımlılığın Azaltılması Programı” ile Orta Vadeli Program’da (2017-2019) da öngörüldüğü şekilde, ülkemiz ihtiyaçlarına bağlı olarak GİTES Eylem Planı’nın güncellenmesine dönük çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, 2017-2019 dönemi taslak eylem planı ile Türkiye’nin girdi tedarik ihtiyaçlarının istatistiki analizi, GİTES 2013-2015 dönemindeki gelişmeler ve GİTES 2017-2019 taslak eylem planına ilişkin açıklamaların yer aldığı bir rapor hazırlanarak sorumlu kurum ve kuruluşlarla paylaşılmıştır. Halihazırda eylem planı hazırlıkları nihai aşamada bulunmaktadır.

xiii. Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi

Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) alanında 2015- 2017 yıllarına yönelik stratejiyi belirleyen Ulusal PGD Stratejisi Ekonomi Bakanı evsahipliğinde, diğer PGD kuruluşlarının Bakan ve Kurum Başkanı düzeyinde katılımıyla 4 Kasım 2014 tarihinde toplanan Piyasa Gözetimi, Denetimi ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

Stratejide PGD'ye yönelik hukuki ve idari altyapının güçlendirilmesi; denetimlerde stratejik planlamanın geliştirilmesi, kimyasal risklerin denetimine ağırlık verilmesi ve internet satışlarına yönelik denetimlerin etkinleştirilmesi ile denetimlerin etkinliğinin genel olarak artırılması; bilgi teknolojilerinin etkin kullanımı; ürün güvenliğine dair farkındalığın artırılması; paydaşların aktif katılımının sağlanması ve uluslararası alanda işbirliğinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Öngörülen bu çalışmalarla ülkemizde PGD faaliyetlerinin çok daha etkin, işlevsel ve verimli hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmalara ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde Bakanlığımız koordinasyonunda 2016 senesinde devam edilmiştir.

b) İKİLİ VE ÇOK TARAFLI TİCARİ İLİŞKİLER

i. Dünya Ticaret Örgütü ve Türkiye

2016 yılında uluslararası kuruluşların faaliyetlerinin etkin bir şekilde ve yerinde izlenebilmesi amacıyla, söz konusu kuruluşlar (DTÖ, UNCTAD, Birleşmiş Milletler bağlı kuruluşları, OECD, G20 ve diğer uluslararası örgütler) tarafından düzenlenen toplantılara düzenli katılım sağlanmıştır.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Bakanlar Gayriresmi Toplantısı

Dünya Ekonomik Forumu Marjında Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Bakanlar Gayriresmi Toplantısı 23 Ocak 2016 tarihinde Davos'ta gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda, DTÖ çok taraflı ticaret müzakerelerinin geleceği ve müzakerelerin ilerletilmesi için ne gibi adımlar atılmasına ihtiyaç duyulduğu hususları ele alınmıştır. Bu çerçevede, DTÖ'nün müzakere fonksiyonunun işlerliğini korumaya devam etmesi gerektiği; müzakerelerin ilerletilmesinde kapsayıcılık ve esneklik önemi not edilmiştir. Önümüzdeki dönemde, "kalan Doha konuları" ile birlikte "yeni konular"ın da müzakere masasına taşınacağı anlaşılmış ve bu konuların hangi çerçevede müzakere edileceği konusunda, "açık fikirli ve ilerlemeye yönelik bir yaklaşım içinde olunması" gerektiğinin altı çizilmiştir.

Çevresel Ürünler Anlaşması (EGA)

İlk turu 2014 yılının Temmuz ayında gerçekleştirilen "Çevresel Ürünler Anlaşması" müzakerelerine 2016 yılında da aralarında ülkemizin de bulunduğu 17 DTÖ (Avrupa Birliği, ABD, Avustralya, Çin, Güney Kore, Hong Kong, İsviçre, Japonya, Kanada, Kosta Rika, Norveç, Singapur, Tayvan, Yeni Zelanda) üyesi ülke tarafından devam edilmiştir.

Anlaşmanın 3-4 Aralık 2016 tarihlerinde Sayın Bakanımızın da katkılarıyla gerçekleştirilen Bakanlar Toplantısı sırasında imzalanması öngörülmekle birlikte, Bakanlar Toplantısında, tüm üyelerden farklı bir pozisyona sahip olan Çin'in anlaşma metni ve ürün listesini kabul etmeyeceğini belirtmesi ve toplantıların son gününde yeni bir liste hazırlayarak taraflarla paylaşması üzerine, EGA sonuçlandırılmamıştır.

2017 yılı Aralık ayında yapılacak olan DTÖ 11. Bakanlar Konferansı öncesinde müzakerelerin tamamlanması hususunda Bakanlar uzlaşmıştır. Bu kapsamda, müzakerelerde mevcut pozisyonumuzun korunması, listenin şekillenmesi sürecinde AB ile yakın diyalog içerisinde aktif hareket edilmesi ve bu çerçevede, diğer tüm ülkelerle işbirliğine devam edilerek, ülkemizin menfaatlerine en uygun şekilde EGA'nın sonuçlandırılması amacıyla müzakerelere devam edilecektir.

Bilgi Teknolojisi Anlaşması (BTA)

15-19 Aralık 2015 tarihlerinde düzenlenen 10. DTÖ Bakanlar Konferansı kapsamında görüşülen BTA, dünya ticaretinde toplam değeri yaklaşık 1,3 trilyon ABD Doları olarak hesaplanan 201 üründe gümrük vergilerini tamamen kaldıracak şekilde 16 Aralık 2015 tarihinde 24 üye arasında sonuçlandırılmıştır.

Ancak, ülkemiz açısından son aşamada, ithalat politikalarında hareket alanımızı çok fazla daraltacağı değerlendirilen ilave değişiklik talepleri konusunda geri adım atılmaması tercih edilmiş ve Anlaşma dışında kalınmıştır. Bununla birlikte, anlaşmanın tarafları arasında bulunan AB ile Gümrük Birliği ilişkisi nedeniyle, ülkemiz anlaşmanın sonuçlarından doğrudan etkilenme potansiyeli bulunmaktadır. Ancak, söz konusu anlaşma kapsamı ürünlerden yapılan ithalat rakamları ve yerli üretim durumu göz önünde bulundurularak, BTA kapsamı ürünlerin de tabii olduğu ürünler 31 Aralık 2016 tarih ve 29935 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2017 İthalat Rejimi'ne yansıtılmıştır.

DTÖ Ticaret Politikası Gözden Geçirme Mekanizması

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'nü kuran Marakeş Anlaşması'nın Ticaret Politikası Gözden Geçirme Mekanizmasına (TPRM) ilişkin Mutabakat Metni çerçevesinde, üye ülkelerin ticaretle bağlantılı mevzuat ve uygulamaları ile bunların çok taraflı ticaret sistemi üzerindeki etkileri periyodik olarak DTÖ Ticaret Politikalarını Gözden Geçirme Organı (TPRB) bünyesinde ele alınmaktadır. Dört yılda bir yapılmakta olan ülkemiz incelemelerinin altıncısı, Sayın Müsteşar Yardımcımız başkanlığında 15 ve 17 Mart 2016 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Anlaşmazlıkların Çözümlemesi

- *Fas – Sıcak haddelenmiş sac ürünleri*

Fas tarafından ülkemiz menşeli sıcak haddelenmiş sac ürünlerine karşı uygulanan anti-damping önleminin DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Mekanizmasına (AHM) taşınması amacıyla avukatlık hizmeti satın alımına yönelik çalışmalar çerçevesinde Hizmet Satın Alma Komisyonu kurulmuştur. Komisyon yıl içinde çalışmalarını tamamlamış olup gelinen aşamada, Fas tarafı DTÖ AHM kapsamında resmi danışmalara davet edilmiştir. Bu davet 5 Ekim 2016 tarihinde DTÖ'nün sitesinde yayımlanmıştır. Akabinde 18 ve 28 Kasım 2016 tarihlerinde olmak üzere iki tur resmi danışma gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda Fas tarafına önlemin kaldırılmasına yönelik somut bir adım atılması için bir ay süre tanınmıştır. Bu süre yıl sonu itibarıyla dolmuştur. Fas tarafında herhangi bir gelişme olmadığının teyit edilmesinin akabinde, 13 Ocak 2017 tarihine kadar panel talebimiz DTÖ'ye iletilecektir. Bu çerçevede sürecin 2017 yılına yayılacak muhtelif toplantı ve görüşmelerle izlenmesi gerekecektir.

- *ABD – Petrol ve sondaj boruları*

ABD tarafından, ülkemiz menşeli petrol ve sondaj borularına (OCTG) uygulanan telafi edici vergilere karşı DTÖ AHM nezdinde girişimlerde bulunulmasına ilişkin olarak Fas uyuşmazlığında olduğu gibi, bir Hizmet Satın Alma Komisyonu kurulmuştur. Komisyon çalışmalarını tamamlamış olup 2017 yılı ilk çeyreğinde ABD tarafının DTÖ AHM kapsamında resmi danışmalara davet edilmesi öngörülmektedir. Ülkemizin bu kapsamda izlemekte olduğu telafi edici vergi uygulamaları esasen hat borular, karbon kaynaklı tüp ve borular, dikdörtgen kesitli karbon kaynaklı borular ile ilgili uygulamaları da kapsamaktadır.

Pazara Giriş Engelleri

Pazara giriş engellerinin kaldırılmasında, ihracatçılarımızın çözüm yolları hakkında bilgi sahibi olmaları önem arz etmektedir. Bu kapsamda 2016 yılında, 13 ilde gerçekleştirilen 22 bilgilendirme seminerinde "Pazara Giriş Engelleri ve Çözüm Yolları" konulu sunumlar gerçekleştirilmiştir. 2016 yılında, firmalarımızdan Bakanlığımıza intikal eden pazara giriş engelleri bildirimleri arasında Mısır Üretici Kayıt sistemi ile ilgili sorunlar öne çıkmıştır. Bu konuda firmalarımızın mağduriyetini gidermek adına çeşitli illerimizde söz konusu sistemi ele alan seminerler düzenlenmiş, konu hakkında hazırlanan detaylı bir bilgi notu Bakanlığımız internet sitesi aracılığıyla firmalarımızın istifadesine sunulmuş ve düzenli olarak güncellenmiştir. Ayrıca başvuru sürecini kolaylaştırmak adına valiliklerimizden alınan imza mühür örnekleri Mısır'ın ülkemizdeki diplomatik temsilciliklerine iletilmiştir. 2016 yılında, pazara giriş engellerinin ülke bazında ele alındığı raporumuzun güncellenme çalışmaları başlatılmıştır.

Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması

Anlaşma ülkemizce onaylanmış olup 16 Mart 2016 tarihinde DTÖ'ye gerekli bildirimde bulunulmuştur. En son Saint Vincent and the Grenadines'in Anlaşmayı 9 Ocak 2017 tarihinde onaylamasıyla, 106 onay

sayısına ulaşmıştır. DTÖ'de Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için üye ülke sayısının 2/3'ü olarak ifade edilen 110 ülke onayına 2017 yılı içinde ulaşılması beklenmektedir. Dolayısıyla Anlaşma'nın 2017 yılında işlerlik kazanması muhtemeldir. Öte yandan 2016 yılında, Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle gündeme gelecek olan yükümlülüklerden biri olan Ticaretin Kolaylaştırılması Ulusal Kurulu'nun oluşturulması konusunda da adımlar atılmıştır. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Bakanlığımızla koordineli olarak yürütülen çalışmalar sonucunda 2016/27 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Kurula tüzel kişilik kazandırılmıştır.

Hizmetler Ticareti Konseyi ve Alt Organları

2016 Mart, Haziran, Temmuz, Ekim ve Aralık aylarında gerçekleştirilen DTÖ Hizmet Ticareti Konseyi çalışmalarına aktif katılım sağlanmıştır. Tarafımızca, Ulusal Düzenlemeler, Özel Taahhütler Komitesi, GATS Kuralları ve Finansal Hizmetler Ticaret Komiteleri toplantılarına katılım sağlanarak ülkemiz pozisyonuna ilişkin müdahalelerde bulunulmuştur.

G20 Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

Ülkemiz, 2016 yılı boyunca, mevcut dönem başkanı Çin ve 2017 yılı Dönem Başkanı Almanya ile G20 Troykasında (Üçlü Yapı) yer almıştır. 9-10 Temmuz 2016 tarihlerinde Çin'in Şanhay şehrinde gerçekleştirilen G20 Ticaret Bakanları'na Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci başkanlığında bir heyetle katılım sağlanmıştır. Toplantı, G20 Ticaret ve Yatırım Mekanizmasının güçlendirilmesi, çok taraflı ticaret sisteminin desteklenmesi, küresel ticari büyümenin ve küresel yatırım politikalarında işbirliği ve koordinasyonun geliştirilmesi ile kapsayıcı ve koordineli küresel değer zincirlerinin teşvik edilmesi olmak üzere dört oturum halinde gerçekleştirilmiştir.

G20 Liderler Zirvesi 4-5 Eylül 2016 tarihlerinde Hangzhou kentinde "Towards an Innovative, Invigorated, Interconnected and Inclusive World Economy" teması ile gerçekleştirilmiştir. G20 Liderler Zirvesi'ne katılım sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza, Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci de eşlik etmiştir. Zirve sonucunda yayımlanan Liderler Bildirgesinin "Ticaretin ve Yatırımların Canlandırılması" başlıklı bölümünde, Ticaret Bakanları Toplantısı'nda elde edilen çıktıların Liderler tarafından memnuniyetle karşılandığının altı çizilmiş, çelik sektöründe fazla kapasite konusuna ilişkin Ticaret Bakanları Bildirgesi'nde yer alan paragraf büyük ölçüde muhafaza edilmiş, ayrıca Liderler çelik sektöründeki fazla kapasiteye ilişkin OECD'nin öncülüğünde bir Küresel Forum kurulması hususunda işbirliği ve artan bilgi paylaşımı konusunda çağrı yapmışlardır.

OECD ve Türkiye

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) 2016 Bakanlar Konseyi Toplantısı;

"Kapsayıcı Büyüme için Verimliliğin Artırılması" temasıyla 1-2 Haziran 2016 tarihinde Paris'te yapılmıştır. Söz konusu toplantı marjında gerçekleştirilen Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Gayriresmi Bakanlar Konferansına ve TiSA (Trade in Services Agreement) Bakanlar Toplantısına da katılım sağlanmıştır. Diğer taraftan, Fransa Şirketler Hareketi-MEDEF (Mouvement des Entreprises de France) ile Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı tarafından ortaklaşa düzenlenen ve Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet ŞİMŞEK'in ana konuşmacı olarak davetli olduğu toplantıya da heyetimiz tarafından iştirak edilmiş, bu toplantı sonrasında bazı firmalar ile Sayın Bakan Yardımcımızın da katılımıyla ikili görüşmeler yapılmıştır.

OECD İstanbul Rekabetçilik Merkezi

OECD ile ilgili çalışmalar çerçevesinde, OECD'nin İstanbul'da bir OECD Rekabetçilik Merkezi kurulmasına ilişkin önerisi çerçevesinde, Teşkilat ile yapılan görüşmelerde anılan Merkezde çalışacak Türk vatandaşları ve daimi ikameti Türkiye olan kişilerin vergi muafiyetinden istifade edip edemeyecekleri hususuna ilişkin anlaşmazlık giderilmiş olup, Merkezi kuracak olan Mutabakat Zaptı imzaya hazır hale gelmiştir. Merkez,

gelişme yolundaki ülkelerin (GYÜ) rekabet güçlerinin Türkiye ve diğer başarılı reform uygulayıcısı ülkelerin deneyimleri ışığında iyileştirilmesi ve OECD üyesi ülkelerdeki iyi uygulamaların üye olmayan GYÜ'lere aktarılabilmesi gibi amaçlarla çalışmalar yürütecektir.

İlk etapta beş yıllık bir süre için kurulması öngörülen ve ülkemiz tarafından temin edilecek bir taşınmazda yer alacak olan Merkez, çalışmalarını ülkemiz tarafından sağlanacak parasal katkı ile yürütecektir.

ii. Türkiye'nin Üye Olduğu Bölgesel Kuruluşlar ve Taraf Olduğu Bölgesel Ticaret Anlaşmaları

Ülkemizin bölgesinde oynadığı ekonomik ve ticari öncü rolün bir yansıması olarak, kurucu üyesi olduğumuz bölgesel kuruluşlarda yürütülen tercihli ticaret anlaşmalarının hayata geçirilmesine özel önem verilmektedir.

Gerek Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması (ECOTA), gerek İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), Tercihli Ticaret Sistemi (TPS/OIC), gerekse Gelişen Sekiz Ülke (D-8) Tercihli Ticaret Anlaşmasını uygulamaya koymamız ülkemizin bölge ticaretinden alacağı payı arttıracaktır.

İran ve Pakistan başta olmak üzere, bölge ile ticaret hacmimizi önemli ölçüde artırması öngörülen Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Tercihli Ticaret Anlaşması (ECOTA)'nı yürürlüğe koyma konusundaki girişimlerimiz devam etmektedir. Anlaşmaya ilişkin İran'ın yapmış olduğu yeni öneri Anlaşmanın yürürlüğe girişiyle ilgili bazı sorunlara işaret etmektedir. İran önerisiyle Anlaşma'nın yeniden müzakeresini gündeme getirmektedir. ECOTA'nın geleceği bağlamında bu önerinin Bakanlığımız bünyesinde değerlendirilmesi süreci devam etmektedir.

D-8 Tercihli Ticaret Anlaşması 17 Şubat 2016 tarihinde Islamabad'da gerçekleştirilen D-8 Ticaret Bakanları Toplantısında alınan karar uyarınca, 1 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla uygulamaya konulmuştur.

31. İSEDAK Toplantısı kapsamında üye ülkeler, taviz listelerini güncelleme çalışmasını 1 Ocak 2016'ya kadar tamamlayarak Anlaşmanın 1 Mart 2016 tarihinde yürürlüğe konulması için gerekli adımları atmaya davet edilmiştir. Nitekim bu husus 31. İSEDAK Toplantısı Raporuna da yansıtılmıştır. Bu girişimlerin sonucunda 2016 yılında Bangladeş, İran ve Malezya güncellenmiş taviz listelerini İSEDAK Sekreteriyasına iletmıştır.

Öte yandan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı bünyesinde ilgili çalışma grubunda görüşülmekte olan KEİ Ticaretin Kolaylaştırılması Stratejisi ile ilgili olarak 2016 yılında Gümrük ve Ticaret Bakanlığımız ile koordineli olarak yürütülen çalışmalar neticesinde Strateji önemli derecede sadeleştirilmiştir. Yeni sadeleştirilmiş metin üye ülkelerce memnuniyetle karşılanmıştır. Stratejinin 2017 yılında hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

iii. Hizmet Ticaretinin Geliştirilmesi

Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) küresel hizmet ticaretine yön veren 23 üyesi arasında 2012 yılında başlatılan ve uluslararası hizmet ticaretinin tabi olacağı yeni kural ve şartları belirleyecek Hizmet Ticareti Anlaşması'nın (Trade in Services Agreement-TiSA) müzakerelerine 2016 yılında devam edilmiştir. Bu çerçevede Şubat, Nisan, Mayıs, Temmuz, Eylül ve Kasım Turları gerçekleştirilmiştir. Ancak Aralık ayında gerçekleştirilmesi öngörülen müzakere turu, ABD'deki Başkanlık seçimlerinin ardından iptal edilmiş ve müzakerelere ara verilmiştir. Müzakerelerin 2017 yılında yeniden başlatılması yönünde bir beklenti bulunmakla birlikte, bu hususta yeni ABD yönetiminin ticaret politikasının nasıl şekilleneceği de önem arz etmektedir.

Türkiye, hizmet ticaretine ilişkin mevcut çok taraflı pazar açılımının ve kuralların ötesine geçerek, ileride DTÖ Hizmet Ticareti Genel Anlaşmasının (GATS) yerini alabilecek uluslararası bir anlaşmaya ilişkin temel prensiplerin şekillenmesine katkıda bulunulması, müzakerelerde ülkemiz yararına açılımlar gözetilmesi ve bu

yolla hizmet sunucularımızın yeni pazarlara erişiminin sağlanabilmesi amacıyla, 2012 Haziran ayından itibaren söz konusu müzakerelere iştirak etmiştir.

Müzakerelerde gerçek kişi hizmet sağlayıcıların geçici dolaşımı konusu, Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olacak şekilde ülkemizde geliştirilen metin üzerinden ele alınmıştır. Bu alanda, gerçek kişi hizmet sağlayıcıların ülkeye geçici girişini düzenleyen vize ve çalışma izni süreçlerinin basitleştirilmesi ve hizmet ticaretinin önünde bir engel oluşturacak şekilde uygulanmaması amaçlanmaktadır. 2016 yılında yapılan müzakereler neticesinde Gerçek Kişilerin Geçici Dolaşımı Eki'nin nihai müzakere paketinde yer alacağı kesinleşmiştir.

Yine uluslararası karayolu yük taşımacılığı sektöründe hizmet ticaretinin önündeki engellerin kaldırılması konusu da ülkemizde Şubat 2014'te müzakere masasına taşınmıştır. Bu alanda sunulan taslak anlaşma eki önerimiz, sektörde ticareti kısıtlayan ücretlerin, zorunlu rota uygulamalarının, ayrımcı düzenlemelerin ve sürücülerin ülkeye girişini zorlaştıran uygulamaların kaldırılmasını öngören oldukça iddialı bir metindir.

Ayrıca, Aralık 2014 itibarıyla ülkemizde, sağlık hizmetleri alanında, hastaların yurtdışında tedavi görmesinin kolaylaştırılmasına yönelik yeni bir metin sunulmuş, ancak söz konusu metnin müzakerelerinde ilerleme sağlanamamıştır.

TiSA müzakereleri kapsamında, bir yandan ana anlaşma metni ve hali hazırda müzakereye açılmış 17 Anlaşma eki üzerinde metin müzakereleri yürütülmüş; diğer yandan pazara giriş koşullarını ortaya koyan taahhütler müzakere edilmiştir.

Türkiye, 2017 yılında müzakerelerin yeniden başlatılması yönünde bir karar alınması halinde, uluslararası hizmet ticaretine yön verecek söz konusu anlaşmanın geliştirilmesi sürecinde, hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren ülkemiz yatırımcıları ve hizmet sağlayıcılarının katılımcı ülke pazarlarına erişiminin önündeki engellerin giderilmesine yönelik çabalarını sürdürecektir ve yeni kuralların şekillendirilmesinde gerek sunduğu metinler aracılığıyla, gerekse diğer ülkelerin sunduğu metinlere yaptığı yazım önerileri ile etkin rolünü devam ettirecektir.

Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistikleri (UHTİ) Projesi

Hizmet ticareti alanında Bakanlığımızca yürütülecek tüm çalışmalara temel oluşturması ve gerekli analiz ve incelemelerin yapılabilmesi için hayati öneme sahip, ikili ve sektörel hizmet ticareti istatistiklerimizin derlenmesi amacıyla TÜİK, Merkez Bankası ve ilgili kurum ve kuruluşların katkıları ile başlatılan UHTİ projesinin koordinasyonu 2015 yılında TÜİK'e devredilmiştir. Anılan kurum tarafından yapılan çalışmalar ile projede gelinen aşama 2016 yılı boyunca Bakanlığımızca düzenli olarak takip edilmiştir.

iv. Avrupa Birliği ve Türkiye

Türkiye, Gümrük Birliği ile birlikte, 500 milyonu aşan nüfusa, 14,6 trilyon Avro Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya sahip bir pazar olan Avrupa Birliği (AB) ile ileri düzeyde ticari bütünleşme sağlamıştır.

Gümrük Birliği'ni tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı gereğince dış ticaret rejimimiz büyük ölçüde AB ile uyumlu hale getirilmiştir. Bu çerçevede, malların serbest dolaşımı ile ortak ticaret politikasına ilişkin düzenlemelerin yanı sıra teknik mevzuat, fikri ve sınaî mülkiyetin korunması, devlet yardımları, ticari nitelikli devlet tekelleri ve rekabet hukuku alanlarındaki AB mevzuatı, ülkemizin ihtiyaçları da dikkate alınarak dış ticaret rejimimize yansıtılmış olup, AB'deki gelişmelere bağlı olarak uyum çalışmalarına devam edilmektedir.

Gümrük Birliği, Türkiye'nin dış ticaret rejimini yeniden yapılandırmakla kalmamış, AB ile geleneksel olarak sürdürülen ticari ilişkilerin geliştirilmesinde de önemli rol oynamıştır. Gümrük Birliği süreci aynı zamanda üçüncü ülkelerle ticaretle de önemli sonuçlar doğurmuştur. Gümrük Birliği sonrasında gerek AB pazarına

gerekse diğer ülkelere olan ihracatımızda düzenli bir artış gerçekleşmiş, özellikle ihracatımızın AB pazarında istikrarlı bir paya sahip olması sağlanmıştır.

Ancak, Gümrük Birliği'nin dünya ekonomisinde yaşanan büyük dönüşüm karşısında giderek yetersiz kalması nedeniyle, güncellenmesi gereği hasıl olmuştur. Bu amaçla, Avrupa Komisyonu ile 2014 yılının Ocak ayında bir diyalog başlatılmıştır. Gerçekleştirilen teknik ve üst düzey görüşmeler neticesinde, Gümrük Birliği'nin işleyişinin iyileştirilmesi, tarım tavizlerinin karşılıklı olarak geliştirilmesi, AB ile tercihli ticari ve ekonomik ilişkilerin kamu alımları ve hizmetleri kapsayacak şekilde genişletilmesi konusunda AB ile mutabakat sağlanmış olup, söz konusu mutabakat 12 Mayıs 2015 tarihinde resmîyet kazanmıştır.

Gümrük Birliği'nin güncellenmesi müzakerelerine hazırlık çalışmaları kapsamında ilgili kurumlar, Sivil Toplum Kuruluşları ve özel sektör temsilcileri ile bir iç istişare süreci yürütülmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde müzakere hazırlık raporu ve etki analizi çalışması tamamlanmıştır.

Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik resmi müzakerelerin 2017 yılında başlatılması öngörülmekte olup, AB ile ticari ve ekonomik entegrasyon düzeyimizin daha da artırılması açısından Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecine büyük önem verilmektedir.

Bakanlığımız, 2005 yılında başlayan katılım müzakereleri sürecinde de şimdiye kadar önemli bir rol üstlenmiştir. Bu bağlamda, 3 Ekim 2005 tarihinde başlayan ve Ekim 2006'da tamamlanan tarama sürecine aktif olarak katılım sağlanmış ve 33 başlıkta yürütülen müzakerelerde 24 fasılda görev alınmıştır. Ayrıca, AB ülkeleri arasındaki Gümrük Birliği'nin temelini oluşturan mevzuatı içeren ve bu anlamda büyük önem taşıyan Malların Serbest Dolaşımı faslı ile AB'nin dış ticaret rejimini düzenleyen mevzuatın yer aldığı Dış İlişkiler faslındaki tarama ve tarama sonrası teknik çalışmalar Bakanlığımız tarafından koordine edilmektedir. Bakanlığımız halen doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili olduğu tüm fasıllardaki çalışmalarda ve ülkemizin tam üyelik hedefinin önündeki engellerin aşılmasına yönelik tedbirlerin alınmasında önemli rol oynamaktadır.

Ülkemizin AB'ye tam üyelik hedefi doğrultusunda diğer kurum ve kuruluşlarca yürütülen çalışmalara da Bakanlığımızca gerekli destek verilmektedir. Ayrıca, katılım müzakereleri ve AB müktesebatına uyum sürecini hızlandırmak amacıyla oluşturulan İç Koordinasyon ve Uyum Komitesi'nin fasıl bazlı toplantılarından ilgili olanlarına Bakanlığımızca da katılım sağlanmaktadır.

AB'nin yeni kimyasallar politikasının önemli unsurları olan REACH mevzuatı, CLP mevzuatı, tehlikeli kimyasalların ithalatı-ihracatı ve biyosidal ürünlere ilişkin AB mevzuatı yakından izlenmiştir. Tehlikeli kimyasalların ithalatı ve ihracatına ilişkin olarak TAİEX kapsamında gerçekleştirilen çalışma ziyaretlerine katılım sağlanmıştır. AB kamu alımları mevzuatının modernizasyonu, AB rekabet politikası ve devlet yardımları uygulamaları ile AB teknik mevzuatı başta olmak üzere, ihracatımızı etkilemesi muhtemel konular takip edilmiş ve ilgili taraflar bilgilendirilmiştir.

AB ile Akdeniz ülkeleri arasında hizmetler ticareti ve iş kurma hakkı, bölgede ticari anlaşmazlıkların halli için bir mekanizma oluşturulması, tarım ticaretinde ileri serbestleşme, sanayi ürünlerinde uygunluk değerlendirme süreçlerinin karşılıklı tanınması konularında sürdürülen anlaşma müzakerelerine ilişkin gelişmeler; Akdeniz ülkeleri arasındaki STA ağının tamamlanması hususundaki ilerlemeler; Pan-Avrupa Akdeniz Menşe Kümülyasyonu Sistemine ilişkin Bölgesel Konvansiyon; ticaret ve yatırımların kolaylaştırılması mekanizması; sahte ve korsan mallarla mücadele konusunda işbirliği yapılması başlıkları altındaki çalışmalara da devam edilmiştir.

Diğer taraftan, Avrupa Birliği Tarım ve Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü yetkilileri ile AB'den canlı hayvan ve et ithalatı kotaları konusunda ülkemizin ilgili kurumlarının da katılımlarıyla 8 Mart 2016 tarihinde Ankara'da bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, ülkemiz ile AB arasındaki tarım ticaretine ilişkin sorunları görüşmek

üzere Avrupa Birliği Tarım ve Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü yetkilileri ile AB'den canlı hayvan ve et ithalatı kotaları, AB'ye ısıtma işlem görmüş kanatlı eti ihracatı, Bulgaristan'ın Kaptan Andrevo sınır kapısında karşılaşılan sorunlar ve AB'ye çift kabuklu yumuşakça ihracatı konularında 8 Aralık 2016 tarihinde Ankara'da bir toplantı düzenlenmiştir.

Avrupa Birliği ilgili mevzuatında, bağcılıkta salkım güvesi başta olmak üzere, çeşitli zararlılara karşı kullanılan 'chlorpyrifos' etken maddesinin sofralık ve kuru üzümde maksimum kalıntı limitini düşürülmesi üzerine ilgili kurum ve İhracatçı Birlikleri'nin katılımlarıyla 20 Nisan 2016 tarihinde Avrupa Birliği Sağlık ve Gıda Güvenilirliği Genel Müdürlüğü (DG SANTE) yetkilileri ile Brüksel'de bir toplantı düzenlenmiştir.

5 Ekim 2016 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Türkiye-AB 1 No'lu Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi kapsamında oluşturulan "Hayvan ve Bitki Sağlığı Kaynaklı Ticari Sorunlar Çalışma Grubu" toplantısına katılım sağlanmıştır.

1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca, Avrupa Komisyonu, AB üretici ve ticaret örgütleri ile ülkemizi temsilen Bakanlığımızın koordinasyonunda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve ilgili İhracatçı Birliklerinin katılımıyla 21 Ekim 2016 tarihinde İspanya'nın Reus kentinde fındık danışma toplantısı düzenlenmiştir.

Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA)

Dünya Ticaret Örgütü'nün ilk müzakere turlarında yakaladığı liberalleşme düzeyinin geliştirilememesi, DTÖ düzenlemelerinin günümüzün gereksinimlerini karşılayamaması ve çok taraflı ticaret düzeninin, ülkelerin yeni pazar açılımı konusunda yetersiz kalması; ülkeleri ikili ve bölgesel serbest ticaret anlaşmaları (STA) yapmaya yöneltmiştir. Gerek söz konusu eğilimler, gerekse AB ile Gümrük Birliği yükümlülüklerimiz çerçevesinde, muhataplarımızla karşılıklı yarar esasına dayalı olarak Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) imzalanmaktadır.

STA'lar, ihracatçılarımıza üçüncü ülke pazarlarına avantajlı giriş ile dış pazarlarda eşit şartlarda rekabet imkânı temin etmek, karşılıklı yatırımların artırılması, üçüncü ülke menşeli eşyanın Avrupa Birliği üzerinden ticaret sapması yoluyla ithal edilmesinin önüne geçilmesi ve ucuz girdi temini bakımından önem arz etmektedir.

Hâlihazırda 19 STA (EFTA, İsrail, Makedonya, Bosna ve Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Suriye , Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Karadağ, Sırbistan, Şili, Ürdün, Güney Kore, Morityus, Malezya ve Moldova) yürürlüktedir. Diğer taraftan; 16 ülke/ülke grubu ile resmi olarak başlatılmış bulunan STA müzakereleri kapsamında 9 ülke (Ukrayna, Peru, Kolombiya, Ekvator, Meksika, Japonya, Sudan, Cibuti, Katar) ile müzakereler aktif bir şekilde sürdürülmektedir. Müzakere sürecinde olan diğer ülke/ülke grupları (Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kamerun, Çad, Seyşeller, Körfez İşbirliği Konseyi, Libya, MERCOSUR) ile de söz konusu süreçlerin hızlandırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca, 10 ülke/ülke grubu (ABD, Kanada, Tayland, Hindistan, Endonezya, Vietnam, Orta Amerika Topluluğu, Afrika Karayip Pasifik Ülkeleri, Cezayir ve Güney Afrika Cumhuriyeti) nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişiminde bulunulmuştur.

Söz konusu ülkeler içinde ABD ile AB arasında sürdürülen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) müzakereleri, her iki tarafla olan ilişkilerimiz dikkate alındığında ülkemiz için büyük önem arz etmektedir. Taraflar arasında yapılan 15 tur müzakere sonucunda söz konusu Anlaşmanın 30 başlığa sahip olacağı ortaya çıkmış olup, her başlıkta farklı oranlarda ilerleme sağlanmıştır. Son turda, tarafların bugüne kadar ayrı ayrı önermiş olduğu metinlerin birleştirilmesi ile metinler üzerindeki mevcut farklılıkların giderilmesine çalışılmıştır.

Bu sürece paralel şekilde, ülkemiz de ABD ile STA akdedilmesi yönündeki somut iradesini ve kararlılığını hem siyasi hem de teknik seviyede en üst düzeyde ortaya koymuş bulunmaktadır. Bu çerçevede,

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın ABD Başkanı OBAMA ile 16 Mayıs 2013 tarihinde Vaşington'da gerçekleştirdiği görüşmede, Türkiye ile ABD arasında ticaretin serbestleştirilmesi ve ekonomik ilişkilerimizin derinleştirilmesi nihai hedefiyle bir "Yüksek Düzeyli Komite" kurulması konusunda mutabık kalınmıştır. Yüksek Düzeyli Komite'nin, tesis edilecek muhtemel bir Türkiye-ABD STA'sının yol haritasının hazırlanacağı bir platform olması amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan, AB yetkilileri ile siyasi düzeyde görüşmeler yapılmış, talebimiz Gümrük Birliği Ortak Komitesi başta olmak üzere tüm ortaklık organlarında gündeme getirilmiştir. Ülkemizin TTIP sürecine dâhil olması hususu, 12 Mayıs 2015 tarihinde başlatılan Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik süreci de tetiklemiş, ülkemizin TTIP'e katılımı için de AB'nin desteği alınmıştır. Esasen, TTIP'in gerektirdiği ileri düzeydeki serbestleşme ve yüksek standartlara ulaşma yönündeki hedefimiz Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecinin başlatılmasının ardındaki en önemli nedenlerden birisidir.

Bu aşamada, ülkemizin TTIP müzakerelerinin son aşamasında müzakere sürecine dahil olması anlamına gelen rıhtımlama (docking) adı verilen yöntem de TTIP'e dahil olunabilmesi için gündeme gelebilecek seçenekler arasında değerlendirilmektedir.

STA'lar bağlamında 2016 yılında kaydedilen gelişmelere ilişkin detaylar aşağıda yer almaktadır:

Ülkemizle Moldova arasında 11 Eylül 2014 tarihinde imzalanan STA, 1 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Güney Kore STA'sı kapsamında imzalanan Yatırım Anlaşması Bakanlar Kurulu'nun 2016/8631 sayılı kararı ile onaylanarak 14 Nisan 2016 tarihli ve 29684 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, Hizmetler Ticareti Anlaşmasının uygun bulma kanunu 24 Kasım 2016 tarihli ve 29898 Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Hizmet Ticaret Anlaşmasına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı'nı müteakip iç onay işlemleri tamamlanacak ve her iki Anlaşma yürürlüğe girecektir. Ayrıca, Lübnan ve Kosova STA'ları sırasıyla Lübnan ve Kosova tarafının, Faroe Adaları ve Singapur STA'ları ise her iki tarafın iç onay süreçlerinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girecektir.

STA akdedilmesi amacıyla;

- Japonya ile IV. ve V. tur müzakereler sırasıyla 25-27 Ocak ve 27 Haziran-1 Temmuz 2016,
- Meksika ile VII. tur müzakereler 20-22 Nisan 2016,
- Ukrayna ile VI. Tur müzakereler 10-11 Mart 2016,
- Peru ile V. tur müzakereler 14-17 Mart 2016,
- Ekvator ile V. tur müzakereler 29 Şubat-1 Mart 2016,
- KİK ülkelerinden Katar ile I. tur müzakereler 14-16 Aralık 2016
- Sudan ile I. Tur müzakereler 27-29 Aralık 2016,
- Cibuti ile istikşafi görüşmeler 28 Aralık 2016

tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Öte yandan, Tayland ile 19-20 Temmuz 2016 tarihlerinde Ankara'da yapılması planlanan STA müzakerelerinin ilk turu ülkemizde yaşanan darbe girişimi nedeniyle ertelenmiştir. Söz konusu STA müzakerelerine yakın zaman içerisinde başlanması için toplantı tarihi belirleme çalışmaları devam etmekte olup, 2017 yılında STA görüşmelerinin başladığının ilan edilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca, (Bosna-Hersek, Gürcistan, Sırbistan, Şili ve EFTA gibi) mevcut STA'ların kapsamının hizmetler ve/veya yatırımlar gibi alanları da içerecek şekilde genişletilmesi ve yürürlükteki STA'ların işleyişinin gözden geçirilmesi amacıyla Ortak Komite toplantıları gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda,

- Türkiye-Bosna Hersek STA'sının güncellenmesi ve kapsamının hizmetler ve kamu alımları alanlarına genişletilmesine yönelik müzakerelerin ilk turu 16-17 Mayıs 2016, ikinci turu 28-30 Eylül 2016, üçüncü turu 14-16 Aralık 2016 tarihlerinde,
- Türkiye-Sırbistan STA'sı kapsamının tarım ürünlerine yönelik tavizler başta olmak üzere genişletilmesine yönelik olarak istikşafi toplantı 19 Ekim 2016 tarihinde,
- Türkiye-Şili STA Ortak Komitesinin IV. Toplantısı 12-13 Mayıs 2016 tarihlerinde,
- Türkiye-Gürcistan STA Ortak Komitesinin VII. toplantısı 24-25 Mart 2016, Anlaşmanın kapsamının hizmetleri de içerecek şekilde genişletilmesine yönelik müzakerelerin de gerçekleştiği VIII. toplantısı 12-13 Ekim 2016 tarihlerinde,
- Türkiye-Moldova STA Ortak Komitesinin ilk toplantısı ise 14 Aralık 2016 tarihinde

gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, 22 Mart 2016 tarihinde İslamabad'da Bakanlar düzeyinde imzalanan Çerçeve Anlaşması ile hayata geçirilen Türkiye-Pakistan Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakereleri, Nisan, Temmuz, Ağustos ve Aralık aylarında Ankara ve İslamabad'da 5 tur olarak gerçekleştirilmiştir. Son tur, 21-22 Aralık 2016 tarihlerinde Ankara'da düzenlenmiş olup söz konusu STA'nın 2017 yılı içinde sonuçlandırılması hedeflenmektedir.

Türkiye ve Pakistan tarafından en üst düzeyde ifade edilen siyasi irade ile de kararlaştırıldığı üzere, Türkiye-Pakistan Serbest Ticaret Anlaşması (STA), son derece kapsamlı bir nitelik taşımaktadır. Bu çerçevede STA kapsamında mal ticareti, hizmet ticareti ve yatırımlar konuları yer almaktadır. Müzakereler çerçevesinde temel amacımız, hem Pakistan'ın imzalamış olduğu diğer STA'lar karşısında pazar kaybeden ihracatçılarımıza rekabet avantajı sağlamak, hem de Pakistan'ın ithal edilen ürünler üzerinden aldığı çeşitli vergi ve tarife benzeri önlemleri bertaraf etmektir. Bu çerçevede hem Pakistan'a halihazırda ihraç edilen ve ihracatı artırılabilir olan; hem de daha önce iki ülke arasında ticarete konu olmayan, ancak önemli ihraç potansiyelimiz olan ürünlere odaklanılmaktadır.

EFTA ülkeleri ile yürütülmekte olan ve dördüncü turu 2015 yılının Haziran ayında Ankara'da gerçekleştirilen hizmet ticareti müzakerelerinin 2016 yılı Şubat ayında yapılması öngörülen beşinci turu, EFTA tarafının önerilerimizden birini tartışmak istememesi sebebiyle iptal edilmiştir. Yeni bir müzakere takvimi belirlenmeden önce EFTA tarafının masadaki tüm önerileri tartışacağını belirtir olumlu yanıt vermesi beklenmektedir.

2015 Kasım ayında ara verilen Rusya Federasyonu ile Hizmet Ticareti ve Yatırım Anlaşması (HTYA) müzakerelerine, 5-8 Ekim 2016 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen III. Tur müzakereler ile devam edilmiştir.

c) POLİTİKA ARAÇLARI

i. İhracat Politikaları

İhracat politikalarının ana eksenini, ülkemizde ihracatçı sayısının artırılması, ihraç ürünlerimizin uluslararası pazarlarda rekabet gücünün yükseltilmesi, ihraç ürünlerimizin dış pazarlarda marka haline getirilmesi, ihraç ürünlerimizde ve pazarlarımızda çeşitliliğin sağlanması gibi unsurlar oluşturmaktadır.

İhracat Destekleri

Başta Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) olmak üzere ihracatçı firmalarımız, üretim alt yapıları ile Ar-Ge ve inovasyon yeteneklerinin geliştirilerek uluslararası pazarlarda rekabet güçlerinin artırılması, ihracat faaliyetine yönlendirilmeleri ve uluslararası pazarlarda tanınmalarının sağlanması amaçlarıyla Yurtiçi Uluslararası İhtisas Fuarları ve Yurtdışı Fuarlara Katılım, Ar-Ge, Pazara Giriş Belgeleri Yardımı, Pazar Araştırması Yardımı, Yurt Dışı Ofis-Mağaza Yardımı, İstihdam, Tasarım, Eğitim ve Danışmanlık, Marka, TURQUALITY®, Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi programları kapsamında çok çeşitli alanlarda desteklenmektedir.

2016 yılında Türk ihraç ürünlerinin yurt dışında tanıtılması ve firmalarımıza yeni iş imkânlarının sağlanması amacıyla, yurt dışında düzenlenen ve Bakanlığımızca yetkilendirilen yurt dışı fuar organizatörlerince Çin, Almanya, İran, B.A.E., A.B.D., Fransa, Suudi Arabistan, İtalya, Güney Afrika, İngiltere, Nijerya ve Hindistan başta olmak üzere 53 ülkede gerçekleştirilen toplam 244 fuara milli düzeyde iştirak edilmiş, 2.896 yurt dışı fuar ise bireysel düzeyde desteklenmiştir. 2016 yılında milli katılım sağlanan 244 fuarın bölgesel dağılımı incelendiğinde; 61 fuar Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerine, 71 fuar Avrupa ülkelerine, 41 fuar Asya ülkelerine, 17 fuar BDT ülkelerine, 29 fuar Amerika ülkelerine, 24 fuar Afrika ve 1 fuar ise Okyanusya ülkelerine aittir.

İhracatçı firmalarımızın daha yüksek katma değerli, markalı ve tasarım sahibi ürünlerle yurtdışı pazarlarda etkin olabilmeleri ve ülkemizde tasarım kültürünün yaygınlaştırılması için 2008/2 sayılı "Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ" uygulanmaktadır. Söz konusu destek kapsamında İşbirliği Kuruluşları, endüstriyel ürün tasarımı veya moda tasarımı alanlarında faaliyet gösteren Tasarımcı Şirketleri, Tasarım Ofisleri ile Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulmuş şirketlerin faaliyetleri desteklenmektedir.

Söz konusu Tebliğ kapsamında İşbirliği Kuruluşları tarafından gerçekleştirilen tasarım yarışmalarında derece elde eden tasarımcıların yurtdışında alacakları eğitimlerine ilişkin eğitim ve yaşam giderleri desteklenmektedir. Bu bağlamda, tasarım yarışmalarında dereceye giren yıllık en fazla 60 (altmış) adet tasarımcının yurtdışındaki eğitim giderlerinin tamamı ile aylık 1.500 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla oluşacak yaşam giderlerine ilişkin İşbirliği Kuruluşlarınca gerçekleştirilen harcamaların azami iki yıl süresince desteklenmesi amaçlanmış ve böylece genç Türk tasarımcılarının tüm dünyaya açılabilmesi ve dünyaca tanınmış profesyoneller ile birlikte çalışmalarına imkan sağlanmıştır.

2016 yılında toplam 3 tasarım şirketi ve 2 tasarım ofisi 2008/2 sayılı Tebliğ kapsamında desteklenmiştir. 2016 yılı içerisinde İhracatçı Birliklerinin kendi faaliyet alanlarında düzenledikleri 21 farklı tasarım yarışması desteklenmiş ve söz konusu yarışmalarda dereceye giren 21 tasarımcının eğitiminin onaylanmasıyla birlikte; 2011 - 2016 yılları arasında düzenlenen tasarım yarışmalarında dereceye giren 108 tasarımcının da yurtdışı eğitimleri desteklenmiştir.

Buna ek olarak, kendi tasarım ve Ar-Ge departmanı bulunan ihracatçı şirketlerimizin ürettikleri katma değer arttırılabilmesini teminen "Tasarım ve Ürün Geliştirme Projeleri Desteği"ne yönelik çalışmalar, hâlihazırda yürütülmekte olan 2008/2 sayılı "Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ" kapsamında kurgulanmıştır. Bu kapsamda, 2016 yılında 128 adet başvuru destek kapsamına alınmış olup, halihazırda 156 adet Proje desteklenmektedir.

2010/6 sayılı “Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” kapsamında kullanılan destek miktarı yıllar itibarıyla katlanarak artmakta olup, 2012 yılında desteklenen firma sayısı 796 iken bu sayı 2013 yılında 834’e; 2014 yılında ise 1051’e ve 2015 yılı itibarıyla söz konusu rakam 1371’e ulaşmıştır. 2016 yıl sonu itibarıyla toplam 1424 adet birim desteklenmektedir. Diğer taraftan, söz konusu Tebliğ’de yapılan ve 12.12.2014 tarih ve 29203 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklik ile firmalarımızın yurtdışında pazarlama ve satış ağını oluşturmak ve kuvvetlendirmek üzere Türkiye Ticaret Merkezleri’nin (TTM) kurulması ve desteklenmesine ilişkin mevzuat altyapısı oluşturulmuştur. Bu çerçevede, TİM ve İşbirliği Kuruluşları ortaklığında Dubai/BAE ve Tahran/İran’da TTM açılması için son aşamaya gelinmiştir.

Uluslararası piyasalarda rekabet eden Türk markalarının geliştirilmesini teminen; yurtdışında markalaşma faaliyetleri 2006/4 sayılı “Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®’nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” çerçevesinde desteklenmektedir. 2006/4 sayılı Tebliğ ile ilgili süreçlerin tamamı “TURQUALITY® Otomasyon Sistemi” üzerinden yürütülmektedir.

“10 yılda 10 Dünya Markası” vizyonuyla çıktığı yolda hızla ilerleyen TURQUALITY®, etki alanını giderek genişletmektedir. Hali hazırda gastronomi sektörünün de aralarında bulunduğu tüm sektörlerdeki firmaların uluslararası markalaşma çalışmaları TURQUALITY® çerçevesinde desteklenmektedir.

TURQUALITY® Programı kapsamına alınan firmalara sağlanan en önemli imkanlardan biri Markalaşma Gelişim Yol Haritası Çalışması çerçevesinde firmaların Markalaşma Yol Haritası oluşturmasına ve bu haritanın hayata geçirilmesine sağlanan destektir. Markalaşma Gelişim Yol Haritası oluşturulmasına ilişkin danışmanlık giderleri %75 oranında ve 200.000 ABD Dolarına kadar 2006/4 sayılı Tebliğ kapsamında desteklenmektedir.

Söz konusu Tebliğ’de yapılan ve 27.08.2014 tarih ve 29101 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren en son değişiklikler ile 2006/4 sayılı Tebliğ kapsamında desteklerden faydalanan firmaların destek başvurularının daha hızlı sonuçlandırılabilmesini teminen çeşitli düzenlemeler yapılmış ve Tebliğ kapsamında desteklenebilecek tanıtım ve danışmanlık giderlerine ilişkin kalemler kesinleştirilmiştir.

Diğer taraftan, 2016 yılı içerisinde 23’ü TURQUALITY®, 12’si ise Marka Destek Programı’na olmak üzere 35 yeni marka daha destek kapsamına alınmış ve destek kapsamında marka sayısı 2016 yılı sonu itibarı ile 172’ye ulaşmıştır.

Ayrıca, 2006/4 sayılı Tebliğ kapsamında desteklerden faydalanmakta olan şirketlerin orta ve üst düzey yetkililerinin katılımıyla gerçekleştirilen Yönetici Geliştirme Programı’nın (YGP) 13’üncü dönem katılımcılarına sertifikaları, 24 Ekim 2016 tarihinde gerçekleştirilen bir organizasyonla verilmiştir. Yine aynı organizasyonla YGP 14’üncü Dönem Eğitimleri de başlatılmıştır. Bu çerçevede, YGP’nin 14’üncü Dönem Eğitimleri Koç, Sabancı, Bilkent Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi olmak üzere toplam dört üniversitede gerçekleştirilmektedir.

Öte yandan, hedef pazarlarda Türk ürünlerine algıyı güçlendirmek ve Türkiye’nin yurtdışı tanıtımlarında referans bir kavram ve logo oluşturulması amacıyla başlatılan “Türkiye Markası” çalışmaları tamamlanmış olup “Turkey - Discover The Potential / Türkiye - Gücünü ve Potansiyelini Keşfet” logolu Türkiye Markası oluşturulmuştur. Konuya ilişkin Başbakanlık Genelgesi, 11 Nisan 2015 tarih ve 29323 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Logo ve Markanın kullanımına başlanılmış olup, başta hedef pazarlar olmak üzere çeşitli ülkelerde tanıtımlar sürdürülmektedir. Önümüzdeki süreçte söz konusu markaya ilişkin tanıtım çalışmaları artarak devam edecektir.

Bakanlığımız, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu'nun (ETMK) işbirliği ile bir TURQUALITY® Programı etkinliği olarak 2016 yılında beşincisi düzenlenen Endüstriyel Tasarım Ödülleri, Tasarım Haftası (Design Week) bünyesinde 18-23 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Buna ek olarak, 2023 Hedefleri doğrultusunda hazırlanan Hükümet Programı çerçevesinde ülkemiz yüksek teknoloji grubu ürünlerinin uluslararası piyasalarda rekabet gücünün artırılması ve ihracatımız içindeki payının önümüzdeki 10 yıl içerisinde %15'e yükseltilmesini teminen çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

2010/8 sayılı "Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" ile kümelenme anlayışı ve proje yaklaşımı çerçevesinde proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık, küme tanıtım faaliyetleri, istihdam, yurt dışı pazarlama veya alım heyeti ve bireysel danışmanlık programlarının birbirine bağlı şekilde uygulanabileceği bütünlük bir destek mekanizması tasarlanmıştır.

Proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık programları kapsamında, Program'a katılacak KOBİ'lerimiz için gerçekleştirilen ihtiyaç analizi çerçevesinde, şirketlerin ihtiyaç, ölçek ve donanımlarına göre gruplandırılmasıyla her bir grup için ayrı eğitim ve danışmanlık programları tasarlanması öngörülmüştür. Söz konusu programlarla KOBİ'lerimizin bir sonraki aşama olan yurt dışı pazarlama programlarına hazır hale getirilmesi ve yurt dışı pazarlardaki rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır.

Eğitim ve/veya danışmanlık programına katılan şirketler, proje bazlı yurt dışı pazarlama programları (ortak pazar araştırmaları, pazar ziyaretleri, küme tanıtım faaliyetleri, ticaret heyetleri, yurt dışı fuar ziyaretleri, eşleştirme vb. organizasyonlar) ile proje bazlı alım heyetleri organizasyonlarına dâhil edilerek şirketlerimizin uluslararası pazarlara açılmalarına ve yurt dışındaki alıcıların ülkemizden alım yapmalarına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, eğitim ve/veya danışmanlık programına/programlarına ve yurt dışı pazarlama veya alım heyeti programına/programlarına katılan şirketler, proje bazlı bireysel danışmanlık desteği alabilmektedir.

Diğer taraftan, bahse konu Tebliğ'de 02.12.2016 tarihinde gerçekleştirilen değişiklik ile birlikte, UR-GE Projeleri kapsamında "kümenin yurt dışında tanıtımına ilişkin giderler" ile "söz konusu faaliyetlerin organizasyonuna ilişkin giderlerin" de, Bakanlığımızca desteklenmesi hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, kümenin tanıtımına ilişkin; a) Küme web sitesi tasarımı, b) Küme tanıtım broşür/kitapçığı tasarım ve basımı, c) Yazılı ve görsel basında çıkan küme tanıtımları, d) Küme tanıtım filmi hazırlanması ve e) Küme logosunun tasarlanmasına ilişkin giderler Bakanlığımızca desteklenmektedir.

Bunların yanında, kümelenme potansiyeli olan bölgelerdeki küme oluşumlarının ortaya çıkartılması ve söz konusu küme oluşumlarının desteklenmesi amacıyla İşbirliği Kuruluşlarına istihdam desteği sağlanmaktadır. Uluslararası Rekabetçiliğin Desteklenmesi kapsamında 2016 yılı sonu itibarıyla 179 aktif proje bulunmaktadır. Projeler kapsamında 2016 yılında 497, toplamda ise 1.780 proje faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ ile, "pazar araştırması, rapor ve yurtdışı şirket alımları, sektörel ticaret ve alım heyetlerine katılım, elektronik ticaret sitelerine üyelik" konularında dört çeşit destek verilmektedir. Bu yardımımız KOBİ'lerin en fazla ilgi gösterdiği yardım programıdır. KOBİ çalışanı veya ortağı iki kişinin yurt dışı pazar araştırmaları sırasındaki ulaşım, konaklama masrafları % 70 oranında, pazar araştırması rapor alımları da % 60 oranında desteklenmektedir.

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği kapsamında ise 2016 yılında toplam 4.415 adet başvuru sonuçlandırılmıştır.

Bahse konu Tebliğ'de 24.11.2016 tarihinde gerçekleştirilen değişiklik ile, İşbirliği Kuruluşlarımızın sektörel ticaret heyetleri organizasyonuna yönelik giderlerin % 50 oranında ve program başına 100.000 ABD Dolarına kadar; alım heyetleri organizasyonuna yönelik giderlerin ise % 50 oranında ve 75.000 ABD Dolarına kadar

desteklenmesi hükme bağlanmıştır. Diğer taraftan, söz konusu Tebliğ kapsamında İşbirliği Kuruluşlarımız tarafından gerçekleştirilecek alım heyeti ve yurt dışı pazarlama faaliyetlerinde öngörülen sayı sınırı kaldırılmıştır. Söz konusu destek, Bakanlığımızca belirlenen hedef ve öncelikli ülkelere yönelik heyetlerde % 60 oranında uygulanmaktadır.

Yurtdışında şirket satın almaların ihracatımıza marka ve dağıtım kanallarından faydalanma açısından önemli katkıda bulunacağı düşüncesiyle, firmalarımıza bu konuda bilgilendirme ve teknik destek sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların bir sonucu olarak bu Tebliğ ile yabancı şirket alımlarına yönelik danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler destek kapsamına alınmıştır. Yabancı şirket satın almaya yönelik danışmanlık giderleri mali ve hukuki danışmanlığı da kapsamaktadır. Yabancı şirket alımına yönelik danışmanlık desteği ile rapor desteği kapsamında şirketler için % 60 ve İşbirliği Kuruluşları için % 75 oranında ve toplam 200.000 \$'a kadar destek verilmektedir.

İleri teknolojiye sahip şirketlerin alımına yönelik iki farklı destek mekanizması oluşturulmuştur. İlk olarak ileri teknolojiye sahip olan yurtdışında yerleşik şirketlerin alımına yönelik danışmanlık giderlerinin % 75'i, 500.000 ABD Dolarına kadar desteklenmektedir. Diğer taraftan, Türkiye' de ilk defa yürürlüğe giren yeni destek mekanizması ile ileri teknolojiye sahip şirketlerin alımına yönelik kredi faiz giderleri Türk Lirası kredilerde 5 puan, döviz ve dövize endeksli kredilerde 2 puan oranında ve 3.000.000 ABD Dolarına kadar desteklenmektedir.

Diğer taraftan, 2014/8 sayılı Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar ile firmalarımızın akredite kurum ve kuruluşlardan, "çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlayabilmelerini teminen" alacakları "yurt dışı pazara giriş belgelerinin" belgelendirme işlemlerine ilişkin harcamaları, % 50 oranında ve şirket başına yıllık en fazla 250.000 ABD Dolarına kadar desteklenmektedir.

Anılan Karar'da 12.11.2016 tarihinde gerçekleştirilen değişiklik ile, belge başına 25.000 ABD Doları sınırı kaldırılmıştır.

İHRACATA YÖNELİK YENİ DESTEKLER

- 1) İhracatçıya Alıcı Kredi Desteği:** Yurtdışı alıcılara Türkiye'den yatırım/sermaye malı ithalatlarında Eximbank alıcı kredileri kanalıyla CIRR (referans ticari faiz oranları) üzerinden destek sağlanmıştır. Bu çerçevede, ABD, İngiltere ve İtalya gibi gelişmiş ülkelerdeki mekanizmalara benzer olarak, Eximbank alıcı kredilerinde; gelişmiş ülke Eximbankları ile Türk Eximbank'ın uyguladığı faiz farkı karşılanacaktır. Bu sayede ilk yıl 160 milyon dolar, ikinci yıl 400 milyon dolar ve ilk 5 yıl içinde toplam 1 milyar dolarlık alıcı kredisi imkânı sağlanacaktır.
- 2) Yurtdışı Pazarlarda Sigorta Desteği:** İhracatçılarımızın yeni pazarlara ve yeni müşterilere ihracat yaparken üstlendikleri risklerin Eximbank tarafından daha cesaretle sigortalanmasının sağlanması için Türk Eximbank'a sigorta tazmin desteği sağlanmıştır. Böylelikle, Afrika gibi riski yüksek olan ve bu nedenle reasüre edilemeyen projelerin Eximbank tarafından daha kolay sigortalanabilmesi sağlanacaktır.
- 3) Küresel tedarik Zincirine Katılım Desteği:** Küresel tedarik zincirinde yer alma potansiyeli olan firmalarımızın, söz konusu zincire girişlerini kolaylaştırmak ve hızlandırmak amacıyla kurumsal kapasitelerini ve yetkinliklerini artıracak nitelikte makine, ekipman, donanım, yazılım, eğitim, danışmanlık, patent, lisans, sertifikasyon gibi giderleri proje bazında 1 milyon dolara kadar % 50 oranında desteklenmesi sağlanmıştır. Böylelikle, ihracatçılarımızın, Forbes, Fortune 500 gibi listelerde yer alan global ölçekli firmalar ile daimi tedarikçi ilişkileri kurmaları kolaylaştırılmıştır.

- 4) **E-Ticaret Sitelerine Üyelik Desteği:** İhracatçılarımızın küresel e-ticaret sitelerine üye olmaları ve bu yolla her geçen gün pazar payı artan dünyadaki e-ticaret imkânlarından daha fazla yararlanmaları amacıyla, bu tür sitelere ilişkin üyelik giderlerine % 80 destek imkanı sağlanmış olup, üyelikler maliyet avantajı sağlaması amacıyla İşbirliği Kuruluşları vasıtasıyla toplu şekilde gerçekleştirilecektir. Söz konusu destek ile hemen hemen tüm ihracatçılarımız dünyadaki e-ticaret ağına katılacaktır.

Bu çerçevede, toplu üyeliklerde başvuruda yer alan her bir şirket için İşbirliği Kuruluşlarına e-ticaret sitesi başına yıllık en fazla 2.000 ABD Doları destek verilmektedir. İşbirliği Kuruluşları toplu üyelik kapsamında bu destekten en fazla 5 e-ticaret sitesi için ve e-ticaret sitesi başına 3 yıl süresince yararlanabilmektedirler. İşbirliği Kuruluşlarının, her başvuruda en az 250 şirketi e-ticaret sitesine üye yapmış olması gerekmektedir.

- 5) **Yurtiçi Fuarlarda Yer Kirası ve Stand Desteği:** Sektörel nitelikteki yurt içi fuarlarda, katılımcı şirketlerimize % 50 oranında ve 30.000 TL'ye kadar yer kirası ve stand desteği sağlanması imkânı getirilmiştir.
- 6) **Yurtdışı Fuarlarda İlave Nakliye Desteği:** Mevcut sektörler ilave olarak, ilave nakliye desteği sağlanan sektörler arasına iklimlendirme ve savunma sanayii sektörleri eklenmiştir.
- 7) **Yurtdışı Eğitime Gönderilen Tasarımcı Sayısının Artırılması:** Tasarım yarışmalarında derece elde ederek yurtdışı eğitim ve yaşam giderleri desteğinden faydalandırılacak tasarımcı sayısı 30'dan 60'a çıkarılmıştır.
- 8) **Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Kapsamında (ur-ge) Projelerinin Sürelerinin Uzatılması:** İşbirliği kuruluşlarımızın firmalarının rekabetçiliğini artırmak amacıyla yürüttükleri UR-GE projelerinin süresi proje performansına bağlı olarak 3 yıldan 5 yıla çıkarılmıştır.
- 9) **Yurtdışı Tanıtım ve Marka Tescil Desteklerinde Destek Oranının Artırılması:** Yurtdışına yönelik tanıtım faaliyetleri ve marka tescil desteği kapsamında giderlerin %60'ının bütçeden karşılanması imkanı sağlanmıştır.
- 10) **Yurtdışında Türkiye Ticaret Merkezlerinin Kurulması:** Yurtdışında kurulacak Türkiye Ticaret Merkezleri'ne ofis, kira, tanıtım, personel harcamaları ve satın alma desteği ile birlikte ilk kurulumdaki dekorasyon giderleri dahil 2,6 milyon dolara kadar desteklenmesi imkânı getirilmiştir.
- 11) **Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi:** İşlenmiş tarım ürünleri ihracatında devlet desteği öngören karar kabul edilmiştir.

DTÖ taahhütlerimiz çerçevesinde, tarıma dayalı işlenmiş ürünler ihracatının daha ileri düzeye erişmesini teminen; katma değeri yüksek, istihdam artırıcı özelliğe sahip, uzun vadede yüksek potansiyel arz eden ve nihai tüketiciye yönelik işlenmiş tarım ürünleri ihracatında değişen miktar ve oranlarda ihracat iadesi yardımı sağlanmaktadır. Bahse konu ihracat desteklerinde, belirli ürün grupları, küçük ambalajlı ve Türk markalı olarak ihraç edilmeleri halinde önemli oranlarda artırılmış destekten faydalanmaktadır.

Bununla birlikte, verim ve kalitenin artırılması, standartlara uygun ürün elde edilmesi, sürdürülebilirlik ve izlenebilirliğin sağlanması amaçlarıyla sözleşmeli üretim desteklenmekte; bu kapsamdaki ihracatlar için %50 veya %100 oranına kadar artırılmış destek uygulanmaktadır. Diğer taraftan, desteğe konu ürünlerin organik tarım yöntemleri ile üretilmesi halinde ise, ihracat destekleri %50'ye kadar artırılmış olarak uygulanmaktadır.

Dahilde İşleme Rejimi (DİR)

Dahilde işleme Rejimi ihracatçılarımızın dünya fiyatlarından hammadde ve ara malı temin etmesine imkan sağlayan ve bu yolla ihracat aşamasında önemli bir maliyet avantajı yaratan bir uygulamadır. Dahilde işleme izin belgelerinin düzenlenmesi esnasında göz önünde bulundurulmuş en önemli unsurların başında iç piyasadaki üretim dengelerinin ve rekabetin bozulmasını önlemek gelmektedir.

Dahilde İşleme Rejiminin Elektronik Ortama Aktarılması Projesi kapsamında, 01 Ocak 2006 tarihinden itibaren sadece elektronik ortamda yapılan başvurular kabul edilmeye başlanmıştır. Söz konusu proje ile DİR sisteminin denetim ve takibi kolaylaştırılmıştır. Proje ile Dahilde İşleme İzin Belgelerine etkinlik, güvenlik ve sürat kazandırılmış olup, firmaların belge ve bu belgelere ilişkin her türlü revize başvuruları elektronik ortamda yapılmakta ve bu başvuruların Bakanlığımız ve Bölge Müdürlüklerimiz tarafından değerlendirilmesi işlemleri de yine elektronik ortamda yapılmaktadır.

2016 yılında Dahilde İşleme Rejimi kapsamında 57,2 milyar dolar ihracat (genel ihracatımızın %40,1'i), 24 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiş (genel ithalatımızın %12,1'i) olup, Döviz Kullanım Oranı (DKO) %42,0 olarak gerçekleşmiştir.

(Milyon ABD Doları)

YIL	Genel İhracat	DİR İhracat	Payı (%)	Genel İthalat	DİR İthalat	Payı (%)	DİR İthalat - İhracat Oranı (DKO) (%)	Genel İthalat - İhracat Oranı (%)	DİR İhracat - İthalat Oranı (%)	Genel İhracat - İthalat Oranı (%)
2016	142.606	57.234	40,1	198.602	24.036	12,1	42,0	139,27	238,12	71,8

Kaynak:Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Tanıtım Faaliyetleri

İhraç ürünlerimizin uluslararası pazarlarda tanıtımını sağlama, pazar payını artırma ve söz konusu pazarlarda ticari ve ekonomik işbirliğinde ilerleme kaydedilmesi amaçlarına yönelik olarak, Bakanlığımız koordinasyonunda Ticaret Heyeti, Alım Heyeti, uluslararası fuarlara iştirak gibi çeşitli tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Potansiyel pazar niteliğindeki ülkelere yönelik ihracatımızda artış sağlanması ve ihraç ürünlerimizin tanıtımı amacıyla, Bakanlığımız koordinasyonu ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) organizasyonunda, İhracatçı Birliklerince ve/veya özel sektör kuruluşlarınca Ticaret Heyeti programları gerçekleştirilmektedir. Bakanlığımızca yürütülen ihracat stratejileri doğrultusunda belirlenen hedef ülkeler çerçevesinde, 2016 yılında Endonezya, Filipinler, Guatemala, Irak, Kolombiya, Meksika, Panama, Polonya, Tacikistan, Tayvan ve Vietnam olmak üzere 11 farklı ülkeye yönelik 10 genel ticaret heyeti programı gerçekleştirilmiştir.

2016 yılında, genel ticaret heyetlerinin yanı sıra spesifik sektörlerle yönelik tanıtım çalışmaları kapsamında sektör temsilcilerimiz ile çeşitli ülkelere ziyaretlerde bulunulmuştur. 2016 yılında gerçekleştirilen sektörel ticaret heyetleri kapsamında, katılımcılar yurtdışındaki potansiyel iş ortaklarıyla bir araya getirilmiştir. Bu çerçevede, 2016 yılında ABD (25), Almanya (20), Arjantin, Avustralya(2), Azerbaycan(2), Birleşik Arap Emirlikleri(19), Bulgaristan(2), Cezayir(4), Çek Cumhuriyeti(2), Çin Halk Cumhuriyeti(21), Danimarka, Endonezya(2), Fas(8), Filipinler, Finlandiya, Fransa(17), Güney Afrika Cumhuriyeti(3), Hollanda(2), İngiltere(6), İran(13), İspanya(3), İsveç, İtalya(11), Japonya(4), Kamboçya, Kanada(3), Katar(2), Kazakistan, Kenya(6), Kırgızistan, Kolombiya(3), Kuveyt(2), Lübnan, Meksika(4), Mozambik(2), Pakistan, Peru(5), Polonya(4), Portekiz(2), Romanya, Singapur(4), Sri Lanka, Suudi Arabistan(5), Şili(4), Tanzanya(3),

Tayland(5), Umman, Vietnam(4) ve Yeni Zelanda olmak üzere 49 farklı ülkeye toplam 198 adet sektörel ticaret heyeti programı düzenlenmiştir.

2016 yılında gerçekleştirilen 108 Alım Heyeti Programı çerçevesinde, hedef ülkelerden basın mensupları, resmi temsilciler ve firma yetkilileri hedef sektörlerle yönelik olarak ülkemize getirilmiştir. Yurt içinde organize edilen fuarlarla eşzamanlı olarak düzenlenen Alım Heyeti Programları; 2016 yılında ev tekstili, tekstil ve konfeksiyon, gıda, makine, maden ve metal, ağaç mamulleri, yapı malzemeleri, bilişim, kimyevi madde ve mamuller, hazır giyim, otomotiv ve doğal taş başta olmak üzere çeşitli sektörlerle yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

Anılan dönem zarfında gerçekleştirilen söz konusu 108 Alım Heyeti Programına; ABD, Afganistan, Almanya, Arnavutluk, Arjantin, Avustralya, Avusturya, Azerbaycan, Bahreyn, Bangladeş, Belarus, Belçika, Benin, Birleşik Arap Emirlikleri, Brezilya, Bosna Hersek, Bulgaristan, Burkina Faso, Cezayir, Cibuti, Çad, Çek Cumhuriyeti, Çin Halk Cumhuriyeti, Danimarka, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Ekvador Ginesi, Etiyopya, Fas, Filistin, Fildişi Sahili, Finlandiya, Fransa, Gabon, Gambiya, Gana, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore, Gürcistan, Hırvatistan, Hindistan, Hollanda, Irak, İngiltere, İran, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kamerun, Kanada, Karadağ, Katar, Kazakistan, Kenya, Kırgızistan, Kolombiya, Kongo, Kosova, Kuveyt, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Lübnan, Lüksemburg, Macaristan, Madagaskar, Makedonya, Malavi, Malezya, Mali, Malta, Mısır, Moğolistan, Moldova, Moritanya, Morityus, Mozambik, Namibya, Nijer, Nijerya, Norveç, Özbekistan, Pakistan, Polonya, Romanya, Ruanda, Rusya Federasyonu, Senegal, Sırbistan, Sierra Leone, Singapur, Slovenya, Somali, Sri Lanka, Sudan, Suudi Arabistan, Şili, Tacikistan, Tanzanya, Tayland, Tayvan, Togo, Tunus, Türkmenistan, Uganda, Ukrayna, Umman, Ürdün, Venezuela, Yemen, Yunanistan, Zambiya ve Zimbabve olmak üzere toplam 113 ülkeden 3.726 yabancı temsilci katılım sağlamıştır.

Dünyada ulusal, bölgesel ya da küresel bazda faaliyet gösteren zincir mağazalara yönelik olarak Bakanlığımızca gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, çeşitli ülkelerdeki büyük ithalatçı firmaların, önemli kamu şirketlerinin ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticilerinden müteşekkil kısıtlı katılımlı Özel Nitelikli Alım Heyetleri Türkiye'ye getirilerek sektörleriyle ilgili özel firma ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Özel Nitelikli Alım Heyeti programları kapsamında ülkemize getirilen zincir mağaza ve ilgili kurum-kuruluş temsilcilerinin yol ve konaklama giderleri Bakanlığımızca karşılanmaktadır.

2016 yılında gerçekleştirilen 108 Alım Heyeti programı içerisinde 10 organizasyon Özel Nitelikli Alım Heyeti niteliğinde olup, bu faaliyetler kapsamında Azerbaycan, Bosna Hersek, Bulgaristan, Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Kamerun, Kırgızistan ve Özbekistan'dan firma temsilcileri, kurum-kuruluş yetkilileri ve basın editörleri ülkemize getirilerek seçilmiş firma ve kurum kuruluşlarımızla birebir görüşmeler yapmaları, fabrika ve tesis ziyaretleri gerçekleştirmeleri sağlanmıştır.

Tüm bunlara ilaveten, ihracatımızın geliştirilmesi, ürünlerimizin tanıtılması ve yeni pazarlara girilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan ürünlerde tanıtım grupları kurulmakta olup, faaliyet gösteren tanıtım gruplarımız ve kuruluş tarihleri ise şu şekildedir:

- Seramik Tanıtım Grubu (STG), 1997
- Fındık Tanıtım Grubu (FTG), 1998
- Deri Tanıtım Grubu (DTG), 2005
- Makine Tanıtım Grubu (MTG), 2007
- Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK), 2007
- Narenciye Tanıtım Grubu (NTG), 2007
- Su Ürünleri Tanıtım Grubu (STG), 2008

- Kanatlı Tanıtım Grubu (KTG), 2010
- Süs Bitkileri Tanıtım Grubu (SBTG), 2011
- Şekerli Mamuller Tanıtım Grubu (ŞTG), 2012
- Makarna Bulgur Bakliyat ve Bitkisel Yağlar Tanıtım Grubu (MBTG), 2012
- Un ve Unlu Mamuller Tanıtım Grubu (UTG), 2012
- Kuru Meyve Tanıtım Grubu (KMTG), 2012
- Savunma ve Havacılık Tanıtım Grubu (SHTG), 2013
- Kozmetik Tanıtım Grubu (KTG), 2013

Pazara Giriş Çalışmaları

2008 yılı son çeyreğinden itibaren dünya ekonomilerini etkisi altına alan küresel ekonomik kriz, ticarete yeni yaklaşımlar benimsenmesine yol açarken, ihracatın artırılması, söz konusu krizden çıkışta benimsenen en önemli strateji olarak ön plana çıkmıştır. Uluslararası piyasalarda rekabetin daha da çetin hale geldiği bu yeni ortamda hem fırsatları hem de tehditleri en iyi biçimde tespit ederek küresel ticaretten daha fazla pay almaya yönelik bir yaklaşım benimsemek, ticari ilişkilerde pro-aktif olmak, artan rekabet koşulları altında “yeni pazarlara girmek” ve “mevcut pazarlarımızdaki payımızın artırılması” gittikçe daha önemli hale gelmiştir.

Buna ek olarak, kriz sonucunda yeniden şekillenen uluslararası ekonomik ortamda kamu ve özel sektör arasındaki iletişimin artırılması, kurumlar arası bilgi akışının etkin hale getirilmesi ve tüm bunların neticesinde ihracatçılarımızın hem dış pazarlarda karşılaştıkları sorunlara süratle çözüm bulunması hem de yeni iş imkânlarının rakiplerimizden önce tespit edilerek yeni pazarlara giriş çalışmalarının gerçekleştirilmesi büyük önem kazanmıştır.

Tüm bu gelişmeler ışığında, 2009 yılında yapılan çalışmalar neticesinde, ihracatçılarımızın yurt dışı pazarlarla ilgili ihtiyaçlarına hızlı ve etkin şekilde cevap verilmesi ile gerçekleştirilecek faaliyetlerin planlamasından icrasına ve son olarak takibine kadar her aşamada verimliliğin sağlanmasını teminen, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile ticarete ilişkin faaliyetleri bulunan başlıca sivil toplum kuruluşlarının temsil edildiği iki ayaklı yeni bir yapı oluşturulmuştur.

Söz konusu yapılanmada “Enformasyon” ayağının ana gövdesini Web Portal üzerinden sunulan “Ülke Raporları”, “İhracat İletişim Noktası” ve “Eğitim” başlığı altında gerçekleştirilen “Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri” oluşturmaktadır.

Bu kapsamda firmalara ticari bilgi hizmeti sunulmakta, Ticaret Müşavirlikleri/Ataşelikleri ile istişare içinde bilgi paylaşımını sağlamakta, ülke raporları hazırlanmakta, gerçekleştirilen seminer ve bilgilendirme toplantılarında ülke sunuşları yapılmakta, ticaret heyeti organizasyonlarına katkı sağlanmaktadır. Bu çerçevede hazırlanan ve sürekli güncellenen 150 ülke raporu 49 ülke profili Bakanlığımız web portalında firmalarımızın istifadesine sunulmuştur.

Bakanlığımız tarafından, aktif ve potansiyel ihracatçı KOBİ’lerimizin dış pazarlarla ilgili güncel ticari bilgi ihtiyacının karşılanması amacıyla yeni Web Portalı ile hizmet sunulmaktadır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) gibi işbirliği kuruluşları organizasyonunda iş çevrelerinin bilgilendirilmesi amacıyla Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri düzenlenmektedir. 2016 yılında 54 ilde, 23 işbirliği kuruluşu ile 61 Dış Ticaret Bilgilendirme Semineri düzenlenmiş ve 2934 kişi katılım sağlamıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca organize edilen söz konusu Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri ile STK, Ticaret ve Sanayi Odaları ve İhracatçı Birlikleri ve diğer kuruluşlarca organize edilen seminer ve bilgilendirme

toplantılarında bugüne kadar 81 ilde toplam 484 adet ülke sunumu gerçekleştirilmiştir. 2016 yılında ise çeşitli illerde toplam 59 ülke sunumu gerçekleştirilmiştir.

Aktif ve potansiyel ihracatçı firmalarımızın güncel ticari bilgi ihtiyacının 7 gün 24 saat karşılanması amacıyla hizmet veren İhracat İletişim Noktası üzerinden aynı zamanda temel ihracat süreçlerine ilişkin yol haritası hakkında sorular yanıtlanmaya ve yönlendirme yapılmaya devam edilmiştir. 2016 yılında İhracat İletişim Noktası kanalıyla yaklaşık 12.878 çağrı karşılanmış, 11.827 firma bilgisi güncellenmiştir.

Bakanlığın web portalındaki “uzmana danışın” bölümünden, Çağrı Merkezinden, e-mail veya telefonla gelen ya da Bakanlığımızı bizzat ziyaret eden ihracatçılarımızın ticari bilgi talepleri cevaplanmaktadır.

Öte yandan, oluşturulan yeni yapının ikinci bölümü ise “Aksiyon” ayağı olup, bu ayağın üst düzey karar alma mercii olan “Pazara Giriş Komitesi”nin başkanlığı Müsteşarımız tarafından yürütülmektedir. Sekreteryası İhracat Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülen bu Komite’nin daimi üyeleri ise ilgili Genel Müdürlüklerimizin Genel Müdürleri, Dışişleri Bakanlığı İkili Ekonomik İlişkiler Genel Müdürü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) Başkanı, Eximbank Genel Müdürü, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı ve/veya Başkan Vekilleri, TOBB Yönetim Kurulu Başkanı ve/veya Başkan Vekilleri, ve çeşitli meslek kuruluşlarının Yönetim Kurulu Başkanı ve/veya Başkan Vekilleri olarak belirlenmiştir.

Pazara Giriş Komitesi’nin başlıca görev ve yetkileri şunlardır;

- Belirlenen yıl ve/veya dönem için ekonomik ve ticari ilişkilerin yoğunlaştırılacağı “Hedef ve Öncelikli Ülkeler”i kararlaştırmak ve gözden geçirmek,
- “Hedef Ülke”lere yönelik hazırlanacak “Pazara Giriş Faaliyet Planları”nı (ilgili ülkeye yönelik ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimize ilişkin gelişmeleri ve anılan ülkeye yönelik pazara giriş faaliyetlerini içeren eylem planları) karara bağlamak,
- Türkiye’nin ülkeler bazında ihracat performansını, gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçlarını içeren yıllık “İhraç Pazarları İzleme Raporu”nu (Türkiye’nin ülkeler bazında ihracat performansını, gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçlarını içeren yıllık raporlar) onaylamak,
- İlgili birimlere intikalinden itibaren kısa dönemde çözüme ulaştırılmamış pazara giriş engellerini, çözüm planlarını ve çözüm planları doğrultusunda yapılan girişimler ve sonuçlarını içeren yıllık “Pazara Giriş Engelleri Raporu”nu (belli başlı ihraç pazarlarımızda ihracatçılarımızın karşılaştığı engelleri ve söz konusu engellerin bertarafına ilişkin Bakanlığımızca yapılan faaliyetleri içeren yıllık raporlar) onaylamak,
- İhtiyaç duyulması halinde Pazara Giriş Faaliyetleri ve Pazara Giriş Engelleri Çalışma Gruplarını yapılacak farklı çalışmalar kapsamında görevlendirmek.

Pazara Giriş Komitesinin altında ise iki ayrı Çalışma Grubu oluşturulmuştur.

Bu gruplardan ilki, başkanlığı İhracat Genel Müdürü, sekreteryası ise İhracat Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülen “**Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu**” olup, Grubun daimi üyeleri ilgili Genel Müdürlüklerimizin temsilcileri, TİKA Başkan Yardımcısı, Eximbank Genel Md. Yardımcısı, TİM Genel Sekreteri/Yardımcısı, DEİK Genel Sekreteri, TOBB Genel Sekreter Yardımcısı ve çeşitli meslek kuruluşlarının Genel Sekreter Yardımcılarıdır. İhtiyaç duyulması halinde ve Çalışma Grubu Başkanı’nın daveti ile, ilgili diğer kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının temsilcileri toplantılara katılım sağlayabilmektedir. Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu’nun başlıca görevleri ise;

- “Hedef ve Öncelikli Ülkeleri” belirlemek üzere Sekreteryaya tarafından yapılan çalışmalarını görüşmek ve Komite’nin onayına sunmak,
- Hedef Ülkelere yönelik “Pazara Giriş Faaliyet Planları”nı Komite’nin onayına sunmak,

- Komite tarafından onaylanan Faaliyet Planlarını takip etmek,
- Türkiye'nin ülkeler bazında ihracat performansını, gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçlarını içeren yıllık "İhraç Pazarları İzleme Raporları"nı hazırlamak,
- Gerekli durumlarda, hedef ve öncelikli ülkeleri gözden geçirmek ve değişiklik önerilerini Komite'nin onayına sunmak,
- İhtiyaç duyulması halinde Komite tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Pazara Giriş Komitesi altında görev yapan çalışma gruplarından diğeri olan ve başkanlığı Bakanlığımız Anlaşmalar Genel Müdürü, sekretaryası Anlaşmalar Genel Müdürlüğümüz tarafından yapılan "**Pazara Giriş Engelleri Çalışma Grubu**"nun daimi üyeleri ilgili Genel Müdürlüklerimizin temsilcileri, TİM Genel Sekreteri ve Yardımcısı, DEİK Genel Sekreteri, TOBB Genel Sekreter Yardımcısı, ve çeşitli meslek kuruluşlarının Genel Sekreter Yardımcılarıdır. İhtiyaç duyulması halinde ve Çalışma Grubu Başkanı'nın daveti ile ilgili diğer kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının temsilcileri toplantılara katılım sağlarlar.

Pazara Giriş Engelleri Çalışma Grubu'nun başlıca görevleri ise;

- Firmalarımızın dış pazarlarda karşılaştıkları pazara giriş engellerinin hızlı ve sistematik olarak Çalışma Grubu'na aktarılmasını sağlamak,
- Firmaların pazara giriş engelleri konusunda bilgilendirilmelerini sağlamak amacıyla toplantı, seminer gibi bilgilendirme faaliyetleri düzenlemek, bu doğrultuda Çalışma Grubu üyeleri arasında işbirliğini sağlamak,
- Çalışma Grubu'na intikal eden pazara giriş engelleri hakkında, Sekretarya tarafından verilerin toplanması, sorun hakkında mütalaa hazırlanması ve çözüm planlarının geliştirilmesi konusunda yönlendirmede bulunmak,
- Sekretarya tarafından hazırlanan mütalaa ve çözüm planları çerçevesinde Bakanlığımız birimlerince yapılacak girişimler hakkında görüş bildirmek,
- Kısa vadede çözüme ulaştırılamamış pazara giriş engellerini çözüm planı önerileri ile birlikte Komite 'ye sunmak,
- Çalışma Grubu üyelerine intikal eden pazara giriş engelleri ve çözüm planları hakkında Çalışma grubu üyeleri arasında mümkün olduğunca elektronik iletişim araçları kullanılarak iletişimi sağlamak,
- Çalışma Grubu'na intikal eden pazara giriş engellerini ve engeller hakkında o güne kadar yapılan ve yapılması öngörülen girişimleri ve sonuçlarını içeren Pazara Giriş Engelleri Raporu" nu Komite'nin onayına sunmak,
- Bakanlığımız web sayfasında yer alacak pazara giriş engellerine ilişkin bilgiler hakkında ilgili birimine EAD Genel Müdürlüğümüze görüş bildirmektir.

2015 yılında hedef ve öncelikli ülkelerde gerçekleştirilen faaliyetler ile 2016-2017 dönemi hedef ve öncelikli ülkeler listesinin tespitine ilişkin olarak, Pazara Giriş Komitesi bünyesinde çalışmalarını sürdüren Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu toplantısı 30 Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, 22 Ocak 2016 tarihinde gerçekleştirilen Pazara Giriş Komitesi 7. Toplantısı sonucunda ise 2016-2017 dönemi hedef ve öncelikli ülkeler nihai halini almıştır. Hedef ülkelere yönelik 2016 yılı Eylem Planları Pazara Giriş Komitesi üyelerinin değerli katkılarıyla hazırlanmış ve ilgili faaliyetler hayata geçirilmeye başlanmıştır. 2017 yılı Eylem Planlarının hazırlanması süreci ise devam etmektedir.

2016-2017 dönemi hedef ve öncelikli ülkeler listesi aşağıda yer almaktadır.

2016-2017 Hedef Ve Öncelikli Ülkeler Listesi

HEDEF ÜLKELER		ÖNCELİKLİ ÜLKELER		
A.B.D	JAPONYA	ALMANYA	İNGİLTERE	MISIR
B.A.E	MEKSİKA	AZERBAYCAN	İSPANYA	PERU
ÇİN	NİJERYA	BANGLADEŞ	İSVEÇ	SİNGAPUR
ETİYOPYA	POLONYA	BREZİLYA	KANADA	ŞİLİ
GÜNEY KORE	ROMANYA	BULGARİSTAN	KATAR	TANZANYA
HİNDİSTAN	RUSYA FEDERASYONU	CEZAYİR	KAZAKİSTAN	TAYLAND
IRAK	SUUDİ ARABİSTAN	ENDONEZYA	KENYA	TÜRKMENİSTAN
İRAN		FAS	KOLOMBİYA	UKRAYNA
		GANA	KUVEYT	UMMAN
		GÜNEY AFRİKA CUM.	LİBYA	ÜRDÜN
		GÜRCİSTAN	MALEZYA	VİETNAM

Ticaret Politikası Önlemleri (TPÖ) ve Soruşturmaları

Ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı yürütülen veya ihracatımıza olumsuz etkide bulunabilecek ticaret politikası önlemleri (anti-damping, telafi edici vergi ve korunma önlemleri) süreçleri kapsamında 2016 yılında da Bakanlığımız çalışmaları sürdürülmüştür. Bu bağlamda; bir yandan mevcut önlemlerin ortadan kaldırılması ya da iyileştirilmesine ilişkin çalışmalarımız devam ederken; diğer yandan da açılan soruşturmaların önlemsiz olarak kapatılması amacıyla Bakanlığımız tarafından ülkemiz görüşlerini içerir teknik mahiyetli yazılı metinler hazırlanarak ilgili ülke yetkili otoritelerine sunulmuş, soruşturmalar boyunca ülkemiz görüşleri düzenlenen tarafları dinleme toplantılarında veya istişare görüşmelerinde şifahi olarak dile getirilmiş, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bünyesinde yer alan komiteler nezdinde ve gerçekleştirilen ikili üst düzey görüşmelerde de değerlendirmelerimiz karşı taraflara tevdi edilmiştir. Tüm bu çalışmalar, İhracatçı Birliklerimiz, firmalarımız ve sektör dernekleri ile işbirliği ve karşılıklı fikir teatisi çerçevesinde ilerlemiş olup ihracatçılarımız, soruşturma öncesinde, soruşturma sürecinde ve soruşturma sonrasında izleyebilecekleri yol haritası ve ilgili DTÖ Anlaşmaları ile ithalatçı ülke mevzuatı çerçevesindeki hak ve yükümlülükleri hakkında bilgilendirilmiştir.

Anti-Damping Soruşturmaları:

2016 yılında, ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı ABD (4 adet: Kesiti Dikdörtgen Kalın Karbon Kaynaklı Çelik Tüp ve Borular, Sıcak Hadde Yassı Çelik Mamulleri, Karbon ve Alaşımli Çelikten Levha ve İnşaat Demiri), Endonezya (Buğday Unu), Mısır (3 adet: Islak Mendil, Kaynak Teli ve İnşaat Demiri), ÇHC (Poliakrilonitril Elyaf), Brezilya (Demir Veya Alaşimsız Çelikten Filmaşın Ve Çubuklar), İsrail (Düz Cam), Tayland (Sıcak Haddelenmiş Yassı Ürünler), Fas (Buzdolabı) ve Arjantin (Bulaşık Makineleri) tarafından açılmış olan 14 adet orijinal anti-damping soruşturması yürütülmüştür. Bu soruşturmalardan ABD - Kesiti Dikdörtgen Kalın Karbon Kaynaklı Çelik Tüp ve Borular, Karbon ve Alaşımli Çelikten Levha ve Sıcak Hadde Yassı Çelik Mamulleri, Mısır - Islak Mendil ve Kaynak Teli, ÇHC - Poliakrilonitril Elyaf ve İsrail Düz Cam davaları nihai önlemlerle sonuçlanırken; Brezilya - Demir Veya Alaşimsız Çelikten Filmaşın Ve Çubuklar davası ülkemiz adına önlemsiz olarak kapatılmıştır.

Endonezya - Buğday Unu, Mısır - İnşaat Demiri, ABD - İnşaat Demiri, Tayland - Sıcak Haddelenmiş Yassı Ürünler, Fas - Buzdolabı ve Arjantin - Bulaşık Makineleri davaları kapsamında ülkemiz menşeli ürünlerin herhangi bir önleme maruz kalmaması için çalışmalar ise halen devam etmektedir.

Korunma Önlemi Soruşturmaları

2016 yılında, Güney Afrika (Demir veya Çelikten Yassı Haddelenmiş Ürünler), Malezya (2 adet: İnşaat Demiri ve Filmaşın), Tunus (Seramik Karolar), Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi (2 adet: Demir veya Alaşımız Çelikten Yassı Hadde Ürünler ve Ferro Siliko Manganez), Mısır (Polietilen Tereftalat) ve Hindistan (2 adet: Sıcak Haddelenmiş Yassı Ürünler) tarafından ihracatımızı doğrudan etkileyen 9 adet korunma önlemi soruşturması yürütülmüştür.

Hindistan - Sıcak Haddelenmiş Yassı Ürünler ve Mısır - Polietilen Tereftalat davaları herhangi bir önleme hükmedilmeden kapatılırken, Güney Afrika - Demir veya Çelikten Yassı Haddelenmiş Ürünler, Malezya - İnşaat Demiri ve Filmaşın, Tunus - Seramik Karolar, Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi - Demir veya Alaşımız Çelikten Yassı Hadde Ürünler ve Ferro Siliko Manganez soruşturmaları kapsamında ülkemiz menşeli ürünlerin herhangi bir önlemden etkilenmemesi adına çalışmalar halen devam etmektedir.

Sübvansiyon Soruşturmaları

2016 yılında Avrupa Birliği (Çipura ve Avrupa Deniz Levreği), ABD (3 adet: Sıcak Hadde Yassı Çelik Mamulleri, Kesiti Dikdörtgen Kalın Karbon Kaynaklı Çelik Tüp ve Borular ve İnşaat Demiri) ve Mısır (İnşaat Demiri) tarafından ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı toplamda 5 adet orijinal sübvansiyon soruşturması yürütülmüştür. Bu soruşturmalardan, ABD tarafından yürütülmekte olan Kesiti Dikdörtgen Kalın Karbon Kaynaklı Çelik Tüp ve Borular soruşturmasında nihai önleme hükmedilirken; ABD - Sıcak Hadde Yassı Çelik Mamulleri ile Avrupa Birliği – Çipura ve Avrupa Deniz Levreği davaları herhangi bir önleme hükmedilmeden kapatılmıştır. ABD – İnşaat Demiri ve Mısır – İnşaat Demiri soruşturmalarında ülkemiz menşeli ürünlerin herhangi bir önlemden etkilenmemesi adına çalışmalar ise halen devam etmektedir.

2016 yılında 142,6 milyar dolarlık toplam ihracatımızın yaklaşık %1,06'lık kısmı (1,5 milyar dolar) bir ticaret politikası önlemine ya da bir ticaret politikası önlemi sürecine tabidir.

Sınır Ticareti

Sınır Ticareti uygulaması halihazırda; "25/1/2016 tarihli ve 2016/8478 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar" ile "Sınır Ticaretinin Uygulanmasına İlişkin 2016/11 sayılı Tebliğ" kapsamında yürütülmektedir.

Sınır ticaretinin amacı; ekonomik ve sosyal yönden geri kalmış ve işsizliğin yoğun olduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki sınır illerimizde yaşayan halkın ihtiyacı olan ürünlerin bölgede yerleşik esnaf ve tacirler tarafından komşu ülkelerden daha ucuza tedarik edilmesi suretiyle teminine ve bu şekilde bu bölgelerdeki ticaretin gelişmesine ve dolayısıyla bu illerdeki istihdamın artırılmasına yardımcı olmaktır.

Söz konusu Kararname çerçevesinde 13 sınır ilimiz (Artvin, Ardahan, Iğdır, Kars, Ağrı, Van, Hakkâri, Şırnak, Mardin, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis ve Hatay) sınır ticareti için yetkili kılınmıştır. Bir esnaf veya tacir; ilgili il için belirlenen yıllık limitler dâhilinde ayda en fazla 75 bin Dolara kadar ithalat yapma imkânına sahiptir. Sınır Ticareti kapsamındaki ithalat gümrük vergisinden muaftır. Ancak, KDV ve ÖTV'nin tamamı tahsil edilmektedir.

Ülkemiz yerli üretiminin korunması ile haksız rekabetin önlenmesi amacıyla; çay, şeker, fındık, antepfıstığı, canlı hayvan ve hayvansal ürünler ile petrol ve petrol ürünleri gibi bazı ürünlerin sınır ticareti kapsamındaki ithalatına izin verilmemektedir. İthalat, İran ağırlıklı olmak üzere, birkaç tarım ürününden (Karpuz, Kivi, Kabuklu-Kabuksuz Ceviz ve Badem, Lahana, v.b.) ibarettir. Uygulama, ülkemiz lehine ihracat ağırlıklı yürümektedir. Sınır Ticareti kapsamında 2016 yılı Ocak-Aralık döneminde gerçekleşen ihracat 76,3 milyon Dolarken ithalat 14,4 milyon Dolardır.

ii. İthalat Politikaları

Bakanlığımız, ülkemiz ithalat politikalarını yerli üretimin rekabet gücü ve girdi ihtiyaçlarını dikkate alarak uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde, diğer ilgili tüm kamu ve özel sektör paydaşlarıyla işbirliği içinde belirlemekte ve yürütmektedir.

İthalat Rejimi Kararı'nın ekinde yer alan Listeler ve İthalat Tebliği her yıl güncellenmektedir.

Tarife ve Kotalar

Ülkemiz sanayicilerinin, maliyetlerini azaltarak rekabet gücünü artırmak amacıyla, gümrük vergisinin askıya alınmasını/tarife kontenjanı açılmasını talep ettikleri Gümrük Birliği alanı içinde üretimi bulunmayan ya da üretimi tüketimi karşılamayan maddelere ilişkin olarak Avrupa Birliği Komisyonu Ekonomik Tarife Sorunları Grubu'nda (ETSG) müzakerelere katılım sağlanmıştır.

ETSG'de yapılan müzakereler kapsamında yıllık olarak tespit edilen bazı sanayi ürünlerindeki %0 gümrük vergisi ile tarife kontenjanlarının açılmasına ve dağıtımına devam edilmiştir.

%12 ve %15 olan filmaşın ve inşaat demirlerinin gümrük vergilerinin %30 ve %40'a yükseltilmesi ve ilave gümrük vergisi uygulanmasına yönelik olarak hazırlanan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar 18/10/2014 tarihli ve 29149 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

7321.19.00.00.00. Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlu mangallara yönelik olarak birim gümrük kıymeti 7 ABD Doları/Kg'nin altında olanların ithalatı gözetim uygulamasına tabi tutulmuştur.

Askıya Alma Sistemi çerçevesinde; Avrupa Birliği (AB) bünyesinde yer alan Ekonomik Tarife Sorunları Grubunun toplantılarına Gümrük Birliği kapsamında ülkemiz de AB üyesi ülkelerle eşit statüde iştirak etmekte, ülkemiz sanayileri tarafından getirilen talepler Komisyonda müzakere edilmekte, diğer ülkeler tarafından talep edilen ürünlerde ülkemizde üretimleri olanlara ise itiraz edilerek sanayicilerimizin pazar kaybı önlenmektedir. Askıya alınacak ürünlere ilişkin liste, AB ile eş zamanlı olarak yürürlüğe girecek şekilde İthalat Rejimi Kararı eki V sayılı listeye yansıtılmaktadır. Bu çerçevede, gümrük vergisi askıya alınacak veya askıya alma Listesinden çıkartılacak ürünlere ilişkin bilgiler Bakanlığımız web adresinde güncellenerek sanayicilerimiz bilgilendirilmiştir.

Askıya Alma Sistemi kapsamında 2016 yılı itibariyle ACN (Akrilonitril) için 75.000 ton, Butil Akrilat için 65.000 ton, MEG (Mono etilen glikol) için 230.000 ton, Vinil Asetat için 67.000 ton, Katalizör için 450 ton, Doğal Reçine için 40.000 ton, Fosforöz Asit için 2.000 ton, Özel Tanımlı Polipropilen için 7.500 ton, Akrilonitril Butadien Stiren (ABS) için 4.000 ton, klimaların üretiminde kullanılan kompresörler için 450.000 adet ve arka ışık ünitelerinin imalinde kullanılan led diyotlu baskılı devre kartları için 40.000.000 adet tarife kontenjanı açılmıştır.

11/12/2015 tarihli ve 29559 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çelik Tel İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ile ilan edilen 6.000 tonluk tarife kontenjanının dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

“Kimyasal Silahlar Sözleşmesi Ekinde Yer Alan Kimyasal Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ” hükümleri kapsamında 2016 yılı için 111 adet izin belgesi düzenlenmiştir. Tebliğ ekinde yer alan maddelerden gerçekleştirilen ithalat verileri derlenerek, her yıl Kimyasal Silahları Yasaklama Örgütü (KSYÖ) sekreterliğine gönderilmek üzere Anlaşmalar Genel Müdürlüğüne iletilmektedir. Ayrıca, diğer ülkeler tarafından KSYÖ'ye yapılan bildirimler ile ülkemiz tarafından yapılanlar arasında farklılık olması halinde bahse konu farklılıklar Genel Müdürlüğümüzce araştırılarak neticelendirilmektedir.

2016 yılı içerisinde tarım ürünlerinde aşağıda yer alan değişiklikler yapılmıştır;

- Bosna ve Hersek'te yaşanan sel felaketi nedeniyle anılan ülkenin desteklenmesini teminen 2014/6582 sayılı "Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğünce Kullanılmak Üzere Sığır Eti İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar" kapsamında sığır eti ithalatında açılan 15.000 tonluk %0 gümrük vergili tarife kontenjanının geçerlilik süresi 31/12/2016 tarihine kadar uzatılmıştır.
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın talepleri çerçevesinde, Et ve Süt Kurumunca (ESK) hayvancılık ve et piyasasında fiyat istikrarı ile arz-talep dengesinin sağlanabilmesi, spekülasyon fiyat hareketlerinin önlenerek hızlı ve etkin hareket edilebilmesi ve nihai tüketicinin korunmasını teminen; Avrupa Birliği menşeli dondurulmuş kemikli sığır etindeki 19.100 tonluk tarife kontenjanı ithalatında gümrük vergisinin 2016 yılında %0 olarak uygulanmasına ilişkin Karar 12/2/2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- 8/4/2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Karar kapsamında, ESK tarafından ihtiyaç duyulması halinde 31/12/2016 tarihine kadar kullanılmak üzere büyükbaş hayvanların etlerinin ithalatında 15.000 tonluk %0 gümrük vergili tarife kontenjanı açılmıştır.
- 3/5/2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Karar uyarınca, 31/12/2016 tarihine kadar Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve ESK tarafından kullanılmak üzere 150 bin baş damızlık sığır, 400 bin baş besilik sığır ve 20 bin baş koyun ile keçi olmak üzere toplam 570.000 baş büyükbaş ve küçükbaş hayvan ithalatında %0 gümrük vergili tarife kontenjanı açılmıştır. 24/11/2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Karar ile besilik sığır için açılan tarife kontenjanının miktarı artırılarak 500 bin baş seviyesine yükseltilmiştir.
- 3/5/2016 tarihli ve Resmi Gazete'de yayımlanan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar ile gümrük vergileri damızlık canlı sığırlarda %0'dan %7,8'e, besilik canlı sığırlarda %10-15'ten %60'a yükseltilmiştir.
- 18/05/2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar ile hurma ithalatında %25 olarak uygulanan gümrük vergisi %0'a düşürülmüştür.
- Son iki yıldır yaşanan olumsuz iklim koşulları ve pancardaki şeker varlığının düşmesi nedeniyle imalatçı-ihracatçıların C şekeri gereksinimlerinin iç piyasadan temin edilememesi sebebiyle 1/98 sayılı Türkiye-Avrupa Birliği (AB) Ortaklık Konseyi Kararı kapsamında şeker ithalatında açılan 80 bin tonluk tarife kontenjanının gümrük vergisi 2016 yılına münhasıran %0 olarak belirlenerek, şeker tüketim performansı olan firmalara tahsis edilmiştir.
- AB menşeli şeker ithalatındaki 80 bin tonluk tarife kontenjanının şeker tüketim performansı olan firmalara dağıtımından kalan kısmının Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. öncelikli olmak üzere şeker pancarından şeker üreten şeker fabrikalarına dağıtılmasına dair Tebliğ 18/08/2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
- Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. öncelikli olmak üzere pancardan şeker üreten fabrikalara dağıtılmasına dair 18/08/2016 Tebliğ kapsamında önceliği bulunan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye ithal lisansı düzenlenmiştir.
- Ülkemizin de üyesi olduğu gelişmekte olan sekiz ülke (D8) arasında imzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması kapsamında Endonezya, İran, Malezya, Nijerya ve Pakistan menşeli ürünlerin ithalatında ülkemiz tarafından tanınmış olan tavizler 1 Temmuz 2016 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

- 2012/6 sayılı “Gümrük Hizmetlerinde Tek Pencere Sistemi” konulu Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde, ikili anlaşmalar uyarınca tarım ürünlerinde açılan tarife kontenjanlarının kullandırılması amacıyla daha önceden fiziki olarak düzenlenmekte olan ithal lisansı uygulamasına son verilerek, 15/07/2016 tarihi itibarıyla söz konusu kontenjanların tamamında e-belge uygulamasına geçilmiştir.
- Aspir tohumu ve yağları ile rafine ayçiçek yağı ithalatında uygulanan gümrük vergilerinin yükseltilmesine ilişkin İthalat Rejimine Ek Karar 01/09/2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu kapsamda; aspir tohumunda %4 olan gümrük vergisi %23,4, ham aspir yağında %12 olan gümrük vergisi %36, rafine aspir yağında %24 ve rafine ayçiçek yağında %50 olan gümrük vergileri ise %67,5 olarak yeniden belirlenmiştir.
- 03/09/2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2009/8 sayılı Tebliğ’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ kapsamında, ayçiçeği tohumu ithalatında uygulanan gözetim fiyatı 640 \$/Ton’dan 750 \$/Ton’a yükseltilmiş olup, ayrıca kanola tohumunda 1.600 \$/Ton seviyesinde gözetim fiyatı uygulanmasına başlanılmıştır. Ayçiçeği kaba unlarında ve ham ayçiçeği yağında uygulanan gözetim fiyatları ise sırasıyla 800 \$/Ton ve 1.500 \$/Ton seviyelerinde muhafaza edilmiştir. Aynı tebliğde yapılan değişiklik ile 16/11/2016 tarihinde aspir tohumunda 750 \$/Ton seviyesinde gözetim uygulaması başlatılmıştır. Son olarak 2017 yılı Ocak ayında iç piyasada yerli ayçiçek tohumunun tükenecek olması nedeniyle, son dönemde artış gösteren döviz kurundan dolayı ayçiçek yağı fiyatlarında artışa meydan verilmemesi için 28/12/2016 tarihinde ayçiçeği tohumunda gözetim kıymeti 750 \$/ton’dan 500 \$/ton’a, ayçiçeği yağında 1.500\$/ton’dan 1.000 \$/ton’a düşürülmüştür. Ayrıca ayçiçek yağına rakip olan ve düşük maliyeti nedeniyle taşıma konu olan aspir ve kanola yağının gözetim fiyatlarında da düzenleme yapılmıştır.
- 10/9/2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2016/9129 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki “Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması” uyarınca bazı hayvansal ürünler ile tarım ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri ithalatında belirli miktarlar için tarife kontenjanı açılmasına ilişkin “Moldova Cumhuriyeti Menşeli Bazı Tarım Ürünlerinde Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar” 1/11/2016 tarihinde yürürlüğe girmek üzere 5/10/2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- Söz konusu Karar çerçevesinde tespit edilen tarife kontenjanlarının dağıtım yöntemi ile başvuru ve kullanım usul ve esaslarının belirlenmesine dair Moldova Cumhuriyeti Menşeli Bazı Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ise 07/12/2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- 31/12/2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2016/9664 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ESK tarafından ihtiyaç duyulması halinde 31/12/2017 tarihine kadar kullanılmak üzere 500.000 baş büyükbaş hayvanların ithalatında %0 gümrük vergili tarife kontenjanı açılmıştır.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine Dair Tedbirler

Yerli sanayinin haksız rekabetin zarar verici etkilerinden korunması amacıyla 1989 yılından bu yana yürürlükte bulunan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat 2016 yılı boyunca etkin bir biçimde uygulanmıştır.

2016 yılı sonuna kadar olan dönemde, çok sayıda ülke menşeli ürünleri kapsayan toplam 475 adet soruşturma başlatılmıştır. Söz konusu dönemde 319 adet dampinge ve sübvansiyona karşı kesin önlem alınmıştır. 2016 yılı sonu itibarıyla 23 farklı ülkeye karşı 67 ürün grubunda, önlemlerin etkisiz kılınması

önlemleri hariç olmak üzere, toplam 130 adet dampedinge ve sübvansiyona karşı kesin önlem yürürlükte bulunmaktadır. Hali hazırda, Bakanlığımızca 17 anti-damping, 5 nihai gözden geçirme, 3 ara gözden geçirme, 1 soruşturmanın yeniden açılması olmak üzere toplam 26 soruşturma yürütülmektedir.

2016 itibarıyla önleme tabi olan ürünler arasında poliester elyaf, iplikler ve mensucat, battaniyeler, perdeler, suni deri, pet film, dioktil ftalat, Klimalar, fan coiller, ağır vasıta, iş makinesi, zirai araç ve motosiklet lastikleri, bebek arabaları, çakmaklar, kalemler, cam elyaf, PVC, kablolar, zincirler, kilitler, kontrplaklar, termosifon, granit, kapı kilitleri, parkeler, boru bağlantı parçaları, cam, dizel motor gibi ürünler bulunmaktadır.

2016 yılı içerisinde poliesterlerden tekstüre iplikler, demir ve çelikten dikişsiz borular, çerçevesiz cam aynalar, kondenserleri ısı değiştiricisi fonksiyonu gören kompresörlü üniteler, boyalı saclar, sodyum formiat ve pamuğa yönelik damping soruşturmaları; menteşeler, sabit askılıklar, şapka askıları, dirsekler, çekmece rayları, matkap uçları ve parmak frezeler, cam elyafı takviye malzemeleri, mensucat, poliüretanla emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş deri taklidi (suni deri), kayarak işleyen fermuarlar, doldurulabilen gazlı cep çakmakları, metalize iplikler, motorsiklet iç ve dış lastikleri, bisiklet iç ve dış lastikleri, halatlar ve kablolar, bebek arabaları ve yalnızca bebek arabalarının şasileri, muhtelif mafsallı zincirler ve aksamı, suni veya sentetik liflerden belirli mensucat veya tekstil ürünleri, demir veya çelikten belirli boru bağlantı parçaları, yalnızca camdan tencere, tava, çaydanlık kapakları, yalnızca belirli salon tipi sıcak ve soğuk hava cihazlarına (fan coil) yönelik nihai gözden geçirme soruşturmaları; sonuçlandırılarak anılan ürünler için önlem alınmış ya da mevcut önlemlerin değiştirilerek veya değiştirilmeden devamı sağlanmıştır.

Ayrıca, anılan yıl içerisinde sıcak haddelenmiş rulo halinde olmayan yassı çelik, dioktil tereftalat, beyazlatılmamış kraftlayner kağıtlar, porselenden ve seramikten sofraya ve mutfak eşyası, dökme demirden ince ve kalın borular, rafine edilmiş bakırdan ince ve kalın borular, güneş panelleri, dioktil ftalat, kapitoneli mensucat, renksiz düz cam, ftalik anhidrit ve beton pompaları ve beton pompalama taşıtları için damping soruşturması açılmıştır. Bakır teller, özlü kaynak telleri, ağır vasıta, zirai araç ve iş makinesi dış lastikleri, pentaeritrola yönelik olarak nihai gözden geçirme soruşturması açılmıştır. Poliesterlerden düz ipliklere yönelik olarak ara gözden geçirme soruşturması açılmış, beyazlatılmamış kraftlayner kağıtlar için ise soruşturma yeniden açılmıştır.

2016 içerisinde açılan soruşturmalar, alınan önlemler ve yapılan diğer faaliyetlere ilişkin olarak 51 adet İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ yayımlanmıştır. Söz konusu çalışmalar kapsamında her tam başvuru için birer inceleme raporu, nihai bildirim raporu ve soruşturma raporu hazırlanmış firma bildirimleri ve resmi bildirimler ilgili yerlere iletilmiş ve kamu dinleme toplantıları ile firma talebi üzerine firma özel dinleme toplantıları düzenlenmiştir. Ayrıca, bu yıl içinde yürütülen soruşturma çalışmaları kapsamında soruşturmaya konu ülkelerde yerleşik ihracatçı firmalar ile yerli üreticiler nezdinde, sağlanan bilgi ve belgelerin doğrulanması amacıyla yerinde doğrulama soruşturmaları gerçekleştirilmiştir.

İlave Gümrük Vergisi Uygulamaları

Başta tüketim malları olmak üzere, ülkemizde üretimi bulunan ancak ithalatı hızla artan eşya gruplarına yönelik olarak yürütülen çalışmalar sonucunda ithal birim fiyatları ve yerli üreticilerimizin maliyetleri dikkate alınarak İlave Gümrük Vergisi düzenlemeleri yürürlüğe konulmuştur. İlave Gümrük Vergileri uluslararası yükümlülüklerimiz nedeniyle Avrupa Birliği ve STA yapmış olduğumuz ülkeler menşeli ürünlerin ithalatında uygulanmamaktadır.

2016 yılı itibarıyla 16 ürün grubunda (bazı tekstil-konfeksiyon eşyası; ayakkabı; el halıları; demir çelikten çubuk, tel, kafeslik, ağ ve çiviler; dövülmüş çelikten inşaat demiri; el aletleri; saracıye eşyası; bazı elektrikli ev aletleri, mobilya, aydınlatma ürünleri, kauçuktan yeni dış lastikler, sofraya ve mutfak eşyası, ofis büro

malzemeleri, deri ve konfeksiyon, kozmetik, halı ve tekstilden diğer hazır eşya) İlave Gümrük Vergisi (İGV) uygulanmaktadır.

Elektrik üretiminde kullanılan ithal 2701.12.90.00.00 GTİP'te yer alan kömürler üzerine 15\$/Ton ek mali yükümlülük konulmasını içeren Bakanlar Kurulu Kararı 02/08/2016 tarihli ve 29789 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Karar'ın 2 nci madde 2 nci fıkrasında yer alan " Bu Karar kapsamı ek mali yükümlülük uygulaması gümrük mevzuatının nihai kullanıma ilişkin hükümlerine tabidir" ibaresinin kaldırılması ve ek mali yükümlülüğün 70 \$-uluslararası fiyat olarak değiştirilmesine yönelik 2016/9166 sayılı Karar 03.10.2016 tarihli ve 29846 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Tüm yeni dış lastiklere (uçak hariç) İGV uygulanmasına ilişkin Karar;07/09/2016 tarihli ve 29824 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan karar kapsamında, söz konusu ürünün ithalatında uygulanmakta olan % 4,5 gümrük vergisine ek olarak %21,8 oranında ilave gümrük vergisi konulmuştur. Kararın yayımı tarihinden (7/9/2016) önce yüklemesi yapılmış olan eşyanın ithalatına ilişkin gümrük beyannamesinin en geç 24/10/2016 tarihine kadar tescil edilmesi halinde, bu Karar hükümlerinin uygulanmayacağını ve karar kapsamında alınan vergilerin iade edileceğini içeren değişiklik kararı 21/10/2016 tarihli ve 29864 (1. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Sofra, mutfak ve diğer ev eşyasında İGV uygulamasına yönelik Karar; 11/11/2016 tarihli ve 29885 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Karar ile; plastikten eşyalar, ağaç ve ahşaptan eşyalar, kağıt ve karton ürünleri, seramikten eşyalar, cam ürünleri, demir çelikten eşyalar, bakır ve alüminyumdan eşyalar, adi metallere eşyalar, büro malzemeleri, duvar ve masa saatlerinden oluşan 60 adet 6'lı GTP in ithalatında %25'e kadar İGV uygulanacaktır.

Ofis ve büro malzemelerinde İGV uygulamasına yönelik Karar; 11/11/2016 tarihli ve 29885 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Karar ile; muhtelif okul ve büro malzemelerinden oluşan 50 adet 6'lı GTP in ithalatında %25'e kadar İGV uygulanacaktır.

Makine halısı ve tekstilden diğer hazır eşya ithalatında İGV uygulanmasına yönelik Karar; Altılı bazda toplam 59 ve on ikili bazda toplam 9 gümrük tarife pozisyonunu içeren makine halısı ve tekstilden diğer hazır eşya ithalatında %8-%20 oranlarında İGV uygulanmasını öngören Karar 08/12/2016 tarihli ve 29912 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Deri ve hazır giyim ürünleri ithalatında İGV uygulanmasına yönelik Karar Taslağı; Altılı bazda toplam 52 gümrük tarife pozisyonunu içeren ve deri ve hazır giyim ürünlerinin ithalatında %4 - %30 oranlarında İGV uygulanmasını öngören Karar 31/12/2016 tarihli ve 29935 sayılı 3. Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

15/09/2011 tarihli ve 28055 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İthalat Rejimi Kararına Ek Karar ile bazı tekstil ve konfeksiyon ürünleri ithalatında İGV uygulaması başlatılmış olmakla birlikte söz konusu Karar ekinde bulunan 10 numaralı dipnot ile 6110.12 Gümrük Tarife Pozisyonu (G.T.P) altında sınıflandırılan kaşmir keçisi kıllarından elde edilen örme giyim eşyaları İGV uygulamasından muaf tutulmuştur. Adı geçen ürüne ait muafiyetin yürürlükten kaldırılması için Karar Taslağı hazırlanmış olup söz konusu Karar 31/12/2016 tarihli ve 29935 sayılı (2. Mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kozmetik ürünlerinde İGV uygulamasına yönelik Karar; 11/01/2017 tarihli ve 29945 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Karar ile; parfümeri, kozmetik ve tuvalet müstahzarları, sabunlar, temizleme ve bakım müstahzarları, cilalar gibi çok sayıda eşyayı kapsayan 33 adet 6'lı GTP nin ithalatında %17 ile %25 arasında değişen oranlarda İGV uygulanacaktır.

Korunma Önlemleri

Artan ithalatın yerli üreticiler üzerinde oluşturduğu zararın ortadan kaldırılabilmesini ve yerli üreticilerin yeni duruma uyum sağlayabilmelerini teminen, İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat etkin bir şekilde uygulanmaktadır.

Korunma önlemleri mevzuatı, bir malın ithalatının benzer veya doğrudan rakip mallar üreten yerli üreticiler üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi yaratacak şekilde artan miktar ve şartlarda ithal edilmesi halinde, bu zarar veya zarar tehdidini ortadan kaldırmak üzere, söz konusu zarar veya zarar tehdidiyle sınırlı ve geçici olmak kaydıyla korunma önlemi alınabilmesine imkân tanımaktadır.

Bu çerçevede, 2016 yılı sonu itibariyle toplam 7 ürün/ürün grubunda korunma önlemi uygulanmaktadır. 2 ürün/ürün grubunda (PET ve duvar kağıtları) tüm ülkelere yönelik olarak ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmaktadır. Ayrıca, İran menşeli 5 ürün grubunun (cam eşya, düz cam, çerçevesiz cam ayna, ambalaj filmi (BOPP) ve polyester elyaf) ithalatında spesifik (ülke bazında) korunma önlemi uygulanmaktadır.

Gözetim Uygulaması

İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Mevzuat çerçevesinde 2016 yılı sonu itibariyle 142 ürün/ürün grubu ithalatında tüm ülkelere yönelik olarak gözetim uygulanmaktadır. Ayrıca, İran menşeli polistren ve AYPE ithalatında ülke bazlı gözetim uygulanmaktadır.

İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Mevzuat çerçevesinde 2016 yılında “Sadece veya esas itibariyle kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar için olanlar (sadece alüminyum silindir kapakları)” ve “Diğerleri (sadece alüminyum silindir kapakları)” eşyasına ilişkin olarak ileriye yönelik gözetim uygulanması amacıyla 9 \$/kg referans fiyat belirlenmiş olup, bahse konu eşyaya ilişkin gözetim uygulaması, “İthalatında Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2016/4)” 25/06/2016 tarihli ve 29753 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

7005.29.00.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlu ve ‘Diğerleri’ tanımlı eşyaya yönelik olarak birim gümrük kıymeti 300 ABD Doları/Kg’nin altında olanların ithalatı gözetim uygulamasına ilişkin 2016/5 sayılı Tebliğ 14/07/2016 tarihli ve 29770 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Mevzuat çerçevesinde “ahşap masif panel” ithalatına yönelik olarak 18/03/2016 tarihli ve 29657 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatında Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2016/1) ile gözetim uygulaması yürürlüğe girmiştir.

İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Mevzuat çerçevesinde “asansör rayları, asansör fotoselleri ve diğer asansör ürünleri” ithalatına yönelik olarak 16/12/2016 tarihli ve 29920 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatında Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2016/3) ile gözetim uygulaması yürürlüğe girmiştir.

İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Mevzuat çerçevesinde “amonyum klorür” ithalatına yönelik olarak 16/12/2016 tarihli ve 29920 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatında Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2016/6) ile gözetim uygulaması yürürlüğe girmiştir.

İthalat Politikalarının İzlenmesi ve Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına Karşı Tedbirler

Yürürlükte bulunan bir ithalat politikası önlemi; menşe ülke, GTİP, madde tanımı, ithalatçı-ihracatçı (yabancı) firma, nihai kullanım alanı ve gümrük kıymeti gibi parametrelerde yapılabilecek yanıltma yoluyla etkisiz kılınabilmektedir. Bunun önlenmesi amacıyla 2010/21 sayılı Bazı Ticaret Politikası Önlemleri

Mevzuatına Tabi Eşyanın İthalatının İzlenmesine İlişkin Tebliğ yayımlanarak, damping ve korunma önlemi soruşturması açılan ve önlem uygulanan eşyanın ithalatının izlenmesi sağlanmıştır.

Bu kapsamda, dampinge karşı önleme tabi sentetik mensucat (2006), demir veya çelikten halat ve kablolar (2006), kurşun kalemler (2007), menteşeler (2008), çakmaklar (2008), duvar tipi split klimalar (2009 ve 2011), kayarak işleyen fermuarlar (2012), transmisyon zincirleri, boru bağlantı parçaları (2013), sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat (2015) ve sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat (2015), granitler (2016), paslanmaz çelik borular (2016), kesik elyaf ipliği (2016) ve kontrplaklar (2016) olmak üzere 14 ürün grubunda 12 ülkeye karşı 28 adet önlem alınmıştır.

Ayrıca, İspanya, İtalya, Yunanistan ve Tayland menşeli “menteşeler” için 17/11/2016 tarihinde toplam 4 adet önlemlerin etkisiz kılınması soruşturması başlatılmıştır.

Diğer yandan, belirli tekstil ve konfeksiyon eşyası ile ayakkabı ithalatında ilave gümrük vergisi (İGV) uygulanmaktadır.

AB ve STA ülkelerinden gerçekleştirilecek 5407, 5513, 5514, 5515 ve 5516 GTP'lerinde yer alan mensucat eşyası ile ayakkabı ithalatının söz konusu İGV kapsamı dışında olması nedeniyle üçüncü ülkeler menşeli söz konusu eşyanın AB ve STA ülkeleri üzerinden İGV ödenmeden ülkemize ithal edilmesi ihtimali bulunmaktadır.

Bu durumun engellenmesi ve ithalatın yakından takip edilmesi amacıyla söz konusu eşya ithalatı kayda alma uygulaması kapsamına alınmıştır.

Anılan uygulama kapsamında başvuru esnasında eşyanın menşeyini AB ve STA ülkesi olarak beyan eden ithalatçı firmalardan üreticiye ait bilgi talep edilmektedir. Beyan edilen üretici firma bilgilerinin doğrulaması ilgili ülkelerde yer alan Ticaret Müşavirliklerimiz aracılığı ile yapılmaktadır.

Diğer taraftan, Kasım 2009 tarihinden bu yana, tekstil, konfeksiyon, deri ürünleri ve ayakkabıların ithalatında riske dayalı denetleme sistemi çerçevesinde sağlığa zararlı boyar madde bakımından anılan eşyaların mevzuata uygun olup olmadığı denetlenmektedir.

iii. Uluslararası Doğrudan Yatırımlar, Teşvik ve Yatırım Ortamı Politikaları

Uluslararası Doğrudan Yatırımlar

2016 yılında uluslararası doğrudan yatırım girişi (net yükümlülük oluşumu) 12 milyar 116 milyon dolara ulaşmış olup, 2015 yılına göre %31'lik azalış (5 milyar 434 milyon dolarlık azalış) gerçekleşmiş olmasına rağmen, 2011 yılından bu yana sürdürdüğü 12 milyar dolar eşliğinin üzerindeki seviyesini korumuştur.

Uluslararası Doğrudan Yatırımlar 2015-2016

(Milyon ABD Dolar)	2015	2016*	Değişim* (%)
Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişi (Net Yükümlülük Oluşumu)	17.550	12.116	-31,0
Sermaye	11.710	6.115	-47,8
Yatırım	12.074	6.724	-44,3
Tasfiye	364	609	67,3
Diğer Sermaye (Net)	1.684	2.111	25,4
Gayrimenkul (Net)	4.156	3.890	-6,4

KAYNAK: TCMB

*Geçici (TCMB Ödemeler Dengesi İstatistikleri Revizyon Politikası gereğince veriler geriye dönük revize edilebildiğinden Geçici olarak ifade edilmiştir)

Yatırımlarda Devlet Yardımları Uygulamaları

Yerli ve uluslararası yatırımcıların, mevcut Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar gereğince desteklenmesi faaliyetlerine devam edilmiştir. Bu çerçevede yatırım teşvikleri ile ilgili bilgileri kamuoyuna açıklama faaliyetleri de sürdürülmüş, teşvik belgelerinin elektronik ortamda düzenlenmesine imkan tanıyacak altyapı çalışmalarına devam edilmiştir.

2016 yılı içerisinde belgelendirilen 5.161 yatırım projesi kapsamında öngörülen yatırım tutarı 97,8 milyar TL, istihdam rakamı ise 141.356 düzeyine ulaşmıştır. Yatırım projelerinin 2.083 adedine bölgesel teşvik sistemi, 3.068 adedine genel teşvik sistemi, 8 adedine büyük ölçekli yatırımların teşviki ve 2 adedine stratejik yatırımların teşviki kapsamında teşvik belgesi düzenlenmiştir. Bu çerçevede, toplam sabit yatırım tutarının %48,5'inin bölgesel teşvik sistemi, %43,3'ünün genel teşvik sistemi, %4,8'inin büyük ölçekli yatırımların teşviki sistemi ve %3,5'inin ise stratejik yatırımların teşviki sistemi ile desteklenen yatırım projeleri ile oluşturulacağı öngörülmektedir.

2016 yılında düzenlenen 5.161 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 4.932 adedi yerli firmalar, 229 adedi uluslararası sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Yerli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 67 milyar TL olurken, uluslararası sermayeli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 30,8 milyar TL'dir. Toplamda öngörülen tutar 97,8 milyar TL'dir.

Bu dönemde düzenlenen Yatırım Teşvik Belgesi adedinde I. Bölge 1.534 belge ile birinci sırada yer almıştır. I. Bölgeyi, 1.014 belge ile II. Bölge, 813 belge ile III. Bölge, 676 belge ile IV. Bölge, 662 belge ile V. Bölge, 444 belge ile VI. Bölge ve 18 belge ile Muhtelif Bölgeler izlemiştir. Bu yatırım projeleri kapsamında, I. Bölgede 47,3 milyar TL, II. Bölgede 17,5 milyar TL, III. Bölgede 7,2 milyar TL, IV. Bölgede 11,1 milyar TL, V. Bölgede 6,1 milyar TL, VI. Bölgede 2,5 milyar TL ve Muhtelif Bölgelerde 6,2 milyar TL tutarında yatırım yapılması öngörülmüştür.

2016 Yılı Bölgeler Bazında Düzenlenen Belge Adedi ve Öngörülen Yatırım Tutarı

BÖLGE	BELGE ADEDİ	ÖNGÖRÜLEN YATIRIM TUTARI (Milyar TL)
I. BÖLGE	1.534	47.3
II. BÖLGE	1.014	17.5
III. BÖLGE	813	7.2
IV. BÖLGE	676	11.1
V. BÖLGE	662	6.1
VI. BÖLGE	444	2.5
MUHTELİF BÖLGELER*	18	6.2
TOPLAM	5.161	97.8

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

İmalat sektöründe; Gıda-içki, dokuma ve giyim, orman ürünleri, kağıt, deri ve kösele, lastik ve plastik, kimya, cam, demir-çelik, demir dışı metaller, taşıt araçları, madeni eşya, makine imalat, elektrikli makineler, elektronik, çimento, pişmiş kil ve çimento gereçleri, seramik vb. sektörlerde gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2016 yılında bu kapsamda 1.818 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 23,6 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 62.664 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Hizmetler sektöründe; Ulaştırma, turizm, ticaret, eğitim, sağlık, altyapı-belediye hizmetleri vb. sektörlerde gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2016 yılında bu kapsamda 1.256 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 44,1 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 68.441 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Madencilik sektöründe; Maden istihracı, işleme ve zenginleştirilmesine yönelik olarak gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2016 yılında bu kapsamda 97 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 3,8 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 2.443 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Tarım sektöründe; Bitkisel üretim, hayvancılık, su ürünleri, tarımsal sanayi vb. sektörlerde gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2016 yılında bu kapsamda 134 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 785 milyon TL tutarında yatırım yapılması ve 2.875 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Enerji sektöründe; Elektrik üretimine yönelik olarak gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2016 yılında bu kapsamda 1.856 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 25,5 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 4.933 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Faaliyetleri-Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK)

4 Ocak 2016 tarih ve 2016/1 sayılı Bakanlar Kurulu Prensipl Kararı ile yenilenen YOİKK'in yapısı yatırımlarla ilgili görev ve sorumluluğu bulunan Bakanların da yapıya eklenmesiyle güçlendirilmiştir. Bu kapsamda YOİKK Teknik Komiteleri tarafından hazırlanan 2016-2017 Eylem Planlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar Ağustos 2016 itibarıyla gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalıştaylar sonucunda belirlenen 44 eylemin yer aldığı YOİKK Eylem Planları uygulamaya konulmuştur. Ayrıca, 2016 yılı içerisinde 5 Yönlendirme Komitesi Toplantısı, Sayın Başbakan Yardımcımız başkanlığında 4 YOİKK Toplantısı ve 27 Ekim 2016 tarihinde, İstanbul'da Sayın Başbakanımız başkanlığında 19 çokuluslu firmanın üst düzey

yöneticileri ile Dünya Bankası Başkan Yardımcısının katılımıyla Yatırım Danışma Konseyi Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Yatırım Politikalarına İlişkin Farkındalık Yaratılması Çalışmaları

Türkiye'nin son 10 yıllık dönemde yatırım ortamının iyileştirilmesi alanında elde ettiği kurumsal bilgi birikimini, talep eden ülkelerle paylaşmak amacıyla 2008 yılında oluşturulan Türkiye Tecrübe Paylaşım Programı kapsamında eğitim programları gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Kırgızistan, Irak, Yemen, KKTC, Filistin Tunus, Kolombiya ile ikili programlar ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ile İslam Kalkınma Bankası üyesi ülkelere yönelik olarak çok taraflı programlar düzenlenmiştir. Bu programlara 40 ülkeden yaklaşık 350 uzman katılım sağlamıştır. Bu kapsamda; Bakanlığımızca 19-23 Aralık 2016 tarihlerinde İslam Kalkınma Bankası Üyesi Ülke Uzmanlarına yönelik Tecrübe Paylaşım Programı düzenlenmiştir.

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları

Yatırım ve ticari ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu yönde potansiyel gözlemlenen ve ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesinde yarar görülen ülkelerle YKTK Anlaşmaları imzalanması kapsamında 2016 yılı içerisinde; 7 ülke (Gana, Fildişi Sahili, Ruanda, Gürcistan, Somali, Ürdün, Moldova) ile YKTK Anlaşmaları imzalanmış ve 12 ülke (Burundi, İzlanda, Kamboçya, Kırgızistan, Kongo Cumhuriyeti, Litvanya, Mali, Mozambik, Tacikistan, Tunus, Uganda ve Ukrayna) ile müzakereler tamamlanarak, YKTK Anlaşmaları imzaya hazır hale getirilmiştir.

Mevzuat Çalışmaları

2016 yılında 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'da 2 adet, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de ise 3 adet değişiklik gerçekleştirilmiştir. Mevcut yatırım teşvik sistemindeki değişikliklerin yanı sıra yatırımların proje bazlı olarak desteklenmelerine yönelik olarak hazırlanan "Proje Bazlı Teşvik Sistemi" ne ilişkin usul ve esasları düzenleyen çerçeve Bakanlar Kurulu Kararı da 2016 yılında yürürlüğe konulmuştur.

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Karar'ında değişiklik yapan 2016/8715 sayılı Karar, 08/04/2016 tarihli ve 29678 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Gerçekleştirilen düzenleme ile yatırımların daha yüksek oran ve sürelerde desteklerden yararlanabilmesi için aranan yatırıma başlama tarihi 31/12/2016 tarihine kadar uzatılmıştır. Aynı düzenleme ile Öncelikli yatırımların kapsamı genişletilerek Alüminyum yassı mamul üretimine yönelik entegre yatırımlarının 5. bölge desteklerinden yararlandırılması sağlanmıştır.

Bununla birlikte, 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Karar'ında değişiklik yapan 2016/9139 sayılı Karar ise, 05/10/2016 tarihli ve 29848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Bu düzenleme ile OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre "orta-yüksek teknoloji" sanayi sınıfında yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımların ilk 3 bölgede, 4 üncü bölgede geçerli olan destek oran ve sürelerinden yararlanmaları imkânı sağlanmıştır. Aynı düzenleme ile 31.12.2016 tarihine kadar başlanılacak yatırımlar için geçerli olan avantajlı vergi indirimi oranları ile sigorta primi işveren hissesi desteği sürelerinin sonraki yıllar için de kalıcı olarak uygulanması sağlanmıştır. Ayrıca bu düzenleme ile Vergi indirimi desteğinde, yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde diğer faaliyetlerden elde edilecek kazançlara uygulanacak oranı tüm bölgelerde %80'e çıkartılmıştır.

Diğer taraftan 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğler de 28/04/2016, 25/06/2016 ve 27/08/2016 tarihli Resmi Gazetelerde yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Gerçekleştirilen düzenlemeler ile özel sektörden gelen talepler doğrultusunda bürokratik süreçlerin kısaltılması ve uygulamada ortaya çıkan bir takım sorunların giderilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

2016 yılı içerisinde geniş tabanlı bir uygulama olan mevcut yatırım teşvik sisteminin dışında, **ülkemizin** kritik ihtiyaçlarını karşılama, arz güvenliğini sağlama, dışa bağımlılığını azaltma, teknolojik dönüşümünü sağlama, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve katma değeri yüksek olma niteliklerine haiz olan seçilmiş yatırımların proje bazlı olarak desteklenmelerine yönelik olarak hazırlanan “Proje Bazlı Teşvik Sistemi” ne ilişkin usul ve esasları düzenleyen çerçeve Bakanlar Kurulu Kararı 26/11/2016 tarihli ve 29900 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

iv. Ürün Güvenliği ve Denetimi Politikaları

Ülkemizin dış ticarete ürün güvenliği ve denetimi politikaları Ürün Güvenliği ve Denetimi Mevzuatı çerçevesinde Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir. Uluslararası ticarete teknik engellerin oluşmasını önlemek ve ticareti geliştirmek, ihraç ürünlerimizin rekabet gücünü artırmak, ithal ürünlerde düşük kaliteden kaynaklanan haksız rekabeti ve yanıltıcı uygulamaları önlemek, tüketiciyi koruyucu ve kaliteyi yükseltici tedbirleri almak, ithal ürünlerin ilgili teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olmasını temin etmek, uluslararası anlaşmalar ve Gümrük Birliği kapsamındaki teknik mevzuatın dış ticaret sistemine uyarlanmasını sağlamak üzere dış ticarete teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlere ilişkin faaliyetleri yerine getirmek ülkemiz ürün güvenliği ve denetimi politikalarının temelini oluşturmaktadır.

Ticarette Teknik Engellerin Önlenmesi

Günümüzde, ihracata konu ürünlerin pazar ülkelerine girişte uyması gereken standartlar, teknik düzenlemeler ile uygunluk değerlendirmesi işlemlerinin önemi giderek artmaktadır. Kamu politikasının bir aracı olarak insan sağlığı, çevrenin korunması, tüketicinin doğru bilgilendirilmesi gibi meşru amaçlarla daha yoğun olarak kullanılmaya başlanan bu düzenlemeler, aynı zamanda uluslararası ticareti önemli ölçüde etkilemekte ve ticarete teknik engellere yol açabilmektedir. Ülkelerce gerçekleştirilen teknik düzenlemelerin ihracatımıza olumsuz etkilerinin azaltılmasında mevzuatın güncel olarak ihracatçılarımıza duyurulması büyük önem arz etmektedir. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarete Teknik Engeller (TTE) Anlaşması kapsamında Bilgi ve Bildirim Merkezi görevini üstlenen Bakanlığımız, oluşturulan Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi (www.teknikengel.gov.tr) vasıtasıyla, DTÖ Sekretaryasına bildirim yapılan teknik düzenlemeleri ihracatçılarımıza ivedilikle duyurmakta, ihracatçılarımızdan alınan yorumlar ilgili ülke makamlarına iletilmektedir. Ayrıca TTE Anlaşması çerçevesinde teknik engel oluşturduğu düşünülen mevzuat, gerekli değişikliklerin yapılması talebiyle TTE Komitesi toplantılarında gündeme getirilmektedir.

2016 yılında 2326 adet DTÖ bildirim Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesinde (www.teknikengel.gov.tr) yayımlanmıştır. Ülkemiz kurumlarınca hazırlanan taslak mevzuatın ülkemizin bildirim yükümlülüğü çerçevesinde DTÖ'ye bildirim kapsamında 2016 yılında 17 adet teknik düzenleme yayımlanmak suretiyle DTÖ üyesi ülkelere duyurulmuştur.

23 Aralık 2015 tarihinde Bakanlığımızda TTE Anlaşması ve bildirim sistemi, ülkemiz bildirim yükümlülükleri, TTE Online Bildirim İletim Sistemi ve yenilenen Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi'nin tanıtılmasına yönelik olarak, kamu kuruluşları yetkililerinin katılımıyla bir bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. 17 Şubat 2016 tarihinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında ve 2 Aralık 2016 tarihinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında bir bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Ayrıca, sırasıyla 21 Nisan 2016 tarihinde İzmir Ticaret Odası, 13 Mayıs 2016 tarihinde DEİK, 26 Mayıs 2016 tarihinde Ege İhracatçı Birlikleri, 27 Mayıs 2016 tarihinde Denizli İhracatçıları Birliği, 2 Haziran 2016 tarihinde Uludağ İhracatçı Birlikleri, 25 Ekim 2016 tarihinde Batı Akdeniz İhracatçıları Birliği, 29 Kasım 2016 tarihinde İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İTKİB) ve İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri (İMMİB) ve son olarak 1 Aralık 2016 tarihinde TOBB'da ihracatçılarımıza yönelik bilgilendirme seminerleri gerçekleştirilmiştir.

TTE Anlaşması ile ilgili hususların ve ülkeler tarafından yürürlüğe konulan teknik düzenlemelerin tartışıldığı bir platform olan DTÖ TTE Komitesi toplantıları ülkemiz adına takip edilmiş, ülkemizin karşılaştığı teknik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik çabalar sürdürülmüştür. Bu çerçevede, Mısır'ın Üretici Kayıt Sistemi Uygulaması ile ilgili olarak 8-10 Mart 2016, 14-16 Haziran 2016 ve 10-11 Kasım 2016 tarihlerinde yapılan DTÖ TTE Komite toplantıları marjında Mısır ve söz konusu uygulamadan etkilenen önemli ülkelerle ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir. 15 Mart 2016 tarihinde ise Mısır'ın DTÖ'ye yaptığı bildirim istinaden

hazırlanan yorum metni Mısır'ın Ticarete Teknik Engeller Bilgi ve Bildirim Merkezine gönderilmiştir. 14-16 Haziran 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen TTE Komitesinin “Belirli Ticari Sorunlar” başlığı altında Mısır ile yaşanan Üretici Kayıt Sistemi sorunu Komite gündemine getirilmiştir. Kaydedilen gelişmeler hakkında İhracatçı Birlikleri ve sivil toplum kuruluşları 23 Haziran 2016 tarihinde gerçekleştirilen bir toplantı ile bilgilendirilmiş, ayrıca detaylı bir not kendilerine resmi yazı ile iletilmiştir. Bunların yanı sıra, halen kayıt işlemi tamamlanmamış olan ve uzun süreden beri beklemekte olan ihracatçı firmalarımızın listesi Mısır otoritelerine gönderilmiştir. Son olarak, söz konusu uygulama 10-11 Kasım 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen DTÖ-TTE Komitesinin Belirli Ticari Sorunlar başlığı altında yeniden ülkemiz tarafından gündeme getirilmiştir. Konunun DTÖ gündeminde takibine devam edilecektir.

Diğer taraftan, oyuncaklardan riskli olanların ithalat aşamasındaki denetimleri her yıl yenilenen Oyuncakların İthalat Denetimi Tebliği çerçevesinde Bakanlığımızca gerçekleştirilmektedir. Oyuncakların piyasa gözetimi ve denetiminden de sorumlu Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca 2015 yılı itibarıyla ülkemize ithal edilmek istenen oyuncak cinsi ürünlerden numune alınarak teste tabi tutulması şeklinde bir uygulamaya gidildiği iddiası DTÖ platformunda gündeme gelmiştir. Bu kapsamda, Bakanlığımızca ilgili Bakanlık nezdinde konu takip edilmiş, sonuçları ilgili ülkelerin TTE Bilgi ve Bildirim Merkezlerine iletilmiş, ayrıca TTE Komitesi platformunda konunun takibi yapılmıştır.

Suudi Arabistan'ın DTÖ'ye bildirdiği ve sektör tarafından ihracatımızda sorunlara yol açabileceği değerlendirilen “Yüksek Kapasiteli Klimalar-Performans Gereksinimleri ve Test Yöntemleri” ile “Batı Tipi Klozet” taslak düzenlemeleri ile ilgili olarak, sektör ile koordinasyon halinde hazırlanan ülkemiz yorum metinleri sırasıyla 11 Mart 2016 ve 24 Haziran 2016 tarihlerinde Suudi Arabistan Bilgi ve Bildirim Merkezine iletilmiştir. Ayrıca, 8-10 Mart 2016, 14-16 Haziran 2016 ve 10-11 Kasım 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen TTE Komitesi toplantıları marjında gerçekleştirilen ikili görüşmelerde ülkemiz kaygı ve beklentileri Suudi Arabistan tarafıyla paylaşılmıştır. Bu çerçevede, Suudi Arabistan'ın Yüksek Kapasiteli Klimalar taslak düzenlemesinde değişiklik yaparak ülkemiz görüşleri doğrultusunda ilgili ISO standartlarını da kabul etmesi sağlanmıştır. Konunun DTÖ platformunda takibine devam edilmektedir.

Ürünlerimizin ticarete teknik engellerle karşılaşmasının önlenerek pazara girişlerinin kolaylaştırılması için teknik düzenlemeler, standartlar, test ve belgelendirme, akreditasyon ve metroloji konularında teknik işbirliklerinin geliştirilmesi amacıyla ihracatımız açısından önem taşıyan hedef ülkelerle Teknik İşbirliği Anlaşmaları imzalanmasına ve mevcut anlaşmaların işlevsel hale getirilmesine yönelik faaliyetlere 2016 yılı boyunca devam edilmiştir.

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Metroloji, Uygunluk Değerlendirmesi ve Tüketici Haklarının Korunması Alanlarında İşbirliğine Dair Niyet Muhtırası 2016-2018 Uygulama Programı” 13 Mayıs 2016 tarihinde Kiev’de imzalanmıştır. Mezkur Uygulama Planının müzakeresi esnasında Ukrayna Teknik Düzenlemeler ve Metroloji Devlet Servisi yetkilileri tarafından, ülkemizin kalite alt yapısı ve teknik düzenlemeler alanında ulaşılmış olduğu tecrübeden azami olarak istifade edilmek istendiği dile getirilerek, ülkemize bir teknik heyet ziyareti gerçekleştirilmesi talebi tarafımıza iletilmiştir. Bu çerçevede, ziyaret talebine yönelik hazırlıklara başlanmıştır.

“Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Metroloji ve Uygunluk Değerlendirmesi Alanlarında Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu (RF) Hükümeti Arasında Danışma ve İşbirliği Mekanizması Tesis Edilmesine Dair Protokol Taslağı”na nihai halin verilmesi ve akabinde Taslağın imzalanması gündemdedir. Nitekim 10- 12 Ekim 2016 tarihinde İstanbul’da yapılan “Türk-Rus Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu 14. Dönem Toplantısı” sonucunda imzalanan Protokolde, “Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Metroloji ve Uygunluk Değerlendirmesi Alanlarında Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya

Federasyonu Hükümeti Arasında Danışma ve İşbirliği Mekanizması Tesis Edilmesine Dair Protokol"ün ivedilikle imzalanarak hayata geçirilmesi hususunda tarafların mutabakatına da yer verilmiştir.

Bakanlığımız ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) Kalite Yönetimi, Denetim ve Karantina Genel İdaresi (AQSIQ) arasında tesis edilen "Sanayi Ürünlerinde Kalite ve Güvenliğe Dair Danışma ve İşbirliği Mekanizmasının 10-11 Nisan 2014 tarihlerinde Pekin'de gerçekleştirilen Üst Düzey Yönlendirme Komitesi Beşinci Toplantısı" kapsamında Çin'den ithal edilen ve teknik mevzuatına uygun olmayan / güvensiz ürünlerle ilgili güncel bilgilerin Çin tarafıyla paylaşılması kararlaştırılmıştır. Ancak, aradan geçen 2 yıllık süreçte Bakanlığımız girişimlerine karşın Çin tarafından herhangi bir yanıt alınması mümkün olmamıştır. Ardından, Pekin Ticaret Müşavirliğimizin girişimiyle, aylık olarak piyasada ve ithalat denetimlerinde tespit ettiğimiz ürünlere ilişkin uygunsuzlukların aylık olarak bildirilmesi hususunda mutabık kalınmıştır. Bu yöndeki bilgiler Çin tarafıyla paylaşılmış, ancak Çin tarafınca gerekli işlemlerin yapılmadığı görülmüştür. Diğer taraftan, mezkur Komitenin altıncı toplantısının ülkemizde gerçekleşmesi amacıyla Çin tarafı ziyaret talebini Bakanlığımıza iletmış olup, Bakanlığımızca bu talebe olumlu yaklaşıldığı Çin tarafına bildirilmiştir. Bununla birlikte, Çin tarafı öngörülen ziyaretin daha ileri bir tarihe ertelendiğini iletmış olup, yeni ziyaret tarihi için kesin bilgi beklenmektedir. Söz konusu mekanizmanın etkin hale getirilmesine yönelik önerilerimiz anılan toplantıda Çin tarafıyla bir kez daha paylaşılacaktır. Diğer yandan, yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde, AB ile halihazırda var olan RAPEX-China benzeri bir sistemin tesisi hedeflenmekte olup, bu yöndeki önerimiz 2016-2017 Çin Eylem Planında da yer almaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ile ülkemiz arasındaki yakın ilişkiler çerçevesinde, Türk ve Kuzey Kıbrıslı tüketicilerin güvenli ürün tüketimini sağlamak ve özellikle Kuzey Kıbrıs'ta ürün güvenliği uygulamalarını geliştirmek üzere hazırlanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ürün Güvenliği Konusunda İşbirliği Protokolü" 12 Ağustos 2016 tarihinde Bakanımız Sayın Nihat ZEYBEKÇİ ile KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Sunat ATUN tarafından Ankara'da imzalanmıştır. Söz konusu Protokolün Onaylanması Hakkında 2016/9476 sayılı Karar 17 Kasım 2016 tarihli ve 29891 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, Protokolün yürürlüğe girmesine ilişkin süreç Bakanlığımızca takip edilmektedir.

İran'a yönelik uygulanmakta olan yaptırımların kaldırılması sonrasında İran ile ikili ekonomik ve ticari ilişkilerimizin önümüzdeki dönemde daha da gelişmesi beklenmektedir. Dolayısıyla, ikili ticaret akışının arzu edilen seviyelere taşınabilmesi açısından ticarete teknik engellerin önlenmesi ve buna yönelik mekanizmaların oluşturulması önem kazanmaktadır. Bu noktadan hareketle, 3 Şubat 2010 tarihinde Ankara'da imzalanan Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Metroloji, Akreditasyon ve Uygunluk Değerlendirmesi Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı'na ilişkin iç onay sürecinin İran tarafınca en kısa zaman zarfında sonuçlandırılmasına yönelik talebimizin diplomatik kanallarla İran tarafına iletilmesini teminen keyfiyet 27 Eylül 2016 tarihli yazımızla Dışişleri Bakanlığımıza bildirilmiştir. Bunun yanında, gerek ülkemiz önceliklerinin ve ihtiyaçlarının belirlenmesi gerekse ihracatçılarımızın İran pazarına girişte mevcut veya olası sorunlarının ve önerilerinin değerlendirilmesi açısından, İran'a ihracatımızda ilave belge, sertifika, test raporu, işaretleme vb. kaynaklı karşılaşılan ticarete teknik engellerle ilgili TİM ve İhracatçı Birlikleri ile DEİK nezdinde yeni bir çalışma yürütülmüştür. Bu çerçevede, elde edilen veriler değerlendirilmiş olup, iki ülke arasında teknik işbirliğini ve karşılaşılan sorunları önlemeye yönelik mekanizmalar tesis etmek amacıyla İran'a teknik heyet ziyareti gerçekleştirme yönündeki talebimiz 8/12/2016 tarihinde Dışişleri Bakanlığına iletilmiştir.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) tarafından Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO) işbirliği ile yürütülmekte olan Ticaret Kapasitesi Geliştirme Projesi Üst Düzey Çalıştay'ının ikincisi 14-17 Eylül 2015 tarihlerinde ülkemiz ev sahipliğinde Bakanlığımız koordinasyonunda gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Çalıştayda EİT bölgesinde oluşturulması hedeflenen "Bölgesel Kalite Politikası" ele alınmıştır. Diğer taraftan, EİT-UNIDO Ticaret Kapasitesi Geliştirme Projesinin 3. aşamasının uygulanması kapsamında, proje

danışmanı tarafından hazırlanan Ulusal Kalite Politikası Geliştirme Rehberini görüşmek üzere, 18-20 Temmuz 2016 tarihlerinde İslamabad'da, Uzmanlar Grubu ve Eğitimcilerin Eğitimi Toplantıları düzenlenmiş olup, anılan toplantılara Bakanlığımızca da iştirak edilmiştir. Söz konusu toplantılarda ülkemiz yaklaşımı savunularak Ulusal Kalite Politikası Geliştirme Rehberinin ülkelerin kalite altyapıları göz önünde bulundurularak, her üye ülke için zorunlu olmaması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca daha sonra anılan Rehberle ilişkin teknik görüşler EİT Sekreteriyasına iletilmiştir.

Irak'a yapılan ihracatta sevk öncesi inceleme uygulamasının (SÖİ) yerini almak üzere hazırlanan ve 27 Ekim 2015 tarihinde Merkezi Irak Standardizasyon ve Kalite Kontrol İdaresine (COSQC) iletilmiş olan "Irak'a İhraç Edilecek Ürünlerin Denetimi ile İlgili Model" önerimize dair Irak COSQC görüşleri, 5 Ocak 2016 tarihinde Bağdat Ticaret Müşavirliğimiz aracılığıyla tarafımıza iletilmiştir. Söz konusu görüşlerde, daha önce Bakanlığımız ve COSQC arasında varılan mutabakatın çerçevesine uygun hazırlanmış olmasına rağmen, Modelin mevcut haliyle kabulünün mümkün olmadığı belirtilmiştir. Bunun üzerine, TİM ve İhracatçı Birlikleri yetkililerinin katılımıyla bir değerlendirme yapılmış ve bu dönemde ilave bir girişimde bulunulmamasının daha uygun olacağı hususunda görüş alınmıştır. Diğer yandan COSQC Başkanı tarafından dile getirilen teknik boyutlu çekincelere yönelik açıklama ve değerlendirmelerimiz de 4 Şubat 2016 tarihinde Bağdat Ticaret Müşavirliğimize iletilmiştir.

COSQC tarafından iki ülke arasında ürün güvenliği, SÖİ ve kalite altyapısı alanlarındaki işbirliğine hukuki bir çerçeve kazandırmak amacıyla, ayrı bir Mutabakat Zaptı taslağı 8 Eylül 2016 tarihinde Bakanlığımıza sunulmuştur. Irak tarafı ile mezkur Mutabakat Zaptının tarafımıza detaylı olarak anlatılması ve konunun müzakere edilmesi amacıyla ülkemizde bir toplantı yapılması konusunda mutabık kalınmış, bununla birlikte anılan toplantı Iraklı yetkililerin talebi üzerine iptal edilmiştir. Bununla ilgili konu gündemimizdedir.

Diğer taraftan Anlaşmalar Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda, Irak ile ikili ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla Irak Eylem Planı hazırlanmakta olup, Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğümüzce söz konusu Eylem Planına SÖİ ve kalite altyapısı (standardizasyon, akreditasyon, uygunluk değerlendirmesi ve metroloji) alanlarında yerine getirilecek eylemler konusunda katkı sağlanmaktadır.

Helal standartları ve belgelendirmesine yönelik çalışmalar Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların da öneri ve katkılarıyla ulusal bir strateji çerçevesinde yürütülmektedir. Bu bağlamda, Bakanlığımızca ülkemizin SMIC odaklı politika ve uygulamalarına yön verilmesi ve pro-aktif bir strateji oluşturulmasına zemin kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu noktadan hareketle, ülkelerin münferit girişimleri yerine, küresel düzeyde helal standartlarının, belgelendirme ve akreditasyon sisteminin SMIC çatısı altında yeknesaklaştırılması bu alandaki ülke pozisyonumuzu oluşturmaktadır. Bu çerçevede, SMIC'e ilişkin ülkemiz hedeflerine ulaşılması ve ülkemiz kamu kurum/kuruluşlarının bu alanda eşgüdüm içerisinde hareket etmelerini teminen Bakanlığımızca gerekli koordinasyon sağlanmaktadır. Gelinek noktada, ülkemizdeki ilgili kurum ve kuruluşların etkin katılımıyla, SMIC üyesi ülkelerde helal belgelerinin tanınmasına imkân sağlayacak bağımsız ve tarafsız bir akreditasyon sisteminin kurulması çalışmalarına öncelik verilmiştir. Bu çalışmalar yakından takip edilmekte ve gerekli destek verilmektedir.

Diğer taraftan, 2010 yılında İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) çatısı altında kurulan İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIC), dünya genelinde yaygın helal ürün standartlarının ve bu alanda devletlerarası akreditasyona dayanan güvenilir bir belgelendirme sisteminin tesisi hedefiyle gerekli çalışmaları sürdürmektedir. SMIC üye sayısı 16 Aralık 2016 tarihinde gerçekleştirilen Yönetim Kurulu Toplantısında Cibuti, Irak, Azerbaycan ve Tayland'ın üyeliklerinin onaylanması ile 36'ya ulaşmıştır. Bu çerçevede, henüz SMIC üyesi olmayan İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerin SMIC'e üye olması, üye ülkelerin ise mevcut

SMIIC standartlarını ulusal standart olarak kabul etmeleri ve çalışmalara aktif katılım sağlamaları KEK Toplantıları ve benzeri platformlarda Bakanlığımızca gündeme getirilmektedir.

Dünya Helal Konferansı (WHC), Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (MITI) ile Malezya Helal Endüstrisini Geliştirme Kurumu (HDC) tarafından 30-31 Mart 2016 tarihlerinde Kuala Lumpur'da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Konferansın "Bakanlar Oturumu"nda Bakanlığımızca bir sunum gerçekleştirilerek, SMIIC'in desteklenmesi ve çalışmalarına katkı sağlanmasının önemi vurgulanmıştır.

Mısır'ın Kodeks Alimentarius Komisyonu (KAK) Etiketleme Komitesi bünyesinde yeni bir helal standartı oluşturulması için teklifte bulunması üzerine KAK tam üyesi ülkeler nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmasını teminen Ticaret Müşavirliklerimiz talimatlandırılmıştır. Ayrıca, 9-13 Mayıs 2016 tarihlerinde Kanada'nın başkenti Ottawa'da yapılan KAK Etiketleme Komitesi toplantısına iştirak edilmiştir. Komite toplantısı neticesinde, uluslararası alanda SMIIC standartları dışında alternatif bir standart oluşumu yönündeki Mısır'ın teklifi kabul görmemiştir.

Hırvatistan'ın İslam'ı kabulünün 100. yıl etkinlikleri kapsamında Helal Belgelendirme Merkezi tarafından 02-04 Kasım 2016 tarihinde Opatija'da Dünya Helal Ürünler Günü düzenlenmiştir. Açılışına Hırvatistan Cumhurbaşkanı'nın da katıldığı Dünya Helal Ürünler Gününe Sayın Bakan Yardımcımız şeref konuğu olarak katılım sağlamışlardır. Helal belgeli Türk ürünlerinin tanıtılması suretiyle ihracat potansiyelinin geliştirilmesi, ayrıca SMIIC bünyesinde oluşturulmakta olan helal standartları ve belgelendirmesi sisteminin tanıtılması amacıyla etkinlikte ülkemiz ortak ülke olarak yer almıştır. Etkinlik kapsamında helal piyasasına ilişkin bir Kongre/Konferansın yanı sıra çeşitli ülkelerden gelen firmaların katılımıyla Helal Ürünler Fuarı düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında "Helal Ürünler Pazarı - Yeni Küresel Eğilimler" başlıklı panele Bakanlığımız yetkililerince panelist olarak katılım sağlanmıştır. Söz konusu etkinlik marjında çeşitli katılımcı ülke temsilcileriyle ikili görüşmeler yapılmıştır.

SMIIC 13. Yönetim Kurulu ile 10. Genel Kurulu toplantıları 16-17 Aralık 2016 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, SMIIC toplantıları ile bağlantılı olarak, 15-17 Aralık 2016 tarihlerinde Dünya Helal Zirvesi etkinliği İstanbul'da yapılmıştır. Söz konusu faaliyetlere katılım sağlanmıştır.

Gümrük Birliği kapsamında AB ile ortak ticaret politikası uygulamamızın bir unsuru olarak AB'nin üçüncü ülkelerle akdettiği Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) kapsamında daha evvel akdettiğimiz Türkiye-EFTA STA'sına "Ürünlerin Uygunluk Değerlendirmesinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokol (Protokol E)"ün eklenmesine ilişkin 3/2009 sayılı Türkiye-EFTA (İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre) Ortak Komitesi Kararı 05 Temmuz 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Protokol E'nin ülkemiz ile EFTA arasında etkin işleyişinin sağlanmasını teminen EFTA tarafından STA'nın revizyonu sırasında gözden geçirilmesi gündeme gelmiştir. Halihazırda EFTA tarafıyla bu konuda görüşmeler sürdürülmektedir.

EFTA STA'sı haricinde, halihazırda kapsam genişletme çalışmaları süren Bosna-Hersek STA'sı kapsamında da taraflar arasında AB teknik mevzuatına uyum sağlanan ve benzer faaliyetleri için akreditasyon kuruluşlarının Avrupa Akreditasyon Kuruluşu tarafından akredite edildiği alanlar marjında karşılıklı tanınmanın işlerlik kazanabilmesi amacıyla çalışmalar ilgili kurum ve kuruluşlar ile istişare içerisinde tamamlanma aşamasındadır.

Son olarak, halihazırda müzakereleri süren Japonya, Peru, Ekvator, Meksika STA'larımız kapsamında da gerek Gümrük Birliği yükümlülüklerimiz çerçevesinde AB'nin bahse konu ticaret ortaklarımızla tesis ettiği veya müzakere ettiği unsurlar gerekse yeni nesil bölgesel STA'lar ile yeniden şekillendirilmeye çalışılan küresel ticaret kurallarındaki değişim eğilimi de dikkate alınarak DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması'nın ötesine geçebilecek seviyede ticarete teknik engellerin bertaraf edilebilmesi amacıyla birtakım liberalizasyon ve

bütünleşme seçenekleri üzerinde çalışılmakta ve bu seçenekler muhataplarımızla STA'ların TTE Faslı altında müzakere edilmektedir.

Avrupa Birliği Teknik Mevzuatına Uyum Faaliyetleri

Bakanlığımız, Gümrük Birliği ve tam üyelik sürecinde ülkemizin, Avrupa Birliği (AB) teknik mevzuatına uyumu faaliyetlerinin koordinasyonunu yürütmektedir. Bakanlık aynı zamanda, AB teknik mevzuatının uyumlaştırılmasına dair çerçeve mevzuatın hazırlanması, yürütülmesi ve gerektiğinde revize edilmesinde de sorumlu kurum olarak aktif rol oynamaktadır.

4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'un revizyonu amacı ile "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Taslağı" hazırlanmıştır. Nihai şekli verilerek Mayıs 2015 tarihinde Başbakanlığa sevk edilen Kanun Taslağı, hükümet değişikliği nedeniyle Kasım ayında Bakanlığımıza iade edilmiştir. Bu kapsamda, Kanun Taslağı, aradan geçen zaman dikkate alınarak, ilgili kurumların yeniden görüşlerine sunulduktan sonra 23 Aralık 2016 tarihinde yeniden Başbakanlığa sevk edilmiştir. Taslağın yasallaşmasını müteakiben 4703 sayılı Kanun'un uygulama yönetmelikleri de yeni Kanun'un hükümleri dikkate alınarak güncellenecektir. 4703 sayılı Kanun'un uygulama yönetmeliklerinden "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" kapsamında, bildirim merkezi görevimize istinaden 2016 yılında Avrupa Komisyonu'ndan intikal eden 718 taslak mevzuat metni ilgili kamu kuruluşlarına iletilmiştir. Ayrıca 2016 yılında yetkili kuruluşlar tarafından hazırlanan 15 adet mevzuat Bakanlığımız aracılığıyla Komisyona iletilmiştir.

Gümrük Birliği kapsamında ülkemiz tarafından uyumlaştırılması gereken AB teknik mevzuatı listesi 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) ile tespit edilmiş ve OKK'nın düzenli olarak güncellenmesine yönelik esas ve usullerin belirlenmesi amacıyla Avrupa Komisyonu ile sürdürülen görüşmeler neticesinde Türk tarafı söz konusu OKK taslağında yer alan idari hükümleri bir "Usul Rehberi" (Procedural Guideline) şeklinde yeniden düzenleyerek 30-31 Ocak 2014 tarihlerinde Brüksel'de yapılan 30. Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) toplantısında imzalanmak üzere Komisyon'a önermiştir. Komisyon'un da önerimize olumlu yaklaşması neticesinde "Usul Rehberi" metni iki taraf eşbaşkanları tarafından imzalanmıştır.

Bu çerçevede, Komisyon Rehberde öngörülen AB teknik mevzuatının güncel listesini 2016 yılı Ocak ayında tarafımıza göndermiştir. Bahse konu liste temel alınarak yetkili kuruluşlardan gelen görüşler neticesinde tarafımızca 15 ay içerisinde uyumlaştırılacak teknik mevzuat listesi (kısa liste) ve ülkemizin uyumlaştırmakla yükümlü olduğu tüm teknik mevzuatı içeren açıklamalı liste (uzun liste) hazırlanmış olup Ağustos ayı içerisinde Komisyona iletilmiştir.

Gümrük Birliği Ortak Komitesi altında bir "Teknik Mevzuat Çalışma Grubu" kurularak, bugüne kadar yapılan 15 toplantıda Türkiye ile AB arasında sorun teşkil eden teknik hususlar müzakere edilmiştir. Bu kapsamda 15. TMÇG toplantısı 30 Haziran 2016 tarihinde telekonferans yolu gerçekleştirilmiştir.

Avrupa Komisyonu yetkilileri ile AB Üyesi Devletlerin temsilcilerinin bir araya gelerek teknik mevzuat, ürün güvenliği ve Yeni Yaklaşım Direktiflerinin uygulanmasına ilişkin gelişmeleri ele aldıkları "Expert Group on the Internal Market for Product (IMP)" isimli Uzman Grubunun Brüksel'de yapılan toplantılarına Bakanlıkça düzenli olarak katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda Uzman Grubu'nun 21 Ekim 2016 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen piyasa gözetimi ve denetimi konulu toplantısına katılım sağlanmıştır.

Ayrıca, Avrupa Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" ile uyumlaştırılan AB'nin 98/34/EC Direktifi kapsamında faaliyet gösteren 98/34 teknik komite toplantılarına Bakanlığımızca katılım sağlanmaktadır. Bu çerçevede 14 Ekim 2016 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen komiteye katılım sağlanmıştır.

Avrupa Komisyonu yetkilileri ile AB Üyesi Devletlerin temsilcilerinin bir araya gelerek düzenlenmemiş alanda karşılıklı tanımaya ilişkin konuları görüştüğü Karşılıklı Tanıma Komitesi'nin Brüksel'de yapılan toplantılarına Bakanlıkça düzenli olarak katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda anılan komitenin 25 Ekim 2016 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen son toplantısına katılım sağlanmıştır.

"Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği" çerçevesinde Ürün İrtibat Noktası E-posta adresine gelen 6 adet talep Türkiye'deki ilgili yetkili kuruluşlara iletilmiş ve yetkili kuruluşlardan gelen yanıtlar dış paydaşa iletilmiştir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetlerinin Koordinasyonu

Ekonomi Bakanlığının koordinasyonunda 10 ayrı uygulayıcı kuruluş tarafından yürütülen Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) ile, bir yandan halkımızın sağlığı ve güvenliği korunmakta, diğer yandan da yerli üreticilerimizin haksız rekabetle karşı karşıya kalması önlenmekte ve sanayimizin ihtiyaç duyduğu kaliteli ve güvenli ithal girdi temini sağlanmaktadır.

Bakanlığımız, ülkemizde PGD faaliyeti yürüten yetkili kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonu sağlamaktadır. Bu görev çerçevesinde, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde sistemin daha etkin hale getirilmesi için stratejiler ve denetim programları hazırlanmakta, denetimlerin senelik olarak değerlendirildiği raporlar düzenlenmektedir. Bütün bu çalışmaların takibi ve yönlendirilmesi, başkanlığı ve sekretaryası Bakanlığımızca yürütülen ve senede 3 defa toplanan Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu'nca (PGDKK) yapılmakta olup, Kurul 2016 yılında Ocak, Şubat ve Mayıs aylarında toplanmıştır.

Bakanlar ve Kurum Başkanları düzeyinde temsil edilen "PGD ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu" Ekonomi Bakanı ev sahipliğinde toplanmakta ve bu alanda ortak kararlar almaktadır. Kurul'un onayıyla uygulanan 2015-2017 yıllarını kapsayan Ulusal PGD Stratejisi kapsamında Bakanlığımızca üstlenilen çalışmaların yürütülmesinin yanı sıra, yetkili kuruluşlarca yürütülen çalışmalar da Bakanlığımızca takip edilmektedir.

Ülkemizde PGD uygulama sonuçlarını, tüm tarafların bilgisine sunmak, gelenen aşamayı ve sorunları ortaya koyarak çözüm önerileri getirmek amacıyla, yetkili kuruluşlardan temin edilen veriler temelinde yıllık PGD raporları da Bakanlığımızca hazırlanmakta ve yayımlanmaktadır. Bu raporlar, sistemin yapısı gereği bir önceki yılın verilerine dayanmaktadır. Bu çerçevede hazırlanan "2015 Yılı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu" 2016 yılının ikinci yarısında Bakanlığımız internet sayfası aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bakanlığımız ayrıca, "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Sonuç ve Önlemlerinin Kaydı ve Bildirimi Yönetmeliği" kapsamında PGD "Ulusal Önlem Bildirim Merkezi" görevini yürütmektedir. Bu kapsamda, PGD kuruluşlarınca piyasada tespit edilen güvensiz ve uygunsuz ürünlerle ilgili bildirimler Ulusal PGD Bilgi Sistemi (PGDBİS) üzerinden Bakanlığımıza yapılmaktadır.

Avrupa Birliği'nin Hızlı Bilgi Değişimi Sistemi (RAPEX) takip edilmekte ve bu sistemlerde ülkemiz menşeli ürünlerle ilgili yapılan bildirimler, bu ürünlerin üreticileri ve ihracatçıları nezdinde gerekli denetimlerin yapılabilmesi için ilgili PGD kuruluşlarına iletilmektedir. Ayrıca bu ürünlerin ihracatçısı firmaların AB mevzuatı ve üye ülkelerde yürütülen denetimlerin sonuçları hakkında bilgilendirilmeleri de sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, denetimlerin stratejik bir planlama anlayışıyla yapılması amacıyla, ülkemizdeki PGD sistemi, bu sistemde bir önceki yıl yaşanan gelişmeler ve önümüzdeki dönemde yürütülecek çalışmalara dair bilgiler ile PGD kuruluşlarınca hazırlanan sektörel denetim programlarını da içerecek şekilde "2016 Yılı Ulusal PGD Programı" hazırlanmış ve Avrupa Komisyonuna da iletilmiştir.

PGD faaliyetlerinin yasal dayanağını oluşturan 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Düzenlemelerin Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'da belirtilen idari para cezalarının yeniden değerlendirilme oranı dikkate alınarak arttırılan yeni oranları bir Tebliğ vasıtasıyla duyurulmuştur.

Diğer taraftan, 64. Hükümet Eylem Planı'nın 156 numaralı "Piyasa gözetim ve denetim sistemlerinin işleyişi değerlendirilerek, etkin bir uygulama mekanizması oluşturulması" eylemi kapsamında 2016 başı itibarıyla yetkili kuruluşların katılımıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır. Bu süreçte, 16 Nisan 2016 tarihinde gerçekleştirilen YOİKK 22. Toplantısında da konu gündeme gelmiş ve "PGD konusunda yeni bir mekanizma oluşturulması", bunun da Bakanlığımız tarafından koordine edilmesi uygun bulunmuştur. Sonuçta, ülkemizdeki PGD sisteminin daha etkin hale getirilmesi yönünde yapısal dönüşüm önerisini de içeren bir çalışma başlatılmıştır. Bu çerçevede, kamu ve özel sektör kurumları ile görüşmeler yapılmış ve başta AB ve gelişmiş ülkeler olmak üzere birçok ülkenin PGD sistemi incelenmiştir. Konuya ilişkin değerlendirme ve öneriler Bakanlık Makamına bir sunum yapılarak arz edilmiştir. Sayın Bakanımız konunun tek bir PGD kurumu oluşturulmasına yönelik vurgu ile Ekonomi Koordinasyon Kurulu (EKK) gündemine taşınmasını uygun bulmuştur. Bu çerçevede, konunun EKK'ya arz edilmesi amacıyla bir sunum hazırlanması çalışmaları sürdürülmektedir. Diğer taraftan 4703 sayılı Kanunun yerine geçmek üzere hazırlanarak 23 Aralık 2016 tarihinde Başbakanlığa sevk edilen Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Taslağı'nda mevcut PGD sistemini iyileştirecek düzenlemeler yapılmış ve daha etkin bir PGD için hukuki altyapı hazır hale getirilmiştir.

Onaylanmış Kuruluşlar

Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri kapsamına giren ürünlerin ülkemizde ve Avrupa Birliği içinde piyasaya sunulabilmesi için CE İşareti taşımaları gerekmekte, bu ürünlerden yüksek riskli olanların ise bu işareti taşıyabilmesi için bir onaylanmış kuruluş (OK) tarafından, ilgili mevzuatta öngörülen uygunluk değerlendirmesi sürecinden geçmesi gerekmektedir.

Yetkili kuruluşlarımız tarafından belirlenen aday OK'larımızın Avrupa Komisyonu'na bildiri mi ise, ulusal bildirim merkezi olan Bakanlığımız tarafından, internet tabanlı bir sistem olan NANDO üzerinden gerçekleştirilmektedir.

2016 yılı sonu itibarıyla, AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluşlar Bilgi Sistemi NANDO'da yayımlanan 12 farklı sektörde 30 OK bulunmaktadır. Ayrıca yapı malzemeleri sektöründe 2 adet Avrupa teknik değerlendirme kuruluşumuz bulunmaktadır. Bu kuruluşlar, Gaz Yakan Cihazlar, Yapı Malzemeleri, Asansörler, Gezi Tekneleri, Makine Emniyeti, Tıbbi Cihazlar, Vücut Dışında Kullanılan Tıbbi Tanı Cihazları, Kişisel Koruyucu Donanım, Otomatik Olmayan Tartı Aletleri, Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Ekipmanlar, Sıcak Su Kazanları ve Ölçü Aletleri Yönetmelikleri olmak üzere 12 ürün yönetmeliği kapsamında üreticimize ve ihracatçımıza hizmet vermektedir. Bu sektörlerde, ihracatçılarımızın ürününü dış pazarlara sunabilmesi, gerekli testleri yaptırabilmesi ve gerekli belgeleri alabilmesi için AB ülkelerine gidilmesine gerek kalmamıştır.

Bununla birlikte, Onaylanmış Kuruluşlar olan KGS ve KÇK Yönetim Kurullarında Bakanlığımız temsil edilmektedir.

Diğer yandan ülkemizdeki OK altyapısının yeterliliği ve test/belgelendirme hizmeti ihtiyacının tespitine ilişkin olarak bir çalışma başlatılmıştır. Bu çerçevede, yetkili kuruluşlar ile TOBB ve TİM'den görüşler alınmıştır. Alınan görüşler çerçevesinde konu hakkında 2017 yılının ilk 3 ayı içerisinde ilgili tarafların katılımıyla bir seminer düzenlenmesine karar verilmiştir. Seminere ilişkin hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Uygunluk Değerlendirmesi

Uygunluk değerlendirmesi sektörünün ülkemizde gelişimini desteklemek üzere Bakanlığımız öncülüğünde kurulan ve ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının yer aldığı Uygunluk Değerlendirmesi Derneği (UDDer) Yönetim Kurulu'nun toplantılarına katılım sağlanmıştır.

2016 yılı Aralık ayında yapılan UDDer Genel Kurulu sonrasında Bakanlığımız yeniden UDDer Yönetim Kurulu asıl üyesi olarak seçilmiştir.

Akreditasyon

Bakanlığımız tarafından yapılan OK bildirimlerinde akreditasyon temel bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, bildirimlerle bağlantılı akreditasyon konusundaki çalışmalara Bakanlığımız da katkı sağlamaktadır. 2015 yılında ülkemiz ilk defa Bakanlığımız aracılığıyla Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) Danışma Kurulu'nda temsil edilmeye başlanmıştır. Son olarak, 12 Ekim 2016 tarihinde yapılan EA Danışma Kurulu toplantısına Bakanlığımız temsilcisi tarafından katılım sağlanmıştır.

Buna ilaveten TÜRKAK Danışma Kurulu ile Şikâyet ve İtirazları Değerlendirme Kurulu'nda Bakanlığımız temsil edilmekte olup adı geçen Kurul toplantılarına Bakanlığımız temsilcileri tarafından katılım sağlanmıştır.

İthalatta Ürün Güvenliği Denetimleri

Bakanlığımızca ithalatta yapılan ürün güvenliği denetimlerinin temel amacı sadece güvenli ürünlerin piyasaya arzının sağlanmasıdır. Bu çerçevede, belirli mevzuat kapsamı riskli ürünlerin ithalatında ürün güvenliği denetimlerine ilişkin ilgili mevzuatın hazırlanması, söz konusu mevzuatın ilgili kurumlar ile sektörün görüşleri ve uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde revize edilmesi ve bu mevzuatın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi gibi faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızca ithalatta yapılan ürün güvenliği denetimlerinin etkinliğinin artırılması amacıyla "Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi" (TAREKS) oluşturulmuştur. Bakanlığımızca yürütülen ürün güvenliği ve ticari kalite denetimlerine ilişkin işlemler TAREKS üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu itibarla, ürün güvenliği açısından riskli görülen bazı CE işaretli ürünler, sanayi girdisi niteliğindeki ürünler, telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları, oyuncaklar, ayakkabılar, kişisel koruyucu donanımlar, yapı malzemeleri, tıbbi cihazlar ile pil ve akümülatörlerin ithalat denetimleri ile ihracatta ve ithalatta kalite denetimine tabi tutulan tarım ürünlerinin denetimleri TAREKS üzerinden yapılmaktadır.

2016 yılı itibarıyla Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği'nde yapılan güncellemeler çerçevesinde yeni ürünlerin denetlenmesini teminen Tebliğler'e eklenen GTİP'ler de TAREKS kapsamına alınmıştır.

Ayrıca, 2014 yılı itibarıyla TAREKS üzerinden kayıt altına alınmaya başlanan Bakanlığımız İthalat Genel Müdürlüğü iznine tabi olmayan kullanılmış eşyaların kapsamı, 2016 yılı sonunda yapılan çalışmalar çerçevesinde 2017 yılında yürürlüğe girmek üzere hazırlanan 2017/1 sayılı İthalat Tebliği uyarınca genişletilmiş ve bu amaca yönelik olarak TAREKS üzerinde gerekli güncellemeler yapılmıştır.

TAREKS uygulamasının Bakanlığımız ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında imzalanan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı arasında Veri Paylaşımına İlişkin Protokol" çerçevesinde geliştirilmesi ve karşılıklı veri paylaşımının sağlanmasına yönelik çalışmalar tamamlanmış ve Tek Pencere Sistemi'nin önemli bir aşaması hayata geçirilmiştir.

İthalat denetimlerinin daha etkin, verimli ve işlevsel yürütülmesi amacıyla riskli ürün gruplarının belirlenmesine ve ithalat denetimlerinin söz konusu ürün grupları üzerine yoğunlaştırılmasına yönelik yapılmakta olan çalışmalara periyodik olarak devam edilmiş ve bu çalışmaların sonucunda TAREKS'in risk analizi yapısı geliştirilmiştir.

İhracatta ve İthalatta Ticari Kalite Denetimleri

Tarım ürünleri ihracat ve ithalat aşamasında ticari kalite yönünden 2016/21 sayılı Tebliğ çerçevesinde Bakanlığımız tarafından, ürün güvenliği yönünden ise 2016/5 sayılı Tebliğ çerçevesinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından denetlenmektedir. Tütün, tütün mamulleri, alkol ve alkollü içkiler ise 2016/19

sayılı Tebliğ çerçevesinde Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından denetlenmektedir. Söz konusu Tebliğler, 2016 yılının sonunda ilgili kuruluşların ve sektörün görüşleri dikkate alınarak güncellenmiştir.

İhracatta Ticari Kalite Denetimlerinin Risk Esaslı Yapılması Amacıyla Firmaların Sınıflandırılmasına İlişkin 2016/22 sayılı Tebliğ kapsamında, “ihracat partilerinin denetlenmesi” yerine “firmaların denetlenmesine” odaklanan bir denetim sistematigi ile ihracatçılarımızın daha etkin bir denetim sürecine tabi tutulması sağlanmıştır. Bunun yanı sıra, ihracatçılarımızın işlemlerinin asgari sürede sonuçlanması maksadıyla, Bakanlığımızın 7 laboratuvarına ilave olarak, ISO 17025 Akreditasyonuna sahip laboratuvarların yetkilendirilmesi uygulamasına devam edilmiştir.

Uluslararası Gözetim Şirketleri

Dış ticarete konu mallarda gözetim faaliyetinde bulunmak üzere başvuruda bulunan kuruluşlara, teknik ve personel yeterlilikleri onaylanarak, uluslararası gözetim şirketi (UGŞ) statüsü verilmekte ve denetimleri yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2015/24 sayılı Uluslararası Gözetim Şirketi Statüsüne İlişkin Tebliğ çerçevesinde, Bölge Müdürlükleri görev alanında bulunan bahse konu şirketlerin; UGŞ statüsü verilmesi, Gümrük Giriş Tarife Cetveli fasılları itibarıyla yetki alanlarının belirlenmesi, değiştirilmesi ve denetlenmesi çalışmaları yürütülmüş olup, yapılan denetimler sonucunda Tebliğe aykırı davrandığı tespit edilenlere Tebliğ çerçevesinde müeyyide uygulanmıştır. Hâlihazırda Bakanlığımız nezdinde kayıtlı 125 uluslararası gözetim şirketi bulunmakta olup, bunların 38 tanesi A tipi (TÜRKAK'tan akredite olan), 103 tanesi B tipi ve 16 tanesi de hem A tipi hem B tipi UGŞ olarak faaliyet göstermektedir.

v. Serbest Bölge Politikaları

Türkiye'nin dış ticaretinde önemli bir yere sahip olan serbest bölgelerimizin yıllık toplam ticaret hacmi, 2016 yılı sonu itibarıyla 19,26 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.

2015 yılında 20,26 milyar ABD doları olan toplam serbest bölge ticaret hacmi, 2016 yılında % 6,06 oranında azalmıştır. Serbest bölgeler ticaret hacmi içinde ilk sıralarda sırasıyla Ege, Mersin, İstanbul Endüstri ve Ticaret, Avrupa, Bursa, İstanbul Trakya ve İstanbul Atatürk Havalimanı Serbest Bölgeleri yer almaktadır.

2016 yılı sonu itibarıyla serbest bölgelerdeki faaliyet ruhsatı sayısı, 1.242'si alım-satım, 956'sı üretim ve 663'ü diğer olmak üzere toplam 2.861'dir. Bu faaliyet ruhsatlarının 2.126'sı yerli ve 735'i yabancı firmalar adına düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 2016 yılı sonu itibarıyla 530'u yabancı olmak üzere, 2.025 serbest bölge kullanıcısı firmanın faaliyet gösterdiği serbest bölgelerde istihdam edilen kişi sayısı önceki yıla göre % 6,2 oranında artarak 66.095'e ulaşmıştır. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalarımızın %25'ini yabancı sermayeli firmalar oluşturmaktadır. Kullanıcılarımızın faaliyet konularına göre dağılımı incelendiğinde üretim konusunda faaliyet ruhsatına sahip olan kullanıcı oranının %33,4 olduğu görülmektedir. Serbest bölgelerle bağlantılı iş ve işlemler dikkate alındığında ise 200.000 kişilik dolaylı bir istihdamın gerçekleştirildiği tahmin edilmektedir.

Serbest Bölgeler Mevzuatı ile İlgili Çalışmalar:

Serbest bölgelerin mevcut sorunlarının giderilmesinin yanı sıra bu bölgelerin ekonomiye katkılarının artırılması amacıyla yapılması gereken yasal düzenlemelere yönelik çalışmalar 2010 yılından beri Bakanlığımız bünyesinde devam etmektedir.

Hükümet Eylem Planı'nda "Serbest Bölgelerin Cazibesi Artırılacaktır" başlığıyla yer alan eylem kapsamında sürecin hızlandırılması amacıyla ilk adım olarak; 24/11/2016 tarihli ve 29898 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "6761 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" kapsamında, kanun tasarısında yer alan iki maddenin yasalaşması sağlanmıştır. Bu çerçevede, 6761 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 15'nci maddesinde değişiklik yapılarak serbest bölge işleticilerinin yatırımcılara tahsis etmek üzere ellerinde tuttıkları arazilerin, OSB'lere benzer şekilde emlak vergisinden muaf olmalarına yönelik düzenleme yapılmıştır. 6761 sayılı Kanun'un 5 inci maddesi ile de 3065 sayılı KDV Kanunu'nun 17 nci maddesinde değişiklik yapılarak serbest bölgelere verilen ihraç amaçlı yük taşıma işlerinin KDV'den istisna edilmesi sağlanmıştır.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ise 23 - 24 Kasım 2016 tarihlerinde TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'nda görüşülerek kabul edilmiş ve Genel Kurul'a sevk edilmiştir.

vi. Lojistik Politikaları

İhracatımıza konu ürünlerin dış pazarlara en hızlı şekilde ve en düşük maliyetlerle ulaştırılmasını mümkün kılacak bir lojistik altyapısının kurulması ve Türkiye'nin kuzey-güney, doğu-batı ekseninde önemli bir lojistik üs olmasının sağlanması; bu kapsamda, ihraç taşımalarımızda kullanılan güzergâhların çeşitlendirilerek gerek nakliyecilerimiz gerek ihracatçılarımız açısından rekabet avantajı yaratılması; sevkiyatların daha düşük maliyetle ve daha kısa sürelerde varış noktalarına ulaştırılmasının sağlanması ve bölgemizde yaşanan gelişmelerin dış ticaret taşımalarımız üzerindeki olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi amaçlarına yönelik olarak, alternatif ihraç güzergâhlarının belirlenmesi, aktive edilmesi ve kullanıcıların hizmetine sunulmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu çalışmalar kapsamında;

- İhraç ürünlerimizin hedef pazarlara en etkin ve verimli biçimde taşınabilmesi, lojistik maliyetlerinin düşürülmesi ve lojistik alanında karşılaşılan sorunlara çözüm getirilmesini teminen dış ticaret lojistiği politikasının oluşturulması için planlama ve koordinasyonun sağlanması,
- Türkiye'nin dış ticaretine yönelik faaliyet gösteren taşıma sektöründe verimlilik sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütülmesi,
- İhracat maliyetlerinin ve taşıma sürelerinin azaltılarak dış pazarlardaki rekabet gücümüzün artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması,
- Lojistik hizmetleri için altyapı olanaklarının geliştirilmesinin sağlanması,
- Ülkemiz üzerinden geçen transit ticaretin artırılması ve yönlendirilmesi için hava, deniz ve kara taşımacılığı unsurlarını içerecek kapsamlı lojistik çözümler ile küresel tedarik zinciri bağlamında gerekli hizmetlerin sunulması,
- İhracat ve lojistik sektörleri arasında, ihracat hedeflerine uygun işbirliği modellerinin geliştirilmesi

ana hedefler olarak belirlenmiştir.

vii. Döviz Kazandırıcı Hizmetlere İlişkin Politikalar

Hizmet ihracatımızda sürdürülebilir artışın sağlanmasına yönelik olarak uygulanmakta olan devlet yardımları programı, 2015 yılında sektörel talepler ve gelişmeler doğrultusunda yenilenmiş ve bahsi geçen çalışmalar neticesinde iki temel bileşene dayalı bir devlet yardımları sistemi oluşturulmuştur. Sistemin birinci ayağını, tüm hizmet sektörlerini kapsayan "Markalaşma Programı" oluşturmaktadır. Anılan program kapsamında uluslararası markalaşma potansiyeli olan hizmet sektörü firmalarımızın, uluslararası pazarlarda kendi markalarıyla küresel oyuncu olarak faaliyet göstermelerine yönelik harcamaları desteklenmekte, sistemin diğer ayağını oluşturan "Genel Destek Programı" kapsamında ise sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı, gayrimenkul, lojistik ve yayıncılık sektörlerinin yurt dışı pazarlara erişimine ve bu pazarlarda tutundurulmasına yönelik yurtiçi ve yurtdışı faaliyetlerine değişen oranlarda katkı sağlanmaktadır.

Bu doğrultuda uygulanan devlet yardımları kapsamında 2016 yılında 1.514 başvuru sonuçlandırılarak 49 milyon TL destek ödemesi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ödemelerin %38,3'ü sağlık turizmi (18,7 milyon TL), %27,3'ü bilişim (13,4 milyon TL), %24,3'ü film (11,9 milyon TL), %5,1'i eğitim (2,5 milyon TL), %4,7'si gastronomi (2,3 milyon TL) ve %0,3'ü yönetim danışmanlığı (158 bin TL) sektörlerine aktarılmıştır.

Bunun yanı sıra, destek programlarından ilgili şirketlerin, kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin azami düzeyde yararlanmasını sağlamak ve sektörel talep ve ihtiyaçları belirlemek üzere İstanbul, Bursa, Ankara, İzmir, Denizli, Uşak, Kayseri, Antalya, Samsun, Gaziantep, Afyonkarahisar, Manisa, Aydın ve Muğla'da düzenlenen 40 toplantıya iştirak edilerek bilgilendirici sunumlar gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, sağlık turizmi sektöründe İran, Katar ve İspanya'da; film sektöründe Hindistan ile Fransa'da ve bilişim sektöründe teknokentler tarafından ABD, İngiltere, Almanya, İran, Belçika, Malezya, Belarus ve İsrail'de gerçekleştirilen 27 Ticaret Heyeti; ayrıca bahsi geçen sektörlerde yıl içinde farklı tarihlerde Denizli, İzmir, Ankara ve İstanbul'da gerçekleştirilen 6 Alım Heyeti organizasyonu kapsamında toplu tanıtım etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, ülkemiz Hindistan Ticaret ve Sanayi Odası'nı temsil eden ve Hindistan'ın en saygın çatı kuruluşlarından olan FICCI tarafından 28 Mart-1 Nisan 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen 17. "FICCI Frames 2016 Fuarı"na "Onur Konuğu" statüsünde katılım sağlamış ve bu çerçevede Türk film/dizi sektöründe son yıllarda sağlanan gelişmelerin uluslararası kamuoyuna anlatılarak film/dizi sektörünün tanıtılması olanağı elde edilmiştir.

Bunun yanı sıra, 2016 yılı itibarıyla "Markalaşma Programı"na başvuruların alınabilmesini teminen sektörel çalışma grupları oluşturularak programa kabul ve inceleme kriterlerinin belirlenmesi faaliyetleri yürütülmüştür. Hizmet ihracatımız açısından önemli potansiyel taşıyan ulaştırma, sağlık turizmi, perakende, gastronomi, bilişim, film, konaklama ve eğitim sektörlerinde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara ait markaların, Marka/TURQUALITY® Programı kapsamında başvuru yapabilmeleri için gerekli olan çalışmalar tamamlanmıştır.

2016 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla "Kültür Hizmetleri", "Telekomünikasyon, Yazılım ve Bilişim", "Eğitim Hizmetleri", "Kargo Taşımacılığı", "Yolcu Taşımacılığı ve Genel Hizmetleri", "İnşaat, Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik", "Sağlık" ve "Turizm Hizmetleri" olmak üzere 8 adet sektörel çalıştay düzenlenerek sektörel stratejilerin ilk taslakları oluşturulmuş olup, 2017 yılında, bahsi geçen sektör stratejileri temelinde şekillenecek olan "2023 Hizmet İhracat Stratejisi" tamamlanacaktır.

viii. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetlerine İlişkin Politikalar

Ülkemizde döviz kazandırıcı hizmetler arasında halihazırda en gelişmiş sektör yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörüdür. Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörümüz, yetişmiş insan gücü, iş deneyimi ve disiplini, coğrafi konumu, bölge ülkeleri ile siyasi ve kültürel yakınlığı gibi avantajları sayesinde son 45 yıllık dönemde hızlı bir gelişme göstermiştir.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörüne ilişkin temel politikalar belirlenirken ilgili paydaş Bakanlıklar ve kuruluşlarla, sivil toplum örgütleri ve firmalarla birlikte ortak çalışmalar yapılmaktadır. Ülkemiz müteahhitlik sektörünün projeleri 1972 yılından bu yana Bakanlığımızca takip edilmekte olup, bu kapsamda oluşturulan veri tabanı sayesinde yurtdışı pazarlarda ülke/bölge/alt sektör açılımları izlenebilmekte ve sektörün takip edeceği politikalar ile firmaların yurtdışındaki faaliyetleri bu şekilde yönlendirilebilmektedir. Bu kapsamda, veri tabanından elde edilen bilgiler de değerlendirilerek yurtdışı pazarlara yönelik müteahhitlik heyeti ziyaretleri organize edilmektedir.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörümüzün yüksek rekabet gücü ve dinamizmi sayesinde yakalanan hızlı gelişme sonucunda Türk müteahhitlerin yurtdışında ilk defa proje üstlendiği 1972 yılından 2016 yılı sonuna kadar 113 farklı ülkede üstlenilen 8.827 projenin toplam değeri 335,3 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. 2005 yılında toplam üstlenilen proje bedelinde ilk defa 10 milyar doları aşan Türk müteahhitlik sektörü 2006 yılından beri 20 milyar doların üzerinde bir performans sergilemiştir. 2012 ve 2013 yıllarında üstlenilen 30'ar milyar dolarlık proje bedelleri ulaşılan en yüksek rakam olmuştur. 2016 yılında dünyada yaşanan siyasi ve ekonomik dalgalanmalar ile petrol fiyatlarının düşük seyrine rağmen 10 milyar doların üzerinde yeni proje üstlenilmiştir.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri gelirlerinin artırılması, yurtdışında daha fazla proje üstlenilmesinin sağlanması ve Türk inşaat malzemeleri ihracatının geliştirilmesi çalışmaları kapsamında, teknik müşavirlik sektörümüzün yurtdışı pazarlara girişi büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede, teknik müşavirlik şirketlerimizin yurtdışına açılımları 2014/10 Sayılı Karar ile desteklenmektedir.

Bakanlığımız, müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörlerimizin yurtdışına açılımlarını teknik müşavirlik destek programı, yurtdışı müteahhitlik ihale ve iş duyuru sistemi, yabancı kamu görevlilerine yönelik eğitim programları ve yurtiçi-yurtdışı organizasyonlar çerçevesinde koordine etmekte ve desteklemektedir.

ix. Yurtdışı Yatırım Politikaları

Dünya ekonomisinde güçleşen küresel rekabet şartları ve Türkiye'nin dünya ekonomisi içerisinde giderek daha önemli hale gelmesi, ülkemiz dış ticaret politikalarının çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle, Türk firmalarının yurtdışında yaptıkları yatırımlar da daha fazla önem kazanmış ve yurtdışı yatırımlar ihracata ve döviz gelirlerinin artırılmasına dayalı ekonomi politikasının önemli bir parçası haline gelmiştir.

11 Haziran 2015 tarihli ve 29383 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair 2015/7603 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı" ile daha önce Hazine Müsteşarlığı tarafından tutulan Türkiye'nin yurt dışı doğrudan sermaye yatırımlarına ilişkin istatistiklerin bundan böyle Bakanlığımız tarafından tutulması ve yayımlanmasına imkân sağlanmıştır.

Bu kapsamda, 2016 yılı Mayıs ayında (filen 24 Mayıs – 3 Haziran 2016 tarihleri arasında) Bakanlığımız Bilgi İşlem Merkezi ile koordineli olarak "Yurtdışı Yatırım Anketi" çalışması ilk kez Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışma ile Türkiye'de yerleşik gerçek ya da tüzel kişilerin yurtdışında yaptıkları yatırımlara ilişkin; yatırım yeri, yatırımın gerçekleştirildiği sektör, yatırımın niteliği, sahip olunan hisse oranı, yurtdışı yatırıma ilişkin sermaye vb. bilgiler derlenerek yurtdışı yatırımlarımız ile ilgili ayrıntılı bir veri tabanı oluşturulmaktadır.

Söz konusu anket çalışmasından elde edilen verilere göre, 2015 yılı sonu itibarıyla ülkemizde yerleşik gerçek ve tüzel kişiler tarafından yurtdışında gerçekleştirilen yatırımlara ilişkin toplam sermaye pozisyonu 30,6 milyar dolar değerindedir.

Diğer taraftan, Türkiye'de yerleşik şirketlerin gerçekleştirecekleri yurtdışı yatırımlara Devlet yardımı sağlanmasına ilişkin teknik çalışmalar Genel Müdürlüğümüz tarafından tamamlanmış olup, Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) hedeflerinin yanı sıra pazar açılımı ve ileri teknoloji sahipliğine yönelik olarak Türk firmalarının yurtdışında gerçekleştirecekleri yatırımlara faiz gideri desteği, hukuki ve mali danışmanlık desteği ve politik risk sigortası prim desteği verilmesini içeren bahse konu Karar Taslağı, önümüzdeki dönemde Bakanlığımızın Devlet yardımları alanındaki uygulamaları çerçevesinde değerlendirilerek hayata geçirilebilecektir.

d) EKONOMİK GÖRÜNÜM

Türkiye ekonomisi 2002-2015 yılları arasında ortalama %5,8 oranında büyürken 2015 yılında %6,1 oranında büyümüştür. 2016 yılı ilk iki çeyrekte %4,5 oranında büyüyen Türkiye ekonomisi, 2016 yılı 3.çeyrek de %1,8 oranında daralmıştır. Kişi başına düşen gelir, 2002 yılında 3.570 dolar iken, 2015 yılında üç katına çıkarak 11.014 dolara yükselmiştir. Dünya Bankası verileri çerçevesinde, satın alma gücü paritesine (PPP) göre kişi başına düşen gelir ise 2015 yılında 19.917 dolar seviyesine ulaşmıştır.

Türkiye, kamu maliyesi alanında ise 2015 yılında %1,0 seviyesindeki bütçe açığı/GSYH oranı ile AB'nin 21 ülkesinden daha iyi bir performans ortaya koymuş ve %3 olan Maastricht kriterinin altında bir seviyeye ulaşmıştır. Benzer şekilde, 2015 yılı AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ye oranı %27,5 seviyesinde gerçekleşmiş ve bu oranla Türkiye 28 AB üyesinin 25'inden daha düşük genel yönetim borç stoku/GSYH oranı gerçekleştirmiştir.

Geçmişte kronik enflasyon sorunları yaşayan Türkiye, 2001 krizinden sonra fiyat istikrarına yönelik politikalar uygulamaya başlamıştır. 2002-2005 yılları arasında uygulanan örtük, 2006 yılından günümüze kadar uygulanmakta olan açık enflasyon hedeflemesi rejimi ile enflasyonu tek haneli değerlere çekmiştir. 2011 yıl sonu itibarıyla %10,4 oranında gerçekleşen enflasyon oranı 2012 yılında %6,2'ye kadar gerilemiştir. 2013, 2014 ve 2015 yıllarında enflasyon sırasıyla %7,4, %8,2 ve %8,8 ile hedefin bir miktar üzerinde gerçekleşmiştir. 2016 yılı Aralık ayında ise tüketici fiyatları bir önceki aya göre %1,64 bir önceki yılın aynı ayına göre ise %8,53 oranında artış göstermiştir.

Ödemeler dengesi incelendiğinde Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırım girişinin zaman içinde arttığı görülmektedir. 1984-2002 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım girişi 14,6 milyar dolar seviyesinde iken 2003 yılından bugüne toplam doğrudan yabancı yatırım girişi ise 179,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise yıllık bazda doğrudan yabancı yatırım girişi bir önceki yıla göre %31 azalışla 12,1 milyar dolar olmuştur.

Bankacılık sektörü ise uluslararası kıstasların üzerinde bir performansla faaliyet göstermektedir. Türkiye'nin sermaye yeterliliği rasyosu, Aralık 2015 döneminde %15,56 olarak gerçekleşmiştir. Bankacılık sisteminin risklere karşı dayanıklılığının en önemli göstergelerinden biri olan sermaye yeterlilik rasyosu, Türkiye için, 2016'nın Aralık ayında %15,57 düzeyinde gerçekleşmiştir. Sermaye yeterlilik rasyosu, uluslararası geçerliliği bulunan Basel kriterleri gereği %8 olarak belirlenmişken Türkiye'de ilgili yönetmeliklere göre bu oran %12'dir.

2016-2018 Orta Vadeli Program Hedefleri

2016-2018 OVP				
	2015	2016	2017	2018
GSYH Artış Hızı (%)	4,0	4,5	5,0	5,0
Kamu Tüketimi	4,7	4,7	4,0	4,0
Kamu SS Yatırımı	9,3	0,4	9,2	5,7
Özel Tüketim	5,1	3,9	3,6	3,4
Özel SS Yatırımı	4,4	8,0	8,2	7,8
Net İhracatın Büyümeye Katkısı	-0,7	0,2	0,5	0,8
GSYH Deflatörü	8,0	7,6	7,4	6,0
TÜFE (Yıl Sonu)	8,8	7,5	6,0	5,0
Brent Petrol Varil Fiyatı	52,5	39,7	46,8	51,4
İHRACAT (Milyar Dolar)	143,9	155,5	175,8	201,4
İTHALAT (Milyar Dolar)	207,1	210,7	243,1	273,2
Dış Ticaret Hacmi	351,0	366,2	418,9	474,6
Enerji(27. Fasıl) (Milyar Dolar)	37,8	33,0	43,7	51,6
Dış Ticaret Açığı	-63,1	-55,2	-67,2	-71,8
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı(%)	69,5	73,8	72,3	73,7
Turizm Gelirleri	27,0	27,0	29,4	31,8
Cari Açık/GSYH	-4,4	-3,9	-3,7	-3,5
İşsizlik Oranı (%)	10,2	10,2	9,9	9,6
İşgücüne Katılın Oranı (%)	51,3	51,7	52,1	52,4
İstihdam Oranı	46,1	46,5	46,9	47,4
Kişi Başına Gelir (GSYH, Dolar)	9,286	9,364	10,030	10,659
GSYH (Milyar Dolar)	722	736	796	854

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

e) DIŞ TİCARET GELİŞMELERİ

Küresel kriz sonrasında 2010 yılı itibariyle Türkiye'nin toparlanma sürecine girmesiyle dış ticaret yeniden yükselmeye başlamıştır. İhracat 2012 yılında %13 oranında artarak 152,5 milyar dolar seviyesine yükselirken, 2013 yılında %0,4 oranında azalarak 151,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. 2014 yılında %3,9 artarak 157,7 milyar dolara yükselen ihracatımız 2015 yılında %8,7 gerileyerek 143,8 milyar dolar seviyesinde 2016 yılında ise ihracat %0,9 daralmayla 142,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

2012 yılında 236,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen ithalat, 2013 yılında %6,4 oranında artarak 251,7 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. 2014 yılında %3,7 daralarak 242,2 milyar dolar seviyesinde 2015 yılında %14,4 gerileyerek 207,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise ithalatta %4,2 daralma yaşanmış ve 198,6 milyar dolar olmuştur.

2016 yılında dış ticaret açığı %11,7 oranında daralışla 56 milyar dolar seviyesine gerilerken, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %69,4'ten %71,8'e yükselmiştir.

Dış Ticaretin Gelişimi

(Milyar Dolar)	2015	2016	Değişim (%)
İhracat	143,8	142,6	-0,9
Enerji İhracatı	4,5	3,2	-29,0
Altın İhracatı	7,4	8,2	11,8
İthalat	207,2	198,6	-4,2
Enerji İthalatı	37,8	27,2	-28,2
Altın İthalatı	3,4	6,5	88,5
Dış Ticaret Hacmi	351,1	341,2	-2,8
Dış Ticaret Dengesi	-63,4	-56,0	-11,7
Enerji Dışı Denge (net)	-33,3	-23,9	-28,1
İhracat / İthalat (%)	69,4	71,8	

KAYNAK: TÜİK

Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret

2016 yılında AB(28)'e ihracat %6,8 oranında artmış ve 68,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. AB(28)'e ihracatımız 2016 yılında toplam ihracatımızın %47,9'unu oluşturmuştur. Almanya, 2016 yılında da en çok ihracat yapılan ülke olmuştur. 2016 yılında Almanya'ya ihracat %4,4 artış göstererek 14 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. AB(28)'den yapılan ithalat 2016 yılında %1,5 oranında azalarak 77,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. AB(28) ülkelerinden yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı 2016 yılında %39 olmuştur.

Amerika Bölgesi'ne yapılan ihracat 2016 yılında %6,6 oranında artarak 9,4 milyar dolar seviyesine çıkmıştır. Kuzey Amerika ülkelerine yapılan ihracat ise 2016 yılında %4,8 oranında artarak 7,4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Güney Amerika'ya yapılan ihracat %16,3 oranında düşerek 1,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Kuzey Amerika ülkelerinden yapılan ithalat ise %1,2 oranında azalarak 11,9 milyar dolar düzeyine gerilemiştir.

2016 yılında Asya'ya yapılan ihracat %0,9 oranında azalarak 41 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Asya ülkelerine yapılan ihracattaki azalma; 2016 yılında Diğer Asya ülkelerine gerçekleştirilen ihracatımızın %6 oranında azalmasından kaynaklanmıştır. 2016 yılında Asya'dan yapılan ithalat %1,6 oranında artarak 68 milyar dolara yükselmiştir.

Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracatın toplam ihracatımızdaki payı 2015 yılında %5,9 iken, bu oran 2016 yılında %5,4'e gerilemiştir. 2016 yılında Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracat oransal olarak %9 azalarak 7,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Kuzey Afrika ülkelerine ihracatımız ülke bazında incelendiğinde, oransal olarak en büyük azalışın Libya'ya ihracatımızda gerçekleştirildiği görülmektedir. 2016'da yıllık bazda %36,2 daralan Libya'ya ihracatımız, 1,42 milyar dolar seviyesinden 0,9 milyar dolara gerilemiştir.

Diğer Avrupa ülkelerine 2016 yılında yapılan ihracat %31,1 oranında gerileyerek 9,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan bu bölgeden yapılan ithalat ise 2016'nın tümü için %22,1 daralarak 21,9 milyar dolar düzeyine gerilemiştir.

Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret

(Milyon Dolar)	İHRACAT				İTHALAT			
	2015	2016	2016 Yılı Pay (%)	Değ. (%)	2015	2016	2016 Yılı Pay (%)	Değ. (%)
A-AVRUPA BİRLİĞİ (AB-28)	63.998	68.372	47,9	6,8	78.681	77.495	39,0	-1,5
B-TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	1.907	1.837	1,3	-3,6	1.227	1.435	0,7	16,9
C-DİĞER ÜLKELER	77.934	72.397	50,8	-7,1	127.326	119.672	60,3	-6,0
Diğer Avrupa Ülkeleri	14.141	9.740	6,8	-31,1	28.112	21.905	11,0	-22,1
Kuzey Afrika Ülkeleri	8.527	7.757	5,4	-9,0	3.007	3.201	1,6	6,4
Diğer Afrika Ülkeleri	3.922	3.652	2,6	-6,9	2.092	2.155	1,1	3,0
Kuzey Amerika Ülkeleri	7.067	7.409	5,2	4,8	12.071	11.930	6,0	-1,2
Orta Amerika ve Karayipler	849	846	0,6	-0,3	1.040	967	0,5	-7,0
Güney Amerika Ülkeleri	1.310	1.096	0,8	-16,3	3.661	4.085	2,1	11,6
Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri	31.086	31.318	22,0	0,7	13.575	13.761	6,9	1,4
Diğer Asya Ülkeleri	10.307	9.692	6,8	-6,0	53.339	54.256	27,3	1,7
Avustralya ve Yeni Zelanda	619	736	0,5	18,8	609	655	0,3	7,6
Diğer Ülkeler	106	152	0,1	43,9	9.821	6.757	3,4	-31,2
TOPLAM	143.839	142.606	100,0	-0,9	207.234	198.602	100,0	-4,2

SEÇİLMİŞ ÜLKE GRUPLARI	2015	2016	2016 Yılı Pay (%)	Değ. (%)	2015	2016	2016 Yılı Pay (%)	Değ. (%)
OECD Ülkeleri	75.368	77.083	54,1	2,3	101.502	100.480	50,6	-1,0
EFTA Ülkeleri	6.202	3.267	2,3	-47,3	3.138	3.162	1,6	0,8
Karadeniz Ekonomik İşbirliği	14.590	13.084	9,2	-10,3	31.525	24.177	12,2	-23,3
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	9.567	9.611	6,7	0,5	9.310	7.740	3,9	-16,9
Bağımsız Devletler Topluluğu	10.569	7.757	5,4	-26,6	27.152	20.727	10,4	-23,7
Türk Cumhuriyetleri	5.290	3.998	2,8	-24,4	2.688	2.605	1,3	-3,1
İslam İşbirliği Teşkilatı	42.738	41.254	28,9	-3,5	22.407	23.178	11,7	3,4

KAYNAK: TÜİK

Kuzey Afrika Ülkelerine İhracat

(Milyon Dolar)	2015	2016	2016 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
MISIR	3.125	2.733	35,2	-12,5
CEZAYİR	1.826	1.737	22,4	-4,9
LİBYA	1.420	906	11,7	-36,2
FAS	1.338	1.470	18,9	9,9
TUNUS	819	911	11,7	11,2
TOPLAM	8.527	7.757	100,0	-9,0

KAYNAK: TÜİK

2016 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkelerin 2015 Yılına Kıyasla Değişimleri

İHRACAT				
(Milyon \$)	Ocak-Aralık			
	2015	2016	Pay %	Değişim %
ALMANYA	13.417	14.005	9,8	4,4
İNGİLTERE	10.556	11.691	8,2	10,7
IRAK	8.550	7.640	5,4	-10,6
İTALYA	6.887	7.583	5,3	10,1
A.B.D.	6.396	6.627	4,6	3,6
FRANSA	5.845	6.024	4,2	3,1
İSVİÇRE	4.681	5.406	3,8	15,5
İSPANYA	4.742	4.993	3,5	5,3
B.A.E.	3.664	4.969	3,5	35,6
İRAN	3.155	3.590	2,5	13,8
GENEL TOPLAM	143.839	142.606	100,0	-0,9

KAYNAK: TÜİK

İhracatın Sektörel Gelişimi

İhracatımızda %28,9'luk payla öne çıkan sektörlerden olan "Makinalar ve ulaşım araçları"nda 2016 yılında 41,2 milyar dolar ihracat gerçekleşmiştir. "Hazır giyim" ihracatı ise 2016 yılında %0,4 oranında azalış kaydederek 15,1 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. İhracatımızda önde gelen sektörlerden olan "gıda sektörü"nde 2016 yılında 16 milyar dolarlık ihracat yapılırken, "demir ve çelik" sektöründe 7,3 milyar dolar seviyesinde ihracat yapılmıştır.

İhracatın Sektörel Dağılımı

(Milyon Dolar)	2015	2016	2016 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	17.444	16.863	11,8	-3,3
i-Gıda Maddeleri	16.561	16.011	11,2	-3,3
ii-Tarımsal Ham maddeler	883	852	0,6	-3,5
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	9.915	8.452	5,9	-14,8
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	2.963	2.882	2,0	-2,7
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	4.518	3.207	2,2	-29,0
iii- Demir dışı metaller	2.434	2.363	1,7	-2,9
3- SANAYİ	108.095	108.063	75,8	0,0
i-Demir ve çelik	7.890	7.259	5,1	-8,0
ii-Kimyasallar	9.139	8.528	6,0	-6,7
iii-Diğer yarı mamuller	14.048	13.650	9,6	-2,8
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	39.252	41.150	28,9	4,8
v- Dokumacılık ürünleri	11.169	11.100	7,8	-0,6
vi- Hazır giyim	15.118	15.057	10,6	-0,4
vii - Diğer tüketim malları	11.478	11.319	7,9	-1,4
4- DİĞER ÜRÜNLER	8.385	9.228	6,5	10,1
TOPLAM	143.839	142.606	100,0	-0,9

KAYNAK: TÜİK

İthalatın Sektörel Gelişimi

Geniş ekonomik sınıflamaya göre ithalatımız incelendiğinde tüketim ve ara mallarında ithalatımızın 2016 yılında azalış gösterdiği, ancak en çok azalışın %6,3 ile ara (hammadde) malları ithalatında gerçekleştiği görülmektedir. Ara malları ithalatı %67,6'lık payla 2016 yılı ithalatının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. 2016 yılında ara malları ithalatı 134,3 milyar dolar seviyesinde, sermaye malları ithalatı ise 35,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Geniş Ekonomik Sınıflamaya (BEC) Göre İthalat

(Milyon Dolar)	2015	2016	2016 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
Sermaye (Yatırım) malları	34.905	35.917	18,1	2,9
Ara (Ham madde) malları	143.317	134.307	67,6	-6,3
Tüketim malları	28.587	27.941	14,1	-2,3
Diğerleri	425,75	436,8165	0,2	2,6
TOPLAM	207.234	198.602	100,0	-4,2

KAYNAK: TÜİK

Sektörel bazda ithalat incelendiğinde, 2016 yılında oransal olarak en büyük azalış %28,2 ile "mineral yakıtlar ve mineral yağlar"da yaşanırken, en büyük artışın %7,5 ile "makinalar ve ulaşım araçları"nda gerçekleştiği görülmektedir. Makinalar ve ulaşım araçları sektörü gerçekleştirdiği 70,4 milyar dolar ithalat ile 2016 yılı ithalatımızdan %35,4 oranında pay almıştır.

İthalatın Sektörel Dağılımı

(Milyon Dolar)	2015	2016	2016 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	16.059	15.638	7,9	-2,6
i-Gıda Maddeleri	10.889	10.700	5,4	-1,7
ii-Tarımsal Ham maddeler	5.170	4.938	2,5	-4,5
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	50.548	38.663	19,5	-23,5
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	5.701	5.265	2,7	-7,6
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	37.842	27.154	13,7	-28,2
iii- Demir dışı metaller	7.005	6.245	3,1	-10,9
3- SANAYİ	136.741	137.450	69,2	0,5
i-Demir ve çelik	11.394	9.469	4,8	-16,9
ii-Kimyasallar	28.960	27.545	13,9	-4,9
iii-Diğer yarı mamuller	10.832	10.889	5,5	0,5
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	65.457	70.372	35,4	7,5
v- Dokumacılık ürünleri	6.376	6.267	3,2	-1,7
vi- Hazır giyim	3.016	2.824	1,4	-6,3
vii - Diğer tüketim malları	10.707	10.084	5,1	-5,8
4- DİĞER ÜRÜNLER	3.886	6.851	3,4	76,3
TOPLAM	207.234	198.602	100,0	-4,2

KAYNAK: TÜİK

Hizmet Sektörleri İhracatı

2016 yılında 2015 yılına göre hizmet ihracatı gelirlerimiz %19,9 oranında azalarak 37,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılı yılında ihracat gelirlerimizin önde gelen sektörleri seyahat ve taşımacılık sektörleridir. Toplam hizmet ihracatımızın %50,3'ünü oluşturan "Seyahat Sektörü"nde söz konusu dönem için yaklaşık 18,7 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Söz konusu sektörün ihracat gelirlerinde bahse konu dönem için yıllık %29,6 oranında düşüş görülmüştür.

Hizmet ihracatımızda önem arz eden diğer bir sektör "Taşımacılık" hizmetleridir. 2016 yılında toplam hizmet ihracatımızdan %35'lik bir pay alan taşımacılık sektöründe, söz konusu dönem itibarıyla toplam 13 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu değer, yıllık bazda %9,9'luk bir düşüşe tekabül etmektedir.

Diğer kategorilere göz atıldığında, 2016 yılında, işlem gören mallarda 101 milyon dolar, tamir ve bakım hizmetlerinde 106 milyon dolar, inşaat hizmetlerinde 488 milyon dolar, sigortacılık hizmetlerinde 1,1 milyar dolar, finansal hizmetlerde 676 milyon dolar, diğer ticari hizmetlerde 624 milyon dolar, resmi hizmetlerde 616 milyon dolar ve diğer hizmetlerde 1,8 milyar dolarlık ihracatın gerçekleştiği görülmektedir.

Bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat değerinde en fazla artış görülen sektörler; tamir ve bakım hizmetleri (%278,6), diğer ticari hizmetler (%150,6) ve inşaat hizmetleri (%30,1)'dir. En fazla düşüş görülen alt sektörler ise sırasıyla; %29,6 ile seyahat hizmetleri, %25,4 ile resmi hizmetler, %18,5 ile işlem gören mallardır.

Hizmet Sektörleri İhracatı

(Milyon Dolar)	2015	2016	2016 Pay (%)	Değişim (%)
HİZMETLER	46.480	37.235	100	-19,9
1.İşlem Gören Mallar	124	101	0,3	-18,5
2.Tamir ve Bakım Hizmetleri	28	106	0,3	278,6
3.Taşımacılık	14.461	13.034	35,0	-9,9
4.Seyahat	26.616	18.743	50,3	-29,6
5.İnşaat Hizmetleri	375	488	1,3	30,1
6.Sigorta Hizmetleri	1.059	1.095	2,9	3,4
7.Finansal Hizmetler	658	676	1,8	2,7
8.Diğer Ticari Hizmetler	249	624	1,7	150,6
9.Resmi Hizmetler	826	616	1,7	-25,4
10.Diğer Hizmetler	2.084	1.752	4,7	-15,9

KAYNAK: TCMB

Hizmet Sektörleri İthalatı

2016 yılında hizmet ithalatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre çok küçük oranda azalarak 21,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde hizmet ithalatımızda ön plana çıkan sektörler taşımacılık ve seyahat sektörleri şeklindedir. Toplam hizmet ithalatımızdan %36,8 ile en yüksek payı elde eden "Taşımacılık Sektörü"nde 8 milyar dolarlık ithalat yapılmıştır. Sektörde gerçekleştirilen ithalat bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,4 azalmıştır.

Ülkemizin en büyük hizmet gelir kaynağı olan seyahat sektöründe 2016 yılında %10,9'luk azalış ile toplam 4,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. Sektörün ülkemizin toplam hizmet ithalatından aldığı pay aynı dönem için %21,9 olmuştur.

Diğer kategorilere göz atıldığında, 2016 yılı için işlem gören mallarda 104 milyon dolar, tamir ve bakım hizmetlerinde 422 milyon dolar, sigortacılık hizmetlerinde 1,5 milyar dolar, finansal hizmetlerde 1,6 milyar dolar, diğer ticari hizmetlerde 2,3 milyar dolar, resmi hizmetlerde 1,8 milyar dolar ve diğer hizmetlerde 1,3 milyar dolarlık ithalat gerçekleşmiştir.

Bir önceki yılın aynı dönemine göre hizmet ithalatımızın en fazla artış gösterdiği alt sektörler %92,5 ile işlem gören mallar, %32,2 ile diğer ticari hizmetler ve %23 ile tamir ve bakım hizmetleridir. Söz konusu dönemde hizmet ithalatında daralma yaşayan başlıca sektörler ise seyahat (%10,9) ve finansal hizmetler (%9,5) olmuştur.

Hizmet Sektörleri İthalatı

(Milyon Dolar)	2015	2016	2016 Pay (%)	Değişim (%)
HİZMETLER	22.272	21.839	100	-1,9
1.İşlem Gören Mallar	57	104	0,5	82,5
2.Tamir ve Bakım Hizmetleri	343	422	1,9	23,0
3.Taşımacılık	8.309	8.026	36,8	-3,4
4.Seyahat	5.368	4.783	21,9	-10,9
5.İnşaat Hizmetleri	0	0	0	0
6.Sigorta Hizmetleri	1.482	1.459	6,7	-1,6
7.Finansal Hizmetler	1.779	1.610	7,4	-9,5
8.Diğer Ticari Hizmetler	1.762	2.330	10,7	32,2
9.Resmi Hizmetler	1.902	1.788	8,2	-6,0
10.Diğer Hizmetler	1.270	1.317	6,0	3,7

KAYNAK: TCMB

2. Performans Sonuçları ve Değerlendirilmesi

2016 Yılı Performans Programı'nda öngörülen faaliyet ve hedefler açısından 2016 yılı Bakanlığımız için başarılı olarak değerlendirilebilir. 2016 yılı performans sonuçları, 2016 yılı tahminleri için de önemli bir dayanak olmuştur.

2016 yılı performans programında 90 adet performans göstergesi yer almaktadır. Bu göstergelerin 59 tanesinde gerçekleşme oranının %100 ve üzerinde olduğu ve hedefe ulaşıldığı tespit edilmiştir. 16 adet göstergenin gerçekleşme oranının %50 - %100 arasında, 2 adet göstergenin gerçekleşme oranının %50'nin altında ve 13 adet göstergenin de gerçekleşme oranının %0 olduğu görülmektedir. Bu göstergelerin bazılarında gerçekleşmelerin hedeflenenden geri kalmasında dışsal faktörlerin (çevre ülkelerdeki siyasi belirsizlik, paydaşların tutumu, vb.) önemli bir rol oynadığı değerlendirilmektedir.

PERFORMANS SONUÇLARI TABLOSU

STRATEJİK AMAÇ 1: Mal ve hizmet üretimi ve ihracatının geliştirilmesini sağlamak; sürdürülebilir ihracat artışını desteklemek amacıyla katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracatını arttırmak

STRATEJİK HEDEF 1.1: Yenilikçi fikirlere ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin yatırım, üretim ve ihracat içindeki payı arttırılacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 1.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin üretilmesi ve ihraç edilmesine yönelik olarak Turquality, Marka, tasarım ve Yurtdışı birim (Ofis-Mağaza) Destek Programları kapsamında ihracatçılar desteklenecektir.	Turquality Programı kapsamında desteklenen marka sayısı	175	114	%65	Söz konusu destek programında 2016 yılında 10 yıllık destek süresini dolduran marka sayısı 34 olup söz konusu markalar 2016 gerçekleşme rakamında dikkate alınmıştır. Bununla birlikte, firmalardan yeterli talep oluşmaması sebebiyle hedeflenen rakama ulaşılamamıştır.	İHR
	Marka Destek Programı kapsamında desteklenen marka sayısı	83	59	%71	Firmalardan yeterli talep oluşmaması sebebiyle hedeflenen rakama ulaşılamamıştır.	İHR
	Tasarım Destek Programı kapsamında desteklenen firma sayısı	15	5	%33	Firmalardan yeterli talep oluşmaması sebebiyle hedeflenen rakama ulaşılamamıştır.	İHR

	Tasarım Destek Programı kapsamında desteklenen yarışma sayısı	21	21	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	İHR
	Tasarım Destek Programı kapsamında desteklenen Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi sayısı/Adet	50	156	%312	2015 yılı destek başvuruları esas alınarak oluşturulan tahminler, 2016 yılında beklenenin üzerindeki destek başvurusu sonucunda hedeflenenin üzerinde gerçekleşme meydana gelmiştir.	İHR
	Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım (Ofis-Mağaza) Destek Programı kapsamında desteklenen firma sayısı	1200	1424	%118	2015 yılı destek başvuruları esas alınarak oluşturulan tahminler, 2016 yılında beklenenin üzerindeki destek başvurusu sonucunda hedeflenenin üzerinde gerçekleşme meydana gelmiştir.	İHR
PERFORMANS HEDEFİ 1.1.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Mevcut serbest bölgeler ve yeni nesil serbest bölgelerde Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin payı artırılabacaktır.	Mevcut serbest bölgeler ve bunların dönüştürüleceği yeni nesil serbest bölgelerde düzenlenecek faaliyet ruhsatları içerisinde, Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek üretim ve hizmet faaliyetlerinin payı	26	26	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	SBYYH

PERFORMANS HEDEFİ 1.1.3	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
	Mevcut serbest bölgeler ve bunların dönüştürüleceği yeni nesil serbest bölgelerin tanıtımına yönelik faaliyet sayısı	15	15	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	SBYYH
Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik yasal altyapı tamamlanacak ve destek mekanizmaları uygulamaya konulacaktır.	Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik hazırlanacak mevzuat sayısı	3	3	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	SBYYH
	Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik desteklerden yararlanacak firma sayısı	1200	1514	%126	Devlet yardımı programından yararlanan kuruluşların sayısındaki artış, söz konusu programların etkin tanıtımı sayesinde yeni başvuru sayısında meydana gelen artışın yanı sıra halihazırda başvuruda bulunan kuruluşların hizmet ihracatına yönelik pazara giriş faaliyetlerinin artmasından kaynaklanmaktadır.	SBYYH
	Döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin arttırılmasına yönelik olarak yurt dışında düzenlenecek Ticaret Heyeti sayısı	18	27	%150	Hedef ve öncelikli ülkelerimiz başta olmak üzere kuruluşların hizmet ihracatına yönelik pazara giriş faaliyet ve tanıtımlarına ilişkin taleplerinin fazla olması nedeniyle düzenlenen ticaret heyeti organizasyonlarında öngörülen hedef aşılmıştır.	SBYYH
	Döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin arttırılmasına yönelik	7	6	%85	Yılsonu hedefine önemli ölçüde yaklaşmış olup Aralık 2016 döneminde iptal edilen alım	SBYYH

	olarak yurt içinde düzenlenecek Alım Heyeti sayısı				heyeti organizasyonları sebebiyle hedefe ulaşamamıştır. Eş zamanlı olarak gerçekleştirilecek etkinliğin ertelenmesi ve tek güne düşürülmesi nedeniyle başvuru sahibi İşbirliği Kuruluşu heyet düzenlememe kararı almıştır.	
	Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik olarak uygulanmakta olan destek programını tanıtmak üzere iştirak edilen seminer sayısı	40	40	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	SBYYH
STRATEJİK HEDEF 1.2: Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin uluslararası rekabet gücü artırılabacak ve istikrarlı şekilde büyümesi sağlanacaktır.						
PERFORMANS HEDEFİ 1.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin uluslararası rekabet gücünün artırılması ve istikrarlı şekilde büyümesine yönelik tanıtım ve destek mekanizmaları uygulanacaktır.	Yurtdışına yönelik olarak düzenlenecek müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyetleri sayısı	5	4	%80	2016 yılının ilk yarısında Fas ve Katar'a yönelik teknik müşavirlik heyet programları gerçekleştirilmiş olup, Aralık ayında Fildişi Sahili'ne yönelik teknik müşavirlik heyeti ile Rusya'ya yönelik ticaret ve müteahhitlik heyet programı gerçekleştirilmiştir. Petrol fiyatlarının düşük seyri sebebiyle Angola'da yaşanan ekonomik darboğaz dikkate alınarak heyet programı ertelenmiştir.	SBYYH

	Türk müteahhitlik sektörünün dünyanın önde gelen müteahhitlik ve finans kuruluşlarıyla üçüncü ülke pazarlarında ortaklıklar kurmasına yönelik düzenlenecek forum ve seminer sayısı	2	2	%100	DEİK işbirliğinde İstanbul'da çok sayıda ülkeden katılımın sağlandığı PPP (Public Private Partnership – Kamu Özel Sektör İşbirliği) semineri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Afrika Kalkınma Bankası nezdinde girişimde bulunularak seminer organizasyonu gerçekleştirilmiş ve özellikle Sahra-altı Afrika'daki iş imkanları üzerine görüşmeler gerçekleştirilmiştir.	SBYYH
	Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetlerine yönelik desteklerden yararlanacak firma sayısı	40	46	%115	2014/10 sayılı Karar kapsamında teknik müşavirlik firmalarının desteklenmesine devam edilmektedir. 2016 yılında mevzuatın bilinirliğinin artması sayesinde hedeflenen 40 firma sayısı aşarak 46 firmaya destek verilmiştir.	SBYYH
STRATEJİK HEDEF 1.3: İhracatçılarımızın dünya pazarlarında rekabet gücünün ve ihraç ürünlerimizin dünya pazarındaki payının artırılması sağlanacaktır.						
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
İhracatçıların yurtdışı pazar paylarını artırmaya yönelik tanıtım ve destek mekanizmaları uygulanacaktır.	Sektörel ticaret heyeti sayısı (UR-GE Desteği kapsamındaki Yurtdışı Pazarlama Programları dahil)	120	198	%165	Dünya ticaretindeki daralma ve jeopolitik krizlerin 2016 yılında ihracatımızı daraltıcı etkisi, ihracatı artırma yönünde en önemli araçlardan biri olan sektörel ticaret heyetlerine ağırlık verilerek aşılmaya çalışılmıştır. Bu sebeple hedefin üzerinde heyet düzenlenmiştir.	İHR

	Alım heyeti sayısı	140	108	%77	İşbirliği kuruluşları ve yurt dışı temsilciliklerimizle çalışmalar yürütülmüş, bölgemizde ve dünyada meydana gelen gelişmelerin de etkisiyle bazı programların iptal edilmesi sonrasında hedeflenen sayının altında kalınmıştır.	İHR
	İhracatçıların katılımının desteklendiği milli ve bireysel katılımlı uluslararası fuar sayısı	2970	3140	%105	Yetkili organizatörlerce düzenlenen yurt dışı fuar organizasyonları ve bireysel katılımı desteklenen sektörel nitelikli uluslararası fuarlara yönelik Bakanlığımıza intikal eden talepler değerlendirilmiş ve gelen taleplerdeki artış neticesinde destek kapsamına alınan yurt dışı fuar sayısında 2016 yılında hedeflenen seviyenin üzerinde fuar sayısına ulaşılmıştır.	İHR
	Uluslararası Rekabetçiliğin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında desteklenen proje sayısı	170	179	%105	Beklenenin üzerindeki destek başvurusu sonucu hedef düşük bir oranda aşılmıştır.	İHR
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) yoluyla yeni pazara giriş imkanları sağlanması, mevcut STA'lar ile temin edilen pazara giriş koşullarının	Mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki pazara giriş koşullarının geliştirilmesi amacıyla başlatılacak/yürütülecek müzakere sayısı	9	9	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	AB

geliştirilmesi/iyileştirilmesi hedeflenmektedir.	Yeni Serbest Ticaret Anlaşmaları akdedilmesi amacıyla başlatılacak müzakere sayısı	12	10	%83	Ülkemiz ile Tayland ve Meksika arasında STA akdedilmesine yönelik müzakere gerçekleştirilmesi öngörülmüş ancak ülkemizde yaşanan darbe girişimi sebebiyle söz konusu müzakereler ertelenmiştir.	AB
	Akdedilecek Serbest Ticaret Anlaşmaları sayısı	2	0	0	2016 yılında ülkemiz ile Meksika ve Peru arasında STA akdedilmesi öngörülmüş ancak muhataplarımızla talep ve tekliflere yönelik olarak mutabık kalınmaması sebebiyle müzakereler tamamlanamamış ve söz konusu anlaşmalar akdedilememiştir.	AB
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.3	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ticaret ortağımız ülkeler ile ülkemiz arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin hukuki altyapısını tesis etmek ve güçlendirmek	İİT (İslam İşbirliği Teşkilatı), EİT (Ekonomik İşbirliği Teşkilatı), D-8 (Gelişen Sekiz Ülke) bağlamındaki tercihli ticaret düzenlemelerinin uygulamaya konulma sayısı	1	1	%100	D-8 (Gelişen Sekiz Ülke) bağlamındaki tercihli ticaret düzenlemeleri uygulamaya konulmuştur. 2016 yılı hedefine ulaşılmıştır.	ANL

PERFORMANS HEDEFİ 1.3.4	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
	Akdedilecek Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmalarının sayısı	4	5	%125	Ruanda, Lesotho, Svaziland ve Sao Tome ve Principe Anlaşmaları Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu vesilesi ile imzalanmıştır. Öte yandan, Somali ile 1980 yılında imzalanmış olan TETİ Anlaşması'nın yenilenmesi talebi Somali tarafından gelmiş ve 2016 yılında imzalanması öngörülmemesine rağmen Anlaşma, Sayın Cumhurbaşkanımızın Somali'yi ziyareti vesilesi ile imzalanmıştır. Bu nedenle hedef aşılmıştır.	ANL
	Ülkemiz lojistik altyapısının güçlendirilmesine yönelik faaliyetlere iştirak sayısı	15	19	%126,7	Özellikle Rusya Federasyonu, Irak, Suriye gibi geleneksel pazarlarımızda yaşanan sıkıntıların aşılmasını sağlamaya yönelik olarak beklenenin üzerinde faaliyet gerçekleştirilmiştir.	SBYYH

Ülkemiz lojistik altyapısının güçlendirilmesi, ihraç ürünlerimiz için yeni ulaşım güzergahları belirlenmesi ve yurtdışında oluşturulacak lojistik merkezler yoluyla pazara giriş koşullarının geliştirilmesi ve ihracatın kesintisiz olarak sürdürülmesi hedeflenmektedir.	Uluslararası kuruluş toplantı/konferans/seminer katılım sayısı	15	8	%53,3	Faaliyet sayısı hedeflenen düzeyin altındadır. Çünkü bu hedef kapsamında yapılacak toplantıların bir kısmı iptal edilmiş veya ertelenmiştir. Bu nedenle hedeflenen sayıda toplantı ve seminere katılım sağlanamamıştır. Gerek komşu ve çevre ülkelerde ve gerek ülkemizde 2016 yılında yaşanan gelişmeler dolayısıyla, bu sene içinde planlanan sayıda program gerçekleştirilememiştir.	SBYYH
	Yurtdışı Lojistik Merkezler oluşturulmasına yönelik faaliyet sayısı	5	0	0	2014/3 sayılı Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/6)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" kapsamında oluşturulması öngörülen "Türk Ticaret Merkezleri"nin, yurtdışı lojistik merkezlerin yerine getireceği görev ve işlevleri kapsadığı değerlendirilerek yurtdışı lojistik merkezler TTM'lerin bünyesine alınmış olup, bu alandaki faaliyetler İhracat Genel Müdürlüğümüz ve Türkiye İhracatçılar Meclisi uhdesinde sürdürülmektedir.	SBYYH

	Yeni ihraç güzergahlarının belirlenmesine yönelik faaliyet sayısı	15	3	%20	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından yürütülen yeni ihraç güzergahları belirlenmesine yönelik faaliyetlere katılım sağlanmaktadır. Sektörün ihtiyaçları dahilinde dönemsel olarak yürütülen yeni ihraç güzergahları çalışmaları, esas itibariyle Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının faaliyetlerine paralel olarak gerçekleştirilmekte olup, Bakanlığımız tarafından adı geçen Bakanlıkça yürütülen konuya ilişkin çalışmalara iştirak sağlanmakta, faaliyet sayısı bu çerçevede değişiklik arz etmektedir.	SBYYH
STRATEJİK HEDEF 1.4: Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedariginde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.						
PERFORMANS HEDEFİ 1.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM

Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) kapsamında eylem planlarının hayata geçirilmesine devam edilecektir.	Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) 2016-2018 eylem planlarının uygulamaya geçirilme oranı (kümülatif)	30	0	0	2016 yılında, her bir eylemde uygulama dönemi boyunca kaydedilen gelişmeleri açıklayan bir rapor hazırlanmış ve Kalkınma Bakanlığına iletilmiştir. Öte yandan, GİTES Eylem Planı (2016-2018) taslak eylem planı Ekim ayı içerisinde Müsteşarlık Makamına sunulmuş ve talimatları çerçevesinde revize edilerek Aralık ayında tekrar arz edilmiş ve sorumlu kurum/kuruluşlar ile paylaşılmıştır. Hâlihazırda, eylem planına nihai hali verilmektedir. GİTES yeni dönem eylem planının uygulama dönemi 2017 yılında başlayacağından performans göstergesi ölçülememiştir.	EAD
STRATEJİK HEDEF 1.5: İhracatçılarımızın karşılaştıkları pazara giriş engelleri çözüme kavuşturulacak ve muhatabımız ülkelerin DTÖ mal ve hizmet ticaretine ilişkin düzenlemelere uyumu izlenecektir.						
PERFORMANS HEDEFİ 1.5.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
	Tespit edilen uyumsuzlukların giderilmesinde ülkemiz lehine sonuç alma oranı	50	48	%96	İhracatçılarımız tarafından 2016 yılı içerisinde pazara giriş engelleri çalışma grubuna intikal ettirilen 48 adet sorunun	ANL

Tespit edilen uluslararası düzenlemelere uyumsuzlukların giderilmesinde ve pazara giriş sorunlarının çözümünde ülkemiz lehine sonuç alınması sağlanacaktır.					tamamına geri dönüş yapılmıştır. Gruba intikal ettirilen sorun sayısı 2016 yılı için 50 olması beklenmekle birlikte 48 olarak gerçekleşmiş olup, bu sayı ihracatçıların geri dönüşüne bağlıdır. Bu itibarla, pazara giriş engelleri çalışma grubunun daha fazla tanıtımına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.	
	Avrupa Birliği ile ilişkilerde tespit edilen sorunların ülkemiz lehine sonuçlanması oranı	30	30	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	AB
PERFORMANS HEDEFİ 1.5.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Pazara giriş engellerinin azaltılması amacıyla teknik düzenlemeler ve ihrac pazarlarımızdaki mevzuat değişikliklerine ilişkin bilgilendirme ve bildirim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	AB ve diğer ihracat pazarlarımızdaki teknik mevzuat değişikliklerinin ilgili taraflara bildirim sayısı	2700	3017	% 111,7	Teknik Engeller İnternet Sitesi aracılığıyla ticarete teknik engel oluşturabilecek taslak ülke mevzuatları günlük olarak üye üretici/ihracatçılarımıza e-posta ile ulaştırılmakta olup, bu çerçevede 2016 yılı sonu itibarıyla 2326 adet DTÖ bildirim Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesinde (www.teknikengel.gov.tr) yayımlanmıştır. Mevcut dönemde DTÖ üyesi ülkelerden	ÜGD

					<p>gelen bildirimler beklentilerimizin üzerinde bir sayıya ulaşmıştır.</p> <p>Diğer taraftan AB nezdindeki teknik mevzuat değişikliklerinin ilgili taraflara bildirim sayısı 691 olarak gerçekleşmiş olup, 2016 hedefi üzerindeki artış DTÖ nezdindeki bildirimlerden kaynaklanmıştır.</p>	
	<p>Ülkemiz teknik düzenlemelerine ilişkin dış paydaşlara yönelik bilgilendirme faaliyeti sayısı</p>	<p>10</p>	<p>13</p>	<p>%130</p>	<p>Ülkemiz teknik düzenlemelerine ilişkin dış paydaşlara yönelik bilgilendirme faaliyeti sayısı kapsamında, DTÖ nezdindeki faaliyetler Genel Müdürlüğümüz Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı, AB nezdindeki faaliyetler ise AB Teknik Mevzuat Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.</p> <p>Bu çerçevede, DTÖ nezdindeki bildirimlerde meydana gelen artışa paralel olarak 10 adet, AB nezdinde ise 3 adet olmak üzere toplam 13 bilgilendirme faaliyeti gerçekleşmiştir.</p> <p>İlgili kurum ve kuruluşlardan, özellikle üretici ve ihracatçılardan gelen talep doğrultusunda gerçekleşen bilgilendirme faaliyeti sayısı, hedeflenen bilgilendirme faaliyeti sayısının üzerinde olmuştur.</p>	<p>ÜGD</p>

	www.teknikengel.gov.tr sitesine üye ihracatçı firmalarımızın sayısındaki artış oranı	18	15	%83	Yenilenen Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi'nin tanıtılmasına yönelik olarak, 2016 yılı boyunca ilgili kurum ve kuruluşlar ile özellikle üretici ve ihracatçılara yönelik gerekli bilgilendirmede bulunulmuş ve bilgilendirme seminerleri düzenlenmiştir. Sitenin ticarete teknik engeller hakkında ihracatçılarımızın bilgilendirilmesini ve karşılaştıkları sorunların çözümünü sağlayacak en önemli platform haline getirilmesi hedeflenmektedir. Bu suretle üye sayısı 2272'ye ulaşmıştır. Bununla birlikte, ilgili kurum ve kuruluşlarla gerekli temasın sağlanmasına ve bilgilendirme seminerleri gerçekleştirilmesine rağmen, web sitesine üye ihracatçılarımızın sayısında hedeflenen artış oranı yakalanamamıştır.	ÜGD
	Ticaret politikası önlemleri hakkında bilgilendirme semineri sayısı	20	20	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	İHR

STRATEJİK AMAÇ 2: Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek ve yatırım ortamını iyileştirmek

STRATEJİK HEDEF 2.1.: Yatırımların teşvikine ve uluslararası doğrudan yatırımların arttırılmasına yönelik destek mekanizmaları geliştirilecek; uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyon güçlendirilecek; uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyaçlarının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesi sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 2.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yeni teşvik sistemi ulusal ve uluslararası yatırımcıların ihtiyaçlarına cevap verir şekilde gözden geçirilecek, tanıtılacak ve teşvik sistemi kapsamında öngörülen teşvik uygulamaları hayata geçirilecektir.	Destek mekanizmalarının geliştirilmesine yönelik olarak çıkartılacak mevzuat sayısı	4	6	%150	2016 yılı içerisinde Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'da 2 adet; Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de ise 3 adet değişiklik gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı da 26/11/2016 tarihli ve 29900 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Ülkemizde ve dünyada yaşanan ekonomik gelişmeler, özel sektör temsilcilerinin görüş ve talepleri ve uygulamada ortaya çıkan aksaklıklar Bakanlık olarak yakından takip edilmektedir. Bu çerçevede ihtiyaca binaen belirlenen hedef üzerinde mevzuat değişikliği yapılması hâsıl olmuştur.	TUYS
	Uluslararası doğrudan yatırımların artış oranı	15	-31*	-	Küresel makro ekonomideki kırılganlık unsurlarının devam etmesi, küresel talepteki zayıflama, ülkelerde düşük büyüme görünümünün yaygınlaşması, bazı emtia ihracatçısı ülkelerde görülen iktisadi yavaşlama ve firmaların vergi cennetlerine taşınma imkânlarını kısıtlayacak önlemler ile çok uluslu şirket kârlılık oranlarındaki azalış, 2016 yılında Türkiye'ye gelen doğrudan yatırımlardaki düşüşte önemli rol oynamıştır.	TUYS

Yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki toplam sabit yatırım tutarındaki artış oranı	10	-1,3	-	2016 yılında düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 2015 yılına göre %1,3 oranında azalmakla birlikte, 2016 yılında öngörülen 97,8 milyar TL'lik sabit yatırım tutarı, bugüne kadar ulaşılan en yüksek 2. seviyedir. Yaşanan bu azalışta ülkemizin içinde bulunduğu coğrafyada yaşanan siyasi ve ekonomik sıkıntılar etkili olmuştur.	TUYS
"Yurtdışı Yatırımlara Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Karar"ın hazırlanarak uygulanması/Adet	1	0	0	Yurtdışında gerçekleştirilecek yatırımlara faiz gideri desteği, politik risk sigortası prim desteği ve hukuki ve mali danışmanlık desteklerinin sağlanması amacıyla hazırlanmış olan Karar Taslağına ilişkin 29 Aralık 2015 tarihinde ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımlarıyla bir toplantı yapılmış ve konuya ilişkin görüşler alınmış olup, bahse konu Karar Taslağına ilişkin teknik çalışmalar tamamlanmıştır. 2016 yılı bütçe imkânları çerçevesinde hayata geçirilemeyen eylemin uygulamaya geçirilmesinin ekonomik konjonktürdeki gelişmelere bağlı olduğu mütalaa edilmektedir.	SBYYH

STRATEJİK HEDEF 2.2: Yeni nesil serbest bölge anlayışı ile serbest bölgelerdeki altyapı ve faaliyet alanlarının geliştirilmesi dahil, gelişmiş altyapıya sahip yatırım alanları ile stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik imkanları oluşturulacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 2.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Gelişmiş altyapıya sahip yatırım alanları ile stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik yapıların kurulmasına yönelik yasal çerçeve geliştirilecektir.	Kanun hazırlanması	1	0	0	<p>Bahse konu performans hedefinin *3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Taslağı ile gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Söz konusu tasarı, 23-24 Kasım 2016 tarihlerinde TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'nda görüşülerek kabul edilmiş ve TBMM Genel Kurul'a sevk edilmiştir.</p> <p>* Bahsekonu Kanun 24 Şubat 2017 tarihli ve 29989 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.</p>	SBYYH
STRATEJİK HEDEF 2.3: Yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler, öngörülen program çerçevesinde yürütülecektir.						
PERFORMANS HEDEFİ 2.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yıllık eylem planları kapsamında yürütülen yatırım ortamını iyileştirme çalışmalarının tamamlanma oranının artırılması hedeflenmektedir.	Yatırım Ortamının İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) eylem planlarının gerçekleştirme oranı	60	48	%80	<p>Haziran 2015-Haziran 2016 YOİKK Eylem Planı'nda 10 farklı kamu kurumunun sorumluluğunda 63 farklı eylem maddesi yer almıştır. Söz konusu eylemlerden 30 adedi tamamlanmıştır. Diğer eylemlere ilişkin ise sorumlu kurumların öncelikleri doğrultusunda ilgili eylemlerin belirlenen takvimde tamamlanma imkânı</p>	TUYS

					bulunamamıştır. Ayrıca eylem planlarının gerçekleşmesinde Genel Müdürlüğümüzün yalnızca YOİKK sekreteryaya faaliyetlerinin yürütülmesinden kaynaklanan koordinasyon görevi bulunmaktadır.	
--	--	--	--	--	---	--

STRATEJİK AMAÇ 3: İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditleri önleyecek tedbirleri almak

STRATEJİK HEDEF 3.1: İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditlere karşı ülkenin üretim dallarının, uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde etkin bir şekilde korunması sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 3.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ürün, sektör ve ülke bazında incelemeler yapılacaktır.	İthalatın ülke yararına gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla ürün, sektör ve ülke bazında yapılacak inceleme sayısı	48	48	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	İTH

STRATEJİK AMAÇ 4 : Kaliteli ve Güvenli Ürün Arzını Sağlamak

STRATEJİK HEDEF 4.1: Piyasaya güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik yata teknik mevzuat, uluslararası yükümlülüklerimiz gözönünde bulundurularak geliştirilecek ve uygulanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 4.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
AB'nin yatay teknik mevzuatına uyum için mevzuat güncellemesi yapılacaktır.	AB'nin yatay teknik mevzuata uyum için güncellenecek mevzuat sayısı	1	0	0	AB teknik mevzuatına uyum amacıyla "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu" ile piyasa gözetimi ve denetimi ile genel ürün güvenliğine ilişkin iki uygulama yönetmeliğinin hazırlık çalışmaları yürütülmüştür. Kamu kurum ve kuruluşlarından, TOBB, TİM gibi meslek kuruluşlarından, odalar ile tüketici derneklerinden ve Avrupa Komisyonundan gelen görüşler çerçevesinde olgunlaşan Kanun taslağı, Nisan 2014'te ilgili Bakanlık temsilcileri ile TOBB, TİM, UDDER, TÜDEF gibi sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin de davet edildiği bir toplantıda bir kez daha değerlendirilmiş ve Ekim-Kasım döneminde gerçekleştirilen ikili görüşmeler neticesinde Kanun taslağına nihai şeklinin verilerek Mayıs 2015 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir. Ancak hükümet değişikliği nedeniyle Kasım ayında Bakanlığımıza iade edilmiştir. Bu nedenle, Kanun Taslağı, aradan geçen zaman dikkate alınarak, ilgili kurumlardan yeniden görüş alınarak gözden geçirilmiştir. Gözden geçirme çalışmalarının tamamlanması sonrasında, Kanun Taslağı 23 Aralık 2016 tarihinde tekrar Başbakanlığa sevk edilmiştir.	ÜGD

STRATEJİK HEDEF 4.2: Piyasa gözetimi ve denetiminde etkin koordinasyon sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 4.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ulusal piyasa gözetimi ve denetimi programları ve yıllık piyasa gözetimi ve denetimi raporları hazırlanması ile uygulamalara ilişkin koordinasyon ve bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.	Hazırlanacak ulusal PGD programları ve yıllık PGD raporları sayısı	2	2	%100	Yılsonu itibarıyla gösterge değerine ulaşılmıştır. Yıllık PGD Programı Şubat ayında, Yıllık PGD Raporu Temmuz ayında hazırlanmıştır.	ÜGD
	PGD uygulamalarında karşılaşılan problemlerin giderilmesi ve farklılıkların ortadan kaldırılması amacıyla koordinasyon ve bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı	15	18	%120	“Piyasa gözetim ve denetim sistemlerinin işleyişi değerlendirilerek, etkin bir uygulama mekanizması oluşturulması” eyleminin Hükümetin Eylem Planı’na alınmasıyla birlikte, 2016 yılında PGD kuruluşlarıyla hedeflenenin üzerinde toplantı gerçekleştirilmiştir.	ÜGD

STRATEJİK HEDEF 4.3: İthal edilen ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliği ile ihracat ve ithalata konu ürünlerin ticari kalite yönünden uygunluğunun tesbitine yönelik hukuki, teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 4.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde mevzuatın güncellenmesi, denetim elemanlarının eğitimi hedeflenmektedir.	Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenen mevzuat sayısı	23	23	%100	Ticari ve ekonomik gelişmeler, yıl içindeki uygulamalar, ilgili mevzuat değişiklikleri ve uluslararası anlaşmalardan doğan yükümlülüklerimiz çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri dâhilinde, sektörün ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanan 23 adet Ürün Güvenliği ve Denetimi (ÜGD) Tebliği, 30/12/2016 tarihli ve 29934 (1 inci mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.	ÜGD
	İthalatta ve ihracatta kalite ve güvenlik denetimi yapan personelin eğitimine yönelik faaliyet sayısı	5	6	%120	Genel Müdürlüğümüz görev ve sorumluluk alanı dahilinde 6 eğitim yapılmıştır. Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde eğitimler Bölge Müdürlükleri tarafından ihtiyaç halinde düzenlenmektedir. Bu çerçevede eğitim sayısında artış gerçekleşmiştir.	ÜGD

STRATEJİK HEDEF 4.4: Güvenli ve kaliteli ürün arzına yönelik ikili ve çoklu platformlarda uluslararası gelişmeler ve ülkemiz hakları takip edilecek, ülkemiz uygulamalarının tanıtılması ve kabulü sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 4.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ürün güvenliği ve teknik mevzuat konusunda uluslararası platformlarda ülkemiz uygulamalarının kabulü ve DTÖ platformunda ülkemiz uygulamalarına yönelik yapılan değerlendirmelerin takibi ve ülkemiz lehine sonuçlandırılması hedeflenmektedir.	Uluslararası platformlarda ülkemiz uygulamaların kabulünün sağlanması sayısı	5	4	%80	Genel Müdürlüğümüz görev ve sorumluluk alanı dahilinde BMAEK ve OECD platformlarında yürütülmekte olan çalışmalara katılım sağlanmaktadır. Bu çerçevede 2016 yılı içerisinde mezkur uluslararası örgütler nezdinde 4 adet toplantı yapılmış olup, bu nedenle 4 adet toplantıya katılım sağlanmıştır.	ÜGD
	DTÖ platformunda ürün güvenliği ve teknik mevzuat konusunda ülkemiz uygulamalarına yönelik olarak yapılan değerlendirmelerin takibi ve sonuçlandırılma sayısı	5	5	%100	TTE Anlaşması ile ilgili hususların ve ülkeler tarafından yürürlüğe konulan teknik düzenlemelerin tartışıldığı bir platform olan DTÖ TTE Komitesi toplantıları ülkemiz adına takip edilmiş, ülkemizin karşılaştığı teknik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik çabalar sürdürülmüştür. Ülkemize yönelik olarak yapılan değerlendirmelerin takibi yapılmış olup, ilgili Bakanlıklarla koordinasyon yapılmak suretiyle muadil ülkelerin bildirim merkezleriyle irtibata geçilmiştir.	ÜGD
STRATEJİK AMAÇ 5: İkili, bölgesel ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerini ülkemizin çıkarları doğrultusunda yürütmek.						

STRATEJİK HEDEF 5.1: İkili, bölgesel ve çok taraflı stratejilerimizin oluşturulmasında nicel ve nitel analiz yöntemlerinin etkin kullanımı sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 5.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ekonomimizde ve dış ticaretimizde kaydedilen gelişmeler nicel ve nitel analiz yöntemleri ile değerlendirilecektir.	RCA (Karşılaştırmalı Rekabet Analizi) sayısı/Adet	12	28	%233,3	Anlaşmalar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen KEK ve JETCO toplantı hazırlıkları ve ülke eylem planlarına katkı sağlanması sebebiyle göstergenin uygulanma sıklığı ve zamanı toplantı zamanlarına göre değişim göstermektedir. Bu sebeple, göstergenin sürdürülebilirliği Anlaşmalar Genel Müdürlüğü'nden gelen talepler doğrultusunda şekillenmektedir. Talep fazla olması nedeniyle hedef aşılmıştır.	EAD
	Pazara giriş analizleri (hedef, alternatif pazar endeks çalışması) sayısı	3	3	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	EAD
	Ticaret ve ekonomik işbirliğine ilişkin yapılması planlanan anlaşmaların etki analizi çalışması sayısı	2	2	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	EAD
	Ekonomi ve dış ticaret konusunda modelleme çalışmaları sayısı	2	3	%150	Önceden tahmin edilemeyen ve Makam tarafından kısa süreli olarak talimatlandırılan çalışmalar sebebiyle hedef aşılmıştır.	EAD

STRATEJİK HEDEF 5.2: İkili ve çok taraflı platformlarda mal ve hizmet ticaretine ilişkin konularda ülkemiz çıkarları etkin şekilde takip edilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Uluslararası örgütler bünyesinde ülkemiz çıkarlarının savunulmasına yönelik olarak pozisyon belgeleri sunulacak ve gerekli müdahaleler yapılacaktır.	DTÖ bünyesinde ülkemiz pozisyonuna ilişkin sunulan belge sayısı	26	19	%73	2015 Aralık ayında Nairobi'de gerçekleştirilen DTÖ 10. Bakanlar Konferansı sırasında, DTÖ'deki müzakerelerin, Doha Kalkınma Turu konularına ek olarak, yeni konuları da kapsayacak şekilde devam ettirilmesi yönünde bir karar alınmıştır. Ancak, bu konuya ilişkin olarak gelişmiş ülkeler ile gelişme yolundaki ülkeler arasında ciddi görüş ayrılığı bulunmaktadır. Gelişmiş ülkeler yaklaşık 15 yıldır devam eden ve pek bir sonuç alınamayan Doha Kalkınma Turu müzakereleri konularından ziyade yeni konular üzerinde yoğunlaşmak istemektedirler. Gelişme yolundaki ülkeler ise Doha Kalkınma Turu konularında ciddi kazanımlar elde edilmeksizin yeni konulara yoğunlaşmasını ve Doha Kalkınma Turu'na olan ilginin azalmasını istememektedirler. Bu nedenle, halihazırda DTÖ'deki çok taraflı müzakereler durma noktasına gelmiştir. Bu çerçevede, sunulması öngörülen belge sayısında hedefe ulaşamamıştır.	ANL

	Uluslararası örgütler bünyesinde gerçekleştirilen müzakere ve toplantılarda ülkemizce yapılan müdahalelerin sayısı	180	272	%151	<p>2016 yılı boyunca uluslararası kuruluşların faaliyetlerinin etkin bir şekilde ve yerinde izlenebilmesi amacıyla, söz konusu kuruluşlar (DTÖ, UNCTAD, Birleşmiş Milletler bağlı kuruluşları, OECD, G20 ve diğer uluslararası örgütler) tarafından düzenlenen toplantılara düzenli katılım sağlanmış olup gerekli müdahalelerde bulunulmuştur.</p> <p>Ayrıca, Küresel hizmet ticaretine yön veren AB-28 dahil 23 DTÖ üyesi arasında 2012 yılında başlatılan ve uluslararası hizmet ticaretinin tabi olacağı yeni kural ve şartları belirleyecek Hizmet Ticareti Anlaşması'nın (Trade in Services Agreement-TiSA) müzakerelerine 2016 yılında Şubat, Nisan, Mayıs, Temmuz, Eylül ve Kasım Turları ile devam edilmiştir. Görüşmeler çerçevesinde ülkemiz pozisyonunun anlaşma metinlerine girilmesi ve ülkemiz çıkarlarının savunulması amacıyla müdahalelerde bulunulmuştur. TiSA Müzakerelerine 2016 Kasım ayı itibariyle ara verilmiş olmakla birlikte, yıl içinde 2016 sonuna kadar TiSA'nın tamamlanması hedefi doğrultusunda müzakereler hız kazanmış ve ülkemizin müdahale sayısında öngörülmeleyen artışlar meydana gelmiştir.</p> <p>Diğer taraftan, DTÖ üyesi 17 ülke arasında müzakereleri devam eden Çevresel Ürünler Anlaşması'nın 3-4 Aralık 2016 tarihlerinde yapılan Bakanlar Toplantısı sırasında sonuçlandırılması amacıyla, 2016 yılında 7 tur müzakere gerçekleştirilmiştir. Müzakerelerin sayısının öngörülenden fazla</p>	ANL
--	--	-----	-----	------	--	-----

PERFORMANS HEDEFİ 5.2.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ülkemizin yapacağı ticaret ve ekonomi işbirliği anlaşmalarının olası etkileri analiz edilerek anlaşma metnine yansıtılması sağlanacaktır.	Bakanlıkça yürütülen stratejik projeler çerçevesindeki tespitlerin ticaret ve ekonomik işbirliğine ilişkin anlaşmalara yansıtılma sayısı	5	7	%140	Gündeme gelecek anlaşmalara, yıl içerisinde yenileri eklendiğinden dolayı hedef aşılmıştır.	EAD
STRATEJİK HEDEF 5.3: Avrupa Birliği ile ticari ve ekonomik ilişkilerde ülkemizin çıkarları etkin bir şekilde savunulacaktır.						
PERFORMANS HEDEFİ 5.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ülkemiz ihracatçılarının AB pazarında karşılaşılan sorunlarının çözümü için Ortaklık ilişkimiz çerçevesinde AB nezdinde gerekli girişimlerde bulunulacaktır.	AB pazarına girişte karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak gerçekleştirilen faaliyet sayısı	20	33	%165	AB pazarına girişte karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak Gümrük Birliği'nin güncellenmesi, karayolu taşımacılık kotalarının yarattığı sorunlar, Avrupa Komisyonu tarafından ülkemiz menşeli çipura ve levrek ithalatına karşı başlatılan telafi edici vergi soruşturması ve AB'nin kimyasallara ilişkin REACH Tüzüğü'nün ülkemizde uyumlaştırılması sürecine yönelik olarak faaliyetler gerçekleştirilmiş bu sebeple hedeflenen gösterge düzeyinin üzerine çıkmıştır.	AB

	İkili ticari sorunlar kapsamında ülkemiz görüş ve taleplerinin aktarılabilmesini teminen Avrupa Birliği Komisyonu nezdinde gerçekleştirilen girişim sayısı	32	32	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	AB
--	--	----	----	------	---------------------------------	----

STRATEJİK HEDEF 5.4: Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri kapsamında mevzuat uyumunun koordinasyonu etkin bir şekilde sürdürülecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri kapsamında ülkemizin uyum durumunun artırılması ve bu konuda ilgili kuruluşlara bilgilendirme yapılması hedeflenmektedir.	Avrupa Komisyonu'na görüş için gönderilen mevzuat sayısı	7	21	%300	AB'de Yeni Yatay Kurallar kapsamında tadil edilen Yeni Yaklaşım Direktiflerinin (Asansör Direktifi, Ölçü Aletleri Direktifi, Tartı Aletleri Direktifi, vb.) 2016'da yürürlüğe girmiş olması, muadil ülkemiz mevzuatının da aynı tarihte yürürlüğe girebilmesine yönelik çalışmalara hız kazandırmıştır. Bu çerçevede, AB'nin yeni ürün düzenlemelerini uyumlaştırmak amacıyla ülkemizde hazırlanan ve görüş için Komisyona gönderilen mevzuat sayısında artış yaşanmıştır.	AB
	Uyum sağlanması gereken AB mevzuatı ile ilgili olarak yapılan bilgilendirme sayısı	25	25	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	AB

	Müzakere fasılları itibariyle mevzuat uyumunun sağlanması ve açılış kapanış kriterlerinin karşılanması amacıyla gerçekleştirilen/katılım sağlanan faaliyet sayısı	5	41	%820	Hizmet sunumu ve iş kurma hakkı faslındaki Hizmetler Projesi başta olmak üzere, katılım öncesi mali işbirliği kapsamında yürütülen, Bakanlığımızın da paydaşları arasında yer aldığı ve muhtelif fasılların açılış/kapanış kriterlerinin karşılanmasında teknik destek sağlanmasını amaçlayan projeler bünyesindeki çalışmaların, bu alandaki faaliyet göstergesi üzerinde olumlu yansımaları olmuş, bu sebeple hedeflenen gösterge düzeyinin üstüne çıkmıştır.	AB
--	---	---	----	------	---	----

STRATEJİK HEDEF 5.5: Gelişmekte olan ülkelerin çok taraflı ticaret sistemine entegrasyonu desteklenecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.5.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Gelişme yolundaki ülkelerin çok taraflı ticaret sisteminden daha fazla faydalanmasına ve söz konusu ülkelerin gelişimlerine katkıda bulunmak hedeflenmektedir.	İkili ve bölgesel düzeyde ülkemizce sağlanan teknik yardım ve eğitim programlarının sayısı	6	3	%50	2016 yılında Kamboçya ve iki kez Tacikistan'a teknik yardım ve eğitim verilmiştir. 2015 yılında Irak ve Ekvator Ginesi'ne yönelik olarak yapılması planlanan ancak anılan ülke yetkililerinin ziyaretlerini iptal etmesi nedeniyle yapılamayan eğitim programlarının 2016 yılında yapılması öngörülmüştür. Ancak, söz konusu ülkelerin taleplerini yenilememeleri nedeniyle eğitimler yapılamamıştır. Ayrıca, İslam Kalkınma Bankası (İKB) ile koordineli olarak İKB üyesi ülkelere geçmiş yıllarda	ANL

					düzenlenen eğitim, 2016 yılında İKB tarafından talep edilememesi nedeniyle düzenlenmemiştir. Bu çerçevede, 2016 yılı için toplam 6 adet olarak öngörülen eğitim programlarından 3 adedi yapılamamıştır.	
--	--	--	--	--	---	--

STRATEJİK HEDEF 5.6: Türkiye ile diğer ülkeler arasında ekonomik ve ticari konularda üst düzey ikili mekanizmalar oluşturulacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 5.6.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Üst düzey ikili ticari ve ekonomik mekanizma sayısı artırılacaktır.	Kurulacak Üst Düzey İkili Ticari ve Ekonomik Mekanizma sayısı	5	6	%120	Somali, Ruanda, Lesotho, Svaziland ve Sao Tome ve Principe ile imzalanan TEİ'lere ek olarak Nijerya ile JETCO kurulmuştur. Somali ile 1980 yılında imzalanmış olan TETİ Anlaşması'nın yenilenmesi talebi Somali tarafından gelmiş ve 2016 yılında imzalanması öngörülmemesine rağmen Anlaşma, Sayın Cumhurbaşkanımızın Somali'yi ziyareti vesilesi ile imzalanmıştır.	ANL
	Kurulan Üst Düzey İkili Ticari ve Ekonomik Mekanizma takibi sayısı	73	131	%179	Ülkemizin son yıllarda artan ekonomik ve siyasi önemi ile bölgesel ve küresel bir cazibe merkezi haline gelmesi ile ülkemizle işbirliği yapmak isteyen ülke sayısında ve genel talepte istikrarlı bir artış yaşanmıştır. Özellikle Bakanlığımızın Afrika Stratejisi çerçevesinde söz konusu kıta ile olan ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin oldukça olumlu seyretmesi, 2016 yılında bu yönde	ANL

					gerçekleştirilen faaliyetlerimize ivme kazandırmıştır. Benzer şekilde, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları çerçevesinde, 15 Temmuz olayları sonrasında istikrarın devam ettiğini ve ülkemizin hızlı bir normalleşme süreci geçirdiğini muhatap ülkelerle paylaşmak üzere birçok üst düzey ziyaret, kabul ve temas gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla 2016 yılında gerçekleşen faaliyet sayısında öngörülemeyen bir artış yaşanmıştır.	
--	--	--	--	--	--	--

STRATEJİK HEDEF 5.7: Türkiye'nin yatırımlar alanındaki ikili ve çok taraflı ilişkileri geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.7.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yatırımlar konusunda uluslararası ilişkilerin geliştirilmesine yönelik olarak, yasal altyapı oluşturulacak ve uluslararası işbirliği, tanıtım ve tecrübe paylaşım programları gerçekleştirilecektir.	İmzalanacak Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşması sayısı	4	7	%175	2016 yılı içerisinde 7 ülke (Gana, Gürcistan, Fildişi Sahili, Ürdün, Somali, Ruanda ve Moldova) ile YKTK Anlaşmaları imzalanmıştır. Ürdün, Fildişi Sahili, Somali ile yürütülen müzakerelerin öngörülenden daha erken tamamlanması ve aynı zamanda diğer ülkelerle müzakereleri tamamlanmış anlaşmaların Bakanlar seviyesinde imzalanabilmesi için uygun ortamların oluşmuş olması sebebiyle 2016 yılında 4 anlaşmanın imza sürecinin tamamlanması hedeflendiği halde, toplam 7 anlaşmanın imza süreci tamamlanmıştır.	TUYS

	Uluslararası işbirliği ve tanıtım programları sayısı	10	10	%100	Uluslararası yatırımcılara teşvik sistemimizi tanıtmak amacıyla 10 ülkede (İngiltere, G. Kore, İsveç, Katar, Hollanda, Finlandiya, Polonya, Hırvatistan, Bahreyn ve Almanya) ülkemizin yatırım fırsatları, teşvik sistemi ve yatırım ortamı hakkında bilgilendirme yapılmıştır.	TUYS
--	--	----	----	------	---	------

STRATEJİK AMAÇ 6 : Ülke genelinde dış ticaret ve yatırımlar konusunda bilgi ve bilinci arttırmak

STRATEJİK HEDEF 6.1: Dış ticaret ve yatırımlara ilişkin paydaşlar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 6.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bilgilendirme faaliyeti, görsel materyal basımı, internet portalı kurulması gibi değişik araçlar yoluyla dış ticaret ve yatırımlara ilişkin paydaşlar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması hedeflenmektedir.	Bilgilendirme faaliyeti (eğitim, seminer, vb.) sayısı	247	246	%99,6	İşbirliği kuruluşlarının talebi üzerine Doğu ve Güneydoğu illerindeki Dış Ticaret Bilgilendirme Semineri ileri tarihe ertelenmiştir.	IHR ANL AB TUYS
	Kadın girişimciliğin özendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik faaliyet (eğitim, seminer, vb.) sayısı	1	1	%100	Söz konusu etkinlik, Bakanlığımız ile KAGİDER İşbirliğinde 2016 yılı Şubat ayında, kadın girişimciliğinin özendirilmesi konusunda diğer ülkelerde bu alanda yürütülen kamu politikaları/çalışmalar/stratejilerden sorumlu kurum/kuruluşlardan bir yetkilinin de katılımı sağlanarak, uluslararası tecrübelerin ele alındığı kapsamlı bir Konferans şeklinde gerçekleştirilmiştir.	EAD

	Tarımsal ürün ihracatçılarımızın yeterli kalite seviyesine ulaşması ve kalite denetimi sistemi hakkında bilgilendirilmesine yönelik faaliyet (eğitim, seminer vb.) sayısı	3	3	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	ÜGD
	Üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliğini geliştirmeye yönelik düzenlenen program sayısı	1	1	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	EAD
	Tanıtım materyali sayısı	52	46	%88	Tanıtım materyalleri sektör broşürleri ve yerinde pazar araştırması raporlarından oluşmakta olup yerinde pazar araştırmalarının yapılamaması nedeniyle tanıtım materyalleri sayısı 46 olarak gerçekleşmiştir.	İHR
	Dünya ve Türkiye veri kaynaklarının takip edilerek raporlanması	25	256	%1024	Dünya ve Türkiye'deki ekonomik verilerin takibi yapılmakta ve söz konusu verilerin bir kısmı bilgi notu halinde bir kısmı ise e-posta yoluyla Bakanlık makamı bilgilendirilmektedir. Sene başında planlanandan daha fazla başlık hakkında mail atılmaya ya da bilgi notu hazırlanmaya başlanmış ve Cumhurbaşkanlığına da Dünya ve Türkiye veri kaynakları takip edilerek raporlanmaya başlanmıştır. Bu nedenle gerçekleşme hedeflenenin çok üzerinde olmuştur.	EAD

	İhracat İletişim Noktası Hizmeti (Gelen Arama)/Adet	12000	12967	%108	Bakanlığımıza ulaşan aramalar hedefin düşük bir oranda üzerinde olmuştur. Aramalardaki artış Bakanlığımız web sitesinin iyileştirilmesi sonucunda daha çok ihracatçıya ulaşılmış ve ulaşılmış kaynaklanmaktadır.	IHR
--	--	-------	-------	------	--	-----

STRATEJİK HEDEF 6.2: Dış pazarlardaki ticari ve ekonomik gelişmeler ve fırsatlar takip edilerek, ihracatçılarımızın dış pazarlar hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 6.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Dış pazarlardaki ekonomik ve ticari fırsatların ihracatçılarımız tarafından etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla, yazılı yayın hazırlanacak, bilgilendirme seminerleri düzenlenecek ve yerinde pazar araştırmaları yapılacaktır.	Ülke raporlarının tüm dünya ülkelerini kapsama oranı	98	98	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	IHR
	Seminerlerde yapılan ülke sunumu sayısı /Adet	60	50	%83	İşbirliği kuruluşlarından gelen talepler doğrultusunda ülke sunumları yapılmakta olup 2016 yılında hedeflenenin altında talep oluşmuştur. Bunda Doğu ve Güneydoğu illerindeki bazı Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerlerinin ileri tarihe ertelenmesi etkili olmuştur.	IHR

STRATEJİK AMAÇ 7: Kurumsal gelişimi sürdürmek

STRATEJİK HEDEF 7.1: Genel kabul gören standartlarda bilgi güvenliği uygulamaları hayata geçirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi oluşturulacaktır.	ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin kurulması oranı (kümülatif)	50	0	0	2016 yılında Bakanlığımızın yeni binaya taşınması sebebiyle ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi ile ilgili herhangi bir çalışma yapılamamıştır.	BİM
	Bilgi sistemlerinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlayacak kontrollerin sayısı	40	40	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	BİM

STRATEJİK HEDEF 7.2: E-devlet uygulamaları geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
-------------------------	-------------------------	------------------	-----------------------	-----------------------------	-------------	--------------

Bilişim teknolojisinin mümkün kıldığı gelişmeler takip edilerek geliştirilecek, yeni bilgi sistemleri oluşturulacak ve Bakanlığımız bünyesindeki uygulamalar elektronik ortama geçirilecektir.	Teşvik belgesi müracaatlarının elektronik ortama aktarılması oranı (kümülatif) - Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi ve E-Belge Projesi (kümülatif)	100	0	0	Yatırım teşvik belgesine ilişkin tüm işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına olanak verecek şekilde tasarlanan E-Belge sistemimize ilişkin teknik altyapı çalışmaları halen devam etmekte olup, 2017 yılı içerisinde projenin tamamı bitirilecektir.	TUYS
	Doküman Yönetim Sisteminin kurulması oranı (kümülatif)	15	15	%100	15/06/2015 tarihinde EBYS projesinin 18 aylık dönemine ilişkin ön kabul işlemleri gerçekleştirilmiştir. Bu tarihten itibaren ise projenin 18 aylık garanti süresi başlamıştır. 02.01.2017 tarihinde projenin kabulü yapılarak süreç tamamlanmıştır.	BİM
	Ürün güvenliği denetim faaliyetlerinin elektronik ortama taşınması oranı (kümülatif)	80	80	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	ÜGD
	Serbest bölgelerin sınır, ada, parsel ve üst yapı koordinatlarının tespit edilerek bu bilgilerin veri tabanında toplanma oranı	18	18	%100	Proje 2016 yılı Haziran sonu itibarıyla tamamlanmıştır.	SBYYH
STRATEJİK HEDEF 7.3: İnsan kaynakları yönetimi süreçleri ile personelin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.						
PERFORMANS HEDEFİ 7.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
İnsan kaynakları yönetimi süreçleri ile personelin bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine	Hizmet İçi Eğitim Politika Belgesinin hazırlanması ve her yıl güncellenmesi	100	0	0	Eğitime ilişkin bütçe kalemine ayrılan ödeneğin yetersiz olması nedeniyle gerçekleştirilememiştir.	PER

yönelik politika belgeleri, eğitim planları, eğitim programları, internet portalı, e-devlet uygulamaları ve performans değerlendirme sistemleri geliştirilecek ve uygulanacaktır.	Yıllık hizmet içi eğitim planının hazırlanması	1	1	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	PER
	Yıllık hizmet içi eğitim planının uygulanması	100	100	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	PER
	Eğitim faaliyetlerine yönelik online bir portal oluşturulması	100	0	0	Eğitime ilişkin bütçe kalemine ayrılan ödeneğin yetersiz olması nedeniyle gerçekleştirilememiştir.	PER

STRATEJİK HEDEF 7.4: Fiziksel çalışma ortamı iyileştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Çalışma ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak Bakanlık merkez, yurtdışı ve taşra teşkilatına ait binaların onarım ve tefriş işleri gerçekleştirilecek, ihtiyaç duyulan yerlerde yeni bina temin edilecektir.	Bakanlık merkez ve yurtdışı teşkilatı için yeni temin edilecek ve büyük onarım yaptırılacak bina sayısı	7	7	%100	Bakanlık merkezde Bakanlık için yeni kiralanan hizmet binasında Haziran ayında tadilat ve büyük onarım yapılmıştır. Yurtdışında Şubat ayında Maputo da Ofis ve lojman, Nairobi de lojman, Mart ayında Hartum da ve Nisan ayında Kinsaşa da lojman kiralananmıştır. Hartum da lojman kira sözleşmesi Eylül ayında Ticaret Müşavirinin merkeze alınması sebebi ile fesh edilmiştir. Yaounde Ticaret Müşavirliği için Aralık ayında mevcut lojman boşaltılmış, yeni lojman kiralaması yapılmıştır. Aralık ayında Bakanlık merkezde hizmet binasının bahçesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aracılığı ile bakım, onarım ve tadilat çalışmaları ile birlikte peyzaj vb. çalışmalar yapılmıştır.	DES

	Bakanlık merkez ve yurtdışı teşkilatı için tefriş edilecek hizmet binası sayısı	11	11	%100	Bakanlık hizmet binasında Haziran ayında, Yurtdışında Maputo ve Tokyo da Nisan ayında Londra ve Cidde de Mayıs ayında Selanik, Viyana ve Hamburg da Ekim ayında, Sidney de Kasım ayında, AB Brüksel ve Rotterdam da Aralık ayında tefrişata yönelik harcama yapılmıştır.	DES
	Taşra teşkilatı birimlerinin mevcut yerlerinin gözden geçirilmesi ve fiziksel çalışma ortamı ve ihtiyaçlarına ilişkin değerlendirme/değerlendirme yapılan birimlerin toplam içindeki oranı (kümülatif)	80	80	%100	Belirlenen hedefe ulaşılmıştır.	ÜGD
STRATEJİK HEDEF 7.5: Bakanlıkta iç kontrol uygulamaları geliştirilecektir.						
PERFORMANS HEDEFİ 7.5.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2016 YILI HEDEFİ	2016 YILI GERÇEKLEŞME	2016 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bakanlık merkez birimlerinde iç kontrol uygulamaları gözden geçirilecek ve geliştirilecektir.	İç kontrol uygulamalarının İç Kontrol Standartlarına uyumlaştırılması oranı	20	0	0	Maliye Bakanlığı Merkezi Uyumlaştırma Birimi tarafından İç Kontrol Standartlarına ilişkin değişikliğe gidileceğine dair bilgilendirme yapıldığından İç Kontrol Sisteminin Kurulması ve Uygulanması yönündeki çalışmalara sonraki dönemde başlanması planlanmaktadır.	SGD TÜM BİRİMLER

(*Geçici (TCMB Ödemeler Dengesi İstatistikleri Revizyon Politikası gereğince veriler geriye dönük revize edilebildiğinden Geçici olarak ifade edilmiştir.)

3. Performans Bilgi Sistemlerinin Değerlendirilmesi

Performans bilgi sistemleri; idarelerin performansını ölçmek için bilginin düzenli olarak toplanması, analiz edilmesi ve raporlanmasıdır. Bakanlığımız bu amaca yönelik olarak çeşitli kaynak ve araçlardan yararlanmaktadır. Bakanlığımız bünyesinde işletilen sistemlere Bilgi ve Teknoloji Kaynakları başlığı altında önceki sayfalarda yer verilmiştir.

E-bütçe sistemine de girilen 3'er aylık performans programı izleme ve değerlendirme çizelgeleri, 6 aylık performans programı izleme ve değerlendirme raporları, birim faaliyet raporları ile dış ticaret ve yatırım istatistiklerine ilişkin dönemsel raporlar performans değerlendirmesi sürecinde yararlanılan araçlar arasından önemli olanlarıdır. Bu hususlarda 2016 yılı boyunca yürütülen faaliyetlere bu raporun değişik yerlerinde detaylı olarak yer verilmiştir.

Ayrıca, yıl içinde daha spesifik konulara yönelik çok sayıda benzeri değerlendirme ve raporlama faaliyetleri yerine getirilmektedir. Dünya ve Türkiye Ekonomisine İlişkin İstatistikler Raporu, Ülke Raporları, Dış Ticaret Tahminleri ve bunların üç ayda bir gözden geçirmeleri, İthalat Tahminleri Raporları, Yatırım Teşvik Bülteni, Yatırım Danışma Konseyi İlerleme Raporu, Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Raporu, Kur Tahminleri ve Dış Ticaret Üzerine Etkileriyle İlgili Analiz Raporları, anlaşma öncesinde gerçekleştirilen Serbest Ticaret Anlaşmalarının ve diğer tercihli ticaret anlaşmalarının ülkemiz ekonomisi üzerindeki nicel etki analizleri, Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu ile İthalatta Ürün Güvenliği Denetimine ilişkin raporlar bunlardan sadece bazılarıdır.

Bakanlık, bilgi toplama faaliyetlerinde gerek kurum içi gerekse kurum dışı çeşitli bilgi kaynaklarından yararlanmaktadır. Kurum içi bilgi kaynaklarının başında dış ticaretle ilgili detaylı bilgilerin toplandığı "Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi" gelmektedir. Kurum dışında ise başta TÜİK ve Merkez Bankası olmak üzere birçok yurtiçi ve yurtdışı veri tabanından yararlanılmaktadır.

Bunun yanı sıra, ihracat ve ithalattaki denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin gümrük mevzuatıyla uyumlu, risk esaslı ve elektronik ortamda yapılmasını sağlamak üzere "Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS)" geliştirilmiştir. E-imza uygulanan sistemde tüm işlemler elektronik ortamda yerine getirilmektedir. Böylece ticari kalite ve ürün güvenliği denetimlerine ait tüm bilgi ve belgeleri kayıt altına alan ulusal bir veri tabanı oluşturulmuştur. Bu sistemden temin edilen bilgiler ihracat ve ithalat politikalarının belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır.

Bakanlığımızda elektronik belge standartları hakkındaki 2008/16 sayılı Başbakanlık Genelgesi gereğince ve TS 13298 standardı çerçevesinde, Bakanlığımız belgelerinin elektronik ortamda üretilmesi, e-imza ile imzalanması, evrak akışı, arşivleme ve raporlama işlemlerinin elektronik ortamda hızlı ve güvenilir bir şekilde gerçekleşmesini sağlayacak olan "Elektronik Belge Yönetim Sistemi" (EBYS) Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatında bazı merkezlerde kullanılmaktadır.

Bir başka bilgi toplama yöntemi olarak anket de Bakanlık tarafından kullanılmakta olup, düzenli olarak gerçekleştirilen Dış Ticaret Beklenti Anketleri vasıtasıyla bilgi toplanmaktadır.

Diğer bilgi kaynaklarına bu raporun bilgi ve teknolojik kaynaklar bölümünde yer verilmiştir.

Bakanlığımız ilgili yılı bütçesi, ayrıntılı harcama programı ve performans programı elektronik ortamda Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü uygulaması olan e-bütçe (Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi) üzerinden hazırlanmaktadır. Anılan sistem, yıl içerisinde tahsis edilen ödeneklerin görüldüğü ödenek durum bilgisine ulaşmamızı sağlayan, mevcut ödeneklerden ne kadarının harcandığını görme imkânı veren, Ödenek Gönderme ve Tenkis Belgelerinin düzenlenmesini sağlayan, ayrıca bütçe ödeneklerine dair aktarma, revize ve serbest bırakma taleplerinin yapılmasına imkan tanıyan bir sistemdir.

Ayrıca, e-bütçe sisteminin Bütçe Uygulama, Bütçe Hazırlık, Performans Bütçe, Hazırlık Tertip Listesi, Kullanıcı Rapor Hazırlama, Bütçe Kod Listesi, Tanımlamalar, Kullanıcı İşlemleri, Personel Bilgileri, Maaş ve Yük Hesabı, Taşıt Formları ile Kullanıcı Bilgileri menüleri Bakanlığımız tarafından kullanılmaktadır.

Bakanlığımız Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü uygulaması olan KBS'yi (Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi) de kullanmaktadır. Bakanlığımız KBS'nin Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi (KPHYS), Harcama Yönetim Sistemi (HYS) (Ödene Emri Belgesi ve Muhasebe İşlem Fişleri hazırlanır), Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi (TKYS), İhtiyaç Fazlası Taşınır Uygulaması, KBS Kullanıcı Raporları (Bütçe, Personel ve Kesin Hesap) Uygulaması, Genel Yönetim Mali İstatistik Uygulaması gibi menülerinden yararlanmaktadır.

Yine, Hazine Müsteşarlığı'nın Nakit Talepleri Aktarım Sistemi, Bakanlığımız nakit taleplerinin oluşturulması amacıyla kullanılan bir bilgi yönetim sistemidir.

Bakanlık'ta, bahsedilen bilgi sistemlerinden yararlanılarak Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu, Kamu Yatırımları İzleme ve Değerlendirme Raporu, Taşınır Kesin Hesap Cetveli ve Kesin Hesap İcmal Cetveli, Taşınır Yönetim Hesabı Cetvelleri gibi mali raporlamalar gerçekleştirilmektedir.

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. GÜÇLÜ YÖNLER

- Genç, dinamik ve nitelikli personel yapısının varlığı
- Kurum çalışanlarının yüksek nitelikli eğitim seviyesine sahip olması
- Özel Sektör, Kamu Kurum ve Kuruluşları ve diğer paydaşlar ile işbirliği ve yakın diyalog halinde bulunma kültürü
- Hızlı karar almaya dönük ve çözüm odaklı yaklaşım
- Yeni kurumsal yapıda yatırımlar ve hizmetler konusunun da yer alması; böylece mal ve hizmet ticareti ile yatırım ve üretimin desteklenmesine yönelik bütüncül politikaların belirlenmesine imkân tanıyacak bir organizasyonel yapının tesis edilmiş olması
- Yaygın bir yurtdışı teşkilatına sahip olması
- Gelişme ve yeniliklere yatkınlık
- Faaliyet alanının getirdiği uluslararası tecrübenin kurumsal vizyon üzerindeki olumlu etkileri

B. GELİŞMEYE AÇIK YÖNLER

- Bilgi teknolojilerinin yenilenmesi ve altyapının geliştirilmesi
- Farklı binalarda görev yapan Bakanlık birimlerinin biraraya toplanması
- Arşivleme ve evrak akışında elektronik sistemlerden daha fazla yararlanılması
- Kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi
- Yatırım-üretim-ihracat zincirinde dışsal etkilerin olumsuz yansımalarının engellenmesi
- Fiziksel çalışma koşullarının iyileştirilmesi

C. FIRSATLAR

- Hükümet programında Bakanlık faaliyetlerinin desteklenmesi
- İhracatla ilgili devlet desteklerinin artması
- Bakanlığın mal ticaretinin yanısıra yatırımları ve hizmet ticaretini de yetki alanına almış olması
- AR-GE ve destekleme fonlarının artmış olması
- Türkiye'nin yükselen ekonomiler arasına girmesi
- Ülkemizdeki siyasi ve ekonomik istikrar ortamının diğer ülkelerin bakış açısında yarattığı olumlu değerlendirmeler
- Türkiye'nin bölgesel etkinliğinin artması
- Gelişmekte olan pazarlara olan coğrafi yakınlık
- Türkiye'nin jeo-stratejik konumu

D. TEHDİTLER

- Küresel ekonomik kriz
- Avrupa pazarında yaşanan durgunluk
- Komşu ve Çevre ülkelerdeki siyasi belirsizlikler ve bunun ülkemiz dış ticareti ile bu ülkelerdeki Türk yatırımları üzerinde yarattığı belirsizlik
- Enerji bağımlılığının cari açık üzerindeki etkisi
- Üretim maliyetlerinin yüksek olmasının dış pazarlardaki rekabeti zorlaştırması
- Ticaret ortaklarımızın ekonomi ve ticaret politikalarında öngörülemeyen değişiklikler

E. GENEL DEĞERLENDİRME

Bakanlığımız 2015 yılı faaliyetlerini, 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili diğer mevzuatla verilen; Dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikaların belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikalarını geliştirmek ve yürütmek, Dünya ticaretinden alınan payın artırılmasını ve sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak üzere ihracatın pazar ve ürün çeşitliliğini genişletmeye yönelik gerekli tedbirleri almak ve buna yönelik destek yöntemlerini geliştirmek ve uygulamak, Dış ticaretin ülke ekonomisi yararına yapılması amacıyla ürün ve yurtdışı müteahhitlik dâhil uluslararası hizmet ticaretine ilişkin gerekli her türlü tedbiri almak, İthalatın ülke ekonomisinin yararına gerçekleştirilmesi ve yerli sanayinin korunması ile ilgili gerekli tedbirleri almak ve ticaret politikası savunma araçlarını uygulamak, Ülke kalkınmasında yabancı sermayeden beklenen katkıları sağlamak ve yönlendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak v.b görevleri çerçevesinde yerine getirmektedir.

2013 yılı başında uygulamaya konulan “2013 – 2017 Stratejik Planı” kapsamında belirlenen misyon, vizyon ve hedeflere göre bu sorumluluklar yürütülmüştür.

Stratejik Plan’ın 2016 yılı öncelikleri, “2016 yılı Performans Programı” çerçevesinde belirlenmiş olup, 2016 yılı faaliyetleri bu önceliklere göre gerçekleştirilmiştir.

2016 yılı Performans Programı’nda belirlenen hedeflere yönelik faaliyetlerin gerçekleşme durumu; yıl içerisinde üçer aylık dönemler halinde Bakanlık birimlerine sorulmuş ve alınan bilgiler Maliye Bakanlığı’nın e-bütçe sistemine girilerek takip edilmiştir. Ayrıca, sorumlu Bakanlık Birimlerinden alınan veriler konsolide edilerek Stratejik Plan’ın iki buçuk yılın uygulama sonuçlarını gösteren 2016 Yılı Yarıyıl İzleme ve Değerlendirme Raporu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı’nca konsolide edilerek Üst Yönetici ve Bakanlık Birimleri’ ne sunulmuş; hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınması için girişimlerde bulunulmuştur.

Stratejik yönetim anlayışının kurum kültürünün bir parçası olmasına yönelik çabalara ve Bakanlık faaliyet alanı kapsamında sunulan hizmetlerin verimliliğini ve kalitesini artırmaya yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerine 2016 yılı boyunca devam edilmiştir.

Bilgi ve belge paylaşımının daha hızlı, etkin ve güvenli bir şekilde elektronik ortamda gerçekleştirilmesini sağlayan “Elektronik Belge Yönetim Sisteminin” (EBYS) Bakanlığımız merkez, yurtdışı ve taşra teşkilatlarında aktif olarak kullanılması amacıyla yürütülen çalışmalara devam edilmiştir.

2016 yılında performans programında yer alan 90 performans göstergesinden 59’ünde hedefe ulaşıldığı görülmektedir.

2015 yılında Bakanlığımız Bütçe gerçekleşme oranı %98,12 iken bu oran 2016 yılında %97,82 olmuştur.

Sonuç olarak, Ekonomi Bakanlığı 2013-2017 Stratejik planı doğrultusunda hazırlanan 2016 yılı Performans Programında yer alan performans hedeflerine ulaşma düzeyini yansıtan gösterge gerçekleştirmeleri ile program dönemi başlangıcı gösterge hedefleri arasında önemli farklar bulunmadığı ve 2016 yılında faaliyetlerin kurumsal hedeflere uygun olarak yürütüldüğü değerlendirilmektedir.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

- Fuar desteklerine ilişkin ödeme süreçlerinin sadeleştirilmesi ve hızlandırılmasına yönelik olarak hazırlanan “Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin 2009/5 Sayılı Tebliğ” kapsamında ve “Yurt Dışında Fuar Düzenlenmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin 2010/5 Sayılı Tebliğ”de mevzuat değişikliği çalışmaları yapılacaktır.
- TURQUALITY ve Marka destek programlarının geliştirilmesi, dönem sürelerinin uzatılması, destek sürelerinin dönemsel uzatılmasına dönük olarak yapılan performans takip sisteminin yenilenmesi ve geliştirilmesi ile yeni destek kalemlerinin eklenmesine ilişkin olarak 2006/4 sayılı tebliğ kapsamında, mevzuat çalışmalarının yürütülmesine devam edilecektir.
- 2010/6 sayılı Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliği’ne ilişkin olarak, uygulamada yaşanan zorlukların günümüz şartlarına uyumunu sağlayacak şekilde ilgili mevzuatın revize edilmesi sağlanacaktır.

- İşbirliği Kuruluşları ve firmalardan gelen talepler doğrultusunda desteklerin etkin ve verimli bir şekilde işlemesine yönelik olarak değişiklikler yapılacaktır. Bu kapsamda;

2010/8 sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ’de gerçekleştirilen değişiklik ile birlikte, UR-GE Projeleri kapsamında “kümenin yurt dışında tanıtımına ilişkin giderler” ile “söz konusu faaliyetlerin organizasyonuna ilişkin giderler”in de, Bakanlığımızca desteklenmesi hükme bağlanmış olup bu çerçevede, önümüzdeki dönemde anılan Tebliğ kapsamında daha fazla kalem desteklenecektir.

“2011/1 sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ” kapsamında yer alan Sektörel Ticaret Heyeti ve Alım Heyeti Programlarına ait başvuru süreçlerinin iyileştirilmesi ve işbirliği kuruluşları tarafından düzenlenebilecek heyet sayısının artırılması için gerekli çalışmalar gerçekleştirilmiş olup bu kapsamda işbirliği kuruluşlarının daha fazla sayıda ticaret heyetleri ve alım heyetleri desteklenecektir.

- Özellikle demir-çelik ürünleri ihracatımızı olumsuz yönde etkileyen/etkileme potansiyeli bulunan anti-damping ve telafi edici vergi soruşturmalarının açılmasının önlenmesi veya açılan soruşturma sayısının azaltılması amacıyla kurulan ön izleme ve erken uyarı sisteminin daha da geliştirilerek Çelik İhracatçıları Birliği (ÇİB) koordinasyonunda daha kapsamlı bir gözetim/denetim mekanizması kurulması ve bu doğrultuda ilgili demir-çelik ürünleri ihracatçılarımızın da dahil olacağı bir yazılım geliştirilmesi için öncelikle ihracatçılarımızın bilgilendirilmesi; mezkûr yazılım projesinin ise bu bilgilendirme sürecini müteakip tekrar ele alınması amacıyla ÇİB tarafından, “Ticaret Politikası Önlemleri URGE Projesi” yürütülecektir.

Anılan mekanizma uyarınca ilk başta demir-çelik ürünleri ihracatımızın mezkûr minvaldeki soruşturmalara en fazla maruz kaldığı ve/veya anılan ürün grubu ihracatımızda son dönemde artışlar gözlemlenen pazarlara yönelik firmalarımız bilinçlendirilecek, olası dönemsel damping ve sübvansiyon marjlarının mevcut ulusal ve uluslararası metodolojiler çerçevesinde hesaplanabilecek; bu itibarla, yeni soruşturmaların açılması önlenilecek ve devam eden soruşturmalarda firmalarımız lehine sonuçlara ulaşılacaktır.

- Kurum ve kuruluşlar arasında entegre bir yönetim sistemi tesis edecek olan, 2012/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile ilgili “Tek Pencere Sisteminin” (TPS) kurulması ve bu konudaki koordinasyon görevi Gümrük ve Ticaret Bakanlığına (GTB) verilmiş olup, TPS, ilgili kurumlarca yapılan kontroller sonucunda oluşturulan onay belgelerinin elektronik olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığına iletilmesi hususunu kapsamaktadır. TPS kapsamında gümrük işlemlerinde aranan ve farklı kurum ve kuruluşlarca düzenlenen belgelerin elektronik ortamda GTB'ye iletilmesi yoluyla bürokrasinin azaltılması, kurumlar arasında koordinasyon ve evrak takibinin kolaylaşması ile sahteciliğin önüne geçilmesi sağlanmış olacaktır.
- “İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2010/1 sayılı Tebliğ” kapsamında tekstil ve konfeksiyon ile ayakkabı ithalatı ile “İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2013/9 sayılı Tebliğ” kapsamında bazı balık ve su ürünleri, ülke ayrımı gözetilmeksizin ileriye yönelik kayda alınmak suretiyle izlenmektedir. Kayda alma uygulaması çerçevesinde düzenlenen ve ithalatta ibrazı zorunlu olan kayıt belgeleri için Tek Pencere Sistemine entegrasyon sağlanarak anılan kayıt belgelerinden 2010/1 sayılı Tebliğ kapsamındakiler 18/08/2015 tarihinden itibaren, 2013/9 sayılı Tebliğ kapsamındakiler ise 30/09/2015 tarihinden itibaren elektronik olarak GTB'ye iletmeye başlamıştır.
- Bakanlığımızca koordine edilen AB teknik mevzuat uyumu ile piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri farklı kamu kuruluşlarınca yürütülmektedir. Bakanlığımızın bu alandaki çalışmalarının AB teknik mevzuatına uyum ve etkin PGD ile sonuçlanabilmesi için söz konusu kamu kuruluşlarının katkıları önem arz etmektedir. Özellikle PGD'nin etkin koordinasyonu için kuruluşların Bakanlığımıza düzenli veri akışı sağlaması gerekmektedir.
- Ürün güvenliği ve denetimi sistemi ile kalite altyapısı alanında ikili/çok taraflı Teknik İşbirliği Anlaşmalarının işlerlik kazanabilmesi ve böylece Bakanlığımız dış ticaret faaliyetlerinde ilerleme sağlanması için, ilgili ülkelerle ikili siyasi ilişkilerin kritik olduğu düşünülmektedir.
- Helal standartları ve belgelendirmesi alanında SMIIC sisteminin kabulü ve işlerlik kazandırılması için Bakanlığımızca etkin ticaret diplomasisi yürütülmesi önem arz etmektedir.
- Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi'ne, aynı zamanda bir karar destek sistemi niteliği kazandırılması, Bakanlığımızca gerçekleştirilen ithalat ve ihracat denetimlerinin etkinliği açısından hayatidir. Bu kapsamda, teknolojinin takibi ve sistem paydaşlarının uyumu da önem arz etmektedir.
- Yeniden yapılandırılan teknik engeller web sitesinin beklenen hedefine ulaşmasında, ihracatçılarımız ve diğer paydaşlarca sitenin takip edilmesi ve sorunlarını iletmede etkin kullanılması sağlanacaktır.
- Ülkemiz, küreselleşen ve uluslararası rekabetin giderek önem kazandığı dünya ticaretinde ekonomik anlamda en önemli küresel aktörlerden birisi konumundadır. Bu noktada, ülkemizin gerek uluslararası arenada etkin ve güçlü bir konuma erişebilmesi gerekse sürdürülebilir dış ticaret ve büyüme hedeflerinin elde edilmesinde teşvik sistemimiz en temel mikro politika araçlarından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu itibarla, anılan hedeflere ulaşılabilmesi amacıyla teşvik sistemi kapsamında orta yüksek ve yüksek teknoloji yatırımların daha yoğun desteklerden

yararlandırılarak, sanayimizin teknolojik dönüşümüne katkıda bulunacak ar-ge içeriği ve rekabet gücü yüksek yenilikçi yatırımların özel sektör yatırımları içerisindeki payının artırılması hedefi doğrultusunda gerekli tedbirler alınacaktır.

- Bununla birlikte ülkemizin kritik ihtiyaçlarını karşılamak, arz güvenliğini sağlamak, dışa bağımlılığını azaltmak, teknolojik dönüşümünü sağlamak üzere gerekli olan yatırımların esnek bir model içerisinde proje bazlı olarak desteklenmesi sağlanacaktır.
- Bölgesel gelişmişlik farklarının ortadan kaldırılarak dengeli ve topyekün kalkınmanın gerçekleştirilmesini teminen mevcut bölgesel teşvik uygulamalarının, üretim, yatırım ve ihracatın artırılmasına yönelik olarak illerin ihtiyaçları doğrultusunda ve seçicilik unsuru temelinde geliştirilmesi sağlanacaktır.
- Teşvik sistemi kapsamında yürütülen mevzuat çalışmaları, küresel gelişmeler, ülke ihtiyaçları ve özel sektör talepleri doğrultusunda devam ettirilecek olup, söz konusu çalışmalar yürütülürken, interaktif yapıya önem verilecektir.
- Ödemeler dengesinin en önemli kalemlerinden birisi olan, ülkemize döviz ve aynı zamanda yeni teknoloji girişi sağlayan ve üretim kapasitesine katkıda bulunan uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına yönelik tanıtım faaliyetlerinde bulunulması, uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyonun güçlendirilmesi ve uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyacının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesinin sağlanması yönünde gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- Türkiye'deki yatırımlarla ilgili düzenlemeleri rasyonel hale getirmek, yatırım ortamının rekabet gücünü artıracak gerekli düzenlemeleri tespit ederek politika önerileri geliştirmek ve işletme dönemi de dâhil olmak üzere yatırımın her safhasında, ulusal ve uluslararası yatırımcıların karşılaştığı idari engellere çözüm üretmek amacıyla taşıyan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyonu Kurulu (YOİKK) kapsamında çalışmalar etkinleştirilecektir.
- Özellikle girişimcilerimizin yatırım faaliyetlerinin aktif olduğu ve yasal düzenlemelerin yatırımcı haklarının korunması bakımından yetersiz kaldığı ülkelerle YKTK anlaşmaları yürütülmesi girişimcilerimizin yasal korumaya kavuşturulması bakımından önem arz etmekte olup, bu doğrultuda ilgili ülkelerle tüm diplomatik temas imkânları kullanılarak müzakerelere devam edilecektir.
- 2017 ve sonrasında temel öncelik, imzalanmış olan anlaşmaların etkin bir şekilde uygulanması, KEK platformlarının düzenli ve etkili bir şekilde çalıştırılmasına devam edilmesi ile özel sektörün anılan etkinliklerde daha aktif yer alması sağlanacaktır.
- İkili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin daha da derinleştirilmesi hedefi ile STA ve/veya TTA müzakereleri başlatılan ve devam eden ülkeler ile söz konusu müzakerelerin sonuçlandırılması, hâlihazırda TTA akdedilmiş ülkeler ile yürürlük ve uygulama süreçlerinin daha etkin kılınması için çalışmaların yapılmasına önem verilmektedir. Bu durum önümüzdeki dönem faaliyetlerimize de yansıtacaktır.
- Ortadoğu ve Körfez ülkeleri ile ticaret hacmimiz, 2016 yılında bir önceki yıla göre %3 oranında artış göstermiştir. Son yıllarda Ortadoğu'da yaşanan siyasi karışıklıklar ve petrol fiyatlarındaki istikrarsız

seyrine rağmen, bölgeye olan ihracatımız artmıştır. Diğer taraftan, petrol fiyatlarındaki sürekli düşüş eğilimi, doğal olarak Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri ekonomilerini olumsuz yönde etkilemiş olup, IMF raporlarında petrol fiyatlarındaki inatçı düşüşün sonucunda bu ülkelerin önümüzdeki yıllarda daha düşük bir büyüme ile karşı karşıya kalacakları belirtilmiştir. Dolayısıyla, petrol fiyatlarında kısa-orta vadede önemli bir yükselme yaşanmazsa, bu bölge hükümetlerinin aldığı tasarruf ve kemer sıkma önlemleri yeterli olmayacak ve bu ülkelerin alım gücündeki düşüş devam edecektir. 2017 yılı içerisinde, 01 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) kapsamında yer alan ürün sayısının artırılması adına teknik toplantılar düzenlenmesi, ülkemiz ile Irak arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmasının imzalanması için müzakerelerin başlatılması ve Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ile hâlihazırda askıya alınmış olan Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerinin 2017 yılında yeniden başlatılması öngörülmektedir.

- Rusya ile 2015 yılı Kasım ayında yaşanan kriz neticesinde gerilen ilişkiler, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Sayın Putin'in önderliğinde gerçekleştirilen temalar ve karşılıklı anlayış sayesinde 2016 yılı Haziran ayından itibaren yumuşama sürecine girmiştir. Rusya Federasyonu ile ülkemiz arasında yoğun bir görüşme ve ziyaret trafiği yaşanmaktadır. 10-12 Ekim 2016 tarihlerinde Karma Ekonomik Komisyon 14. Dönem Toplantısı İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Hizmet Ticareti ve Yatırım Anlaşması müzakereleri 13-15 Şubat 2017 tarihlerinde Moskova'da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2017-2020 Orta Vadeli Program üzerinde çalışılmakta olup, sözkonusu metnin 10 Mart 2017 tarihinde gerçekleştirilecek VI. Üst Düzey İşbirliği Konseyi (ÜDİK) toplantısı esnasında imzalanması planlanmaktadır.
- 2016 yılındaki önceliğimiz olan Türkiye'nin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) başta olmak üzere, üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar kapsamında, ilgili anlaşmalardan kaynaklanan hak ve menfaatlerinin takibi, 2017 yılında da devam ettirilecektir. 2017 Aralık ayında gerçekleştirilecek olan DTÖ 11. Bakanlar Konferansı'nda elde edilebilecek çıktılara ilişkin olarak yıl boyunca üzerinde uzlaşılacak hususların tespiti ve bu hususlarda ilerleme sağlanabilmesi amacıyla müzakereler yürütülecektir. Bu kapsamda, Türkiye'nin ticari menfaatlerinin bulunduğu konuların çok taraflı ticaret müzakereleri kapsamında gündemde olması temin edilmeye çalışılacaktır.
- Dünya ticaret düzeninde yaşanan gelişmeler doğrultusunda ülkemizin Gümrük Birliği'ni güncelleme, AB-ABD Ticaret ve Yatırım Ortaklığı'na (TTIP) dâhil olma ve birçok ülke ile Serbest Ticaret Anlaşması yapma hedefi bulunmaktadır. Bu hedeflere ulaşma yolunda tarım, hizmetler ve kamu alımları alanlarında dış rekabete daha açık liberal politikaların benimsenmesinde; bitki ve hayvan sağlığı ve fikri mülkiyet hakları gibi düzenleyici alanlarda ise gelişmiş ülkelerin uyguladığı kuralların örnek alınmasında fayda görülmektedir. Bu bağlamda, Bakanlığımızın ve ilgili kurumların uygulamacı birimlerinin çalışmalarında bu hedefleri de gözönünde bulundurması yararlı olacaktır.
- Hizmet sektörlerine dönük olarak uygulanmakta olan devlet yardımı programlarından daha fazla firmanın haberdar olması için düzenlenmekte olan eğitim programlarının sayısı arttırılacaktır.
- 2017 yılı itibarıyla "2023 Hizmet İhracatı Stratejisi"nin tamamlanmasını müteakip, hizmet ihracatında artış sağlanması hedefine yönelik olarak ilgili idari ve hukuki mekanizmalarda değişiklik yapılması gündeme gelebilecektir. Bununla birlikte, hizmet ihracatı hedefimize ulaşılabilmesini teminen mevcut pazarlarımıza ek olarak yeni hedef pazarların oluşturulması yönünde çalışmalar yürütülecektir.

- Rusya Federasyonu'nda Türk müteahhitlerine yönelik yasakların devam etmesi, bölgemizdeki siyasi tansiyonun yüksek olması, Irak ve Libya pazarlarındaki belirsizlikler, küresel ekonomik sıkıntılar ve petrol fiyatlarındaki düşük seyrin devamı gibi faktörlerin müteahhitlik sektörümüzün 2017 yılındaki performansını olumsuz etkilemesi beklenmektedir. Bu çerçevede, başta Sahraaltı Afrika ülkeleri olmak üzere yeni pazar arayışları devam edecektir. Bu kapsamda, Türkiye Müteahhitler Birliği ile işbirliği içerisinde hedef pazar olarak belirlenen coğrafyalara yönelik müteahhitlik heyet programlarına ağırlık verilecektir.
- Teknik müşavirlik hizmetlerine sağlanan devlet yardımları kapsamında, teşvik mekanizmasının daha etkin kullanımı ve bu doğrultuda firmaları cesaretlendirici etkisi sayesinde yurtdışı pazarlara açılımın daha aktif desteklenmesi planlanmaktadır. Müteahhitlik programlarına benzer şekilde teknik müşavirlik sektörü için hedef pazar konumunda olan coğrafyalara teknik müşavirlik heyet programları düzenlenecektir.
- Bakanlığımız faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen analiz ve modelleme çalışmalarında, sağlıklı verilerin kullanılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda, diğer kurumlar tarafından tutulan ve çalışmalarımızda kullanımı gerekli olan verilere kolay ulaşımının sağlanması çalışmaları yapılacaktır.
- Bakanlığımız çalışmalarında istatistiki ve ekonometrik tabanlı programlar kullanılmaktadır. Bu programların güncel versiyonlarının kullanılması sağlanacaktır.
- "Girdi tedarikini güvence altına almış, ara malı üretiminde yetkinliğini artırmış bir ekonomi" vizyonu çerçevesinde; Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) 2017-2019 Eylem Planı'nın 2017 yılında Yüksek Planlama Kurulu (YPK) Kararı ile yürürlüğe girmesinin ardından eylem süreçlerinin koordinasyonu yapılacaktır.
- e-İhracatı ihracatçılarımız için daha kolay ve ulaşılabilir kılarak, Türk mal ve hizmetlerinin uluslararası piyasalarda e-ihracat yoluyla yer alması sağlayacak e-İhracat Stratejisi ve Eylem Planı, 2017 yılında Yüksek Planlama Kurulu (YPK) Kararı ile yürürlüğe girmesinin ardından eylem süreçlerinin koordinasyonu yapılacaktır.

EKLER

EK-1: ÜST YÖNETİCİ İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum ve bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara-/...../2017)

İbrahim ŞENEL

Müsteşar

EK-2: MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında Üst Yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2016 yılı Faaliyet Raporunun "III/A-Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. (Ankara-/..../2017)

Fatih SARIKAYA
Strateji Geliştirme
Dairesi Başkanı